

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אביון - אב - יון

אביון אותיות אב - יון

יון מקטינה את הדבר הזה, היא מקטינה את הדברים בשורשם, והיא מקטינה את הדברים בענפיהם. יש כח של גדלות ויש כח של קטנות, בדוגמא היסודית והמוכרת ביותר, זהו מה שנקרא "גדלות המוחין" ו"קטנות המוחין", אז אם באנו לצייר ציור של "גדלות המוחין" זהו תורה. ואם באנו לצייר ציור של "קטנות המוחין" זה נקרא יון.

משפיע - רצון גדול, מקבל - רצון מצומצם

ההקטנה היא בשורש, ב"אב", ברצון שזה ה"להעבירם מחוקי רצונך", שמקטינים את הרצון, ולהבין ברור, יש קומת רצון בנפש, ובלשון חז"ל הידוע "יותר ממה שהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק", כלומר, יש כאן שתי רצונות, הרצון של המקבל הוא מצומצם יותר, הוא תחתון יותר, ולכן הוא קטן יותר, אבל הרצון של המשפיע הוא בבחינת רצון יותר גדול, "יותר ממה שהעגל רוצה לינק" - הרצון של העגל, המקבל, לינק, הוא רצון קטן. "הפרה רוצה להניק", זהו הרצון הגדול.

ובהגדרה מדייקת יותר, לפי"ז, יש את שורש כח הרצון בנפש שהוא בבחינת רץ ומצד כך הוא רוצה לרוץ מהראשית עד האחרית, עד הסוף, אין מעכב על ידו מצד עצם ה"רץ" שבדבר.

אבל הרצון עצמו נקרא רצון שהוא אותיות רץ - ון, שכמו שנתבאר ון זה הקטנה, וא"כ זהו הקטנה של הרץ, זה כל המושג שנקרא רצון, בעצם המושג שנקרא רצון, כבר מונחת תכונת ההקטנה של הדברים, שהם לא מצטיירים כפי שהם בשורשם, והגדרת הדברים היא א"כ, שהמציאות של הרצון, היא כבר הצמצום של ה"יותר ממה שהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק",

נתבאר לעיל שגדר האב בשורשו, יש בו שני אופנים, האופן האחד זה אב מלשון של אבה, מלשון של רצון, והאופן השני הוא אב מלשון של חכמה, "אב בחכמה".

כנגד כך יש כח דקלקול, כנגד שני האבות הללו, כנגד כח הרצון שבנפש, וכנגד כח החכמה שבנפש, יש כח של יון זהו אב יון, וכפי שאנחנו אומרים בנוסח "על הניסים", "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך".

"להשכיחם תורתך" זה ההשכחה של ה"אב בחכמה". "ולהעבירם מחוקי רצונך" זה ההתנגדות לאב שהוא מלשון אבה, לשון של רצון.

וא"כ, שני הכוחות הללו, הם מקבילים, כמו שנתבאר.

יון י' - ראשית, ון - הקטנה, בהבנה יסודית ושורשית, כידוע מאד, הכח של האותיות ו' - י', כשהם בסוף תיבה ון בלשון הקודש זה הקטנה של כל דבר, וא"כ, המהות העצמית של יון, מהותם היא י' ו' י'.

האות י' כדברי רבותינו כידוע מאד, היא מורכבת מה"קוצו של יו"ד" ומהיו"ד, ה"קוצו של יו"ד" זהו תחילת התנועה, הריצה, הרצון. והי' עצמה היא הראשית, היא הראשית של השם הוי"ה, והיא הראשית, שתחילת כתיבה בכל דבר הוא מהנקודה, שהוא תחילת הדבר, מתחיל בנקודה וממשיך בקו, אורך רוחב שהוא שטח, ועומק. והכל מתחיל מנקודה שהיא בבחינת י', כידוע. והיינו, ש"י היא ההתחלה של הדברים, "עשרה מאמרות שבהם נברא העולם", עשרת הדיברות, וכל ההקבלות לכך.

אביון - יון

יון - העמדת רצוא במדרגת שוב

ולפי"ז קליפת יון היא העמדת הנפש באופן כזה שמעמידים את הרצוא במדרגת שוב, צמצום של הרצון שברצוא למדרגת שוב, זה עומק הכח הנקרא קליפתו של יון בשורש של האב מלשון אבה, שזהו האביון אב - יון כמו שהוזכר.

זהו בחלק הראשון באביון, שמצד מדרגת אבה שבאב, שהוא לשון של רצון.

בחכמה, רצוא - גדלות המוחין, שוב - קטנות המוחין

ובחלק השני כמו שהוזכר, מדרגת האביון היא מצד בחינת האב בחכמה, וע"ז חל עומק ההקטנה כפי שהוגדר קודם, ובכללות זה נקרא בדברי רבותינו "גדלות המוחין" ו"קטנות המוחין", ובלשון אחרת, והיינו הך - כמו שיש רצוא ושוב בכח הרצון שבנפש, כמו כן יש רצוא ושוב בכח ההשכלה שבנפש, הרצוא שבכח ההשכלה, זהו "גדלות המוחין", וההשכלה בשוב, היא "קטנות המוחין".

וכמו שבמדרגת הרצון, כמו שהוזכר קודם לכן, גדר ההקטנה של הון עניינו הוא העמדת הרצוא במדרגה של שוב, שהוא ע"י התעלמות מהרצוא, מה"רצון אין סוף" והעמדת הגבול התחתון של הרצון בשעבוד ל"מה שהעגל רוצה לינק", לגבולות הכלי בלבד, העמדת הרצוא במדרגת השוב דכלי.

במקביל לכך הכח שמתגלה בבחינת החכמה שהוא כח - מה, זהו כאשר מצטייר הציור שה"קטנות המוחין" היא הצד היחיד, אין רצוא ל"גדלות המוחין" ושוב ל"קטנות המוחין", אלא יש רצוא שהוא במדרגה של שוב בערכין דמוחין, כל ההויה שלו אינו אלא מציאות של קטנות המוחין.

שמה שהפרה מצמצמת את ה"רוצה להניק" שלה ל"העגל רוצה לינק", זהו כבר הצמצום בעצם נקודת הרצון.

זה העומק של ה"לעבירים מחוקי רצונך", ה"חוקי רצונך" זה לא רצון של נברא, זה רצון של בורא, ורצון של בורא זהו רצון של אין סוף, אין לו גבול, "מי מעכב על ידך", והרצון הזה, כאשר הוא מתלבש בקומת הנבראים, הוא מתלבש ברצון המצומצם, ברצון הגבולי.

וקומת יון שבאים "להעבירים מחוקי רצונך", עניינו להסתיר ולהעלים, לכסות ולצמצם את העומק של הרצון שאין לו גבול ולגלות מציאות של רצון שכולו מציאות של גבול.

"רצוא ושוב" - "רצוא" בלי גבול "שוב" לגבול

ובעומק נפשו של האדם, צורת הדברים היא כידוע, כל תנועת נפשו של האדם היא "רצוא ושוב", "והחיות רצוא ושוב", ולעניינא דידן השתא, כל רצוא נקרא רצוא מאותו שורש שהוזכר השתא, אבל זהו אינו הרצון, אלא הרצוא, ובעומק, רצוא ושוב הם שני חלקים בקומת הרצון, ברצוא, האדם רוצה בלי מעכב, הרצוא זהו ה"פרה רוצה להניק", והשוב זהו לגבולות של העגל, לפי רצונו דיליה של "העגל רוצה לינק", זה נקרא "רצוא ושוב" בנפש.

רצוא - עצם הרצון שוב - לחכמה

ובהגדרה אחרת, והיינו הך, יש את עצם קומת הרצון, ויש את ההלבשה שלו בחכמה, ובהוצאה שלו מהכח לפועל. - עצם הרצון עצמו הוא הרצוא, הוא הרץ, בלי גבול, בלי ההקטנה של ה-ון של יון, זה רצון בעצם, לאין סוף, זה עומק הנפש, ומצד השוב שבדבר, נעשה ההקטנה של הרצון, הצמצום של הרצון וגבולותיו של הרצון, ואז האדם צריך להכיר את מה "שהעגל רוצה לינק", כלומר את הגבולות של הכלים ולהתאים את הרצון לגבולות הכלים, זהו השוב שברצון.

וא"כ, זה כחה של יון, כח הצמצום, כח הגבול, כח השעבוד לכלי, כח המציאות של הדבר שמשמעבד לגבולותיו של הדבר, זוהי "חכמתה של יון".

ובלשון אחרת בדברי רבותינו זה נקרא "חכמה עילאה" ו"חכמה תתאה", "חכמה עילאה" היא בבחינת "יראת הרוממות", מעבר לגבולות, פורצת את גבולות השכל האנושי, "חכמה תתאה" היא בגבולות של מציאות הכלי.

נס חנוכה - הפקעה מהגבול של "יום אחד" ל"שמונה ימים"

וזה עומק הנס שנעשה, שמצאו פך שמן אחד שהיה ראוי לדלוק יום אחד ודלק שמונה ימים, כלומר, הרי עיקר מצות נר חנוכה היא "נר איש וביתו", "נר" בלשון חז"ל תמיד, הוא השם של הכלי, זהו הנר, ועומק הדברים שנעשה הנס שמה שהיה ראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים, זה עומק ההבדלה בין הגבולות התחתונים של "ראוי לדלוק יום אחד" שזה בבחינת "חכמה תתאה", לבין ה"חכמה עילאה", שזה הרצוא העליון שבבחינת חכמה, ובין הרצון הגבולי לבין הרצוא העליון של האבה שאין לו את אותם גבולות, זהו ה"נעשה בו נס ודלק שמונה ימים".

כלומר, עומק מציאות הנס היא עצם ההפקעה מהתפיסה היסודית שנקראת חכמת יון, שזוהי מדרגתה של יון, צמצום כל דבר לגבולותיו. על חכמת יון, אומרים חז"ל, "מנעו בניכם מן ההיגיון" "הגיון" אותיות היג - יון, זה תפיסת ה"היגיון" מלשון מחשבה, אבל בצמצום של קומת המחשבה שזהו היון.

עומק כח החכמה כפי עומק הרצון

ולהבין עמוק בכוחות נפשו של האדם, ל' הקרא "והחכמה מאין תמצא", וכדברי רבותינו בלשון של כוחות הנפש - זה מוגדר, שיסוד כח החכמה מגיע ממעמקי הרצון, משם הוא שואב את נקודת החכמה,

חכמת התורה חכמת אין סוף, בגבול חכמת יון חכמת הגבול

זה נקרא חכמת יון, חכמת יון היא בערכין של הגבול, וכדברי רבותינו, יש בזה בשם הגר"א ועוד, כ"א בלשונו דיליה, שהיכן שנגמרת חכמת הפילוסופיה שם מתחיל חכמת האמת הפנימית, חכמת התורה הקדושה "תורת אמת", כלומר, התורה שהיא תורת אמת, היא "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", מציאותה של תורה היא מציאות של אורו יתברך שמו, הוא אין לו סוף, "הוא המדע והוא היודע" כלשון הרמב"ם, וזהו הגילוי שמתגלה בתורתו הקדושה, גילוי שלו, שכשם שהוא, אין לו סוף, כך כח ההארה של החכמה, אין לה סוף אלא "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים".

אבל "דיברה תורה כלשון בני אדם", התורה משתלשלת עד למקום הצמצום התחתון, עד למקום השפל של עולם המעשה בגבולות הנמוכים, ובדקות היא משתלשלת עד המקום השפל ביותר - מקום התהו - תהום, בבחינת תורה שיש בה אותיות תהו כמו שהוזכר פעמים רבות, היא משתלשלת לכל המדרגות כולם מריש דרגין עד אחרית דרגין כדברי הנפש החיים.

ועומק ההארה של הדברי תורה, מה"ריש דרגין" עד ה"אחרית דרגין", היא מגלה את הרצוא העליון, והיא מגלה את השוב התחתון, את כל הקומה כולה. וחכמת יון, שיוקנת מהתורה הקדושה, אבל באופן דקטנות, זהו האופן שאמרו חז"ל על עילם "זכתה ללמוד ולא זכה ללמד", כמו שדרשו על הקרא "אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה", "שדים אין לה", דורשת הגמ', שזה בבחינת "זכתה ללמוד ולא זכתה ללמד". והגדרת "זכתה ללמוד", היינו רק מה "שהעגל רוצה לינק", בלי ההארה של "הפרה רוצה להניק", זה עומק ההגדרה של ה"ללמוד" בלי ה"ללמד". "ללמוד", זה גבולות הכלי, ה"ללמד" זה עומק הנפש של ה"יותר וכו' הפרה רוצה להניק".

הוא מה שהשכל משיג והחוק זהו מה שהשכל אינו משיג, וכלי חז"ל "חוקה חקקתי, אין לך רשות להרהר אחריה" מדוע נאמר כאן דייקא לשון של חוק? זה מקביל ממש למה שנתבאר, "חוקי רצונך" זה אותו כח של הרצון שהוא מעבר לגבולות של המקבל, זהו ההגדרה של חוק, "יותר ממה שהעגל רוצה לינק, הפרה רוצה להניק", החוק מונח ב"יותר" הזה שנמצא ב"פרה רוצה להניק", זהו המדרגה הנקראת חוקים, הכלי, ה"עגל רוצה לינק" לא יכול לקבל את אותו דבר, ולכן בערכו שלו זה נקרא חוק. [כמובן זה פנים אחד לחוק, זה לא כל סוגיית החוק, זה הסוגיא של חנוכה בחוק, הסוגיא דפורים זה סוגיא אחרת של חוק] ובכל אופן במדרגת הדבר שבו אנו עוסקים השתא, גדר ה"להעבירם מחוקי רצונך" זה הנעלמות של כח החקיקה שמתגלה עומק הרצון בגדר "הפרה רוצה להניק" שלמעלה מהכלי קיבול של ה"עגל רוצה לינק", שם שורש עומק גילוי הרצון.

ג' מדרגות בישראל ישראל - ישורון - יעקב וא"כ, ההכנעה של קליפת יון, ברור, במקביל למה שהוזכר השתא - הוא ע"י כח נשמתם של ישראל שנשמתן של ישראל, יש להם שתי הבחנות, עיקר השם תואר ישראל, זהו עיקר שמם, ישר - א-ל, כדברי רבותינו, אבל שם מקביל לכך וקרוב לכך הוא ישרון.

ישר - א-ל, זהו הישרות לפי ה-א-ל, לפי האור העליון. ישרון זה ישר, אבל עם הקטנה של ה-ון שמקטין את הישרות למציאות של התחתון.

ובדקות יש יעקב ויש ישראל, יעקב זהו במקום העקב, ישראל זהו הראש, - לי ראש כידוע, והממוצע ביניהם זהו הישרון, הישר של העליון, - אבל לא הישר-אל, לא הלי - ראש, אלא המקום שמשתלשל לתתא הישר, בהקטנה של הראש.

מדרגת עובר - מוחין דקטנות

ובדקות, ההגדרה הזאת זהו מה שנאמר לגבי עובר במעי אמו - "ראשו בין ברכיו", וכמו שהוזכר פעמים

תורה נקראת תורה, כדברי רבותינו רבות פעמים, מלשון הוראה, גילוי רצונו של המורה זהו הגילוי של הוראה, לא רק מה נאמר בהוראה, אלא מהו הרצון שבהוראה, שזהו מה שמצינו במצות כיבוד אב ואם, שמעמקי הכיבוד אב ואם זהו כשהוא עושה את רצונך בלי שהוא נאמר.

וא"כ, עומק התורה הקדושה היא גילוי הרצון, ובהתלבשותה, היא מתלבשת בחכמה, וכמה שיעור החכמה שהאדם יכול להשיג? כפי השיעור של מעמקי הרצון דיליה, כך הוא שיעור החכמה שהאדם משיג.

הקטנת יון ברצון מולידה הקטנה בחכמה

ולפי"ז לעניינא דידן, קליפת יון שהיא הון, היא ההקטנה של הרץ הרוצה לרצון, כמו שהוזכר, ואם יש הקטנה של הרצון לשוב שבו, בלי הרצוא, אלא מציאות השוב כשלעצמו, ההקטנה של הרצון מולידה את ההקטנה של ה"מאין תמצא" של החכמה, שהחכמה נעשית גבולית, וכפי שיעור ההקטנה של הרצון, כך הוא שיעור גילוי ההקטנה של החכמה, זהו האביון אב - יון שמקטין את הרצון, ולפי"ז הוא מקטין את גדרי החכמה כמו שנתבאר.

וא"כ, באיזה אופן נעשה ה"להשכיחם תורתך"? זהו ע"י ה"להעבירם מחוקי רצונך", ישנו אופן שהמצוות הם למטה מתורה, שזה המהלך הפשוט, והמהלך הפנימי הוא שפנימיות המצוות היא גילוי הרצון, שהוא גופא מעמקי התורה. זהו "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", ובפנים הללו, נקודת הדבר היא, שאופן ההשכחה שב"להשכיחם תורתך" היא מונחת במעמקי הנעלמות של שורש האבה שברצון - הרצון העליון, שכאשר נעשה בו המציאות של "להעבירם מחוקי רצונך", זהו עומק הגדרת ההשכחה של ה"להשכיחם תורתך".

גדר "חוק" - רצון שמעבר לגבולות המקבל

ולכן זה מוגדר דייקא "ולהעבירם מחוקי רצונך", הרי התורה מתחלקת בכללות לחוקים ומשפטים, משפטים

חכמת יון - מדוגת עובר

כל חכמתה של יון היא במדרגה של עובר, והיא במדרגה של "מוחין דקטנות", ולהבין עמוק - הרי הדין הוא שאסור ללמד לאשה תורה מפני שהיא מוציאה את הדברים לדברי תפלות, ולפי"ז כשעובר נמצא במעי אמו, בין אם "עובר ירך אמו" או "לאו ירך אמו", אבל הגדרת הדבר היא שבשיעור מסויים הוא חלק מאמו, וא"כ התורה שלו היא "תורת אמך", זהו ש"בא מלאך ומלמדו את כל התורה כולה", ולכן חייב להיות שזה "מוחין דקטנות". קטן מקביל לאשה בהבחנה שהם "קלי דעת", זה ה"מוחין דקטנות", ולכן גם בחנוכה, הנס של ההצלה נעשה ע"י אשה.

בנשמה גילוי של רצון אין סוף - שיון מעלימה

וא"כ, להבין ברור, כחו של יון, הדבר שהוא מעמיד בקומת נפשו של אדם הוא, שהוא מצמצם את הרצון לאין סוף, את הרצון של אין סוף, את "הרצוננו לעשות רצונך", הוא מעלים את חקיקת הרצון של הנברא שהוא חלק מהרצון של הבורא, "חלק אלוק ממעל", שהרצון העליון מתגלה באדם, שזהו ה"רצוננו לעשות רצונך", כלומר, שזה אותו רצון רק בהשתלשלות שלו. וההעלמה הזו של עומק כח הרצון, זה השורש של קליפת יון.

בנשמה גילוי של השגת חכמת אין סוף שיון מעלימה

ומצד כך העבודה היא שהאדם רוצה בלי גבול, הרצון בלי גבול, היא הארת אין סוף בנפש, וכמו שהוזכר, בהשתלשלות של הדבר, זה משתלשל לתת באופן של גדר גילוי החכמה ממעמקי הרצון, שכפי שיעור הרצון כך הוא גילוי החכמה. חכמת יון מעמידה את הדבר באופן כזה שיש גבול להשגת החכמה, בגבול התחתון זה השכל האנושי, אמת, אבל בהגדרה היותר דקה של הדברים, בעצם כך שהאדם מעמיד גבולות להשגת החכמה, זה השורש של הניצוץ של קליפת יון.

רבות דברי רבותינו, מדרגת עובר הוא מדרגת "מוחין דקטנות", כשהעובר נמצא במעי אמו ובא מלאך ומלמדו את כל התורה כולה. מלאך מלמדו את כל התורה כולה, והרי ביחס לישראל, המלאכים הם בחוץ וישראל הם בפנים, וא"כ מה שמלאך מלמד את העובר, את כל התורה כולה, הוא מלמד אותו את ה"קטנות המוחין", זהו ה"מלמדו את כל התורה כולה", כל' הגמ' במנחות "אני הוא שלמדתי את כל התורה כולה מהו שאלמד חכמת יונית", הרי אי אפשר ללמוד את כל התורה כולה, הרי היא "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", אפשר ללמוד את כל התורה כולה במדרגה של "מוחין דקטנות", של עובר.

במדרגה הזו, הכח של לימוד התורה של האדם נקרא ישרון - הוא ישר, אבל הוא הקטנה של הישרות, שזהו הון, יש מדרגה שנופלים לגמרי ממדרגת הראש, שזה האופן של העקב התחתון, שהוא המקום באדם ש"לא חלי ולא מרגיש", כל' חז"ל "מצוות שאדם דש בעקביו", ומצד כך הוא לא מרגיש את ה"חוקי רצונך", ולכן הוא דש בעקביו, כדברי הרבינו יונה הידועים שכאשר האדם עושה תשובה, גדר התשובה היא שהוא לא מסתכל על ה"מצוה קלה", שעליה הוא עבר, אלא לעולם לא תהא מצוה קלה בעיניו - "שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות", כל' חז"ל, ועומק ההגדרה היא, אומר הרבינו יונה, שמצד מי שציווה על המצוה, אין לך דבר קל ואין לך דבר קשה, והיינו שמחמת ה"חוקי רצונך" שמונח בדבר, אי אפשר להגיד מה קל, ומה קשה. ומצד ההלבשה של הכלים, יש כזה כח כביכול, שאלו הם "המצוות קלות" שעליהם נאמר שאדם דש בהם בעקביו.

וא"כ, יש את כח הראש של ישראל שהוא לי - ראש, והוא ישר א-ל, זה הישרות העליונה. יש את הכח התחתון של ההשפלה, של העקב, "מצוות שאדם דש בעקביו". ויש את הכח האמצעי, שהוא הנקרא ישרון, והכח הזה שנקרא ישרון, הוא מחמת שיש הלבשה של הון של יון שמתלבש באותו דבר.

שהוא י'. וכן שבאביון, זהו אב - י' וכן [הב' היא מכפל האותיות שאפשר להשתמש בה פעמיים].

והגדרת הדבר, שכח המציאות הזו שמתגלה מהצד העליון שבדבר היא, שבכל אדם ואדם יש בו את מדרגת האב שבו, ואת מדרגת הבן שבו, מדרגת האב שבו, זה ה"פרה רוצה להניק" שמתגלה בו, ומדרגת הבן שבו זה ה"עגל רוצה לינק", שזה ה"כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל" להזכיר עוון העגל, והעומק של עוון העגל לעניינא דידן, הוא ההידבקות לגבול של ה"עגל רוצה לינק", אבל כשקומת נפשו של האדם נמצאת נכון, זה המדרגה הנקראת אב וכן, באותו נפש, בחיצוניות, האב הוא לעצמו, והבן לעצמו, אבל בהבחנה הפנימית יותר, זהו אב וכן באותו נפש, והדוגמא היסודית של זה הוא בליל פסח, "וכאן הבן שואל", "אם אין לו בן אשתו שואלתו, ואם אין לו אשה הוא שואל את עצמו", כלומר הוא האב וכן שנמצא בתוך עצמו, והגדרת הדבר שזהו הרצוא ושוב שבנפש האדם, זהו האב וכן שבנפשו של האדם, מי שנמצא אצלו רק כח הרצוא כח האב, חס ושלום זה מי שרוצה לעשות עצמו אלוה, חס ושלום, אלהים אחרים, וע"ז נאמר חס ושלום, "אין לכם חלק באלוקי ישראל" מהצד ההפוך שלו, אבל מאידך, מי שרוצה להעמיד את הנפש רק במדרגה של השוב, זה הכח של ההקטנה של יון שנתבאר.

וכששני הכוחות האלה נמצאים יחד בקומת נפשו של האדם, זהו התיקון אב וכן שמתגלים בקומת נפשו.

ובלשון בהירה, יש אין סוף בעצם, ויש מדרגת הגבול שכל הארה מעבר לאותו גבול, היא נקראת בנפש האדם "אין סוף", ובלשון רבותינו בגדרי החכמה, כל מדרגה עליונה ותחתונה, העליונה ביחס לתחתונה נקראת "אין סוף".

זהו ישרון, מכח צמצום הישר, זה ישרות, אבל זה ישרות שמצטמצמת, זה ישרות שיש לה מציאות של גבול, זה ישרות המתגלה לפי כלי המקבלים שבדבר, שכפי שיעור הגבול שמתגלה בנפשם, כך שיעור הישרות שקיים בקרבם. זהו כח הצמצום של חכמת יון שמתגלה במעמקי נפשו של האדם.

ומצד כך, יש את עומק הרצון בנפש להשיג רצון של אין סוף, זה העומק של הרצון להידבק ולהתכלל בו, יתברך שמו.

ויש את עומק כח החכמה שבאדם, של טוהר האמונה של נשמתן של ישראל שהוא "חלק אלוך ממעל" הוא המדע והוא היודע", "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי כי גבהו שמים מארץ כן גבהו וגו'" הגדרת הדבר הוא שמציאות כח נשמתן של ישראל, שהיא "חלק אלוך ממעל", ומצד כך ראשית, גבולות החכמה שמתגלים בנפשן של ישראל הם בוודאי לא הגבולות של יון, אבל יתר על כן, בעומק, אין להם את מציאות הגבול, וכל מה שיש את מציאות הגבול בנפשו של האדם זה ההצטמצמות.

אם כהגדרה כללית כחו של יון זה כח הגוף, אבל בהגדרה מדוייקת, זה כח הכלי, זה כח הגבול שמונח בדבר, שזה מהותו של כלי שהוא מגביל את הדבר.

ובחנוכה שנעשה נס שדלק שמונה ימים, הכח של אותו גבול פורץ, אין את אותו צמצום של אותו מציאות של גבול בקומת נפשו של האדם.

אביון דתיקון גילוי האב וכן שבנפש

כשהכוחות האלה מתגלים בנפשו של האדם באופן הנכון שלהם, אז "כשגברה יד מלכות בית חשמונאים ונצחום", סדר הדברים הוא באופן כזה, שמהארה של השורש של האב שבמדרגת אביון, כמו שהוזכר - יש בו גם את האותיות אבן שזה נוטריקון אב וכן, במילה אביון עצמה נמצא האב - הי' שזה השורש של הטיפה

“עמל התורה” בעומק, העסק מעט מעבר לכוחות הנפש

התיקון - התנועה בין “שוב” גבולות הנפש ל“מעט יותר” - ה“אין סוף” בערכו

ולפי"ז בסדר קומת העבודה בנפשו של האדם, כשיש לאדם בהירות במקום הגבול של נפשו, שזה כח השוב שבנפש, ויש לאדם את הבהירות במקום הרצוא שבנפש, שהוא מעבר לגבולות של הנפש דיליה, והוא מתנועע כסדר בין מקום הגבולות של הנפש שזה שוב בנפשו, למקום שלמעלה מעט מהגבולות שלו, זולת מסירות נפש שזה כח הבית חשמונאי שנצחו - אבל בנפש הפרטית, מעט מאד מעבר לאותו שיעור של גבול, יש את התוספת שהיא ה“אין סוף” בערכו דיליה, זה הקצה התחתון של המדרגה העליונה המתגלה בתחתון, זה ה“מעט יותר” שמעבר לגבולותיו, ה“מעט יותר” שמתגלה בנפשו של האדם, בערכו שלו, זה מעבר לגבולות שלו, ושם תנועת הנפש כסדר.

אם לא, אז מציאות הדבר היא שהאדם נמצא בתוך הגבולות של עצמו, זה נקרא “עובר במעי אמו”. “עובר במעי אמו” יכול ללמוד, אבל למעשה, הוא לא יכול לצאת מהמקום דיליה, הוא נמצא תמיד באותו מקום של גבול, כשהוא יוצא לאויר העולם, אז “אין להם מנוחה”, “ילכו מחיל אל חיל”, “עובר במעי אמו”, הוא כולו בבחינת רגלים, “ראשו בין ברכיו”, ואז מקום ההליכה שלו הוא בבחינת אדם שקונה בד' אמותיו, או בדוגמא של שבת שהוא נמצא רק בתוך ד' אמות שלו, באותו מקום, כל עובר במעי אמו הוא לא יכול לצאת מאותם גבולות, הוא נמצא שם.

ובדקות, זהו ה“ויתרוצצו הבנים בקרבה” שרצו לצאת, “מריבים בנחלת שתי עולמות” כדברי חז“ל, דהיינו שהם רצו לצאת ל“נחלת שתי עולמות” שזה מקום שאין לו גבול.

מי שנמצא רק בגבולות האלה, זה ההקטנה של “מוחין דקטנות”, “מוחין דעיבור”, מוחין שהקליפה של יון חופפת עליה, או בלשון אחרת שהמוחין יונקים ממנה.

אבל ככל שנפשו של האדם נמצאת בבהירות יותר, ונמצאת בשתי החלקים שהוזכרו, ברור לה איפה נקודת הגבול שלה, וברור לה איפה נקודת התוספת, זה העומק של ה“עמל התורה”, “עמל התורה” ההגדרה שלו היא לעסוק מעט לפחות מעבר לכוחות נפשו, זה נקרא עמל התורה בהגדרה העמוקה שלו, ושם יש את התנועה בין הרצוא והשוב, רצוא ושוב, רצוא ושוב, ששת ימי המעשה, רצוא, שבת - הוא זוכה לשוב עליון יותר, וחוזר חלילה.

ע“י גילוי ה“חלק אלוק ממעל” נכנע הישרון ומתגלה הישראלי

ועל ידי כן האדם מכניע את עומק הרצוא שהרצון שולט עליו, והוא מכניע את הישרון שמצמצם את הישר - א-ל, שם מתגלה המדרגה העליונה ש“קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד”, היפך מה שהם אמרו “כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל”, מתגלה ה“חלק אלוק ממעל”, זהו ה“חלק” לעומת “חלק”, “יעקב איש חלק”.

כשמכניעים את ה“כתבו לכם על קרן השור”, את העגל, את העובר, את גבולות הכלים, - מתגלה המדרגה העליונה, השלימות העליונה של ה“חלק אלוק ממעל” שהוזכר, - מתגלה החלק התחתון המעלים, ומתגלה החלק העליון, ואז האדם חי ב-רצוא ושוב, הוא חי ב-שוב, בגבולות האדם דיליה, אבל הוא חי ברצוא בכניסה לעולמו של הקב“ה, זהו ה“והדליקו נרות בחצרות קדשך”, נכנסים כביכול לגבולות העליונים יותר שבערכו של התחתון הם נקראים “אין סוף” זה נקרא “חצרות קדשך”.

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה בכתובת rav@bilvavi.net או בפקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אביר

לאו אל תאמר'. בשורש הדבר, באב שבו, שם הכל עומד במציאות של 'ברור' 'עולם ברור ראיתי' (ב"ב י:): הכל עומד בבהירות, וככל שמתרחקים מן השורש, ויש יציאה מהפנים אל החוץ, שזה הרי, הלשון של 'בר'. בר בלשון של ארמית זה לחוץ כלשון הגמ'. 'בתי גוואי' 'בתי בראי' 'לבר' שמשמעותו לחוץ, כאשר הדבר מתפשט ממקורו ויוצא לחוץ, שם מתחיל הסוגיא של תערובת, שם יש את האפשרות שיהיה תערובת ושם יש אפשרות שיהיה את המציאות של ברירות, ועל זה חל בתוקף האבירות 'אב ברי' זהו מאותו לשון שהוזכר כבר לעיל, ויוזכר בע"ה להלן, אבן 'משם רועה אבן ישראל' (בראשית מ"ט כ"ד), אבן נוטריקון אב וכן כדברי חז"ל, באותו שורש יש אבירות אב ובר ברא, בלשון ארמית כלומר כאשר המציאות של הבהירות כפי שהיא מצטיירת בצורת האב, בשורש, אותה בהירות ממשיכה גם לחוץ, בהתפשטות שזה הגדרת הברא ה"לבר" ה"לחוץ" שבדבר, זה תוקף הבריא, והדוגמא הברורה למשל, זהו ב"ברי" שבנפש שהוזכר, אדם בנכסי עצמו על דרך כלל, כשמתעורר בהם דין ודברים טוען ונטען, הוא 'ברי' [גם שם יכול להיות לפעמים 'שמא' מצד טענות 'ברי ושמא'].

אבל אחד מהציורים שמצוייר הרי, כמה פעמים בש"ס שנולד ספק הוא אצל יתומים, מכוח שהניח להם אביהם נכסים שאינם יודעים מצבם. אבל כאשר מתגלה האבירות, מה שהיה ברור אצל האב הוא גם בריא אצל הבן, הבהירות הזו ממשיכה הלאה, לא חל בה מציאות של תערובת. ויקרא אלוקים לאור יום ולחושך קרא לילה ויהי ערב ויהי

"אביר" אב, בריא מלשון ברירות, כפי הברירות, כך הוא הבריא

אביר, 'אביר יעקב, 'אב בריא', יש בריא בגוף בבחינת 'בריאות בשר' (בראשית מ"א ב') ויש בריא בנפש בבחינת 'ברי ושמא' (כתובות יב: ועוד).

מאיפה נובע התוקף של מציאות הבריא? בריא נקרא בריא מלשון של ברירות, 'אם ברור לך הדבר' (סנהדרין ז':): 'ברה כחמה' (שיר השירים ו'-י'), והיינו שכאשר יש מציאות של תוקף של הארה, אז כפי תוקף ההארה כך מציאות הברירות, וכאשר יש הסתלקות של הארה, ובדקות יותר, זה תערובת של 'אור וחושך משמשים בערבוביא', ככל שיש מציאות של עירוב, כך הבריא נעשה חלש יותר. כאשר יש מציאות של תערובת, פעולת ההפרדה של התערובת נקראת לענין שבת 'מלאכת בורר'. כלומר, כאשר הדבר עומד מבורר אז הוא 'בריא' וכאשר הדבר עומד בתערובת, בשביל להפוך אותו לבריא צריך 'מלאכת בורר'. וא"כ ההפך של הברירות, של הבריא, זו תערובת, שכשהדברים מעורבים זה בזה, אין להם מציאות גמורה של בהירות, של ברירות, וא"כ כל בריא יסודו מהבריא של ה'בהיר' שבתוכו, "אור בריא בשחקים", הבהירות יוצרת את הברירות, את הבריא.

אביר תוקף בהירות ה'אב' ב'בר' בנן

ולהבין יתר על כן, האב בריא היינו, שבשורש של הדברים, באב הכל עומד בבהירות, 'אמור לחכמה אחותי את' כמו שדורשת הגמרא (סנהדרין ז':): 'אם ברור לך הדבר כאחותך שהיא אסורה לך אמור, ואם

אז החושך נעשה יחסית גדול יותר, והאור, חלקו נעשה קטן יותר. זהו 'ויהי ערב ויהי בוקר'.

ולפי זה כעת, להבין ברור מהו תהליך של לילה? תהליך של תערובת, וכמו שהוזכר, בהתחלה יש אור, זה הצהריים, 'צוהר' 'טהירו' 'צהירו'. בזמן ש'חמה בראש כל אדם', שם הוא המציאות של תוקף האור מתחיל "בין הערביים" נעשה מציאות של תערובת, אבל עדיין האור גובר על החושך, וכשכבר נהיה ערב שנקרא הזמן ערב, שזה לילה, שם כבר החושך גובר על האור, זוהי נקודת המעבר. וככל שהלילה נכנס יותר, בתחילה יש 'ליל', לאחר מכן 'לילה', חצי לילה ראשון חצי לילה שני, מחצות ואילך, ומתחלק בפרטות יותר לשלושה משמרות, "שלושה משמרות הוי הלילה". ולחד מ"ד "ארבעה משמרות הוי הלילה", כמבואר בריש מסכת ברכות (ג'). כל אלו הם תהליכים של מציאות התערובת עד שמגיע סופו של הלילה. כשמגיע הסוף של הלילה הוא הנקרא כידוע 'איילת השחר', זהו הזמן החשוך ביותר בלילה, ואז מתגלה עלות השחר, שמסתלק מציאות החושך וחל מציאות של יום.

אם כן, בהגדרה בהירה, המעבר הוא מעבר של אור למעבר של תערובת, ובתערובת יש את התהליכים, עד שמגיע אחרית הלילה שכולו חושך ואז מה מתקיים? זהו בחינת 'דור שכולו חייב' שע"ז נאמר "אין בן דוד בא אלא בדור שכולו חייב" אז מתקיים 'ויהי אור'.

גדר ההבדל בין חנוכה לפורים

ולפי זה, הבנה ברורה מאוד, מהו הגדר של חנוכה ומהו הגדר של פורים. חנוכה הוא בתחילת הלילה, "מצותו משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק". פורים שמה הוא אסתר מלשון הסתרה היא, כמו שאומרת הגמ', היא נקראת איילת השחר, כלשון הקרא 'למנצח על איילת השחר מזמור' כי היא סוף ניסים, היא נמצאת בסופו של הלילה, זוהי ההגדרה של חנוכה וזוהי הגדרה של פורים. חנוכה הוא בתחילת הלילה, פורים הוא

בוקר יום אחד' (בראשית א' ה'), בוקר הוא זמן של הארה, שם יש את הבהירות, רואים את הדברים בברירותם. 'בקר' טלה' (חגיגה ט'): כל 'ביקור' של דבר 'לבקר' דבר, זהו ע"י האור שמאיר, זה ה'בקר' טלה' שבדבר, 'ויהי בוקר'. וההיפך של הבוקר הוא ה'ויקרא אלוקים לאור יום ולחושך קרא לילה", יש מציאות של לילה, מציאות של חושך, ואז נאמר 'ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד'.

תהליך המעבר מיום ללילה

ובהבנה בהירה, יש מציאות של אור והסתלקות של האור היא לא באה באופן שבמקום האור נהפך הדבר ונעשה מציאות של חושך, לא זו צורת הדברים, צורת הדברים היא באופן כזה שיש מתחילה מציאות של אור, והמעבר בין האור לחושך נעשה מתהליך שנקרא תערובת לכן זה נקרא ערב. 'בין הערביים' שני שלבים של שני ערבים, זהו 'מעריב ערבים' מלשון 'בין הערביים', כפל של ערבים. כלומר, מציאות ההסתלקות של האור היא ע"י שהחושך נכנס למציאות האור, והם מעורבים זה בזה כמו שהיו מתחילה 'אור וחושך משמשים בערבוביא', שע"ז נאמר 'ויבדל אלוקים בין האור ובין החושך ויקרא אלוקים לאור יום ולחושך קרא לילה', שאז נעשה מציאות של הבדלה, אבל ב'ויהי ערב', כאשר נעשה מעבר מציאות של יום למציאות של לילה, המעבר הוא באופן שנעשה ערב, תערובת, זה הזמן שהוא נקרא, בדקות יותר, 'בין השמשות', אבל כהגדרה כוללת, זה תהליך שנקרא בין הערביים, עד כדי כך שיעקב שנקרא 'אביר יעקב' הוא זה שתיקן תפילת ערבית, הוא מתקן את התפילה שנמצאת בתפיסה שנקראת תערובת.

וככל שהלילה הולך ונכנס יותר, אז היחסיות של התערובת היא, שהאור מוקטן והחושך גדל, והדוגמא הבהירה לזה, היא שיטת רבינו תם הידועה במסכת שבת ש-"שתי שקיעות הם", כלומר שיש שקיעה ראשונה ויש שקיעה שניה, ככל שהאור שוקע יותר,

מציאות של החשכה, זהו ל' הקרא נ'סו הצללים' נסתלק הצל, נסתלק הצלם, ואז חל מציאות של חושך, מעיקרא הצל הוא ה'בית קיבול' לאור, אבל כאשר האור מסתלק, הצל מסתלק, ואז חל מציאות של חושך. ואם כן זהו הגדר של חג הסוכות הסוכה היא 'צילא דמהימנותא', זה הצל בגדר של לילה.

אבל הגדר של לילה מסתלק לראשית הלילה, ולאחרית הלילה, כמו שנתבאר, ראשית הלילה זה חנוכה שזמן ההדלקה הוא 'משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק'. ופורים הוא סיפא של הלילה, ומכוח הפורים מאיר המציאות של 'דור שכולו חייב', 'להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים' וכל' הגמ' 'נתחייבו כליה', זה מעין 'דור שכולו חייב'. וכשמתגלה 'להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים' שזה 'דור שכולו חייב', על זה נאמר 'אין בן דוד בא אלא או בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב' (סנהדרין צח). הציור של 'כולו זכאי' זהו חנוכה, זכאי מלשון 'שמן זית זך' והציור של 'כולו חייב' זה ציור של פורים, 'להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד'. ומשניהם גם יחד מגיעים למציאות של תוקף ההארה.

ובלשון ברורה יותר, חנוכה שהגדרתו הוא 'משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק', היינו להמשיך את הארת 'ברה כחמה'. זה לא הארה חדשה שמדליקים נר, 'משתשקע החמה' אז 'אשר קידשנו במצוותיו וציונו להדליק נר של חנוכה' שמתחילים להאיר הארה חדשה, לא זו ההגדרה, אלא ההגדרה של ההארה שמתגלה בחנוכה, זה להמשיך את היום למציאות של לילה, זו הגדרת מציאות ההדלקה. וההיפך של כך הוא במציאות של פורים, שפורים הוא בבחינת סיפא של הלילה, כשמגיעים לתוקף החושך, שנסתלק התערובת של האור מן החושך, שאז יש כאן רק חושך, ואין כאן כלל המשכה של האור, זה הבחינה של "הרע מכלה את עצמו" זה "דור שכולו חייב", זה האופן של 'איילת השחר', 'עלות השחר' האופן של

בסוף הלילה זה ההגדרה שהיא נקראת "סוף ניסים". יש "מועדים דאורייתא", ויש "מועדים דרבנן", ה"מועדים דאורייתא" יסודם מציאות של הארה, ועל אף שעיקר ליל פסח היה 'כחצות הלילה', ויהי בחצות הלילה, אבל על ליל פסח נאמר 'לילה כיום יאיר', החושך נסתלק והיה מציאות של הארה 'לילה כיום יאיר', וזה השורש למתן תורה שכולו יום, וגם סוכות יסודו הוא, צל של האור הוא כבר הממוצא בין הדאורייתא לדרבנן, וא"כ, פסח הוא 'לילה כיום יאיר', מתן תורה 'שבועות' זמן מתן תורה, זהו 'תורה אור', זה שורש ההארה, שה"לילה כיום יאיר" של פסח זו ההשתלשלות לענף, השורש של ליל פסח הוא מתן תורה. וה'תספרו חמישים יום', זה העלייה מהענף לשורש, מהענף של 'לילה כיום יאיר' דפסח לשורש שהוא 'תורה אור', זוהי הגדרת המועדים של פסח ושבועות.

סוכות הוא הממוצע הרי בין המועדים דאורייתא למועדים דרבנן, סדר המועדים הרי הוא, פסח שבועות וסוכות, שזה הסדר לגבי דיני 'בל תאחר' וזהו סדר המועדים מצד סדר השנה שמתחילה מניסן 'החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה', וסוכות הוא הסיפא של המועדים דאורייתא, 'חג האסיף' הוא אוסף את המועדים, הוא הסוף של המועדים, ובסוכות מתגלה נקודת המעבר בין מציאות האור לחושך, איפה נקודת המעבר בין האור לחושך? זה הנקרא צל, בצהריים עצמו שאז 'חמה בראש כל אדם' שהיא עומדת באמצע הרקיע, אין מציאות של צל. אבל כשינטו צללי ערב' אז מתגלה מציאות של צל.

אבל בדקות, ההגדרה היא, שיש אור, צל, וחושך, הצל הוא הממוצע בין מציאות האור למציאות החושך. והדוגמא הבהירה לדבר, לאדם, במשך ימי חייו יש מציאות של אור ומציאות של צל, אבל בהכנה למיתה "עד אשר לא תחשך השמש והאור" כשנעשה

הגאולה העתידה במהרה בימינו.

אם כן, אלו הם שתי הקצוות שיוצרות את מציאות הבהירות, המועדים דאורייתא והמועדים דרבנן. כל המועדים בכללותם הם כנגד הרגליים. ג' מועדים נקראים 'ג' רגלים', 'רגלים' בבחינת רגליים. יתר על כן, המועדים דרבנן שהם חנוכה ופורים, הם כנגד שני רגליים כידוע מאוד, 'תרין סמכין דקשוט' אלו הם הרגליים.

ולפי המתבאר בראשית הדברים, המציאות של 'אביר' הוא תוקף של 'בהירות', שהבהירות שנמצאת אצל האב היא שתהיה אצל הבן, הבהירות שנמצאת אצל האב תהיה אצל בחינת ה'בר' אצל היציאה לחוץ, כלומר, תוקף ההארה הנמצאת אצל האב, 'אב בחכמה' אמור לחכמה אחותי את' מדרגת החכמה בשורש, שהוא ה'אב בחכמה' כפי שהוא מצטייר בראשיתם של הדברים, כוח תוקף האבירות מוליד, שגם כאשר הדבר מתפשט למציאות של 'בן', למציאות 'לבר', למציאות של 'לחוץ', גם שם מתגלה המציאות של תוקף המועדים שזה ההארה הפנימית של תוקף הבהירות.

מועדים דאורייתא התהליך מחוץ לפנים, מועדים דרבנן התהליך מפנים לחוץ

בהבנה הבהירה, מועדים דאורייתא הם במהלך ל-ארץ ישראל, פסח יציאת מצרים הוא על מנת להיכנס לארץ ישראל, שבועות מתן תורה, זה ההכנה להגיע להר המוריה ומשם תצא תורה, 'מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים'. וסוכות זהו 'בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים', שזהו בלכתם במדבר ממצרים ל-ארץ ישראל, ברור ופשוט אם כן, המהלך של מועדים דאורייתא כל ענינו הוא תהליך ממצרים, מהמצר, ל"ארץ הצבי" שנקראת כן על שם שמתפשטת ומתרחבת, זה תהליך של מועדים דאורייתא.

מועדים דרבנן נמצאים בתהליך הפוך, במועדים דרבנן שהם חנוכה ופורים, חנוכה, הרי כמו שאומר הגר"א

כידוע, שונה מהגלויות של בבל מדי ופרס ואדום שהיו בחו"ל, גלות יון שבה נעשה נס חנוכה, היא בארץ ישראל. בלשונו של הגר"א הוא מקביל ל'גופא', לעצם גוף הדבר עצמו, לכן הוא נמצא בארץ ישראל הוא גופו של דבר. [-זה טעון הגדרה יותר רחבה, אבל לא זו סוגייתנו עכשיו], אבל מכל מקום כמו שמבואר א"כ, בהגר"א, שהגדרת הדבר שבחנוכה, המציאות של שליטת יון היה בפני הבית בארץ ישראל והגלות היתה בתוך ארץ ישראל, פורים כמובן הוא בהמשך מגלות בבל לגלות מדי ופרס, הם גלויות שנמצאות בחוץ, זה היה בזמן אחשורוש בשושן הבירה, אבל המועד של חנוכה שהוא משורש של המועדים דאורייתא, המשכת המועדים דאורייתא בדרבנן, 'מדליקו על פתח ביתו מבחוץ' מבפנים לחוץ, השורש של זה זה מה שאומרים ב"על הניסים" 'והדליקו נרות בחצרות קדשך', וכבר דנו הפוסקים בשאלה הידועה, מדוע הדליקו ב'חצרות קדשך' ולא בפנים במקום המנורה עצמה, הרי מקום ההדלקה אינו "בחצרות קדשך" אלא צריך להיות בפנים. אבל מכל מקום 'הדליקו נרות בחצרות קדשך', זה השורש למה שעתיד להיות לאחר מכן. 'לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה' (שבת כא:) ומכח כך הוקבע להדליק נר, 'מדליקו על פתח ביתו מבחוץ', איפה השורש של ה'מדליקו על פתח ביתו מבחוץ'? זהו מהשורש שגם בבית המקדש, על אף שעיקר מקום המנורה הוא בפנים, בהיכל, ששם מקום הכלים מנורה, שולחן, ומזבח הפנימי, וא"כ, שם צריך להיות מקום ההדלקה זה ההדלקה של המנורה מצד עיקר הסדר, אבל מנורה שנעשתה מכח נס חנוכה השורש שלו הוא מה"מבפנים לחוץ", לכן אפילו בבית המקדש [ושוב, בלי להיכנס עכשיו לגדרי הדין-] אבל היסוד שעולה מצורת ההדלקה שהיתה היא, שמה שתמיד ראוי להיות בפנים בהיכל, ששם מקום מנורה, שולחן ומזבח פנימי, שנמצאים בפנים, יוצאת המנורה לחוץ, 'הדליקו נרות בחצרות קדשך', כלומר הבהירות, ה'שמן זית זך', הבהירות של הכ"ז אותיות בבהירות שמתגלה ממדרגת המנורה, יוצא למציאות של חוץ.

השורש של חנוכה בסוכות

והשורש הדק של זה, בהקבלה למה שהוזכר קודם לכן, במועדים דאורייתא, פסח שבועות וסוכות, הוזכר שזה מועדים במהלך של אור, והממוצע בין המועדים דאורייתא למועדים דרבנן זהו סוכות שהוא בבחינת 'צילא דמהימנותא'. ומצד כך, זה מה שמתגלה בהדלקה שהיתה בשמחת בית השואבה, שכפי שמבואר במכילתין דסוכה (סוכה נ"ג א'), 'אשה היתה בוררת חיטין לאור של שמחת בית השואבה', כלומר, זה אור שיוצא לחוץ. תוספות על המקום (ד"ה אשה) כבר דנים האם מותר להשתמש באותו האור או אסור להשתמש, ומתרצים 'קול מראה וריח אין בהם משום מעילה'. ועוד תירצו ש"היתה בוררת" היינו 'היתה ראויה לברור מרוב אורה'. בהירות, לברור מהחטא שזה בבחינת 'בוררת חיטין', האור של סוכות הוא יוצא לחוץ, ובעומק זהו הרי, כל חג הסוכות, 'יוצאים מן הבית לחוץ', לסוכה, זו ההגדרה של מצות סוכה שבחג הסוכות, מה ההגדרה ש'יוצאים מן הבית לחוץ'? כמו שמזכירים בתפילה "אם נתחייבתי גלות" שיכופר ביציאה לסוכה, כלומר, יציאה מארץ ישראל לחו"ל, כבר נמצא במהלכי הסוכה, יסוד הסוכה מאיפה הוא מתחיל? מ'כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים', שזה מהלך מ' - מצרים ל-ארץ ישראל, מצד כך זה המשך של פסח והמשך של שבועות.

אבל סוכות הוא הממוצע כמו שהוזכר, אז כשם שהוא במהלך של כניסה מארץ מצרים לארץ ישראל, כך הוא במהלך מארץ ישראל החוצה, מצד פסח שהוא ממצרים לארץ ישראל, יש איסור לחזור ולדור במצרים, אז אין חזרה למצרים [-כמובן זה לא שאין חזרה בכלל אבל מצד שורש הדבר אין גילוי של חזרה לחזור ולדור במצרים]. משא"כ סוכות יסודו הוא 'דירת עראי' 'צא מדירת קבע ושב בדירת עראי' כבר מושרש כאן ה'צא מדירת קבע' וההתגלות של זה יותר היא בהארה של שמחת בית השואבה ש'אישה

היתה בוררת חיטים לאור הנר' זה אור שיוצא לחוץ.

וזה שורש לחנוכה 'הדליקו נרות בחצרות קדשך' וזה השורש להדלקה בפועל שכל אחד מדליק באופן של 'מניחו על פתח ביתו מבחוץ', בדקות מה ש'היה דר בעלייה מניחו בחלון ביתו' השורש של זה הוא כשנכנסו המרגלים ששלח יהושע לארץ ישראל ויצאו, הסימן שהיה למרגלים עם רחב היה באופן של חוט השני שהיא שמה בחלון, זה השורש הנוסף לדבר, שיש כאן הדלקה גם בחלון [-זה סוגיה לעצמה] אבל מכל מקום, הגדרת הדבר א"כ, של המועד של חנוכה, הוא האור, הבהירות שנמצאת בפנים. הברירות, ה"ברה כחמה" שזה השורש של האביר, ה'בריאי' כמו שהוזכר, הוא יוצא ממוציאות של פנים למוציאות של חוץ.

ולכן עיקר ההדלקה היא 'משתשקע החמה' להמשיך את ההארה של 'משתשקע החמה' עד 'שתכלה רגל מן השוק' שרגל זה "כרעא" בארמית, זה בחינת ברא כרעיה דאבוה' (עירובין ע:): ה'ברא' היינו ה'לבחוץ', ושם ברגליים, נמצא ה'לבר'. איך האדם יוצא מהפנים ל'לבר'. בבחינת "צא מדירת קבע ושב בדירת עראי"? כל יציאה מפנים לחוץ הוא ברגליים, הם המוציאים את האדם, כלומר הרגליים שמוציאות את האדם, זהו בחינת 'עד שתכלה רגל מן השוק', כלומר, "עד שתכלה רגל" היינו שההארה של הנר מכלה את הרגל.

הגילוי בחנוכה שהבהירות שבפנים יוצאת לחוץ

וההגדרה הברורה, לפי מה שנתבאר, מצד סדר הדבר הבהירות שנמצאת בשורש, באב, היא לא נמצאת בענפים, אבל בחנוכה שנאמר 'מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול' ומה שהיה ראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים, כלומר, זה בבחינת ה'שבעה' שנתווסף על ה'יום אחד', בבחינת "עד עקרה ילדה שבעה", מקביל ממש "עקרה" זה ה'ראוי

מאיר את ההארה של מה שנמצא אצל האב, שההארה הזו תהיה נמצאת גם בענפים, זה נר חנוכה שבו נאמר 'מדליקו על פתח ביתו מבחוץ' לפי מספר בני הבית.

הגילוי בפורים של צירוף הענפים לשורש

פורים זה סוגיה רחבה לעצמה אבל בקצרה ממש, כמו שאומרים ב"על הניסים" 'ואת המן ואת בניו תלו על העץ' המן, הוא השורש ומה שאת 'בניו תלו על העץ', וכפי שמצינו שקוראים המגילה 'צריך לאומרם בנשימה אחת' את כל העשרת בני המן, ביאור הדבר הוא, שאותה תפיסה שנמצאת בשורש בהמן, היא נמצאת גם בענפים, וכשזה מתגלה מצד ההכנעה של הרע, 'את המן ואת בניו תלו על העץ', זה עומק ההכנעה שהאב והבן מצטרפים יחד באופן הזה. זה נקרא 'בן בנו של קרהו', כמו שדורשים חז"ל על "ויספר להם המן את כל אשר קרהו" שהוא בן בנו של עמלק שנאמר בו "אשר קרך" מה שנמצא בשורש נמצא גם בענף, אבל שם זה בגדר ה'שמא' בגדר 'בריא ושמא' שזהו הספק קליפת עמלק [-שבגימטריא ספק] זה האופן שמכניעים את המן, מכניעים את עמלק שעל שמו נקרא המן 'בן בנו של קרהו' וזה מתגלה ב'את המן ואת בניו תלו על העץ'.

נח משיח בנפש המשנת הבהירות שבשורש עד האחרית, עד הענף האחרון

ממוצא הדברים למדנו שהבהירות שמתגלה, שזהו כוח האביר, 'אביר יעקב', שזה מה שנאמר ביעקב במלחמתו עם שרו של עשיו, 'וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו' שהם יוצאי ירכו בחינת "בראי" ושם הוא שורש הפך שמן כידוע מדברי רבותינו שהכף שכתוב ב"ויגע בכף ירכו" זה אותיות פך שמן, שם שורש הנגיעה. אבל אצל יעקב אבינו מתגלה 'האספו ואגידה לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים' ה"אשר יקרה אתכם באחרית הימים" כלומר, יעקב אבינו רואה בבהירות גם במקום הלבר, גם במקום ההסתר, גם

לדלוק יום אחד", "ילדה שבעה" זה השבע שניתווסף על האחד שהיה ראוי לדלוק, ודלק שמונה ימים, וכמו ש"ילדה שבעה, היינו שבעה בנים, כמו כן כאן בשמונה ימים זה בבחינת ה'אם הבנים', 'בני בינה ימי שמונה', 'בינה יתרה ניתנה לאשה', נעשה מציאות של הרחבת הדבר. והרחבה הזו היא א"כ, הבהירות שנמצאת בפנים, 'הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום' (ב"ב כה:): כלומר שהסדר הוא שהוא פונה לפנים במהלך של פסח, שבועות וסוכות. אבל כשמתגלה מהלך של מועדים דרבנו, חנוכה ופורים, הבהירות שנמצאת בפנים יוצאת למציאות של חוץ זהו 'והדליקו נרות בחצרות קדש' ומכח כך 'מדליקו על פתח ביתו מבחוץ' וזמנו 'משתשקע החמה' להמשיך את ההארה של הנר 'עד שתכלה הרגל מן השוק', וכמו שנתבאר, ההגדרה בזה היא, אם הרגל מתכלה, כלומר, שזה לא במדרגה של בן 'ברא כרעיה דאבוה', אלא מתגלה שהאב עצמו נמצא גם כן בחוץ 'מדליקו על פתח ביתו מבחוץ'.

הרי עיקר מצות נר חנוכה שנאמר עליה "מדליקו מבחוץ" היא 'נר איש וביתו' והיינו שאין מצוה בעיקר הדבר להדליק בכל בית לפי יושבי הבית רק למהדרין, או גם למהדרין מן המהדרין, [-הנידון שיש בזה שיטת רש"י שיטת תוספות והרמב"ם כידוע]. אבל להבין כעת לפי זה את הבהירות, מה שמדליקים לפי כל אחד ואחד מיושבי הבית, הרי על דרך כלל יושבי הבית זה לא 'אכסנאי', על דרך כלל 'יושבי הבית' אלו הם הבנים, שזה ה'בראי' הרי הוא לא מדליק על אשתו, שהרי אשה פטורה כדברי החתם סופר הידוע, וכל זאת למה? כי באשה 'כל כבודה בת מלך פנימה' וכל ההדלקה היא הרי לחוץ, לכן כאשר הוא מדליק, הוא מדליק על בניו שהם בלשון ארמי "בראי" בבחינת חוץ, ולכן מספר הנרות הם לפי הבנים, זה בדיוק ההגדרה שהוגדר. ב'מהדרין' ו'במהדרין מן המהדרין' שיש הדלקה לפי הימים ולפי הנפשות [-שתלוי לפי כל אחד מהשיטות]. ומה שמצינו לפי חלק מהראשונים שאין כל אחד מדליק לעצמו אלא האב מדליק לפי בני הבית, כלומר, הגדרת הדבר הוא

בענפים עד הענף האחרון, הוא נקרא זכאי, זה הכ"ז אותיות, כ"ב אותיות וה' מתוכם הם אותיות כפולות מנצפ"ך סופיות ופשוטות, הוא מאיר את הדברים עד מקום האחרית שבהם, כאן נעשה שלימות המציאות של הארה.

כשמש רבינו כתב ספר תורה "שמונה פסוקים אחרונים שבתורה משה כותב בדמע", כדברי חז"ל, כידוע, עיקר הביאור הוא מלשון 'דימוע', מלשון תערובת, זה שמונה פסוקים אחרונים כנגד שמונת ימי חנוכה, שמונת ימי חנוכה מאירים את השמונה פסוקים האחרונים בתורה שמש כותב בדמע, אבל בימי החנוכה זה לא דימוע בתערובת, אלא זו הכנעה של אותה מציאות של תערובת, התערובת הזו מצד הקלקל, זה הערב רב, 'ערב רב עלה עמם' שזה שורש התערובת, וסימנך כדברי רבותינו נג"ע ר"ע נפילים גבורים ענקים רפאים ועמלקים, ולערך דידן, פורים הוא כנגד העמלקים וחנוכה הוא כנגד הנפילים. זהו מה שנאמר בסופה של פרשת בראשית 'ויראו בני האלוהים את בנות הארץ' זה ה'יון' אותיות 'נוי' כידוע, זה כוח הנוי דקלקול.

אבל מה עומק ה'נוי' דתיקון? כשהכל עומד ברור, זה הנוי דתקון. 'יפת אלוקים ליפת וישכון באוהלי שם' כדברי חז"ל 'יפיפותו של יפת ישכון באוהלי שם', כלומר, ששם לוקח את הבהירות שנמצאת בשורש והוא מאיר אותה עד המקום התחתון, זה עומק המדרגה, של הבהירות שצריכה להתגלות.

זהו עומק האור שמקבלים בימי החנוכה, להאיר את תוקף האור של ה'ברה כחמה' בשקיעת החמה, להמשיך את אותה הארה 'עד שתכלה הרגל מן השוק' עד מקום הענפים האחרונים, ככל שהאדם זוכה ל'עולם ברור ראיתי' בבהירות בענפים, אבל מכוח ההתדבקות בשורש, זה עומק תכלית הארתו של הזמן הזה.

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

במקום החושך. זה בהירות, זה אבירות.

במתן תורה היה בהירות בזמן קבלתה של תורה, 'כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה נאמרו למשה בסיני' כדברי חז"ל אבל זה היה בהתכללות, כמו שיש בידינו את האזהרות דרב סעדיה גאון, שכל התרי"ג מצוות, הכל כלול בעשרת הדיברות, אבל בנעלמות, לא בהתגלות. כוח האבירות הוא, שאותה בהירות שנמצאת בשורש, אותה בהירות ממשיכה זה מה שמצינו בחנוכה מדליקה בחלון בחינת החלון, זה אותיות נחל, אותה בהירות ממשיכה כמו נחל שמתמשך והולך, מתפשטת והולכת עד 'אחרית הימים'.

'דור שכולו זכאי' הוא חנוכה. "דור שכולו חייב" הוא פורים. בחנוכה העבודה היא מכוח 'דור שכולו זכאי'. זך, 'שמן זית זך'. 'דור שכולו זכאי' מה עניינו? שהבהירות שנמצאת בראשית, שנמצאת בהתחלה, זה אותה בהירות שממשיכה וממשיכה וממשיכה, ומגיעה עד מקום האחרית, זה בהירות של העבודה של ה'אביר לב'. מי שחי בצורה הזו, יש לו את ההתדבקות בשורש, באב, ושם הוא חי בבהירות מצד השורשים והוא מאיר כסדר מהשורש לענפים. זה מה שנאמר על כנסת ישראל 'רוח הקודש שואבת' מה שהיה בשמחת בית השואבה, לשאוב מהשורש לענפים, הוא מאיר את ההארה של הבהירות שנמצאת בשורש, לענפים ולעוד ענפים ולעוד ענפים.

מי שמגיע מתתא לעילא הוא מתחיל ב'מלאכת בורר' מתתא לעילא, עוד בהירות ועוד בהירות במלאכת בורר, אבל מי שמגיע מלעילא לתתא, שזה בחינת מנורה שהיא מבפנים ואותה 'הדליקו בחצרות קדשך' שמתגלה ב'מדליקו על פתח ביתו מבחוץ' זה הבהירות שמצד ההתקשרות לאב, לשורש, הוא ממשיך את הבהירות הזו לעוד ענפים ולעוד ענפים.

למי שזוכה שאותה בהירות שקיימת בשורש, קיימת אצלו עד הענף האחרון, זה נקרא משיח בנפש, הוא זוכה להגיע לבהירות שנמצאת בשורש, והיא נמצאת אצלו

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה בכתובת rav@bilvavi.net או בפקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אוצר "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב"

והעיקרית של הבריאה, כשנמסר לו מציאות הבחירה, הרי שהבחירה יוצרת צרות, יוצרת צמצום, צרות ברצון, - הוא יכול לעשות נגד רצונו יתברך שמו, וזה המוגדר בלשון חז"ל "עוברי רצונו", הרצון נעשה צר, זהו צמצום של הרצון, ולכן דייקא נאמר "אין לו להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים", - "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", כלומר, נקודת הבחירה גילוייה ביראת שמים, ולכן דייקא הוא מקום הצמצום, ועליה נאמר "אין לו להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים", זה מקום היראה, מקום הגבול, מקום הצמצום, הוא דייקא ביראת שמים בנקודת הבחירה, "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים".

וזהו א"כ, שורש האוצר שמתגלה בבריאה, עיקר האוצר הוא אוצר של יראת שמים, - זהו האור שהוא צר שמתגלה מתוך היראת שמים, שם מקום צרותו, שם מקום גילויו.

ובעומק, האור שחל כאן בכל קומת מציאות הבריאה, א"כ, הוא לא אור גמור, אלא הוא אור-צר, זה הגדר של אוצר - אור צד"י, שכל צד"י זה מלשון של צד, כלומר, זה אור שמתגלה כדבר הבא מן הצד, הוא בא מהמיצר, כל המיצרים הם הצדדים של הדבר, - "המוכר שדה לחבירו כותב לו מיצריה", כלומר, גבולותיה הם נקראים מיצריה, צדדי השדה, - מקום הקצה, - מקום הצר, זהו האוצר, זה אור שבא דרך דפנות, דרך צדדים, דרך מקום צר, - זה קומת הבריאה, כל הוויה של הבריאה הוא אוצר, - זה עומק הגילוי שמתגלה בבריאה.

אור - צר במדרגת תורה אשר על כן, כאשר חל צמצום של מציאות האור, צורת הדברים היא באופן כזה, - "קודם שנברא העולם היה הוא אחד ושמו אחד", והתורה הקדושה, שעליה דורשים חז"ל "ה' קנני ראשית דרכו", והיא הנקראת "תורה אור", ובמדרגת האור שבתורה היא קודם הבריאה, כביכול - "חמדה גנוזה לך נתקע"ד דורות", היא בבחינת "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", זהו "תורה אור", שאין לה קץ, שאין לה גבול, אין לה מידה, שאין לה מציאות של צרות.

ומכאן איסתכל באורייתא וברא עלמא, האוצר שנמצא בתורה משתלשל לעלמא, - ואז הוא נעשה אוצר - אור צר, זה נהפך מדרגה של "תורה אור" למדרגה של "נר מצוה", כלומר, חלה העתקה מאור של "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", שהוא דבר שאין לו קץ ואין לו גבול, והוא נעשה אור בעל קצבה ובעל מציאות של גבול, זה העתקה ממדרגת "תורה אור" למדרגה של "נר מצוה".

"נר מצוה" עניינו, איך האור של התורה מתגלה דרך דבר צר יותר,

אוצר - "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב", אוצר נקרא אוצר סדר הימשכות האור שאין לו גבול - לאור צר מלשון אור-צר.

שרשי הדברים: כפי שהוזכר בשיעור הקודם מיסוד דברי חז"ל, מתורתו של רבי נחוניה בן הקנה, קודם שנברא העולם היה מציאות של אור, - "ויאמר אלקים יהי אור והי אור", - "אור שהיה כבר" - הוא זה שנמשך לתוך מציאות הבריאה ביום ראשון - "אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו", כלשון חז"ל.

וביום רביעי דמעשה בראשית, נעשה תליית המאורות, ושם, מעיקרא נאמר "את שני המארת הגדולים" [-וגם כאן מארת חסר ו'] ולאחר מכן, נעשה בפגם הלבנה - "את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה".

זה בקצרה ממש, סדרי האור.

ושרשי הדברים, לענינא דידן, האור שהיה מתחילה הוא אור שאין לו גבול - אין לו קץ, אין לו קיצבה, ואין לו מידה, "ויאמר אלקים יהי אור והי אור", נמשך מציאות של אור לתוך מציאות הבריאה. וההמשכות של אותו אור לתוך מציאות הבריאה, היא הימשכות למקום של גבול - "הן הן גבולות עולם", וא"כ, מה שמעיקרא היה מציאות של אור שאין לו קץ, נעשה מציאות של אור שיש בו גבול.

זה נקרא אוצר, כל האור הנמצא כאן בהאי עלמא הוא אוצר - הוא אור-צר, זה מציאותו.

אוצר של יראת שמים - הצמצום שבכח הבחירה

ובעומק יותר, לשון חז"ל הידוע: "אין לו להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים". למה דווקא יראת שמים שמו הוא "אוצר של יראת שמים"? - ברור הדבר, יש בורא ויש נברא, והחידוש שמתגלה בנברא, מה שהנברא הוא בעל גבול. שורש נקודת הגבול העיקרית, הנקודה הפנימית שיוצרת את גבולותיו זה כח הבחירה שנמסר לאדם, - שבכח הבחירה שנמסר לו, הוא יכול לעשות כביכול, נגד רצונו יתברך שמו, והרי שהוא יכול לצמצם את גילוי הרצון של הקב"ה, להפוך אותו מרצון מלשון רץ, להיפוך אותיות של צר, זה מונח בכח הבחירה שבאדם, מה שכביכול "קודם שנברא העולם היה הוא אחד ושמו אחד", הוא לבדו, "הוא ורצונו חד, הוא וחכמתו חד", כלשונו רבותינו, כשמתגלה קומת הבריאה בכלל, וצורת אדם שהיא הצורה השורשית

אוצר "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב"

צהרים, - דבר המאיר, טהירו - **צהרים**.

צהרים נקרא כן מלשון **צר-ה'**, כלומר, בתחילת היום כאשר השמש זורחת במזרח, מתגלה השמש בבחינת קרן אור באופן של אור צר, אבל כאשר מגיע הצהרים, כשהשמש בתוקפה, "חמה בראש כל אדם", היא יוצאת מן המיצר שלה, "כצאת השמש בגבורתה", היא יוצאת ממקום המיצר שלה ומתרחבת, זהו **צהרים**, המיצר נעשה בו הרחבה, "מן המיצר קראתי י-ה ענני במרחב י-ה", נעשה מציאות של הרחבה, שהיא הופכת להיות ממדרגה של **צר לצהר**, - **צהרים**.

והחלון שדרכו נכנס האור או האבן טובה שמאירה, האבן טובה מתוך עצמו והחלון שמאיר מבחוץ, אלו הם הנקראים "צהר תעשה לתיבה" מלשון של צהרים.

אבל בדקות יותר, הרי תליית המאורות היתה ביום הרביעי, ומעיקרא היה "את שני המארת הגדולים" ולאחר מכן "את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה, בפשוטו המיעוט היה בלבנה - "לכי ומעטי את עצמך" שזה "המאור הקטן", אבל ברור הדבר, שאם מעיקרא הם היו "שני המארת הגדולים", ולאחר מכן נעשה מאור גדול ומאור קטן, היינו שהצמצום שחל במאור הקטן, הוא מבטל את המדרגה של "שני המארת הגדולים", שמכאן ואילך "שני המארת הגדולים" הם אינם קיימים, ומה שמתחילה הם היו שנים ש"מקבלים דין מן דין", עכשיו זה הופך להיות חמה נותנת ולבנה מקבלת.

ונמצא א"כ בעומק, שההתפשטות, היא לא רק במדרגת הלבנה שנאמר בה "לכי ומעטי את עצמך", שנעשה בה צמצום של האור, צרות של האור, אלא הצמצום בעומק חל גם במדרגת החמה, ועל שם כן בעומק החמה בטהרתה נקראת **צהרים**, כלומר, שגם בשעה שהיא נמצאת בתוקפה, היא ג"כ עדיין **מיצר**, אין לה את ההארה שהיתה קודם הפגם של "לכי ומעטי את עצמך".

יותר על כן, ביחס ליום ראשון - "אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו". ההארה שמתגלה במאורות, ואפילו ב"מאור הגדול לממשלת היום", - ה"מאור הגדול" הוא צר בהארתו ביחס לאור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, שאדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו.

וא"כ, גדר ראשון שנתבאר, ש**צהרים** הוא ביחס לקודם פגם הלבנה, ופגם הלבנה יצר מיעוט גם בחמה, והעומק הנוסף שנתבאר, שזה נקרא **צהרים**, ביחס להארה הראשונה של יום ראשון לפני תליית המאורות, כפי שהוזכר.

השורש שזמן ההדלקה בבין השמשות ולפי"ז, כעת, - **להבין בעומק**, הרי זמן הדלקת נר חנוכה הוא כמבואר בגמ', "משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק", - והזמן הזה, כהגדרה כללית מאד, הוא הערב האחרון בלי להכנס למחלוקת השיטות, אבל

והדבר שהוא בבחינת צר דקדושה, השורש שיש בבריאה זהו תרי"ג מצות, זהו גדר של גילוי של הצרות שמתגלה במציאות הבריאה - זה "נר מצוה". ולפי"ז, **להבין בעומק יותר**, הרי יש לנו תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן. ואחד מהמצות דרבנן, זהו נר חנוכה, מה עומק ההגדרה של מצות נר חנוכה עפ"י המתבאר השתא?

'פח אחד חתום' שהפך לפתח שרשי הדברים בקצרה, סדר הדבר הרי היה שהיוונים טמאו כל השמנים, ולבסוף מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, שנעשה נס שבמקום שידלוק יום אחד הוא דלק שמונה ימים. **ברור הדבר**, הפך שמן שחתום בחותמו של כהן גדול, כלומר, זהו האור שמתגלה דרך הצרות, זה הצורים שמגיעים מעיקרא לטמאות השמנים. וכאשר מתגלה האור הוא מתגלה דרך מהלך של צרות, זהו ה"פך אחד חתום בחותמו של כהן גדול", מה שנעשה מתחילה אופן של "חתום", מתהפך ה-**חתם לפתח**, - המ' בחתם הרי היא מ' סגורה, ממ"ם סופית לאות פ', זהו הגדר של החותם - חתם שהופך להיות **פתח**, - "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב".

והפתח הזה המתגלה, זהו הפתח שבו נאמר דין - "מניחו על פתח ביתו מבחוץ" בנר חנוכה, וא"כ, ההארה שהתגלתה היא, שמה שמעיקרא היה בבחינת הארה של **אוצר**, שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר, **מציאות הפך שמן** היה בגדר של **אוצר**, - שזהו מה ש"מצאו פך שמן אחד חתום", כלומר שזה גדר של אוצר.

וכאשר מתגלה לאחר מכן שנעשה נס ודולק במקום יום אחד, שמונה ימים, איפה שורש מציאות הנס? - ברור הדבר, שגדר מציאות הנס היא, שההארה של "אור תורה" האירה ב"נר מצוה", מה שמדין הנר כשלעצמו הוא ראוי לדלוק יום אחד, אבל כאשר מצטרף ההארה של "תורה אור" למדרגת ה"נר מצוה", כלומר, מתגלה השורש של ה"נר מצוה", דהיינו שמתגלה ה"תורה אור", שמצד השורש של התורה "ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים", זה אור שאין לו קץ ואין לו גבול, ההארה הזו משתלשלת ומתגלה בנר מצוה, לכן מה שהיה ראוי לדלוק יום אחד, דולק שמונה ימים. כלומר, ההארה הפנימית ממשיכה להאיר במקום הצמצום של ה-**אוצר**, של הנר הצר, ועל ידי כן נעשה מציאות ההרחבה, שורש ההארה של הנס שנעשה בימי חנוכה.

ולכן דייקא מקום ההדלקה הוא במקום הפתח, כמו שהוזכר, כלומר, כיון שהחתום הפך להיות **פתח**, שורש אותו פתח, היינו שמאיר בו הבחינה של "פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה" מאור הפתיחה של חכמה, "את פתח לו", מתגלה הפתיחה של החכמה שהיא מאירה בנר, ולכן מקום ההדלקה של הנר הוא "מניחו על פתח ביתו מבחוץ".

מדרגת ההארה שב'צהרים' והמיצר שבצהרים

יותר על כן, "היה דר בעליה מניחו בחלון", - להבין ברור, כידוע נח, כידוע, זה ראשי תיבות של נר חנוכה, ואצל נח נאמר בעשיית התיבה "צהר תעשה לתיבה", וכמו שרש"י מביא מדברי חז"ל כידוע, שיש בזה שתי לשונות, או חלון, או שהוא אבן טובה, וזה נקרא **צהר** מלשון

אוצר "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב"

שמה שמתחילה היה בגדר של אוצר, "מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", שהוא ההבחנה של אוצר, אור-צר, אבל כשנעשה נס ובמקום לדלוק יום אחד הוא דלק שמונה ימים, הנס מפקיע את האוצר, את האור-צר, ונעשה המציאות של ההרחבה של האורה.

השלימות של מה שהוזכר, שמדליקים בזמן של "בין השמשות", לאחר שנאמר "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך ויקרא אלקים לאור יום [-אור לעצמו] ולחושך קרא לילה [-לילה לעצמו], אבל בבין השמשות מתגלה החושך שמגביל את מציאות האור, "משמשים בערבוביא", וכאשר נצטוונו להדליק בזמן של בין השמשות, הרי שההדלקה מגדירה את הדבר, שהצמצום של עצם מציאות האור ע"י החושך שהופך אותו להיות מציאות של אור-צר, נעשה כאן מציאות ההרחבה, ע"י עומק הריבוי שנעשה כאן, כמו שנתבאר.

אור גם' שבנר, היפך האור צר' לפי"ז, להבין נפלא מאד, יש לנו מדרגה של אור ויש לנו מדרגה של נר, אור הוא ר"ז בגימטריא, נר הוא ר"נ, ההבדל בין אור לנר יוצא מ"ג, בחינת גם' - ריבוי.

ולהבין עמוק, במובן החיצוני, הנר הוא הצמצום של מציאות האור, דייקא אור-צר, כפי שנתבאר. זה הצרות שנעתקת ממדרגת "תורה אור" למדרגת "נר מצוה" נעשה הצמצום של האור, וזו מדרגת הנר, אבל בעומק יותר, נר חנוכה בבחינת "יתרון האור מן החושך" דייקא, כאשר מתגלה "חושך על פני תהום" שזו יון, כדברי חז"ל, וכאשר נעשה הנס ונתהפך למציאות של אור, שאז מתגלה "יתרון האור מן החושך", האור שמתגלה במדרגת ה"נר מצוה", הוא לא צמצום של אור-צר, כמו שהוזכר, ככל ראשית מהלך פני הדברים, אלא מתגלה המהלך שהנר הופך להיות גם תוספת על האור, כמו שהוזכר, שאור וגם עולה נר, והיינו שגם ריבוי הוא, כלומר, נעשה כאן מציאות של ריבוי, שנעתק ממדרגה של "תורה אור" והופך להיות "נר מצוה".

כלומר, מה שהיה מעיקרא התורה "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", זה אור כשלעצמו, בנר חנוכה מתגלה המדרגה של "יתרון האור מן החושך", - זהו הגם של הריבוי, שבמדרגת הנר חנוכה מתגלה עצמות האור ממקום של "יתרון האור מן החושך". וא"כ, מה שבכללות ממש נאמר בחז"ל "תשת חושך ויהי לילה - זה העוה"ז שדומה לחושך", ותכלית כל הבריאה כולה כנודע מדברי רבותינו, הוא "יתרון האור מן החושך", - עיקר הגילוי הזה מתגלה בנר חנוכה, שיש תוספת של מציאות האורה, שגדר התוספת הוא "יתרון האור מן החושך".

תורה חדשה שמתגלה בחנוכה ולפי"ז, כעת להבין בעומק, כשהוזכר בראשית הדברים מדרגת "תורה אור", ו"נר מצוה", נתבאר שנעשה צמצום ממדרגת "תורה אור" ונשתלשל למדרגה של "נר מצוה", אבל לפי העומק שנתבאר השתא, ה"נר מצוה" שמתגלה בחנוכה הוא באופן של ריבוי, הוא באופן של גם' שיוצר מציאות של ריבוי, הריבוי הזה יוצר עכשיו חידוש של הארת תורה חדשה שמתגלה בימי החנוכה, ה"יתרון האור מן החושך" של

כהגדרה כוללת ממש, הוא הזמן שנעתק הארת החמה ונכנס הארת הלבנה, ובכללות ממש בתוכו נמצא זמן של בין השמשות.

"בין השמשות" הוא אותו זמן שיש בו מעין מה שהיה ביום ראשון, ש"אור וחושך משמשים בערבוביא", שאז נאמר "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה", שנעשה מציאות של הבדלה, ב"בין הערבים" בכלל, וב"בין השמשות" בפרט, מתגלה המעין דמעין של מה שהיה בראשית הדברים - "אור וחושך משמשים בערבוביא", היום והלילה לא נבדלים שם, אלא דייקא זה בין השמשות, ספק מן היום ספק מן הלילה, כלומר, מעורב שם שני החלקים גם יחד, זהו זמן ההדלקה של נר חנוכה.

ובהקבלה למה שהוזכר קודם לכן, מצד המדרגה התחתונה, מקודם היה "את שני המארת הגדולים", אבל לאחר מכן "את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" שנעשה הבדלה ביניהם, - בזמן בין השמשות מתגלה האחדות של חמה ולבנה, וזה עומק ההארה של נר חנוכה שהוא בא להאיר את האחדות של החמה והלבנה, את צירופם גם יחד, מעין האור של קודם הפגם של "לכי ומעטי את עצמך".

אבל יתר על כן, כפי שהוזכר, שורש הדבר הוא באור של יום ראשון, שנעשה בו הבדלה, "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה", זמן ההדלקה של נר חנוכה הוא בא לחזור ולצרף את בחינת האלקים של "ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה ויבדל", שנעשה מציאות של הבדלה ביניהם, - בנר חנוכה מתגלה ההארה שחוזרת ומצרפת את שניהם בבת אחת.

מה שידוע עד מאד בדברי רבותינו שהאור של נר חנוכה זה אור הגנוז שאדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, - בעומק יותר זה אור של קודם מציאות ההבדלה ש"אור וחושך משמשים בערבוביא", זה עומק האור שמתגלה בהדלקה של נר חנוכה.

עומק הצטרפות החושך למציאות האור ובלשון

עמוקה יותר, אור וחושך משמשים בערבוביא, אז כפשוטו יש אור, ויש חושך, ויש בהם מציאות של ערבוביא, אבל העומק הדק יותר של דברי חז"ל, שהאור יש לו גבול ושיעור, והוא גופא נקרא החושך שלו, זה נקרא "אור וחושך משמשים בערבוביא".

כלומר, ששורש החושך עניינו, עצם ההגבלה של האור, זה נקרא חושך, וההתפשטות מכך היא שהם כפשוטו בערבוביא, שזהו "אור וחושך משמשים בערבוביא", אבל בשורש הדבר ענינם של האור והחושך, האור זה ההתפשטות, החושך זה מקום הגבול, - "קץ שם לחושך", זה מקום ההגבלה של הדבר, ו"משמשים בערבוביא", כלומר, מתגלה האור שהופך להיות במציאות של גבול, זה "אור חושך משמשים בערבוביא".

זהו עומק ההגדרה של הצור, של הצר שמתגלה בחנוכה, אבל כאשר נעשה מציאות של נס "מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח", צור דייקא, כלומר, נעשה הנס שהצרות הזו הופקעה, החושך מצטרף לאור - ההגבלה של מציאות החושך נעתקה בנר חנוכה, וזה העומק

אוצר "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב"

תורה, שמכח האורייתא הקב"ה ברא את העולם, אבל כאשר מתגלה ה"עלמא" הוא נקרא "עלמא" מלשון העלם, "בחכמה יבנה בית ובתבונה יכונן ובדעת חדרים ימלאו", הבית שמתגלה בעולם הוא נברא ב-חכמה, "איסתכל באורייתא" ו-"ברא עלמא", אבל הבית עצמו, "הבית בהבנותו", הוא נראה בית כפשוטו, אבל מכח מדרגת נר חנוכה, כאשר מניחים את הנר חנוכה על פתח ביתו מבחוץ, וכשהוא דר בעליה מניחה בחלון ביתו, להבין ברור, זה לא רק שמניחים כפשוטו נר במקום הפתח של הבית, אלא מגלים שהאור מאיר בבית עצמו, זה מדרגת ההדלקה שהיא חובת הבית, שמתגלה בנר חנוכה, כלומר, וודאי שזה חובה על הגברא להדליק, אבל שורש ההארה, הגדרתה היא שהבית עצמו הופך להיות מציאות של הארה.

מה שמתגלה מכח מדרגת תורה אור, שיש הארה של "איסתכל באורייתא" שמכחה יש "ברא עלמא", שביט - "בחכמה יבנה בית", כמו שנתבאר, גדרו רק השורש של הבית, אבל הבית הוא בית כפשוטו.

אבל הבית שמתגלה מכח מדרגת הנר חנוכה, הוא מדרגה שהבית עצמו, הוא הופך להיות מציאות של אור.

ואיפה השורש - ברור הדבר, הרי, כמו שאומרת הגמ' בפ"ק דב"ב שתי לשונות, בית המקדש נקרא אורו של עולם, ונקרא עינו של עולם, הוא נקרא אורו של עולם, שם הוא המקור שממנו יוצאת ההארה, וברור הדבר שמה שהבית נקרא אורו של עולם, זה לא רק שמשם יוצאת ההארה, אלא הגדרת הדבר, הבית עצמו הוא **עצם מאיר**, זהו מדרגת בית המקדש, שהוא עצם מאיר, - בפנימיות הבית יש ארון - אור נ', ומנורה בהיכלי - בנר חנוכה, כאשר מדליקים את הנר על פתח הבית, מגלים שמה שבמדרגת בית המקדש האור שנמצא בפנים של בית המקדש, מתגלה בכותלי הבית, בנר חנוכה מתגלה, שבכל בית ובית, הבית עצמו הופך להיות עצם מאיר, זה מצות הדלקת נר חנוכה.

זהו "יתרון האור מן החושך", החושך הגמור הוא חומר ולבנים, שמהחומר נעשה מציאות בנין הבית, שחומר הוא בבחינת עפר, שעפר הוא היסוד החשוך ביותר שיש, זהו חומר ולבנים שהם מיסוד העפר. וכש"מניחו על פתח ביתו מבחוץ", הוא מניח אותו במקום החומר עצמו, וכשהוא מניח אותו שם, הבית עצמו הוא גופא מאיר, הוא גופא נהיה אור.

הארת היחידה שבנר חנוכה ובעומק, ברור הדבר, כמו שאומרת הגמ' שמזוזה מימין ונר חנוכה משמאל כדי שיהא מוקף במצות, כלומר, מזוזה, כדברי חז"ל, ש"מזוזות ביתך", - "מזוזות", אז **מוות**. כל זמן שיש מציאות של מות, כמו שבמצרים היה צריך לשים דם על הפתח כדי שלא יבוא מלאך המוות, כי "לפתח חטאת רובץ" - שמה מקומו, - כאשר מסלקים ע"י המזוזה את מלאך המוות מן הבית, שהסתלק השורש של ה"עפר אתה ואל עפר תשוב" שהופך להיות מכח כך אצל אדם הראשון במקום כתנות אור בא', כתנות עור בע', כאשר מסלקים את המלאך המוות שהוא שורש החטא, "מזוזות

הריבוי של הגם על המדרגה של אור, הופך להיות ב"תורה אור", - "יתרון האור מן החושך". **בלשון אחרת, והיינו הך**, ידוע מאד שאור בגימטריא רז, כמו שאומרים רבותינו, - מעיקרא היה אור-צר חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר, שמתגלה מציאות של צמצום של נעלמות, זה ההבחנה שהאור מתראה כרז, כנסתר, כנעלם, כמכוסה.

אבל כאשר נעשה הנס, "יתרון האור מן החושך" ונתהפך מדרגת החושך לאור, הרז מתהפך ממדרגה של רז למציאות של אור, והופך להיות ריבוי של גם של נר, ואז מתגלה שהרז הנעלם הפנימי, הופך להיות עכשיו גלוי, זהו תוקף ההארה של ימי החנוכה.

האור של "פך שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול", להבין עמוק, זה לא שבמקרה היה פך שמן אחד שהיה חתום בחותמו של כה"ג, אלא זה אותו מדרגה של רז, חתום, נעלם, מכוסה, שאיננו בר גילוי, זה נקרא "חתום בחותמו של כה"ג, כלומר, מדרגת כהן גדול, היא החותמת את אותה מדרגה לבלתי תתגלה, זהו ה"חתום בחותמו של כה"ג", וכאשר נעשה הנס ומצאו את אותו פך שמן, ויתר על כן משיעור של יום אחד הוא דלק שמונה ימים. אותו חלק של תורה שהיה רז, שהיה בו מציאות של נעלמות, מציאות של נסתר בלתי גלוי, ע"י תוקף הנס שנעשה, ע"י מציאות ההארה, ההסתרה שבדבר הופך להיות מציאות של גילוי, זה "יתרון האור מן החושך", מדרגת ה"תורה אור" שמתגלה בימי החנוכה, כמו שהוזכר.

מדרגת חנוכה שלמעלה ממדרגת פורים ולהבין כעת, יתר על כן, "חביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה", כדברי חז"ל, וודאי שפנים רבות לדבר. אבל פנים אחד לדבר לעניינא דידן, הוזכר כבר בשיעור הקודם מיסוד דברי המהר"ל הידועים שיש מדרגת חנוכה ויש מדרגת פורים, מדרגת חנוכה "נר מצוה", מדרגת פורים "הדר קיבלוה בימי אחשוורוש", "תורה אור".

מה למעלה ממה? - ההבנה הפשוטה, הפורים הוא למעלה מחנוכה, כי פורים הוא במדרגה של תורה, "תורה אור", וחנוכה הוא במדרגה של נר "נר מצוה", ו"תורה אור" הוא למעלה ממדרגה של "נר מצוה" זה המושכל ראשון, פשוט.

אבל בעומק יותר, להמתבאר, ע"ז נאמר "חביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה", - "יינה של תורה" בעיקר מתגלה במדרגת הפורים, "חייב איניש לבסומי בפוריא", זה הזמן שמתגלה ה"יינה של תורה", כלומר, לא כפשוטו שההגדרה של "יינה של תורה" הוא הדינים דאורייתא שבדבר, אלא "חביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה", - מהיין שמתגלה במדרגת הפורים, ששמה מתגלה בעיקר ה"יינה של תורה", "תורה אור". במדרגת הארת החנוכה, "חביבין דברי סופרים" של המצוה מדברי סופרים של הדלקת נר חנוכה, שמתגלה בה ה"יתרון האור מן החושך" שמתוך אותו חושך יצא מציאות של הארה, היא גדולה יותר ממדרגת האור, כמו שנתבאר.

מדרגת נר חנוכה הבית עצמו עצם מאיר ועומק הדברים, להבין עמוק, "איסתכל באורייתא וברא עלמא", זה מדרגת

אוצר "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב"

ביתך" – **זו מות**, אז מתגלה בנר חנוכה שהוא בשמאל, שהבית עצמו הופך להיות מציאות של הארה.

כמו שהיה מדרגה של אדם הראשון קודם החטא, שהיה לו כתנות אור, כך מתגלה בבית, אבל זה שלב על גבי שלב, ומונח כאן עומק עצום ונורא.

יש לאדם מדרגה של נפש, רוח ונשמה, וכידוע, נפש נמצאת בכבד, רוח בלב, נשמה במח, כהגדרות כלליות ממש, ויש לאדם חיה ויחידה, החיה מתגלה בבגדים, והיחידה מתגלה בבית של האדם, כדברי רבותינו.

אצל אדם הראשון היה כתנות אור בא' מעיקרא, כי אור החיה הפנימית התגלתה בבגדים, זה היה הכתנות אור, אבל הבית עדיין היה בית כפשוטו, חומר.

ובנר חנוכה שמאיר האור הפנימי של ההבחנה של היחידה שבנפש, מתגלה מכח המעמקים הללו ההארה, שגם הבית מאיר, מה שאצל אדם הראשון היה רק בלבוש, ששם היה מציאות של כתנות אור בא', מציאות של הארה, בהארת נר חנוכה מתגלה שהבית עצמו הופך להיות עצם מאיר, זה עומק ההגדרה של "יתרון האור מן החושך".

כהגדרה כוללת, "יתרון האור מן החושך" הוא על מעשה האדם – חטאיו, אבל בהגדרה המדוקדקת, מובן מתוך עצם הדברים, החומר שהוא החומר העב והחושך והגס ביותר, עליו נאמר ה"יתרון האור מן החושך".

נר חנוכה זה לא רק שמן ופתילה שבה יש אור, אלא זה הופך להיות מציאות שהדבר עצמו מאיר.

זהו **העומק שנעשה נר חנוכה**, מה שנעשה בנר חנוכה, שבמקום לדלוק יום אחד, זה דלק שמונה ימים, הפנים העמוקות לפי"ז, שבנס, תמיד מה שמאיר, יש את הכלי של הנר, יש את השמן שבנר, יש את הפתילה ויש את האור על גביו, ותמיד, השמן הוא זה שמאיר, אבל בנר חנוכה, הכלי עצמו הופך להיות מציאות מאירה, זה השורש שנעשה נס והוא דולק יותר, כי השורש של ההארה היא לא רק מהשמן, כמובן שמן שהוא מלשון **שמונה**, הוא שורש לשמונה ימים – אבל נעשה הכללות של השמונה בכל יום ויום שזה הכלי שהוא מלשון **כללות**, שכולל את כל השמונה בבת אחת, הוא כולל את כולם והוא יכול להאיר שמונה ימים מתוכו, זה עומק הנס שנעשה מכח מציאות הכלי. **זהו האוצר**, כל אוצר זה בית קיבול של הדבר, זה המעמקים של האוצר, האוצר, לא שהוא מיצר את האור, אלא האור מתגלה במקום הצרות, שזה "יתרון האור מן החושך", זהו "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב".

[הוספה מהשיעור הסמוך במה שהוזכר בהקבלה לשיעור הנ"ל, השיעור נסוב על ע"ח ש' ז"א רפ"ד מ"ב אות א']

'אוצר' א' – הוי"ה צור – ההכאה שבהוי"ה כהמשך למה שהוזכר, זו המדרגה הנקראת **אוצר**, א' – צר, א – צור, כלומר,

אחד מהשורשים הידועים של שם הוי"ה הוא נמצא בתוך האות א', וצורת הדבר כידוע, הא' מורכבת משלוש חלקים י' למעלה וי' למטה וו' באמצע. עלה בידינו כ"ו שהוא גימטריא שם הוי"ה, וא"כ הא' היא הבחנה של שם הוי"ה וממנה נעשה המציאות של צור, זו המדרגה בעומק, הנקראת **אוצר**, יש כאן לפי"ז, פנים עמוקות לאוצר, מהו אוצר הא' הוא הוי"ה, והצור זה ההכאה שבהוי"ה וממנה נעשה מציאות של אוצר, כלומר, הארת האוצר היא הגבול של הצור, של התוקף של הדינים המכים בא' שהוא שם הוי"ה, וממנו נעשה מציאות של המשכת הארה שהופך להיות מציאות של צור כמו שנתבאר.

אבל יתר על כן, בלשון פשוטה מאד, הרי כידוע יש ארבע עולמות אבי"ע, וכנגדם יש את העסמ"ב,

כנגד האצילות זה ע"ב, כנגד בריאה זהו ס"ג, כנגד יצירה זהו מ"ה, וכנגד עשיה זהו ב"ן, נוקבא, מלכות, יסודות ברורים ופשוטים.

ולפי"ז, לעניינא דידן השתא, עולם היצירה הוא כנגד מ"ה, וא"כ כשהרב אומר שיש הכאה של שם הוי"ה דמ"ה, בהדגשה שכאן כותב הרב שההכאה היא בשם הוי"ה דמ"ה, בחינת ז"א, וממנו הופך להיות מציאות של צור, זולת השם אלקים במילוי ההי"ן שעולה צור, כלומר, שורש הצור שמתגלה בשם הוי"ה דמ"ה, זהו עולם היצירה, עולם היצירה הוא כולו בנוי על מציאות של הכאה, וממנו נעשה מציאות של צורה, וזהו "מבשרי אחזה", דברים פשוטים, הרי איך עושים צורה לדבר? כאשר לוקח הנפח ברזל ורוצה לעשות לו צורה, הוא עושה כן ע"י שהוא מכה עליו, וע"י כן נעשה מציאות של צורה, לא שזה כל האפשרויות לצורה, אבל זהו אחת מהאפשרויות לצורה, אבל מ"מ, הצורה הזו מתגלה ע"י מציאות של הכאה, – ההכאה היא גופא זו שיוצרת את מציאות הצור כמו שנתבאר.

שורש הארת ההכאה שבאות כ' וכעת להבין לפי"ז

את עומק נקודת הדבר שנתבארה, השורש של ההארה היא הארה שמתגלה מנקודה של הכאה, בלשונית הקודש כידוע ממש, יש שורשים של שני אותיות ויש שורשים של שלוש אותיות, כל פועל, יכול להיות של שנים, וכל עצם הוא משורש של שלוש אותיות, נידון שלם בדברי הראשונים כידוע, אבל כמו שמחדדים לפי חלק משיטות הראשונים, [גם מה שהזכרנו קודם זה מחלוקת] – כהגדרה כוללת ממש, כמו שמבארים חלק מהמפרשים שיש שורשים בלשון הקודש שהם בנויים מאות אחת, ומביאים כמה וכמה דוגמאות לזה, בשורשים שלא ברור מה השורש שלהם, חלק מרבותינו סבורים שישנם שורשים מאות אחת.

לדוגמא בעלמא, כעת לעניינא דידן, מה שורש של המילה **מכה**? – יש בה כמובן את הכ', ובהכאה יש בה את הא', האות היחידה ששוה במילה **מכה** ו-**הכאה** זה האות כ', שהיא השורש של אות אחת שמתגלה בהכאה. וכעת – להבין עמוק, הדוגמא השורשית והיסודית היא כשאנחנו מציירים את הנר חנוכה שאסור להניחו למעלה מעשרים אמה, כסוכה וכמבוי, כלומר, שההגדרה של אותה הארה שמתגלה ככ', היא שורש הכאה, הוא היכה על הדבר.

אוצר "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב"

שלימות ריבוי השמן שבנס חנוכה מכח הארת שם הוי"ה בצור ולפי"ז, בלשון קצרה, יש לנו את הצור שמתגלה מכח שם הוי"ה, ויש לנו את הצור שמתגלה מכח שם אלקים במילוי של ההי"ן, הצור שמתגלה מכח שם אלקים במילוי של ההי"ן זה הופך להיות דינים כפשוטו, שורש הדינים, כמו שאומר הרב, זה מדרגת הצור, שזה מדרגה של דינים.

אבל הצור שמתגלה מכח הארת שם הוי"ה הוא לא צור של דינים כפשוטו, הוא נקרא צור של עמל התורה, זה מדרגת משה רבינו שהקב"ה אומר לו להיות בנקרת הצור, ושם הקב"ה מתגלה אליו, זה צור של שם הוי"ה, זה לא צור של שם אלקים במילוי ההי"ן שהופך להיות מציאות של דינים, שזה הצור התחתון, זה הצור העליון.

כאשר נאמר במשה רבינו להכות את הצור, פעם אחת נאמר לו להכות, בספר שמות, ופעם אחת נאמר לו לדבר, בספר במדבר, - הגדרת הדבר הוא, שמעיקרא שנאמר "והכית על הצור", כוונת הדבר, שזה גופא שורש הארתו שהוא מוציא את מדרגת שם הוי"ה, הוא מכה בו ומוציא את הארת הצור, זהו "והכית על הצור" כפשוטו יש צור שהוא צריך להכות אותו, - בעומק, "והכית על הצור", הוא מכה בשם הוי"ה, הוא מכה במטה - בשם הוי"ה, ובשם הוי"ה הוא מוציא את מציאות הצור - זהו "והכית על הצור", הוא מכה בשם הוי"ה, הוא מכה במטה, בשם הוי"ה, ובשם הוי"ה הוא מוציא את מציאות הצור - זהו "והכית על הצור", ומשם יש מציאות שיזובו מים כמו שנתבאר.

זה השורש שנעשה שבתחילה היה יוצא טיפין טיפין כמו שאומרים חז"ל, ולאחר מכן נעשה מציאות של ריבוי. ולפי"ז ברור, הנס חנוכה שנעשה שמן שהיה ראוי לדלוק יום אחד, שדלק שמונה ימים, הרי שבעה משקין שהם י"ד שח"ט ד"ם שאחד מהם הוא השמן, ושורש השבעה משקים הוא המים. השורש שנעשה ממעט שמן ריבוי, הוא משורש "והכית על הצור" שמעיקרא היו יוצאים טיפין ולאחר מכן יצא ריבוי של מים מהשורש הזה נעשה ג"כ שממעט שמן יוצא מציאות של ריבוי של שמן כמו שנתבאר, - זה "מעוז צור ישועתי", דייקא, "צור ישועתי לך נאה לשבח", מתגלה הארה של ריבוי השמן.

אבל ההארה של ריבוי השמן, הוא לא מהצור שמתגלה באלקים במילוי ההי"ן שהופך להיות מציאות של צור, אלא זה מהמשכה של שם הוי"ה שמאיר לשם אלקים, שמשם מאיר עומק הארת הצור, זה שלימות ההארה כפי שנתבאר.

כמובן הזכרנו את הסוגיא מעט בהקבלה לשיעור הקודם ולענינא דיומא, כיון שכבר נכנסו הדברים בדברי הרב במדרגת הצור, כדרכה

כל שמן שמוציאים אותו מזית, אופן הוצאתו הוא ע"י שהוא מכה בזית ועל ידי כן הוא מוציא ממנו את מציאות השמן, - וכפי שחז"ל ממשילים את הדברי תורה לזית, שכך דברי תורה נקנים ע"י ההכאה שמכים את האדם, כלומר, ההארה שמתגלה ככ' היא הארה של הכאה, מכח ההכאה נעשה המציאות של הארה של כ'.

מדרגת 'קן' 'צא' ו'הן' שהארת נר חנוכה ראשית כל

בדרך רמז, מה שנאמר כאן בדברי הרב, בקצרה לעניינא דידן, הרב כותב בהתחלה שיש את הסדר י' פעמים י', י' פעמים ה', שאומר הרב שזה עולה בגימטריא קן, כלומר, קן זהו בחינה של בית, לאחר מכן אומר הרב, יש את החלק השלישי, ו' פעמים ו', ו' פעמים ה', ה' פעמים ה' עולה בגימטריא צא, זה ההבחנה של צא - מקום הפתח, קן - בית וצא, שמקום ההדלקה הוא מדליק את הנר על פתח ביתו מבחוץ, כלומר, ההכאה, מקום ההארה המתגלה מכח מדרגת "מעוז צור ישועתי" בבחינת צור שבדבר, הוא מתגלה בבחינת קן שמאיר במקום ההכאה שמכה ויוצא לחוץ, זה מקום הצא כמו שנתבאר,

- אבל מה קורה כאשר מתגלה נקודת האמצע? שכמו שאומר הרב היא ה' פעמים ה', ה' פעמים ו' בגימטריא נ"ה, שזהו ה"הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב", כדברי חז"ל כידוע, מה מתגלה במדרגת נר חנוכה, איפה מתגלה בעיקר המדרגה של "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב"? - הרי כאשר מדליקים נר חנוכה בין האומות, שמה מתגלה ההיבדלות של ישראל מן האומות בהדלקה של נר חנוכה, - תמיד כשהוא מניח מזוזה בפתחו, גם זה ניכר לבחוץ, אבל זה ניכר במקצת. אבל נר חנוכה שכל הגדרתו הרי, שיאיר למרחוק לעין הרואה, שם מתגלה ה"הן עם לבדד ישכון", זה עומק ההארה שמתגלה, זה השם הוי"ה של ההכאה של הקן, שזה הבית, מקום ההדלקה זהו ה-גימטריא צא, "על פתח ביתו מבחוץ" אור שיוצא לחוץ, וההארה הזאת יוצרת מציאות של "הן עם לבדד ישכון", מציאות של נבדלות שעם ישראל הוא כמציאות לעצמו, - זה ההארה של ה"הן שחל בכל קומת ההכאה כמו שנתבאר.

ההכאה הזו היא הכאה של שם הוי"ה, השורש של ההכאה היא ההבחנה של הכ' שהוזכר, לכן מקום ההדלקה עיקרו הוא עד עשרים אמה, שאסור להניחו למעלה מעשרים אמה כמו שנתבאר, ועיקר מקומו שבפתח, הוא בעשרה טפחים, שזה ההבחנה של השם הוי"ה במ"ה שהוא עשר אותיות, שם מקומו.

נמצא שכל שורש הדבר הוא באופן של הכאה שחלה בשם הוי"ה, זה שלימות ההארה של הצור.

אוצר "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב"

זה נקרא הכאה של מצוה, כמו שאומרת הגמ'.
זוה נקרא האוצר שנתבאר, אוצר זה הא' שהוא הוי"ה שהופך להיות צור, זה המשכה של ההוי"ה במקום הצור, זה שלמות מדרגת "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב".

שאלה מה המדרגה של יראת שמים קשורה למהלך של "שלא נדע" שלכאו' זה עבודה אחרת

תשובה כשיש לנו מציאות של "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, והיראת שמים היא נקודת הבחירה, במה האדם בוחר? בהגדרה פשוטה יש בו שכל והוא מעמיד נקודה של שני הצדדים, אבל יש את הבחירה העליונה שהוא בוחר לא לבחור, שהוא בוחר שהקב"ה יבחור, מצד כך, כמו שאמרת ש"תכלית הידיעה שלא נדע", מצד עצם הבחירה כפשוטו, אדרבה, יש לו שני צדדים ודעת המכרעת היא זאת שמכריעה, אבל מצד מה שהבחירה היא ב"תכלית הידיעה שנדע שלא נדע", הוא בוחר שלא לבחור, והוא מחזיר את הבחירה להקב"ה מחמת שהוא איננו יודע והוא מחזיר את בחירתו להקב"ה, זה תכלית הבחירה שנאמרה, יש את הבחירה התחתונה ששם זה דעת המבדלת, דעת המכרעת, ששם זה ההבחנה של צור בהבחנה של חיתוך, [ייתקח צפורה צור"] בהבחנה של שני הצדדים, ויש את ההבחנה של צור שזה בגימטריא צהר עם הכולל, שזה הופך להיות צור, ומצד כך הוא בוחר בהארה העליונה שלמעלה, - למטה זה צור מבחינת מקום צר, או זה, או זה, בבחינת יצר הטוב ויצר הרע, והוא בוחר ביצרים - ח"ו, ביצר הרע, ובקדושה הוא בוחר ביצר טוב, אבל בצד העליון שבדבר, הוא בוחר בצהר, - הזכרנו "יתרון האור מן החושך", אז מהצור יוצא הצהר, זהו ה"יתרון האור מן החושך", ואז הוא בוחר בהארה העליונה, אבל שהיא למעלה מדעתו, כהגדרה כוללת ממש.

שאלה זה אמור להאיר לו שהוא יבחר בקדושה?

תשובה בבחינת שהוא בוחר בצהר, הוא בוחר בצהרים, בצהרים אדם לא יכול להסתכל בחמה, הוא יכול להסתכל עליה כשהיא בשעת הדמדומים שלה, שהיא הופכת מגם לדם - דם לא הזכרנו, - הזכרנו את הגם שיצא ביחד עם האור מציאות של נר, - זה הגם, ולאחר מכן זה הופך להיות כבר דמדומים, - אז מהצד התחתון זה המ"ד נרות, שאז האדם באמת יכול להסתכל, זה מכח המדמה, מכח הדמדומים הוא יכול להסתכל, אבל כשחמה בטהרתה, חמה בהארתה, הוא לא יכול להסתכל, כי זה בבחינת "תכלית הידיעה שנדע שלא נדע", - הוא לא משיג שמה, הוא בוחר רק בלא לבחור, ולהחזיר את הדבר לשורשו העליון.

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

של תורה הדברים רחבים יותר וארוכים, אבל שלמות הארת הצור היא עומק הארת שם הוי"ה עצמו - הופך להיות מדרגה של צור.

זוה נקרא האוצר שנתבאר, אוצר זה הא' שהוא הוי"ה שהופך להיות צור, זה המשכה של ההוי"ה במקום הצור, זה שלמות מדרגת "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב".

שאלה מהשומעים

שאלה מה ההסבר של ענין ההכאה?

תשובה כל הכאה בחיצוניותה היא הכחשה, הכשה וכן ע"ז הדרך, כל הכשה זה הכחשה, שהם שורשים קרובים אהדדי, כי דרך ההכשה שהיא מכחישה את הדבר. אבל בעומק, במה שמכחישים את הדבר בחיצוניותו, מצד פנימיותו, הוא מוציא את הנקודה הפנימית הנעלמת שנמצאת בתוך הדבר. כדוגמת הזית שכאשר מכישים בו, דייקא יוצא מה שנמצא בתוך פנימיותו, מה שבשם הוי"ה יש צור בנעלמות, זה איננו נגלה, והצור הזה יוצא מהכח לפועל ע"י מציאות ההכאה כמו שנתבאר, ובהקבלה למה שהזכר, זה נקרא "יתרון האור מן החושך", שם הוי"ה זה העצם המאיר כשלעצמו, אבל ברגע שמכים אותו זה החשכה שלו כביכול, זה הכחשה שלו, מההכחשה הזו יוצא אור חדש, זה פנימיות ההארה היוצאת.

שאלה מה היחס של "יכה יוסי את יוסי" ביחס לנאמר.

תשובה זהו ח"ו, מקלל השם. דייקא הוא מכה בו את עצמו, כיון שהזכר שזה י' פעמים י', זה הגדרה של "יכה יוסי את יוסי", זה ההגדרה שהוא מכה את עצמו מיניה וביה.

נגדיר את ההגדרה בלשון קצרה מאד. בכל הכאה שנאמר כאן, נאמר כאן שתי הכאות, יש הכאה בדוגמא הראשונה י' פעמים י', י' פעמים ה', אז יש מה שהוא מכה את עצמו, ויש מה שהוא מכה את זולתו, מי שמכה את זולתו לחוד, זהו "ויאמר לרשע למה תכה רעך", מי שמכה את עצמו, ומכח כך מכה את זולתו, זה נקרא הכאה דקדושה, זה ההבחנה של "חנוך לנער עפ"י דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", מכח מה שהאב עמל בתורה, "כל שמצוה ללמוד מצוה ללמד", - כיון שהוא מכה את עצמו, ולכן הוא גם מצוה ללמד, זה נקרא "חנוך לנער על פי דרכו", זה נקרא הכאה מיניה וביה, י' פעמים י', ולאחר מכן י' פעמים ה', וכן ע"ז הדרך, הכאה שבאה מהכחשת עצמו, שמכח כך הוא מאיר יותר ועל ידי כן הוא מכה את זולתו שיאיר, זה נקרא "חנוך לנער על פי דרכו",

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 03-548-0529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציון את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התא-הקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אור

מאד, נקרא חושך מלשון "ולא חשכת את בנך את יחידך ממני", חושך הוא מלשון של מניעה, שהוא מונע את האור מלהתפשט, והרי נחלקו כבר הקדמונים כידוע, האם חושך הוא בריאה או שחושך הוא העדר, והכריח הגר"א שהוא בריאה כפי שנאמר "יוצר אור ובורא חושך", אבל בין כך ובין כך, החושך הוא מלשון חשך, מנע, הוא מונע את ההתפשטות של האור.

וא"כ, כשנאמר "ויאמר אלקים יהי אור", כמו שנתחדד, הגדרת הדבר היא, שהאור נכנס למקום של גבול, למקום של צמצום, כלומר, הוא נכנס למקום של חושך שמונע מהאור להתפשט יתר על כן.

וא"כ, זה מדוקדק מאד, "וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל אלקים בין האור ובין החושך", היינו, שמחמת שכל מה שנאמר "ויאמר אלקים יהי אור" הוא כניסה לתוך ההגבלה, לתוך המניעה הנקראת חושך, זהו ה"אור וחושך משמשים בעירבוביא", וע"ז נאמר "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך". היינו, שמחמת שכל מה שנאמר "ויאמר אלקים יהי אור" הוא כניסה לתוך ההגבלה, לתוך המניעה הנקראת חושך, זהו ה"אור וחושך משמשים בעירבוביא", וע"ז נאמר "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך". והיינו שנתן מקום התרחבות יתירה לאור והוא הנקרא יום.

העולה מן הדברים, שיש את מציאות האור שאין לו גבולות, ויש את מציאות האור שהוא בר גבול.

נתבונן בכמה פנים לראות את ההגבלה, את הגבול הנמצא במציאותו של האור.

האור, הווייתו היא שהוא מתפשט, זה טבעו, וזה עומק דברי חז"ל הידועים "אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו", כלומר, כי מהות האור היא התפשטות, ושיעור ההתפשטות היא "מסוף העולם ועד סופו", והתולדה מזה היא שאדם הראשון היה צופה מכח האור הזה מסוף העולם ועד סופו, כי הוא היה במדרגה של

האור דיום הראשון אינו אור חדש אלא המשכת אור השי"ת והתורה שאין לו קץ וגבול

אור, "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור", אומרים חז"ל מתורתו של רבי נחוניא בן הקנה, ש"יהי אור" זה לא בריאה חדשה של "יהי אור" אלא "האור שהיה כבר", האור שכבר היה קודם לכן, כביכול, קודם שנברא העולם, היה את ה"תורה אור", ויתר על כן את אורו יתברך שמו, ע"ז נאמר "ויאמר אלקים יהי אור", המשכה של אותו אור לתוך מציאות הבריאה.

כלומר, קודם לכן היה את אורו יתברך שמו, אור שאין לו סוף, היה את האור המתגלה בתורה הקדושה "תורה אור" שעליה נאמר "ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים", שאין לתורה גבולות.

וכשנאמר "ויאמר אלקים יהי אור", כביכול, האור הזה נכנס למקום הגבול, למקום של צמצום, וזהו החידוש שנתחדש באור, לא עצם ההיות של האור הוא חידושו, אלא כניסת האור ממצב שקודם לכן היה "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", מציאות של אור שאין לו קץ וגבול, כניסתו לתוך תפיסת מקום הגבול היא נהייתה במאמר "ויאמר אלקים יהי אור".

וזה מדויק מאד בפסוקים, שהרי מיד לאחר מכן נאמר "וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל אלקים בין האור ובין החושך ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה". הרי קודם שנאמר "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך" לא נאמר מפורש בקרא שהיה תערובת של אור וחושך, אמנם מפורש שהיה חושך "וחושך על פני תהום", אבל לא מפורש בקרא שהאור היה מעורב עם החושך.

חושך מלשון מניעה - מונע את התפשטות אור השי"ת ואור התורה

אלא שביאור הדברים, כמו שנתבאר, הרי חושך כידוע

מחכימות אותיות מאירות", שם מקום התפשטותם הוא מרישא ועד סיפא, מא' עד ת', זהו במדרגת "תורה אור", ב"איסתכל באורייתא".

אבל במדרגת "ברא עלמא" שנעשה כניסה למציאות של החושך, האור מתפשט מא' ועד ר', נחסר לו שני השלבים הנוספים של הת' והש', לשם האור איננו מתפשט ומתגלה ב"ברא עלמא", זה העומק שעליו נאמר "צור ילדך תשי ותשכח א-ל מחוללק", וכמו שדורשים חז"ל כידוע, על "תשי", מצד הקדושה נאמר "ישראל מוסיפין כח בפמליא של מעלה" אבל מהצד השני יש "מתישין כח של פמליא של מעלה", זהו תשי כלומר ת' - ש', היינו שלעולם במקום שחלה נקודת ההגבלה חל התשה בדבר, זהו ת' - ש'.

דוגמאות להתפשטות האור והגבלתו במקום, נפש, וזמן

והדוגמא השורשית והבהירה לכך בקומת נפש, מה שנאמר בקרא "ויקם קין על הבל אחיו ויהרגהו", ולאחר מכן נאמר "ותלד בן ותקרא את שמו שת כי שת לי אלקים זרע אחר תחת הבל כי הרגו קין", כלומר שת הם האותיות האחרונות של ש' ות', והגדרת הדבר, קין קם על הבל אחיו והרגו, הוא מתיש את כחו של הבל, ועיקר ההתפשטות של האור כאן בעולם הוא מא' ועד ר' כמו שנתבאר, וא"כ נקודת המעכב חלה על הת' - ש', ש' ת' שם חלה נקודת המעכב זהו התש, וב"שת לי אלקים זרע אחר" כלומר, באותו מקום שחלה ההתשה שמנעה את נקודת ההתפשטות, בבחינת חושך "חשכת את בנך יחידך ממני", האותיות האלו גופא הם אותיות שמו של שת "כי שת לי אלקים זרע אחר". ש' - ת', שם הוא מקום התיקון.

וא"כ, ההארה במדרגת עלמא מצטמצמת במקום גבולותיה ומגיע לגבול של מדרגת הא' - ר' כמו שנתבאר. זהו הפנים הנוספות לצמצום של מציאות האור, שנעשה מניעה ממציאות האור שמגבילה אותה, שתתפשט רק עד המדרגה הנקראת ר'.

וא"כ, ציירנו את זה במהלכי מקום "מסוף העולם ועד סופו", ציירנו את זה במהלכי נפש בדוגמא של שת.

ובמהלכי זמן: במילה אור עצמה, הא' שבה היא הרי מקבילה לאותיות ה', ע', בשורשי לשון הקודש כידוע, וא"כ המילה אור עצמה הא' ר' מתחלף למילה הר, ומתחלף למילה ער - ער.

אותה התפשטות. ומ"מ, מהות אור היא התפשטות, ושיעורו, מסוף העולם ועד סופו. אבל, יש "סופו" שהוא כח המניעה, ששמה הוא מעכב מן האור לחול.

כל דבר בבריאה תחילת הווייתו היא אור, הגב-לתו היא כלי מלשון "כלות"

והפנים של אותו עיכוב: הרי בכללי הדרשות שבתורה נאמר "גמין ריבון, אכין ורקין מיעוטים הן", וגדר המיעוט של אך, אך ר"ת אור כלי, כלומר, זה שורש כל המיעוט שקיים בעולם, השורש של הוויית כל דבר בבריאה הוא המאמר הראשון שמפורש להדיא בקרא "ויאמר אלקים יהי אור", זה ההויה הראשונה של כל דבר, היא מציאות של אור, וזה עומק הגדרה של "איסתכל באורייתא וברא עלמא", "איסתכל באורייתא", זהו ה"תורה אור", "וברא עלמא", כלומר, כל דבר נשתלשל מה"תורה אור", תחילת הווייתו הוא אור, וע"ז נאמר "וברא עלמא".

והרי שתחילת הוויית הדבר היא מציאות של האור. ההגבלה שלה, באחד מהפנים שלה היא מציאות של כלי, הכלי כידוע נקרא כלי באחד מהלשונות, מלשון "כלות", כלומר כאן גבול הדבר, כאן הדבר מגיע לידי כילוי, אין לו התפשטות יתירה מגבולות הדבר.

זהו אור וכלי, שזהו אך שהוא מיעוט, הכלי מגביל את מציאותו של האור, כמו שנתחדד, אבל יתר על כן, כאשר הכלי מגביל את מציאות האור, האור בנוי מהאות א' ומהאות ר', הו' הוא אינו מעיקר המילה אור, וכמו במילה הארה, וכן ע"ז הדרך, שהו' נופלת. בדקות הגדרת הו' שהיא ממשיכה את הדבר ממציאות הא' עד מציאות הר', שזה מציאות האות ו', שאחד מהפנים באות ו' שהיא אות ההמשכה, הוא ממשיך את האור ממדרגת הא' עד מדרגת הר', זה עומק המדרגה שמתגלה במדרגה הנקראת אור.

במדרגת תורה האור מתפשט עד ת', במדרגת "ברא עלמא" עד ר' - בחינת "תש"

ולפי"ז, בהבנה בהירה, הרי האותיות אינם מסתיימים באות ר', אלא סיומם הוא באות ת', באופן של מנצפ"ך יש אופן נוסף, אבל כהגדרה כוללת מא' ועד ת', הסיפא של האותיות הוא באות ת'.

במדרגת התורה "תורה אור", במדרגת אותיות אות שם באמת האור מתפשט מא' ועד ת', זה מדרגת תורה, "אותיות

מדרגת אור והריון - ירידה ממדרגת "אור תורה" למדרגת "נר מצוה"

וביאור הדברים, ראש השנה "זה היום תחילת מעשיך", נקרא "אורי", "לדוד ה' אורי" זה ר"ה, כדברי חז"ל כידוע, והרי הוא נקרא בלשון של אור. אבל כאשר זה משתלשל לתתא נעשה "חשכת את בנך", מציאות של חשך, ומתגלה בו "היום הרת עולם", זהו האופן של ההריון שעליו אומרת הגמ' "לילה אמר הורה גברי" "לילה ניתן להריון ויום לא ניתן להריון", לילה שהוא בבחינת "ולחושך קרא לילה", הוא לוקח את מדרגת האור והופך אותו להריון לילה, שהוא חושך, ניתן להריון, הר-הריון, זהו מקום הגבול של אותו דבר, בהריון אמנם אין הסתלקות גמורה של אור, אלא מהאור נעשה נורא, זהו "נר דלוק על ראשו" שנאמר אצל עובר במעי אמו, כלומר, אין לו את עצם מדרגת האור כשלעצמו, אלא "נר דלוק על ראשו".

ובדקות, "נר דלוק על ראשו ובא מלאך ומלמדו את כל התורה כולה", כלומר, ה"מלמדו תורה", זה מדרגת "תורה אור", אבל אין לו השגה ב"תורה אור" מדין "תורה אור" שהרי "ראשו בין ברכיו", יש לו השפלה של המוחין דיליה למקום רגלים, אלא מתגלה אצלו התורה במדרגת "נר מצוה ותורה אור", זה "הנר דלוק על ראשו ובא מלאך ומלמדו כל התורה", כלומר, הוא מלמד אותו תורה בהלבשה של "הנר מצווה", של "נר דלוק על ראשו", לא במדרגת אור, אלא במדרגת נורא שזה תרגום של אור לארמית, שזה ירידת האור למדרגה תחתונה, כי כל תרגום הוא צמצום של הדבר, זה יורד ממדרגת אור למדרגת נר, לכן בארמית מתרגמים אור - נורא, יש כמובן אופן של נהורא, אבל זה היינו הך, כלומר, זה יורד למדרגת של נר, של נר.

מדרגת חנוכה - "הוכר עוברה", גילוי שמדרגת ההריון שורשה באור

ומ"מ, זה הגילוי שמתגלה במדרגת ההריון "לילה אמר הורה גבר", יורד ממדרגת אור למדרגה של הריון, ובדקות, להבין ברור, הרי הריון עצמו שעליו נאמר "לילה אמר הורה גבר", שהוא בבחינת מקום הסתר, אבל הרי, בשלושה חדשים "הוכר עוברה", וא"כ, אחרי שלושה חדשים שהוכר עוברה, מתגלה שהשורש של ההריון בה' שורשו באור בא'.
זה נקרא חנוכה שהוא אחרי שלוש חדשים מבריאת העולם - ראש השנה, כלומר בחנוכה מתגלה השלוש חדשים של

"הוכר עוברה", שמה מתגלה ה"נר דלוק על ראשו", ומתגלה "מלמדו תורה", זהו האור שלאחר ג' חדשים, ההארה של חנוכה, ודייקא כ"ה כסלו שחנוכה מתחיל אחרי ג' חדשים מכ"ה אלול, שזה ג' חדשים בדקדוק, זה מדרגת חנוכה, "בשלושה חדשים הוכר עוברה".

יותר על כן, כמו שהוזכר, הא' מקביל לה' וע', הא' מתפשט גם למדרגת הע', הרי טבע הקטן שהוא ישן רובו של זמן, עובר במעי אמו חלק גדול מזמנו הוא כידוע, במצב של שינה, וכשהוא יוצא לאויר העולם, טבעו כשהוא קטן ממש, להיות, ברוב כ"ד שעות של היממה, במצב של שינה, ועליו נאמר בעיקר "עורו ישנים משנתכם והקיצו נרדמים מתרדמתכם", זהו המדרגה של "יום תרועה יהיה לכם", "תרועה" מלשון ער.

וא"כ, ג' המדרגות: אורי, הריון "הורה גבר", ומשתלשל למדרגת "עורו ישנים משנתכם" ההתעוררות המתגלה.

נפילה האור למדרגת ערעור

אבל יתר על כן, כאשר זה נופל למדרגה יותר נמוכה, זה הופך ממדרגה של ער "עורו ישנים", למדרגה של ערעור, למדרגה של "ערו ערו עד היסוד בה", שמערער על הדבר.

ובלשון מדוייקת יותר, ביחס למדרגה של הריון "לילה ניתן להריון", כאשר חל הערו עד היסוד בה", מתגלה שיש ערעור על יחוסו, מיהו אביו, בחינת ערוה, זה הנפילה הגמורה מהאור.

כאשר מתגלה האור מצד הקדושה זה "אור זרוע לצדיק", כח ההולדה.

וזה נתלבש ונשתלשל, שההריון הוא "לילה אמר הורה גבר" שנעשה באופן של החשכה, של מניעת האור.

וזה משתלשל, שהקטן הופך להיות מציאות של ישן, שלצורך כך צריך "עורו ישנים".

וזה נשתלשל, שזה הופך להיות שיש "קמו עליו עוררין" לערער אחר יחוסו, שמא היה דבר ערוה.

והדוגמא השורשית והבהירה, זהו דוד מלכא משיחא שהוא נמשל ללבנה שהיא בזמן ה"לילה אמר הורה גבר", עליו נאמר שהיה ספק על יחוסו מיהו אביו, ומדין "רוב בעילות הלך אחר הבעל" אמרינן שעל פי דין זה אביו.

החלקים שהוזכרו עד השתא.

"ארה" - ריבוי אור היוצר החשכה

אבל האופן הנוסף של מציאות צמצום האור, חל באופן של קללה, שזהו הארה.

ולהבין עמוק מהו המושג שנקרא קללה שנקרא ארה בלשון התורה, כידוע מאד בדברי רבותינו יש שני אופנים איך נעשה מציאות של החשכה, האופן התחתון של מציאות החשכה, כאשר יש גבול וצמצום למציאותו של האור זהו החושך, "ולחושך קרא לילה".

האופן הנוסף של מציאות החשכה, דייקא להיפך, ריבוי של מציאות של אור, שאי אפשר להסתכל על חמה בטהרתה, בצהרתה, בתוקף של ריבוי של הארה שבה, זה גופא מכה בסנוורים ויוצר מציאות של החשכה למי שריבוי האור מאיר אליו, וא"כ, מתוך גילוי שורש האור נעשה ריבוי, והריבוי הוא גופא הופך להיות מציאות של "ארה", של קלקול.

ראשית בדרך רמוז, ולאחר מכאן בהבנה, המילה ארה עצמה שהיא מאותו שורש של המילה אור, הא' זה האור עצמו, אבל הר' הופך להיות ר' של ריבוי, מקודם הזכרנו מהלך של רוב, שזהו דין "רוב בעילות הלך אחר הבעל", אבל באופן דידן השתא, מהאור נעשה מציאות של ריבוי של אור, וריבוי ההארה היא גופא שורש של מציאות של חושך, הריבוי של אור הוא תוקף נקודת החשכה.

ריבוי הארה דתיקון בחנוכה

במקביל לכך יש לזה מהלך מצד התיקון כמו שיבואר, וזה בעומק ההגדרה של נר חנוכה. הרי בבית המקדש יש שבעה נרות שהם כנגד שבעת ימי בראשית, נר כנגד כל יום, זהו גילוי מציאות ההארה, אבל בחנוכה שמתגלה ההדלקה של נר חנוכה שהוא שמונה, כלומר מתגלה מציאות תוספת של ריבוי של הארה, מעבר למדרגת שבעת הנרות שמתגלים במנורה שבבית המקדש שזה שורש מדרגת הזמן המאיר, הארת שבעה קנים, שבעה נרות. שבעה ימים מאירים כשמתגלה מדרגת ההארה של שמונה, כלומר, מתגלה תוספת של ריבוי של אור, והתוספת של ריבוי האור הרי יוצר החשכה, אבל מצד התיקון הוא מסלק את החושך, היפך "וחשך על פני תהום", ה"ולחושך קרא לילה" "שהחשיכו עיניהם של ישראל", מתגלה ההארה דתיקון במהלכי חנוכה.

ובעומק, זהו המדרגה של אור הא' שבהתחלה זה האב, והר' זה מדין "רוב בעילות הלך אחר הבעל" שמכח הרוב מבררים את האור הראשון, אבל לא מצד עצמותו של הדבר.

הבירור בחנוכה של האור במדרגת הריון למדרגת תורה אור

וכשזה משתלשל למדרגה של חנוכה שהוזכר, זהו השורש של ההארה שאחרי הג' חדשים של ההריון, שזה הצירוף של שתי המדרגות של אור והריון, ומתגלה גם המדרגה של "עורו ישנים משנתכם", כדברי הרמב"ם הידועים ש"אין אדם לומד רוב חכמתו אלא בלילה", ובעיקר בלילי טבת שהם הלילות הארוכים שישנם, זהו תקופת טבת המתחילה לערך בחנוכה, שאז מתגלה דייקא, ה"עורו ישנים משנתכם" מכח אותה מדרגה, ומתגלה מצד הקלקול ה"ערו עד היסוד בה" שיש ספק מיהו אביו, שהרי אחד מהגזירות שגזרו היוונים, כמו שאומרת הגמ', שבתולה הנישאת, ח"ו, תיבעל להגמון תחילה, נעשה שורש של הספק כביכול על היחוס, על אף שבתולה אינה מתעברת מביאה ראשונה אבל יש אופנים שמתעברת כמו תמר וכדו', כלומר, נעשה כאן ההשרשה של מציאות הדבר שיש שורש לספק, ממי הוא מקור ההריון. וכאשר גברו על היוונים ונצחום וחזרה מלכות לישראל ק"פ שנה, ונעשה גילוי של שלימות ההארה, ההארה שבאה להאיר את ה"תורה אור" באופן של גילוי תוקף מציאות ההארה, ויתר על כן, עד הגילוי התחתון שבא לסלק את ה"ערו עד היסוד בה" של "תיבעל להגמון תחילה", נעשה הבירור של כח ההריון, זהו ראש השנה שהסיפא שלו בחנוכה, כמו שמוזכר באחרונים, שהסיפא של הדין של ראש השנה הוא בחנוכה, כלומר, הוא הבירור של ההריון של שורש האור הראשון שמתגלה עד מציאות של חנוכה, כמו שנתבאר.

צמצום האור באופן של קללה - "ארה"

אבל יתר על כן, פנים נוספות שמתגלה שורש של צמצום של מציאות האור. הרי היפך מציאות של ברכה, יש מציאות של קללה, והקללה מוזכר בתורה בלשון של "ארה", "ומקלליך אארי", "ארה לי את העם הזה", וכן ע"ז הדרך, מהו גדר של מציאות של קללה שנקרא ארה? כאשר כח האור עצמו נופל ח"ו, לתתא, הוא הופך להיות מציאות של קללה.

עד עכשיו נתבאר האופן שהקלקול נעשה באופן של מניעת האור, צמצום האור. "אור וחושך משמשים בעירבוביא", וחושך מלשון מניעה, זהו אופן אחד שבפרטותו הוזכר כל

של שבירה, מציאות של קלקול, מציאות של מיתה, זהו "ואל עפרם ישובו", "עפר אתה ואל עפר תשוב".

אבל מצד מדרגת הנשמה שנקראת נר, מדרגת הארה, בשעה שמתגלה הריבוי של האור, הנשמה בטילה לשורשה, זהו "תוסף רוחם יגועו", כלומר "נפש אדוני צרורה בצרור החיים", מיתה נשמה, שנקשרת למקור שורשה העליון.

זהו ריבוי של אור שיוצר את שני ההבחנות האלה, גם יחד, כמו שנתבאר.

בפך שמן היה ב"בכח" ריבוי הארה לז' ימים שלא כמידת הכלי

ולפייז, בהבנה בהירה מאד, המציאות של ריבוי האור שמתגלה מהצד העליון, הוא גופא שורש נקודת ההארה של הביטול שמבטלת את מציאות הכלים.

הדוגמא הבהירה והשורשית שהזכרנו, זהו ההגדרה של נס חנוכה, טמא היוונים את כל השמנים ולא מצאו אלא פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, שהיה ראוי לדלוק יום אחד, ונעשה נס ודלק שמונה ימים.

עומק הדבר, למהלך דידן כאן, השתא מה שלא מצאו אלא פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר, לא כתוב בחז"ל שמצאו שמן, שראוי ליום אחד, וכפשוטו, משום שאם היו מוצאים שמן היה חשש שוב, שאותו שמן נטמא, כמו שתוס' מאריכים שם על המקום בגדר הטומאה, אם מטמא בטומאת היסט ועוד, אבל ההבנה הבהירה יותר, שזהו דקדוק לשון דברי חז"ל, מצאו פך שמן אחד, כלומר, מצאו כלי אחד, אבל מהכלי אחד הזה, היה אור שדלק לשמונה ימים, ידוע הנידון איך נעשה הנס שדלק שמונה ימים, האם כל יום נתכלה חלק, או שלא נתכלה כלום עד היום השמיני, ועוד צדדים שנאמרו.

אבל העומק, במהלך דידן השתא, אם היה מציאות שהיה שמן שבאמת ראוי לדלוק שמונה ימים בתוך אותו כלי, הכלי באמת היה נשבר, הוא לא היה יכול להכיל אותו, ומהו הנס שנעשה? שמאותו שמן שהיה באותו כלי, דלק שמונה ימים, כלומר, בשמן הזה היה ב"בכח" שלו, ריבוי של הארה, זהו הנס שנעשה בחנוכה, התגלה אצלו ה"תוסף רוחם", התגלה אצלו הכח של האור העליון שמתגלה תוקף של ריבוי של הארה.

ריבוי אור דהחשכה - כלי מקבל, ריבוי אור דתיקון - כלי הבטל ונכלל בהארה

הגדרנו ראשית את ההקבלה זה לזה, ועכשיו ההבנה, יסוד מוסד בדברי רבותינו, מתי ריבוי של אור יוצר החשכה, ומתי ריבוי של אור הוא שורש ההארה דתיקון.

כפי שהוזכר בראשית הדברים, יש אור, ויש כלי, אך - מיעוט אור כלי, הכלי ממעט, מצמצם מגביל, יוצר כלות למציאות ההארה. כאשר יש ריבוי של אור בכלי, זה גופא יוצר מציאות של החשכה, אם הכלי רוצה לקבל את אותו מציאות של אור, תוקף ריבוי האור יוצר מציאות של חושך, כמשל הידוע שהוזכר, שאדם שמסתכל בחמה בטהרתה, הוא אינו יכול לראות אותה, והיא גופא, זה מכריח אותו לעצום את עיניו, או יתר על כן, "הוכה בסנוורים" והוא דבק במדרגת החושך, אבל כאשר האדם מקבל ריבוי של אור והוא בטל למציאות האור, דייקא, אז, הוא נכלל במציאותו של האור, זה הכלי העליון, לא כלי של בית קיבול, אלא כלי מלשון כלות הנפש לאלקים, מלשון "ויכולו" שהוא נכלל בדבר, וכאשר הוא נכלל במציאותו של האור, תוקף ריבוי האור יוצר את מציאות ההתכלות.

מיתת הצדיקים - שילוב ריבוי אור דהחשכה ודתיקון יחדי

הדוגמא הבהירה שיש את שתי החלקים בבת אחת, זהו מה שנאמר בקרא "תוסף רוחם יגועו ואל עפרם ישובו", במיתת צדיקים, כמו שאומרים חז"ל הוא בבחינת "כי לא יראני האדם וחי" בחייהם אינם רואים ובמיתתם רואים".

מה קורה כאשר "במיתתם רואים"? מיתה של צדיקים מורכבת משתי החלקים, מורכבת מהחלק התחתון של העפר, שבו נאמר "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", והיא מורכבת מהחלק העליון של הנשמה שהיא בבחינת נשמה שנקראת נר. החלק הזה של הנשמה, כאשר הוא מקבל תוספת של הארה, דייקא עליה נאמר "תוסף רוחם יגועו" מכח תוספת האור, הנשמה נכללת במדרגת "והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים", כי ריבוי האור יוצר ביטול לנשמה שנכללת בשורשה, שזה מיתה צדיקים, מיתה נשיקה.

לעומת זאת מדין הגוף שהוא הכלי המקבל, דייקא נעשה ריבוי של האור, והכלי נעשה בו מציאות של ביטול, מציאות

היא גופא נעשה העלאה של מציאות החושך התחתון, ומתגלה השורש של החושך העליון, זה האור שמדליקים בלילה בשמונה לילות של ימי חנוכה, מציאות של ריבוי של אור שנעשה התוקף של ההארה הראשונה כדברי רבותינו כידוע מאד, זה שלימות עומק נקודת ההארה.

קללה דתיקון מלשון קל - מתכלל בעליון

וזה נקרא תיקון של הקללה, כל קללה נקראת קללה מלשון דבר קל, דבר כבד, יורד לתתא, דבר קל עולה ללעילא, כל קללה בעומקה זה מחמת שיש כאן ריבוי של אור, התובע לעלות מעלה ולהתכלל, וכאשר אין התכללות נעשה מציאות של קללה, זהו הקללה שנקראת בלשון תורה "ארה" הקללה היא ריבוי של הארה, הוא גופא יוצר את מציאות הקללה.

אבל כאשר הקללה מתהפכת לברכה, "ויהפוך ה' את הקללה לברכה", שנאמר אצל בלעם, כלומר, כשהקללה מתהפכת לברכה, מתגלה שהריבוי של האור יוצר ביטול של התחתון לעליון, ביטול של הכלי למציאות של האור, זה החושך שבטל למציאות של האור, שזה החושך העליון, זה גופא ההפיכה של ה"ארה" של קללה למציאות של ברכה.

באור התחתון יש חושך, באור העליון אין חושך

ובעומק יותר, האור שמאיר, הוא לא רק האור שהיה ביום ראשון שאדם הראשון היה צופה בו מסוף העולם ועד סופו, "אור וחושך משמשים בעירבוביא", שמתגלה החושך השורשי של ה"חשכת את בנך יחידך" מלשון מניעה, שזהו אור, אבל יש גבול לאותו מציאות של אור.

אלא עיקר האור המתגלה, כמו שהוזכר בראשית הדברים, "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור", "אור שהיה כבר", כלומר זהו האור שהיה קודם מציאות העולם, ומצד ההבחנה הזו, שלימות ההארה זה אור שאין לו כלל מציאות של חושך.

יש את האור התחתון, שיש חושך שמונע אותו בפועל, הכלים המגבילים, כמו שהוזכר כל מהלך הדברים. יש את האור העליון, שהחושך הוא בבחינת "מנעת" "חשכת" שהוא יוצר שיש לאור גבול בעצם מציאותו, אבל החושך בטל למציאות האור, אין לו הויה עצמית, אך זהו אור שהוא עדיין בר גבול.

מה יוצר תוקף של ריבוי של הארה ביחס לנס שנעשה שם? אם היה כפשוטו מתגלה, שבשמן עצמו היה ריבוי, הכלי היה נשבר, אולם הנס לא נעשה בשמן עצמו שבפועל יהיה ריבוי של שמן, הנס נעשה שההארה שיוצאת ממציאות השמן, בה היה מציאות של ריבוי, זהו הנס של נר חנוכה, ולכן יש שמונה נרות ולא שבעה, זה בדיוק כל מהלך פני הדברים, כלומר, עומק ההארה המתגלה, מתגלה הארה שהאור שמאיר מתוך אותו שמן הוא במדרגה של אור שלא מצומצם למדרגת הכלי.

ולכן, גופא, גם היוונים לא מצאו את אותו פך שמן, "מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", וודאי, הכל בהשגחה פרטית, וכך סיבב מסבב כל הסיבות שלא ימצאו אותו.

אבל גדר צורת סיבוב הדברים, באיזה אופן הוא נעשה? היה כאן מדרגה שהכלי בטל למציאות של האור, ליוונים אין השגה באור אלא בכלי, לכן היוונים לא מצאו את אותו כלי.

אם זה היה כלי המקבל כפשוטו, אז צמצום האור היה לפי שיעור הכלי המקבל, אבל הגדרת אותה הארה היא היתה שזה כלי מלשון של כלות, הוא מתכלה לאור שלו.

בכל הדלקת נרות השמן בטל למציאות האור

ובעומק זה הגדרה של כל נר עם שמן, הפעולה שיש בשמן שנבר, שהשמן מתכלה ונעשה ממנו מציאות של הארה, סתם נר בלשון חז"ל הרי, זה נקרא הכלי עצמו, הוא גופא נקרא הנר. בכל נר יש לנו נר שמן פתילה, ועצם האור עצמו, השמן עצמו שנמצא, הוא בטל למציאות האור, ממנו מציאות האור, זה הרי צורה של הדלקה של נרות.

כלומר, עומק ההארה שמתגלה בנר חנוכה הוא, שהכלי בטל למציאות האור, לכן לא ראו היוונים את אותו כלי, ולכן האור שנמצא בתוך אותו שמן, יכול לדלוק שמונה ימים, נעשה בו ריבוי של מציאות של הארה. זהו כח של "קץ שם לחשך" כמו שדורשים חז"ל, כלומר, מה שהוא הסיבה של חושך תחתון, הפך להיות סיבה שזה נכלל ובטל לעליון, זה נקרא חושך דקדושה מעיקרא, שנכלל בשורש.

שאלה מהשומעים - חנוכה מביאה לידיפורים - ידיעה מביאה לאידיעה

ויש את האור העליון יותר, אור שאין לו קץ, אור שאין לו סוף, "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", שזה אור שאין לו קץ, זהו עומק ההארה המתגלה.

שלימות ההארה מפורים וחנוכה - אור שאין בו גבול של חושך

זה ה"תורה אור" שיוצא מתוך הדברים האלה, כידוע מאד, יש את הנר חנוכה שהוא ה"נר מצווה", ויש את הפורים שהוא ה"תורה אור", זה "הדר קיבלוה", כמו שמאריך המהר"ל שזה שני מהלכי הימים האלו של המועדים דרבנן.

ושלימות ההארה המתגלה מתוך כך, היא ה"ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים", אור שאין לו מציאות של גבול, אין לו מציאות של קץ, זה האור דקדושה שהר' הוא ר' דריבוי, זה אור שחל בו מציאות שאין חושך שמעכב בעדו.

וזה ההגדרה של ההדלקה בלילה, בעומק, גדר ההדלקה בלילה היא לא במהלך של יום ולילה "ולחושך קרא לילה", אלא מהלך שהאור מאיר באופן כזה שאין לו שום מציאות של גבול, אין לו שום מציאות של דבר המונע ממנו מלהתפשט, זה עומק נקודת ההארה.

בלשון אחרת, והיינו הך, כידוע מאד, ה"ל"ו נרות של חנוכה הם כנגד ה"ל"ו שעות ששימש האור הראשון, יום שישי, ליל שבת, ושבת קודש, אבל אחרי שבת ב"ל"ו שעות, זה נעצר אלא שמתגלה בתוך ה"ל"ו שעות שזה לא חושך תחתון אלא חושך שבטל לאור, זה מדרגת ליל שבת ששימש האור, ולכן האור שימש ל"ו שעות, אבל מצד כך, אחרי ה"ל"ו שעות יש הפסק לאותו מציאות של אור.

אבל האור השלם שהוא האור שאין לו קץ ואין לו גבול, זו מדרגה שכאשר מצרפים את ה"נר מצווה" למדרגה של "תורה אור", ומתגלה ה"ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", אז מתגלה האור שאין לו קץ ואין לו גבול, זהו המדרגה של "אור חדש על ציון תאיר".

שאלה איך האופן להוציא מהכח לפועל את הביטול לעליון?

תשובה בלשון פשוטה זה נקרא בדברי רבותינו תכלית הידיעה שנדע שלא נדע, אם תפיסת האדם, שהאדם רוצה להשיג דעת, אז הוא רוצה להיות כלי מקבל. [ש - אבל צריך שיהיה הרבה שמן בשביל זה] ת - שמתוך הידיעה הוא מגיע לאי הידיעה, לא שהוא מדלג על הידיעה ומגיע לאי הידיעה.

נגדיר את זה בלשון אחרת, יש חנוכה ויש פורים, חנוכה מביא לידי פורים, שזה הרי סדר המועדים בסדר השנה - אף שבסדר הדורות זה היה הפוך - קודם כל חנוכה, זהו הסדר של החכמה, כשהוא מגיע לפורים זה מביא לאי ידיעה. זהו המועדים דרבנן, "תכלית הידיעה" זה חנוכה, "שנדע שלא נדע" זה פורים, זה הולך בתהליך עד שהוא מגיע ל"לא נדע".

יש את הריבוי שמן שמתגלה בחנוכה של היום השמיני, וזה גופא מביא לאי ידיעה שמתגלה בפורים, זהו בשלבים, יש מה התכלית ויש מה האמצעי.

בלשון פשוטה בקומת נפש, יש ריבוי שבהתחלה מתגלה באופן של מקיפים, ויש אופן שהמקיפים הופכים להיות פנימיים, ויש אופן שהאדם משאיר אותו כמקיפים, וברצוא ושוב הוא נע בין המקיפים לפנימיים, עד שכולו נכלל ב"רצוא", שזה "תכלית הידיעה שנדע שלא נדע".

יש לאדם פנימי ויש לו מקיף, בפשטות העבודה היא להפוך כל מקיף לפנימי, ואז זה גופא הופך את זה להשגה, אולם יש עבודה להשאיר את המקיף כמקיף, ולהתנועע בין המקיף לפנימי שזה תנועה בין ה"שלא נדע" ל"נדע", בין ה"רצוא" ל"שוב" שבין זה לזה, ויש אופן שכולו נכלל ברצוא של תכלית הידיעה שנדע שלא נדע, זהו בקומת נפש בלשון קצרה].

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 03-548-0529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציון את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התא-הקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אורב

בבריאה, והדוגמא הפשוטה והבהירה זהו ה"ולחושך קרא לילה", והלילה הוא לא חושך גמור, אלא יש בו מציאות של לבנה שמקבלת מן החמה ויש בה הארה, ומ"מ א"כ, הגדרת חושך אינו חושך גמור אלא התמעטות ההארה - זהו הגדרה של חושך, וכמו שהוזכר בפעמים הקודמות, שכידוע חושך הוא מלשון "לא חשכת את בנך את יחידך ממני" מלשון של מניעה. וא"כ הגדרת חושך, שהוא מונע את מציאות האור באופן חלקי, זהו חושך.

ולפי"ז, בערכין דידן גדר מציאות החושך היא התמעטות האור ממדרגת "תורה אור" למדרגת "נר מצוה" וזה גופא נקרא "להשכיחם תורתך" דייקא, "תורתך" הוא מדרגת "תורה אור", ו"להשכיחם" היינו חושך שהוא אותיות שכת, וא"כ ה"להשכיחם תורתך" הוא באופן של "החשיכו עיניהם של ישראל" כמו שדורשים חז"ל על יון את הפסוק של "וחושך על פני תהום", ואיך הוא אופן ההחשכה? ע"י ההתמעטות ממדרגת אור "תורה אור", חכמה, למדרגת "נר מצוה" דהיינו חלוקת האור לפרטים.

וזהו אורב, יון הם אורבים על ישראל, להמעט מהם את מדרגת התורה הזו.

מדרגת תלמוד ירושלמי ומדרגת תלמוד בבלי

ובעומק יותר, יש לנו מדרגת תורת ארץ ישראל שזהו ה"תלמוד ירושלמי", שפעמים נקרא בלשון רבותינו "גמרת ארץ ישראל", ויש לנו את תורתה של בבל, וכמו שדורשת הגמ' הרי. על מה שנאמר בקרא "במחשכים הושיבני כמתי עולם" זה תלמודה של בבל, ומכנגד כך אומרים חז"ל להדיא שתורת ארץ ישראל ה"ירושלמי" נקרא תורה של אור, היפך ה"מחשכים הושיבני כמתי עולם" של תורת בבל, תורת ארץ ישראל נקראת אור.

וא"כ ברור הדבר, במצב של "במחשכים הושיבני" שנמצאים

אורב, פעמים נכתב מלא, עם ו', ופעמים נכתב חסר ו', מלשון או-רב, אור - רב, ורב הוא מלשון "רבת את ריבם", והוא מלשון של ריבוי, מלשון "רבים ביד מעטים". כשנעשה הנס של הנצחון, המציאות שקדמה לנס היא שהיה מציאות של רבים שבאו למלחמה, וזה הגדר של אורב, כאשר הוא אורב לזולתו, היינו שהוא בא לריב עמו, והוא מעמיד את עצמו להיות רב, מלשון של ריבוי ביחס למי שהוא בא להילחם עמו. זה אורב.

ה'אורב' דיללן - להמעט ה'אור אחד' לאור - רב

אבל יתר על כן, כמו שהוזכר, אורב הוא מלשון של אור-רב, או או-ריבוי או אור-ריבוי, מלשון של הארה, ישראל הם בבחינת אור, "יאר ה' פניו אליך", ישראל אותיות של יאר, שזהו ה"יאר ה' פניו אליך", וכאשר באים לריב ולהלחם עם האור שבישראל, יש בזה כמה פנים מהו האופן של המלחמה, אופן אחד של מלחמה הוא ע"י הריבוי של אותה הארה, כלומר, לא ריבוי מצד המעליותא, אלא ריבוי מצד החסרון שבדבר, מדרגת "תורה אור" זה מדרגה של אור, וכאשר באים להרבות את האור, כלומר, שבאים לחלק אותו לחלקיו, שזהו בבחינת "נר מצוה",

וזה גופא עומק המלחמה שהיוונים טמאו כל השמנים, בכדי שלא יהיה שמן להדליק בו את אור ז' הנרות שבמנורה, כלומר, המלחמה היא לצמצם את האור ממדרגה של אחד - אור, ולהשפיל את אותו אור למדרגה של נר, זהו הפירוד של האור, הפיזור של האור, הריבוי של האור הוא שנעשה ממציאות של אור אחד ריבוי של הארות, זה גופא אופן אחד מאופני המלחמה,

ומצד כך זהו נקרא החשכה, כלומר, לא החשכה גמורה, ובעומק הרי אין חושך גמור בבריאה, שכיון שיש מציאות של אור בבריאה, שלעולם כל דבר כאשר הוא מסתלק הוא משאיר מציאות של "רשימו", ולכן אין החשכה גמורה

אותו למדרגת "גופא", למדרגת "במחשכים הושיבני כמתי עולם, זו תלמודה של בבל".

ובעומק, ההבנה הדקה - יש לנו תורת ארץ ישראל "תלמוד ירושלמי", ותורת בבל "תלמוד בבלי", והרי בין כל שני דברים יש כח המחבר. איפה הכח שמחבר את תלמוד בבלי ואת תלמוד ירושלמי? יש בזה כמה פנים. ונזכיר פנים אחד לסוגיא דידן השתא, הסוגיא של "מאי חנוכה" שנמצאת בפרק "במה מדליקין", היא כח הממצע בין תורת "בבלי" לתורת "ירושלמי", מצד אחד זה "נר מצוה", שזהו ה"במה מדליקין ובמה אין מדליקין", שזה הרי יסודו ותחילתו של כל הפרק, דיני הדלקת הנר, אבל כאשר נעשה הנס דחנוכה ובמקום שידלוק יום אחד, זה דלק שמונה ימים - והיינו, שנעשה ריבוי של הארות.

אור השמונה נרות דחנוכה שמשורש האור אחד

אבל עומק הגדרת הדבר מה שהוא יכול היה לדלוק יום אחד, זה מהשורש של האחד הגמור, והאור של היום אחד שהוא בבחינת "תורה אור" כמו שהוזכר לעיל, שזהו בחינת האור שברא הקב"ה ביום ראשון, הוא האיר אותו במקום ההתפרטות של הארות. וזהו ההבחנה של אורב - אור ב', "את שני המאורות הגדולים" אבל נעשה התפרטות יתר על כן, שזהו "ואת הכוכבים",

וההארה שמתגלה בנר חנוכה, שזהו הנס שמה שהיה ראוי לדלוק יום אחד, דלק שמונה, ביאור הדבר מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר הארה של תורה אור, שזוהי ההבחנה הפנימית של ה"יום אחד", "אור אחד", ומה שהוא הוא חתום, כלומר, חתום מלהתפרט לחלקיו, זהו "חתום בחותמו של כהן גדול", ונעשה נס ודלק שמונה נרות, כלומר האיר האור של הנרות, לא מהכח של הנרות כשלעצמם, שהם "נר מצוה" אלא האור שעל הנרות האיר מכח מדרגת ה"תורה אור" שהיא אחד, זה גופא ההכנעה של יון, למהלך המתבאר, כלומר, מה שמצד יון נעשה ההשפלה מתורת ארץ ישראל - מוחין שבגולגולת - לתורת בבל "גופי תורה" שהוא מקום ההתפרטות של ה"נר מצוה", כאשר נמצא ה"פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול" שאין בו את ההתפרדות - זוהי חתימתו, דבר הסתום וחתום שהוא בלתי מתפרט, מה שהוא דלק שמונה ימים, כלומר, שה"נר

בחושך, הרי דרך האדם להדליק נר, ביום, "שירגא בטיהרא מאי אהני ליה", ועיקר שימושו של הנר הוא בלילה, ולפייז, תורת בבל היא במדרגה של "נר מצוה", ומדרגת תורת ארץ ישראל היא בבחינת "אורא דארץ ישראל מחכים" וכידוע בלשון רבותינו שאור אותיות אור - י', שאור שהוא בבחינת י' - עשרה, זה ההארה השלימה, ובארץ ישראל מצטייר שלימות ההארה הזו ע"י ה"אורא דארץ ישראל מחכים", ובבבל שעליה נאמר "במחשכים הושיבני כמתי עולם" זו תלמודה של בבל, ההחשכה היא שזה הופך להיות בבחינת "נר מצוה" קיום המעשה של הדבר.

ובעומק, זה נקרא בלשון חז"ל "הן הן גופי תורה" שזה קאי על "היות דאביי ורבא" שזהו תורתה של בבל, גדר גופים כמו שמצינו בלשון הש"ס בכמה מקומות, "גופים חלוקים", כלומר, בגופים הם חלוקים מהדדי, אבל מדרגת ארץ ישראל שהיא בבחינת "אורא דארץ ישראל מחכים", היא לא במדרגת גוף אלא במדרגה של ראש, גולגולת ומוחין.

יון - התנגדות למדרגת ראש

ולמדרגת ראש שמתגלה בארץ ישראל, מתנגדת יון, שהרי כידוע עד מאד, כל המועדים פסח שבועות וסוכות, וכן פורים מצד המאורעות שמכחם הם הוקבעו, המאורעות הללו היו בחוץ לארץ, חוץ מנס חנוכה שגלות יון היא גלות שהיתה בארץ ישראל, וא"כ הגלות של יון, יסודה היא ביחס לגולגולת, למוחין, לתורה של ארץ ישראל, ובדרך רמז, כידוע, יון בגיטמריא גלגל [ס"ו], זהו גלגלת, שהיא הבית קיבול למציאות המוחין, שהמוחין נמצאים בתוך הגולגולת, ומכח הגולגולת שהוא הכלי קיבול, יון מורידים את מדרגת המוחין ראש למדרגת "הן הן גופי תורה", כלומר, שהדבר מצטמצם והופך להיות במדרגה של גופא כמו שהוזכר.

בדקות, כל גוף נקרא גוף מלשון הגפת דלתות, כלומר מלשון סגירה של דבר, ובחנוכה נאמר דייקא, "מדליקו על פתח ביתו מבחוץ" כלומר, הוא לא מעמיד את הפתח באופן של "הגפת דלתות" בבחינת גוף, אלא באופן של ראש, של חכמה שנאמר בו "את פתח לו", במקום הפתיחה ולא במקום הסתום, כמו שנתבאר.

ומ"מ א"כ, מדרגת "תורה אור" שהיא מדרגת ראש, מדרגת מוחין, לזה מתנגדים יון שהם בבחינת הגולגולת כמו שהוזכר, והם מגלגלים את הדבר מלעילא לתתא, ומורידים

וחיכךן זה בזה ומשם יצא האור לעולם", ועל זה אומרת הגמ' שמשם מקור האור שיש בידינו. כלומר, האור שיש בידינו הוא בא מכח שחשך לו לאדם הראשון, שלכן הוא לקח שני אבנים והקישם זה בזה, והרי שזה אור שבא מתוך החושך.

זה ההגדרה של נס חנוכה, היוונים בקשו "להשכיחם תורתך", "וחושך על פני תהום" זה יון שהחשיכה עיניהם של ישראל, כמו אומרים חז"ל, ונעשה מחושך זה אור של הדלקה, זהו השמונה ימים מכח המוצאי שבת שהוא ביום השמיני, ולכן בהבחנה מסוימת, זמן ההדלקה הוא בצאת הכוכבים, כלומר הזמן המקביל לצאת השבת קודם אצל אדם הראשון שאז חשך העולם בעדו, שאז נעשה אצלו זמן ההדלקה, כאן מונח שורש עומק ההדלקה של נר חנוכה כמו שנתבאר.

אבל בהדלקה של מוצאי שבת, דייקא, לא נאמר בה להדליק נרות נפרדים, אלא אדרבה, יש בה דין של אבוקה, הגדרת אבוקה מהצד החיצון שלה, זה מלשון "ויאבק איש עמו" שהנרות בבחינת "מיאבק אהדדי", אבל הפנימיות של האבוקה, זהו איבוק מלשון חיבוק, כמו שאומר הרמב"ן שבלשון הקודש האותיות מתחלפות אהדדי, וכדרשת הגמ' בחולין לגבי "ויאבק איש עמו עד עלות השחר", "ויאבק" "ויחבק", והרי ששם הושרש השורש שהנרות מתחברים יחד אהדדי, ומצד כך "ויאבק" הוא מלשון אב, שהוא מלשון ההתחלה, שהוא א' ב', הב' שהוא שנים יונק מן הא' האחד ומכח כך השנים חוזרים לאחד.

פנימיות מדורת אבוקה מל' חיבוק - צרוף האורות לאור אחד

ולפי"ז, לעניינא דידן במדרגת האורב כמו שהוזכר שזהו אור - ב', כלומר שני האורות הללו מצטרפים יחד אהדדי, ישנה הבחנה של אורב בא' שהוא מקביל לעורב בע', שהוא מלשון ערב, בבחינת "ויהי ערב ויהי בוקר", שערב נקרא ערב מלשון של תערובת שזה בחינת האבוקה שהאורות מתערבים יחד אהדדי, ומצד כך יכול להיות שהתערובת יוצר מקום של מלחמה, זהו "ערב רב", "ערב זעיר", מקום של מלחמה, אבל מצד נקודת פנימיות הדברים שזה בחינת האבוקה שהוא לשון של איבוק - מל' חיבוק, שהאורות מצטרפים יחד אהדדי ונקשרים זה בזה ומחברים יחד, ועל ידי כן נהפך האור למציאות של אור אחד גדול, זה עומק

מצוה" מאיר ממדרגת "תורה אור", היפך ה"להשכיחם תורתך", חזר והאיר ההארה של התורה, וזה גופא ההכנעה של יון.

וזה עומק שיטת בית הלל, שכדבריהם אנחנו נוהגים למעשה, שמתחילים ביום ראשון נר אחד, עד יום השמיני שמדליקים שמונה ימים, וביום הראשון, כדברי הב"י הידועים, מדליקים כנגד כך שמצאו את הפך שמן, כלומר, שהיום הראשון מאיר את ההארה של עצם ה"תורה אור", והשבעה ימים שאחריו, מאירים את מדרגת ה"נר מצוה" שזה שבעת נרות, זה גופא מהלך פני ההדלקה, "זה לעומת זה" בכדי להכניע את כח רוח הטומאה של היוונים, כנגד כך רוח דקדושה של אור התורה, "זה לעומת זה עשה האלקים", זהו "מאי חנוכה", שקבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה.

מדרגת נר שבת ומדרגת אבוקה שבנר הבדלה

מהלך הפוך לדברים, יש סדר של ריבוי של אור, שהוא לא ריבוי ממקום של התפרטות אלא להיפך, והדוגמא הבהירה לכך, יש לנו נר שבת ונר הבדלה, נר שבת, מעיקר הדין לכתחילה צריך שני נרות, כנגד זכור וכנגד שמור, שני נרות דייקא, ואילו במוצאי שבת יש דין להיפך, דייקא לקחת אבוקה שני נרות שמאירים באור אחד. וברור הדבר שבת היא היום השביעי בבחינת מנורה שנאמר בה "ועשית את נרותיה שבעה" שיש בה שבעה קנים, שבעה נרות, כנגד שבעת ימים, והיום השביעי מקביל למה שנאמר במנורה "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", שכל הנרות פונים לנר המערבי שהוא עיקר, ואמנם בששה ימים אין לנו דין של הדלקה, אבל בכל שבת קודש יש לנו דין של הדלקה כנגד הנר המערבי שהוא הנר העיקרי, שעליו נאמר "אל מול פני המנורה" שאליו פונים כל הנרות, זהו הדין של הדלקה בשבת, להדליק את הנר השביעי, ובבית המקדש שקדושתו גבוהה, גם כנגד ששת ימי המעשה היתה ההדלקה של ששת הנרות שבמנורה.

אבל במוצאי שבת, מוצאי שבת הוא היום השמיני, ההדלקה שמדליקים במוצאי שבת הוא השורש להדלקה של נר חנוכה, וזה ברור ופשוט, שהרי שורש ההדלקה של מוצ"ש כמו שאומרת הגמ' בפסחים שהאור [אש] שישנו בידינו הוא מאדם הראשון, שבמוצאי שבת, כיון ששקעה חמה ונעשה חושך, "מה עשה אדם הראשון לקח שני אבנים

המדרגה של הדלקת נר חנוכה.

חנוכה כיון ש"אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד", וכידוע, על שם כן נקרא הנר הזה "שמש" מלשון שימוש, כי בשאר הנרות אסור להשתמש בהם, ואותו מדליקים לצורך שיוכלו להשתמש בו, על שם כן הוא נקרא "שמש".

וידוע עד מאד מדברי רבותינו, שאמנם בפנים הפשוטות, השמש הוא הנר הפשוט יותר משאר הנרות, כי בו אין את הקדושה שנאמר בנרות חנוכה "הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם", כי הרי בנר הזה מותר להשתמש בו וממילא אין לו גדר של קודש, בדקות, יש הרי דין של תשמישי קדושה ויש דין של תשמישי מצוה, שבתשמישי מצוה חפצא דמצוה אין בהם דין של קדושה שטעונים גניזה, ובתפילין ומזוזות מה שצריכים גניזה הוא מכח קדושת הפרשיות שכתובים בהם ולא מכח המצוה, ובוזה שונה נר חנוכה שיש בו קדושה אף שהוא רק מצוה, ואמנם יש עוד דבר שנאמר בו קדושה בעצם המצוה, במצוות סוכה ששם נאמר כדברי הגמ' בסוכה ששם שמים שורה על הסוכה ולכן יש קדושה בסוכה עצמה, ובעומק, חג הסוכות עצמו הוא השורש לחנוכה כידוע, חג הסוכות שמונה ימים כחנוכה ושם יש גם דין של סוכה בבחינת מקום הדיורין, שהסוכה זהו ביתו בסוכות, וכמו כן יש דין של "נר איש וביתו בנר חנוכה, ועוד דברים שהם מקבילים אהדדי ולכן שם בנר חנוכה יש בו קדושה, ומ"מ בנר חנוכה, שיש קדושה בעצם הנרות עצמם, אבל כ"ז רק בנרות של המצוה, אבל בנר שמדליקים להשתמש לאורו שאין בו את אותה קדושה, ונמצא שהוא פחות ממדרגת שאר הנרות.

אור ה'שמש' - שלימות הארת ה'אחד' שבנר חנוכה

אבל האופן שביארו רבותינו, שאורו של השמש הוא אור גדול יותר, ולכן הוא בוקע אפילו את מקום החומר ומותר להשתמש לאורו.

והשורש של השמש, בצד התחתון זה הנחש שעליו נאמר "חבל על שמש גדול שאבד מן העולם" כלשון הגמרא בסנהדרין, ומהצד העליון הוא מההבחנה של השמש, אבל לא שמש חמה במדרגה שהיא נמצאת השתא, בתוך נרתיקה, אלא מעין מה שאומרת הגמ' בנדרים ועוד, שלעתיד לבוא עתיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה, ב"שמש" מתגלה

ולהבין עמוק, זה עומק שיטת בית שמאי שמתחילים בשמונה נרות ומסיימים בנר אחד, כלומר, מתחילים ממקום ההתפרטות, והאורות לאט לאט מתאחדים, כטבע האש שעולה מעלה. לבית הלל זה הארה מהשורש לענפים, מלמעלה למטה, ולבית שמאי זה הארה מלמטה למעלה, שהנרות הולכים ומתאחדים, עד שמגיעים למקום האחד.

הגמ' הרי, אומרת בנר חנוכה שכאשר הדליק כמה נרות באופן שהם מתערבבים יחד והם נראים כאבוקה, ההדלקה פסולה כי יש דין בנרות, שכל נר יהיה ניכר לעצמו, בעומק, לשיטת בית שמאי, זה כל מהלך הנרות, לחבר בחזרה את הנרות [בוודאי שאפשר להבין שגם לב"ש הדין הוא שזה יהיה פסול, כי זה גופא הדין לראות שזה לאט לאט מתאחד מיום ליום, כלומר במהדרין] ועכ"פ היסוד של הדברים לשיטת בית שמאי, הוא שתכלית כל ההארה של כל שמונת ימי חנוכה שהנרות הולכים ומתמעטים, "כנגד ימים היוצאים", כלומר שהאורות הולכים ומצטרפים, הולכים ומתאחדים, עד היום השמיני ששמה מתגלה שלימות האבוקה, שכל האור מאיר בבת אחת, זהו עומק נקודת האחדות.

ובעומק, לשיטת בית שמאי מה שמצאו פך שמן אחד שראוי לדלוק יום אחד, ומה שביום האחרון מדליקים נר אחד, הרי שתפיסת ההארה היא כלל, פרט, כלל, זה שלימות נקודת ההארה, ובעומק העצום, האחדות של בית שמאי ובית הלל בבת אחת, זוהי שלימות ההארה.

וא"כ, לבית הלל ההארה היא מאחד לריבוי, מה"תורה אור" לריבוי של ה"נר מצוה", אבל לא באופן של "להשכיחם תורתך" אלא באופן ששורש ההארה דתורה מאירה בענפים.

לבית שמאי המהלך הוא הפוך, להעצים את ההתפרטות ע"י אחדותם עד שמאחדים את הכל שזה עומק ההדלקה של "נר אחד".

ושלימות ההארה הזו, כאשר היא מצטרפת גם יחד, זוהי שלימות ההארה של מדרגת נר חנוכה.

האור של נר ה'שמש'

וביתר חידוד, הרי כמו שאומרת הגמ' בשבת, שבאופן שההדלקה היא בבית, לצורך השתמשות באור יש דין להדליק - נר אחר שיאורו לאורו, על מנת שלא ישתמש בנר

מדרגת סגי נהור דיצחק שכנגד מדרגת אורב דיון

ופשוט וברור הדבר, שגלות יון שהיתה בארץ ישראל היא הגלות שהיא כנגד יצחק, כלומר, כנגד מדרגתו של יצחק, שכל הווייתו היא שהוא אינו יוצא מן הארץ, גלות שהיא מקבילה אליו, לא יכול להיות שהיא תהיה בחוץ לארץ, כי זהו כל הווייתה.

כנגד אברהם, כנגד יעקב, שייך שיהיה גלות בחוץ לארץ, כי הם היו בחוץ לארץ, משא"כ אצל יצחק אבינו, וכח היניקה של יון מיצחק ברור "להשכיחם תורתך", "החשיכו עיניהם של ישראל", זה מכח מה שנאמר ביצחק "ותכהין עיניו מראות", וככל סדר הדברים שנאמר לאחר מכן שיצחק לא ראה, כלומר, שורש הדבר הוא במי שהיה להדיא "סגי נהור" שזה מתגלה ביצחק [אף שהיה גם שורש של "כסות עינים" באברהם, וכן "ועיני ישראל כבדו מזוקן" ביעקב] שם מושרש השורש של יניקת יון במדרגת ארץ ישראל, כי יצחק אינו יוצא מארץ ישראל, ולכן גלות יון היא גלות בתוך ארץ ישראל, מהות הגלות היא חושך מכח שחשכו עיניו של יצחק, והכח הזה הוא כח יניקתם ליצור מציאות של גלות בתוך ארץ ישראל.

ומצד כך האורב שהוא אור - רב, הריבוי של אור מתגלה אצל יצחק שהוא נקרא "סגי נהור", שכמו שהוזכר בפעמים הקודמות, כפשוטו "סגי נהור" זה לשון של הפוך, אבל בעומק הוא כפשוטו, שיש לו ריבוי של הארה, והשורש של זה הוא מה שמצינו בחז"ל, שאחד מהטעמים שיצחק נהיה "סגי נהור" [יש בחז"ל כמה וכמה טעמים] בגלל שהוא הסתכל בדבר שלמעלה מהשגתו, שלכן הוא נעשה "סגי נהור", כעין מה שמצינו "אסור להסתכל בקשת", "אסור להסתכל בכהנים בשעה שמברכים", וכן הפגם שהיה בהר סיני "ויחזו את האלקים", שאסור להסתכל בשכינה, וא"כ, השורש ל"סגי נהור" הוא הסתכלות בדבר שלמעלה ממדרגתו.

ולהבין ברור, נר חנוכה לפי"ז, שנאמר בו "אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד", החידוש הוא לא שאסור להשתמש בהם, החידוש הוא שאפשר לראותם, ולא הופכים להיות "סגי נהור" מכח ההסתכלות בנר חנוכה, כי עד כמה ש"אסור להשתמש בהם", כלומר,

האור הגנוז של ה"עמיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה", ושם נאמר "צדיקים מתעדנין בה, מתרפאין בה" וזוהי שלימות ההארה שמתגלה בנר חנוכה.

ובהבחנה דקה יותר, בשאר הנרות יש התפרטות ואחדות, מאחד לשמונה לב"ה, ומשמונה לאחד לב"ש, אבל יש בחינה של אחד, והתפרטות, בכדי שיאותו לאורו, מדליקים נר אחד שמש.

ובאמת זה שאלה גם בהלכה, שלכאוף אם עומדים למשל ביום השמיני שיש שמונה נרות, ויש נר אחד שהוא הנר התשיעי, שלמעשה כאשר האדם משתמש לאור השמש, לכאוף הארת השמש בטילה בשאר הארות כולם, ונמצא שהוא משתמש באור של הנרות, אם זה רק סברא להיכר, תינח, אבל זה לא סברא להיכר, זה סברא של "אסור להשתמש לאורה", ואם כן, מה מועיל שיש כאן נר אחד שהוא שמש.

אבל בעומק, [לא בגדרי ההלכה, אבל בעומק הדברים], האור של השמש הוא האור הגדול יותר מכל שאר האורות כולם, שזה בבחינת ה"עמיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה", ובו מונח שלימות ההארה של האחד שמתגלה בנר חנוכה.

ובדקות יותר, יש מחלוקת בית שמאי ובית הלל כמה מדליקים כל יום, אבל כולי עלמא מודו בשמש שסגי בנר אחד, כאן מקום האחדות שמאחד את הכל, ובלשון אחרת והיינו הך, בכל יום יש התפרטות אחרת של נר, אבל השמש הוא תמיד אחד - זהו האחד שמחבר את כולם.

ובעומק, לב"ש מדליקים ל"ו נרות, משמונה לאחד, ולב"ה מדליקים ל"ו נרות, מאחד לשמונה. כפשוטו, אלו הם שני מהלכים, ובלשון פשוטה, באבות הקדושים יש חילוק בין אברהם ויעקב ליצחק לענין ארץ ישראל, אברהם אבינו לא נולד בארץ, בא לארץ, יצא מן הארץ וחזר לארץ. יעקב אבינו נולד בארץ, יצא מן הארץ וחזר לארץ, ושוב יצא מן הארץ ומת בחוץ לארץ. יצחק אבינו הוא עולה תמימה, לו נאמר "גור בארץ הזאת", הוא איננו יוצא ממדרגת ארץ ישראל, כולו נמצא במדרגת ארץ ישראל.

אברהם לרועי לוט.

אבל בעומק יותר, לעניינא דידן, בקצרה, כח הגר שמתגלה בהארה של נר חנוכה, מתגלה שלימות ההארה של אורו של משיח שהוא מתייחס לגרים, מתגלה שלימות ההארה של כח הגרים שהם מתווספים על בני ישראל, זה כח ההארה של נר חנוכה, מכח הארת נר חנוכה מתגלה ריבוי של תוספת כמו שהגרים הם תוספת על כלל ישראל, מצד הקלקול, הם "קשים גרים לישראל כספחת", אבל מצד התיקון, שורש הארתו של משיח, מאיר ההארה של הגרים שנעשה ריבוי של הארה של תוספת הגרים.

כל הארת חנוכה, כשזה מצטייר בקומת נפש, זה נקרא גרים.

כשזה מצטייר במדרגה של זמן, זה נקרא ימי חנוכה - הארת משיח.

כשזה מתגלה במדרגה של עולם "איסתכל באורייתא וברא עלמא", זה "תורה חדשה מאתי תצא".

ה"פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", כמו שהוזכר לעיל, הוא מעין מקום הארון שאינו מן המידה, ולכן לא יכלו למצוא את אותו פך, כי זה מקום חדש, בקלקול זה "נעץ גבריאל קנה שבים" שמשם איטליא של יון, מקום חדש דקלקול, אבל כשזה מתגלה מצד התיקון, זוהי שלימות ההארה של נר חנוכה במדרגה של גר, נעשה תוספת של הארה, ריבוי של הארה, והריבוי הזה "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה", לא "שני אבנים שחיככם זה בזה שמשם יצא אור לעולם" שמצד הקלקול, אלא "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה", שלימות ההארה של מדרגת נר חנוכה, זהו "נר איש וביתו" להאיר את ה"אבן מאסו הבונים" שבאבנים שבבית, "היתה לראש פנה" - "נר איש וביתו".

[הוספה מהעמוד הסמוך במה שהוזכר בהקבלה לשיעור הנ"ל, השיעור נסוב על ע"ח ריש ש' רפ"ח ניצוצין]

האור שיש בידינו מדרגת נר - מדרגת ניצוצות

בהקבלה למה שהוזכר קודם לכן, מה שהזכרנו מהגמ' בפסחים שאור שיש בידינו השתא הוא מכח שאדם הראשון לקח שתי אבנים וחיככם זה בזה ומהם יצא אור לעולם. ההבדל בין אור עצמי לאור יוצא משני אבנים? אור עצמי

שנרות חנוכה הם אור שמופקע מהאי עלמא, ודבר שמופקע מהאי עלמא, היה צריך להפוך את האדם להיות "סגי נהור", מציאות של חושך, זה גופא קליפת יון ש"החשיכה את עיניהם של ישראל", כלומר האורב - אור - רב, הריבוי של אור בצד העליון, יוצר מציאות של החשכה, כמו שכבר הוזכר לעיל בהרחבה, וכאשר נתקן המהלך על ידי יצחק, שקליפה של ה"כסות עינים" שהיה ביצחק נתקנת, זהו מה שגברו בית חשמונאי ונצחום, ולכן אפשר להסתכל בדבר שא"א להשתמש בו, כאן מונח עומק ההארה של התיקון שמתגלה בנר חנוכה. זה האורב בגימטריא יצחק שאפשר להסתכל בריבוי של האור, כלומר האורב, מעמיד ריבוי של אור שיוצר החשכה, זה ה"סגי נהור" מצד הקלקול, וכאשר נעשה כח התיקון, הוא הופך להיות במדרגה שאפשר להסתכל באור שלמעלה מהשגתו.

'לראותם בלבד' דנ"ח - 'יש לך עסק בנסתרות'

אם תמיד נאמר "במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור, במה שהורשית התבונן, אין לך עסק בנסתרות", אבל כש"מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", אם הוא "חתום בחותמו של כה"ג" ומצאו אותו, א"כ "יש לך עסק בנסתרות", זה מה שמתגלה ב"לראותם בלבד", שבהארה של נר חנוכה אין בו "הציץ ונפגע" אלא דייקא "לראותם", כל השנה כולה נאמר "ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, שאסור להסתכל בפתח חבירו מדין עין רעה, כמו שאומרת הגמ' בב"ב, אבל בחנוכה מותר להסתכל בפתח חבירו, ומצוה להסתכל בפתח חבירו, אפשר לראות דבר שמי רואה אותו תמיד הוא הופך להיות "שתום העין", כמו שנאמר על בלעם, שבחנוכה יש הארה לראות יותר גבוה. זה א"כ האופן הראשון של האורב גימטריא יצחק כמו שהוזכר.

גר בגימטריא ארב - הארת משיח שבימי חנוכה

האופן הנוסף של ארב בלא ו' הוא בגימטריא גר, בצד הנפול כל גר זה מי שנמצא במקום לא לו, כאשר היוונים היו בארץ ישראל, הם לא הוציאו את עם ישראל מארץ ישראל, אלא הם הפכו אותם לגרים בתוך ארץ ישראל, וזהו כמו שאמר אברהם אבינו "גר ותושב אנכי עמכם", אלא ששם זה נאמר קודם ירושת הארץ וההחזקה בה בפועל, כמו שאמרו רועי

הקומה הזו היא נקראת "נר מצוה" כמו שחידדנו, רפ"ח ניצוצין, זה מדרגה של "נר מצוה".

מי שנמצא במדרגת אור, זה בלשון חז"ל יש מי שזיווגו בא אצלו ויש מי שהולך אצל זיווגו, ובלשון אחרת מסבירים רבותינו, שהגרים שמתגיירים הם בבחינת "מי שזיווגו בא אצלו" חלקי נפשו חוזרים ומתקבצים אליו, מעין מה שנאמר אצל נח "שנים שנים באו אל התיבה" מאליהם באו, שהענפים חוזרים אליו, מי שנמצא במדרגת האור, הניצוצות חוזרים ומתאחדים באור ומעלים את הכלים אליו, זה בחינת "זיווגו בא אצלו" שהוא בחינת כלי, שאשה נקראת כלי, "אין אשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי", ומי שלא במדרגה של אור, הוא יורד לתתא זה נקרא הולך אצל זיווגו, מדרגת יעקב מדין העקב שבו, "הולך אצל זיווגו" מדין ה"ישראל" שבו, זה "זיווגו בא אצלו", לכן הם חזרו איתו לארץ ישראל, ששם הוא נקרא ישראל.

"נר מצוה ותורה אור", זה מהלך פני הדברים שהוזכר, במדרגת התורה זה אור, במדרגת הנר מצוה, זה מדרגה של רפ"ח ניצוצין, מי ששורשו באצילות עיקר העבודה שלו באורות, מי ששורשו בבי"ע עיקר השורש של העבודה שלו היא בניצוצין, ויש את הנשמות שמחברים את שניהם, וזה כהבחנה גם בצורת התלמוד תורה, האם התלמוד תורה הוא באופן של "אורח מישר" שזה אור או שהתורה בנויה על אופן של קושיות וסתירות, ותשובות, קושיות וסתירות זה בבחינת "חיכך שני אבנים ומשם יצא אורה לעולם", זו ההבחנה של צורת תורה שהיא בנויה על ניצוצות, כי היא בנויה על הקשה של שני דברים, משא"כ מדרגת הזהר שזה בחינת אור בעצם, זה הארה עצמית, לא מכח שאלה - סתירה, הקשה של שני דברים.

ולפי"ז, מה ששאלתם מה העבודה בעיקר, מי שחלקו באצילות אצלו לימוד הסוד שהוא בחינת הזוהר, זה עצמות הארה, ומי שנמצא למטה, "הן הן גופי תורה" זה ההבחנה של "שני כתובים המכחישים זה את זה" ואז מגיע מציאות שכל הכחשה היא הבחנה של הסתירה שיוצרת מציאות של ניצוצות.

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

הוא אור, אור שיוצא משני אבנים הוא באופן של ניצוץ, והניצוץ מתלהט ונעשה ממנו מציאות של הארה, זה נקרא מדרגת נר, ונחדד את ההגדרה, יש מדרגת אור ויש מדרגת ניצוצות, ובהקבלה לכך, יש מדרגה של אור, ומדרגה של נר, אור הוא אור, רפ"ח ניצוצין זה מדרגה של נר. טבע הנר הרי, שהוא מוציא פעמים רבות ניצוצות, שאלו הם חלק מהשמנים שלא מדליקים בהם מחמת הניצוצות שיוצאים בהדלקתם, וכהגדרה כוללת, נר נעשה מכח ניצוץ, זה נר של מוצאי שבת, וזה האור.

שיש בידינו השתא בעולם, כלומר שהאור שיש בידינו השתא הוא במדרגת ניצוצות - במדרגת נר. נר מדליקים בלילה, במקום החשוך, "במחשכים הושיבני כמתי עולם", "כמתי עולם" זהו המקום של החשוך, שם מדליקים נר, כלומר, מדרגת הניצוצות, שזה שער רפ"ח ניצוצין. הגדרתו הוא מציאות של הארה בבחינת נר, שהיא איננה האור העצמי. זה נקרא מדרגת רפ"ח ניצוצין, בלשון אחרת והיינו הך, אנחנו מחדדים את הדברים, כידוע מאד יש שני מהלכים שרשיים הרי, בדברי הרב, מה הם שורשי הדינים, מהלך אחד הנקרא ש"ך דינים, והמהלך השני הנקרא רפ"ח דינים, וזה סתירה עצומה בדברי הרב כמו שר' חיים ויטאל בעצמו כבר העמיד, מה הדוכרא ומה הנוקבא, אבל בהגדרה כוללת, יש ש"ך דינים ויש רפ"ח ניצוצין, וכמו שכבר הוזכר, מהלך אחד של רפ"ח שורשו הוא רק ר"פ, כלומר גימטריא של אותיות מנצפ"ך והח' זה תוספת.

[גם בש"ך יש אופן שזה ש"ך ויש אופן של שכ"ה עם ה' גבורות הכוללים] ומ"מ מצד כך זה פ"ר וש"ך, כמו שנמצא כסדר בדברי הרב. ושורש הפ"ר וש"ך, פ"ר וש"ך עולים שש מאות, כלומר מציאות שלימות ההארה שמתראה בפועל של שלימות הדבר, זה מאיר קומה שלימה של כל ו"ק תחתון, זו הארה שנקראת ש"ך ופ"ר, מדגישים עוד פעם, בירידה מעולם עליון לעולם תחתון, התחתון נקרא ו"ק ביחס לקודם אליו שנקרא ג"ר, ונמצא שירידת הניצוצות שיורדים כאן לתתא "ירדו הכלים" מקום המיתה שלהם, נבנה עולם חדש של ניצוצות, כמה ניצוצות יש שמה? ש"ך ופ"ר, שזה הגימטריא של שש מאות, כמו שהוזכר, אבל העומק שבדבר, מהי המציאות של אותה הארה, זה קומה לעצמה של הארה.

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 03-548-0529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציון את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התא-הקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אורח

חנוכה, אור, אורח, אורח',

אור, ראשי תיבות אורך ורוחב.

ישנם ג' מקומות שראויים להדלקה, כמו שמבואר בגמ' "מניחו על פתח ביתו מבחוץ, היה דר בעליה מניחה בחלון, ובשעת הסכנה, מניחו על שולחנו ודיו". עיקר המקום הוא הפתח, אבל 'היה דר בעליה, מניחו בחלון'.

התפשטות הארת נר חנוכה לאורך ולרוחב.

"נר חנוכה שהניחו למעלה מעשרים אמה פסולה", אורך, הוא אותיות אורכ', שיעור ההארה, שההארה מתפשטת, הוא עד עשרים אמה, זהו שיעור ההארה של אור במדרגה של אורך, אורכ'.

"בשעת הסכנה מניחו על שולחנו ודיו", שולחן אותיות שלחנ, זוהי מדרגה של שליחות, גדר שליחות הוא 'ידא אריכתא', שנעשה התפשטות של היד, זהו 'ידא אריכתא' האורך של היד, זהו גדר של שליחות.

וכאשר זה מתפשט, נעשה לו מציאות של רוחב, יסוד הש' ליחות הוא 'ידא אריכתא' של המשלח, וכשזה חל ומתפשט למקום השליחות אצל השליח, נעשה ההרחבה של המשלח, וההרחבה הזו, זהו הנ', זהו שולחן, שלחנ', 'בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים', יש 'בני בינה' ויש 'ימי בינה' שזה החמישים שערי בינה, שזוהי מדרגת ימי חנוכה, זוהי ההארה שמתגלה מכח מדרגת 'מניחו על שולחנו ודיו'.

ההדלקה בפתח הארה למקום ההרחבה.

אבל עיקר מקום ההדלקה הוא, "מניחו על פתח ביתו מב-חוץ" במקום הפתח, פתח, פתח', שמקום ההרחבה נמצא בפתח, והרי בלשון ארמית רוחב נקרא פותיא, הרחבה. כל פתח, זה המקום שבו נעשה ההרחבה של הדבר, ועל אף שזה כפשוטו כאשר פותחים, יוצרים א"כ את האפשרות של ההרחבה, אבל עיקר ההרחבה המתגלה בפתח שהרי פתח

הוא גם מקום סיום הבית ששם הוא פתוח לרוחב שהוא מקום ההרחבה, בנר חנוכה ש"מניחו על ביתו מבחוץ", ועל מנת שיהיה פרסומי ניסא לעוברים ושבים, לאלו שנמצאים ברחוב, ברחובה של עיר, רחוב נקרא הרי רחוב מלשון הר-חבה, רשות הרבים שהיא ט"ז אמה, וכן ע"ז הדרך, מקום של הרחבה, פתח מלשון פותיא, הוא יוצא למקום ההרחבה, הוא יוצא למקום הרחוב.

וא"כ, גדר ההדלקה ש"מניחו על פתח ביתו מבחוץ", עיקר מדרגת ההדלקה היא היציאה למקום ההרחבה, זהו מקום ההדלקה שהוא מקום של פתח, 'רחובות', 'רחובות הנהר', זהו הבאר השלישי שחפר יצחק שלא רבו עליה, שנעשה מציאות של הרחבה.

והגילוי של ההרחבה בלשון הקודש קורים לאור אור, ובלשון ארמית קורים לו 'נהורא', נהורא מלשון התפשטות כנהר, "נהרא נהרא ופשטיה", כלומר במדרגת לשון הקודש, זה אור שהוא בבחינת אורך, ובמדרגה של לשון ארמית, נעשה ההרחבה של ההארה בבחינת רוחב, שזה הופך להיות מאור נהורא, נהר, בבחינת 'רחובות הנהר', שנעשה ההרחבה של ההארה, בבחינת "נר לאחד נר למאה", שנעשה ההרחבה של ההארה, וההרחבה מתגלה דייקא במקום הפתח, מה שבבית, זה היה מאיר רק לבני הבית, אבל כאשר זה נמצא על מקום הפתח, זה מאיר לרבים, 'נר לאחד נר למאה', זה מאיר ל'רחובה של עיר', כמו שנתבאר, הארה להרחבה, זהו גדר הרוחב שמתגלה בהארה.

פתח הממוצע שבין הפנים לחוץ.

וזה מה שחודד, שכל פתח פ' ת' ח' יש בו את הפ'ת', שזה בבחינת מה שמצינו שבארמית רוחב הוא פותיא, ויש בו את הח' שנעשה ההרחבה של שמונה, יש מי שנמצא בפנים ויש מי שנמצא בחוץ, וההרחבה היא הנקודה הממצעת, הפתח הוא הממוצע בין הפנים לחוץ, הוא פתח על מנת להיכנס מחוץ לפנים, זהו מה שמזוזה בימין, בדרך כניסתו, והוא פתח מבפנים לחוץ, זהו נר חנוכה שמניחו על שמאלו של הנכנס

'אורח', 'אורחיה', מלשון של דרך, שהדרך הרי נמצאת בחוץ, אבל 'כאורח נוטה ללון', או אורח שנכנס לסעוד אצל בעה"ב, הרי שהוא משתייך למציאות הפנים, זה נקודת הממוצע בין מדרגת הפנים למדרגת החוץ, במדרגת נפש.

עיקר מדרגת ההדלקה באורח

ולפי"ז בעומק, הרי כמו שאומרת הגמ', אורח, אם מדליקים עליו בביתו, הוא נפטר בהדלקת ביתו אשתו או בני ביתו, בניו וכדו', ואם לא מדליקים עליו בגו ביתיה, כגון שאינו נשוי, דינו שהוא משתתף עם בעל הבית בפרוטה, מה כוננת הדבר שהוא משתתף עם בעל הבית בפרוטה? מצוות נר חנוכה היא 'מצוות נר איש וביתו', ומה שהוא משתתף עם בעל הבית בפרוטה, אז כפשוטו, הגדרת הדבר עיקר המדליק זה הבעל הבית, 'נר איש וביתו', והאורח גם כן משתתף איתו בפרוטה, זה פשוטו של דברים.

אבל בעומק, עיקר מדרגת ההדלקה היא מדרגה של אורח, זה עיקר המדרגה. -"מניחו על שולחנו ודיו" שולחן זה מקום של הכנסת אורחים, שעיקר המצווה היא אכילה שתיה ולויה, מצוות לוויה שזה האורח מלשון 'אורח' - 'אורחיה', שהוא הולך, ובאכילה שתיה ולינה, הרי כמו שדנו הפוסקים, באורח שנמצא בבית ויש לו פתח לעצמו שהוא לן שם, אם צריך להדליק במקום שהוא לן, וכן המחלוקת הידועה בפוסקים, באדם שאוכל במקום אחד ולן במקום אחר, איפה עיקר מקום הדלקתו, האם במקום לינתו או במקום אכילתו.

ומ"מ, ההדלקה שמדליקים בעומקה, היא במדרגת האורח, האורח, הוא מדרגת הפתח, שם עיקר המקום של ההדלקה, ומצד כך, מדרגת ההדלקה במדרגת הנפש, עיקר המדרגה של ההדלקה היא האורח, זהו האורח של ימי החנוכה, זה שורש פנימיות ההדלקה, הוא ממוצע בין מה שנמצא בפנים למה שנמצא בחוץ, זו מדרגת האורח.

מאזה ונר חנוכה מקבילים לב' הכרובים שהושמו בגן עדן.

לפי זה, להבין ברור, הרי מעיקרא אדם הראשון היה בגן עדן, והקדוש ברוך הוא גירש את אדם הראשון מגן עדן, כמפורש בקרא, "וישם את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לש" מור את דרך עץ החיים", יש שני דברים ששומרים את 'דרך עץ החיים', שני הכרובים, ולהט החרב המתהפכת, ברור ופשוט לפי מהלך הדברים שהוזכרו עד השתא נר חנוכה, עיקר מדרגתו היא מדרגה להדליק בפתח על מנת שיראו

שהוא ימינו של היוצא. זה עומק ההבדל בין המזוזה לנר חנוכה, מזוזה יסודה, מה שהוא מניחה על פתח ביתו, הוא מדין 'דרך ביאתך', 'דכי עקר איניש, כרעיה דימינא עקר ברישא' (מנחות ל"ד ע"א), ולכן היא נמצאת בימין כדרך הנכנס, על מנת לשמור שלא יכנסו המזיקים זמנות מזוזות, כמו שדורש שים חז"ל, כידוע, אבל יסודו הוא, לימין הנכנס.

וכפשוטו מבואר בדברי הגמ' שהטעם שנר חנוכה בשמאל 'כדי שיהא מסובב במצוות' כשציצית בגופו אבל בפנים הנוספות, איך הוא 'מסובב במצוות', 'מסובב', מלשון 'הדלת תסוב על צירה', כלומר, זהו מקום הפתח, שהוא גם דרך כניסה וגם דרך יציאה, זה ה'סובב', מצד היוצא, נר חנוכה נמצא בימין, ומדין נר חנוכה עיקר ההדלקה היא בימין היוצא, כי זה כל ההארה, הרי -"מדליקו על פתח ביתו מב" חוץ", שההארה שנמצאת בפנים, תתפשט ותרחב לרחובה של עיר, הרחבת האור היא מפנים לחוץ, זה ההגדרה של נר חנוכה שמניחו בימין היוצא.

וזה פנים מסוימים שבנר חנוכה במחלוקת ב"ש וב"ה האם מונים ליימים הנכנסים, או ליימים היוצאים, מצד תפיסה של הנכנסים, א"כ, נר חנוכה בשמאל, ומצד התפיסה של היוצאים, נר חנוכה בימין.

מכל מקום, שורש ההארה שמתגלה בנר חנוכה, עיקרו במדרגת הפתח, עיקרו במדרגת ההרחבה, בממוצע בין הפנים לחוץ.

מיהו הממוצע בין הפנים לחוץ? מצד מקום, יש בית, ויש 'רחובה של עיר', ויש את הפתח שהוא ההרחבה כמו שהוזכר.

אורח הממוצע בין הפנים לחוץ במדרגת הנפש.

מצד מדרגת הנפש, יש את הבעל הבית שנמצא בתוך הבית, 'מצוות נר חנוכה, נר איש וביתו', שזה מי שנמצא בפנים, ויש את בני רשות הרבים, שהם הרבים, זהו רוחב אותיות רובח', ריבוי של ח', בני רה"ר, ויש את מי שממוצע ביניהם, הוא הנקרא אורח, מה גדרו של כל אורח? אורח בלשון רבותי-נו, הרי, נקרא 'ארחי ופרחי', כלומר, הם אורחים שנכנסים אבל הם גם 'פרחי', דרכם לפרוח ולילך, זה ההבדל הרי, בין בעה"ב שהוא קבוע בביתו, לבין האורח שהוא בבחינת 'ארחי ופרחי', הם נכנסים ויוצאים, שפורחים והולכים להם.

כלומר, האורח, הוא הממוצע בין מי שנמצא בחוץ, למי שנמצא בפנים, עיקרו הרי, מה שהוא נקרא אורח, זהו בבחינת

לימין היוצא יש נר חנוכה, שהאור שנמצא בפנים, יצא לחוץ, זה עומק מדרגת נר חנוכה, להאיר לעוברים ושבים, ואיפה התחיל 'העוברים ושבים'? אלמלא אדם הראשון לא חטא, הרי הוא היה נשאר בגן עדן, ולא היה עוברים ושבים, אבל כשהוא חטא הוא נתחייב גלות, ולאחר מכן מה שנאמר בקין 'נע ונד תהיה בארץ', שמציאותו בדרכים, זה העוברים ושבים, שיש דין להאיר להם, מאירים להם מהפנים לחוץ, מתוך גן עדן, "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן" כמו שנתבאר, שזהו הג'ן סדרי תורה כדברי חז"ל כידוע, 'תורה אור', שורש ההארה.

גילוי הארת נר חנוכה לתקן את 'להט החרב המתהפכת'.

אבל יתר על כן, עד עכשיו הוסבר מה הם שני הכרובים, ומהו להט החרב המתהפכת, "חרב נוקמת נקם דם ברית", כלומר, חרב מביאה לידי מציאות של דם, 'חרב הרי הוא כחלל', להט החרב המתהפכת, בלשון פשוטה של פשט, כביכול, מי שנכנס ל'להט החרב המתהפכת', אז חל בו שפיכות דמים, ולפי"ז ברור הדבר, הרי כידוע מנין הנרות שאנחנו מדליקים בנר חנוכה, הוא מ"ד נרות, יש את שורש ההארה של נר חנוכה שהוא ל"ו נרות, ומדליקים גם, שמש בכל יום, כנגד, 'שמש גדול שהיה בעולם נחש', כדברי רבו תינו, לתקן את קלקול הנחש, וע"י כן עולה מ"ד נרות, כנגד 'היא שפכה דמו של עולם', שלכן נקנסה עליה הטומאה של דם נדה, כלומר, נדה, כמו שכמעט מפורש על זה בקרא "אורח כנשים", 'אורח' שהוא מאותו שורש של אורח, זה נאמר לגבי שרה "חדל להיות לשרה אורח כנשים", וכדברי חז"ל, שבשעה שבאו המלאכים היא פירסה נדה.

כלומר, נעשה ההתפשטות, מה שהיה מעיקרא מדרגה של אור, ומתפשט למדרגה של נהורא, כשזה משתלשל יותר למטה, לשבעה משקים, נעשה י"ד שח"ט ד"ם, [ר"ת של השבעה משקים], שזה הופך להיות דם.

ההארה של נר חנוכה, שהוא מאיר מ"ד נרות, ברור ופשוט הדבר, הוא מאיר שהאור הפנימי מתפשט לרחובות הנהר, אבל לא בבחינת 'רחב' שהופך להיות חרב בהיפוך אותיות דקלוקל, שזה 'להט החרב המתהפכת', אלא מתגלה שההארה מתפשטת ממדרגה של פנים, מתפשטת לחוץ, במדרגה של אורנהורא, וא"כ, לא משתלשל ונעשה מזה מציאות של דם, אלא זה נשאר במדרגה העליונה שבו, זה

העוברים והשבים, שהם בבחינת אלו שנמצאים ב'אורחא', בדרך, והממוצע, הוא האורח שהוא ג"כ שייך ל'אורחא', לדרך. וזמן ההדלקה הוא 'משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק', והאורח, נקודת הממוצע שנמצא בפתח, זה בא לתקן את השורש של גירושו של אדם הראשון מגן עדן, שהושמו שמה שני הכרובים ולהט החרב המתהפכת, לשמור את דרך עץ החיים.

שני הכרובים, הם מימין ומשמאל, זה גדר של מקום ההדלקה, 'מניחו על פתח ביתו' 'שיהא מסובב במצוות מזוזה בימין ונר חנוכה משמאל'.

מזוזה - הנח שהרע לא יכנס לבפנים.

וברור ופשוט הדברים, שאלו הם שני הכרובים, הרי אדם הראשון נתגרש מגן עדן, לאחר שנקנסה עליו מיתה, "ביום אכלך ממנו מות תמות", "עפר אתה ואל עפר תשוב", וכנגד כך, יש מזוזה, כמו שהוזכר לעיל מדברי חז"ל 'מזוזה', 'זמות', וא"כ כנגד מה שנקנס עליו מיתה, המזוזה שומרת מן המיתה.

אבל בדקות, כמו שהוזכר, המות זה דבר שבא מבחוץ פנימה, הנחש לא היה בגן עדן, הוא דיבר איתם מבחוץ לגן עדן, זה השמירה של המזוזה שהכח של הרע לא יכנס לבפנים, מבחוץ לבפנים, זהו המקום של המזוזה שהוא לימין הנכנס.

נח נר חנוכה - שהאור יתפשט החוצה.

ולהיפך, הכח השני הוא 'נר חנוכה משמאל', לימין היוצא, שני הכרובים נמצאים שניהם בשני הצדדים, זוהי שמירה של המזוזה שהרע לא יכנס לבפנים, וזהו אור של נר חנוכה לימין היוצא, שהאור של גן עדן יתפשט לחוץ, ומאיפה השורש שהאור של גן עדן מתפשט לחוץ? - "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם ייפרד והיה לארבעה ראשים", מה כח היציאה של האור הפנימי לחוץ מכח ה'ונהר היוצא מעדן', וכמו שנוזכר לעיל, בלשון הקודש הוא אור, ונהורא שהוא לשון נהר כדברי הרמב"ן הידועים, מתפשט לחוץ, האור הפנימי שנמצא בגן עדן, "נהר יוצא מעדן להשקות את הגן", זה השורש שנקרא נר חנוכה, שמניחו על פתח ביתו לימין היוצא, שהאור הפנימי של גן עדן התפשט ויוצא למציאות של חוץ.

וא"כ, עוד פעם, לימין הנכנס, שהרע לא יכנס לבפנים, יש מזוזה, זה צד אחד של כרובים.

וכמו ששם היה 'תכלה רגל מן השוק' שאין עוברים ושבים, גם כאן מתגלה 'תכלה רגל מן השוק'.

ושם השורש שנתבשר אברהם אבינו על לידתו של יצחק, "הנה באהל" כידוע, אהל גימטריא של ל"ו נרות, שאנחנו מדליקים, המצווה היא להדליק 'נר איש וביתו', זהו 'הנה באהל' כדברי חז"ל, צנועה היא, והיא בביתו, זה 'נר איש וביתו'.

אבל, כיוון שפירסה נדה, שנהיה לשרה 'אורח כנשים', מתגלה במה שהיה 'פירסה נדה', שעדיין לא היה התיקון השלם של אותה הארה של המ"ד נרות, אותיות דם כמו שהוזכר, שנצרך להאיר ולתקן, שהאור ישפיע באופן כזה, כמו הארת נרות, ואת הפגם הזה, שהדבר איננו שלם, זה ההארה של נר חנוכה, שבאה לתקן את הדבר.

מה שהתגלה אצל שרה שהיא פירסה נדה, וע"י כן העיסה נטמאה, ואברהם אבינו לא הביא אותה למלאכים, כאשר מתגלה התיקון בנר חנוכה, מתגלה שהאור בוקע את האורח כנשים, זה עיקר המדרגה, במקום הפתח, אברהם יושב ב'פתח האוהל כחם היום', ומתגלה המדרגה של ההארה שהוא בא לתקן את ההארה של המ"ד הללו, זה שורש נקודת הדבר.

מהלך הארתו של אברהם שב'זירץ לקראתם'.

ועומקם של דברים, הגמ' בספ"ק דב"ב, (דף ט"ו עמ' ב'), גדול הנאמר באיוב יותר ממה שנאמר באברהם, שבאברהם נאמר 'כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה', וכנגד כך יש מציאות של איוב שנאמר עליו "ואיש תם וישר ירא אלוקים וסר מרע".

אבל יש בחז"ל גם צד הפוך, שיש מעלה באברהם שאין באיוב, שחז"ל במדרש אומרים שאיוב היה מכניס אורחים לביתו, ואברהם שעיקר מדרגתו היא גמילות חסד, ועיקר הגמילות חסד שמתגלה אצלו זהו הכנסת האורחים, אורח דייקא, אורח', 'והוא יושב פתח האוהל כחם היום', מהלך הדברים שנתבאר עד השתא, אבל אומרים חז"ל, לא רק שהוא יושב פתח האוהל, אלא "זירץ לקראתם", הוא גם יוצא מן הבית לחוץ, לרוץ לקראת האורחים.

מה עומק הדבר שהוא יוצא מן הבית לרוץ לקראת האורחים וודאי, יש כאן חביבות מצווה, טירחא דמצווה מחזר במצוות, ועוד הגדרות מעין אלו, אבל לעניינא דידן השתא, ההארה

ההארה של נר חנוכה, לימין היוצא, לתקן את ה'להט החרב המתהפכת', לשמור את 'דרך עץ החיים', זוהי מדרגת הגילוי.

מדרגת 'כחם היום' דאברהם וגילוי בנר חנוכה.

ולפי"ז, להבין ברור, מה שהזכרנו שיש את המ"ד נרות, אותיות דם, 'אורח כנשים', נאמר בתחילת פרשת וירא, "וירא ה' אל אברהם באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחם היום", מפני שנעשה בו מצוות מילה, שמילה היא בבחינת נימול לשמיני, שמיני דייקא, ושמה מתגלה "הוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה", על מנת שלא יהא עוברים ושבים, ברור ופשוט לכל בר דעת, שיעור זמן ההדלקה של נר חנוכה הוא 'משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק', ומה היה שם בדיוק ההפך, הוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה על מנת שלא יהא עוברים ושבים.

מה שבנר חנוכה מתגלה 'משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק' כפשוטו, אצל אברהם אבינו מתגלה המהלך ההיפכי לדבר, האופן שמדליקים את הנר, שמאירים את ההארה של שורש הנר, שהיא החמה, הוא ה'הוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה', וע"י כן אין עוברים ושבים.

והעומק, לפי"ז, 'הוא יושב פתח האוהל כחם היום', כאשר מדליקים נר חנוכה בכלל, ושמש בפרט, שמאיר את אור השמש, שמש שמש, אין כוונת הדבר כפשוטו, שמשתשקע החמה מדליקים נר חנוכה, אלא שממשיכים את הארת החמה עד שתכלה רגל מן השוק.

ויתר על כן, כידוע עד מאד בדברי רבותינו, שהאור שמאיר בנר חנוכה הוא אור הגנוז, וביאור הדברים בקצרה, לא מאיר אור הגנוז, בהיותו גנוז, אלא מאיר אור הגנוז במדרגת 'הוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה', 'מתנה טובה יש לי בבית גנזי', שזה בבחינת 'אור הגנוז', אבל היא יוצאת מהגניזה שלה. - "מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", מה שהיה גנוז, יוצא ומתגלה, וההארה שמתגלה, היא 'הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה', יש את הנרתיק שנמצא באורך כל היום כולו, ויש את הנרתיק של 'שקעה החמה', שזה תוספת של כיסוי, תוספת של נרתיק.

אצל אברהם אבינו שנאמר 'כחם היום', אז מתגלה שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה, מצד הנרתיק שנמצא ביום, אבל בנר חנוכה, כשמגיע זמן 'תשקע חמה', דייקא באותו זמן מתגלה ה'הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה', זה האור של נר חנוכה שמאירים.

שמתגלה היא, יש בעל הבית, יש בני רשות הרבים, ויש ממוצע שהוא אורח, האורח, יסודו בחוץ, הוא נכנס לבפנים לפי שעה, 'אורח פורח', כמו שנתבאר, אבל בעל הבית נשאר בפנים.

והדוגמה הבהירה לכך, "יציאות השבת שניים שהם ארבע, פשט בעל הבית את ידו לחוץ וכו', וא"כ, איפה בעל הבית נמצא, הוא נשאר בפנים, ולהיפך -"פשט העני את ידו לפנים", אבל הוא נמצא בחוץ, יש חילוק פרשיות, חילוק רשויות.

אצל אברהם מתגלה שהוא יושב פתח האוהל, להבין עמוק הוא לא יושב בתוך הבית, מקום הישיבה שלו נמצא בנקודת הממוצע, במקום הפתח.

אבל יתר על כן, הוא לא נשאר בנקודת הממוצע, אלא מה שנאמר באברהם אבינו 'וירא וירץ לקראתם', הוא יוצא למקום החוץ, למקום רחובה של עיר, זה מדרגתו של אברהם אבינו.

"מי העיר ממזרח צדק", זה אברהם אבינו שהזריח את אור ה', את אור האמונה בעולם, כדברי חז"ל, הוא לא מזריח אותו באופן שהוא יושב בפנים, והאורח נכנס לתוך הבית, אלא הוא מזריח אותו באופן ש'הוא יושב פתח האהל כחם היום', וזה 'הנר חנוכה' של אברהם אבינו, מה שהוא יושב פתח האהל כחם היום, כמו שנתבאר.

אבל יתר על כן, יוצא לחוץ, הוא רץ לקראתם, הוא יוצא למקום האורחים, שהם העוברים והשבים, הוא יוצא למקום שלהם, כך הוא מאיר את אותו אור שמתפשט לחוץ.

"ואל הבקר רץ אברהם", כדי להאכילם שלוש לשונות בח"דל, כדברי חז"ל. זה מאותו מהלך שהוא מכניס את עצמו למקום ההליכה, למקום הריצה, למקום בני רשות הרבים של ההולכים ושבים, זה מקום ההתפשטות שבו, שהוא מאיר את הדבר.

'אורח נשים' דשרה לצומת האורח.'

אבל כמו שהוזכר לעיל, עדיין מדרגתו של אברהם אבינו לא האירה בשלמות אצל שרה, וכל זאת למה כי מעיקרא הרי, כמו שנאמר בקרא 'למה זה צחקה שרה', נעשה הפגם של ההארה, שבשורש בשורת לידת יצחק, שהיא מדרגת השמונה כידוע, שיש בו את האות ח', ויצחק אותיות יצחק', 'ויצוק שמן על ראשה', זה מדרגת יצחק, יציקה של שמן

שמתגלה בשמונה ימים, זה יצחק, יצקה', הבשורה על לידתו היה באופן של 'למה זה צחקה שרה', אחרי בלותי היתה לי עדנה, מעי-קרא 'חדל להיות לשרה ארח כנשים', וכשחזר לה, זה חזר לה מצד נקודת הקלקול, של -'אורח' דייקא, במקום שאיננו מתוקן, ופירסה נדה, ה אורח' לא האיר בשלמות, אלא פירסה נידה, וא"כ, אין כאן עדיין הארה שלימה מכח אברהם, שיחול במציאותה של שרה, שיחול בה נקודת התיקון של האורח' כמו שנתבאר.

ובעיקר, המעכב של האורח שמתגלה, הרי אצל אברהם הכנסת האורחים הייתה בתוקפה, אבל בבו אחיו, לוט, סדר הדבר שהיה אצל לוט בסדום, כדברי חז"ל, שעיניה של אשתו צרה באורחיה, שלכך, 'ותהי לנציב מלח', שלא רצתה ליתן מלח לאורחים, כלומר, ההארה של אברהם בהכנסת האורחים, לא התפשטה בשלימות אצל לוט, אצל אשת לוט, וזה גופא משפיע על אשת אברהם שרה, שהאור של האורח לא מאיר בשלימות, ולכן העיסה שהיא עשתה, נטמאה, שמכח ה'אורח' כנשים' נטמאה העיסה, אין את האורח' שמאיר בשלימות.

בלשון אחרת והיינו הך, כבר הזכרנו בראשית הדברים, ישנם ג' מקומות של הדלקה, מניחו על פתח ביתו מבחוץ, היה דר בעליה מניחה בחלון, ובשעת הסכנה מניחו על שולחנו ודיו. שולחנו זה מקום האכילה, וא"כ, בשעת הסכנה שמניחו על שולחנו, כלומר זה המקום השפל של מקום ההדלקה, מכח שעת הסכנה הוא מניחו על שולחנו, במקום השפל הזה, שם יש את מקום ההגשה של העיסה למאכל, לחם, ושם נעשה ה'פירשה נידה', שעדיין האורח' לא מתגלה בשלימות, כי ההדלקה במקום השולחן היא מתגלה במדרגת של שעת הסכנה.

צידוף השולחן והמנורה מכח הארון וצידופם מכח 'שעת הסכנה'.

ובלשון אחרת והיינו הך, יש את הארון שנמצא בבית קדשי הקדשים, ויש את הכלים שנמצאים בקודש, בימין נמצא המנורה, ובשמאל נמצא השולחן, אם האור של הארון, האורני' של ההרחבה מתגלה בשלימות, א"כ, המנורה והשולחן מצטרפים גם יחד, זה הסוד של השמן, ש' שולחן, מ' מנורה, והנ' זה האורני' שבארון שמצרפם גם יחד, זהו השלימות של ההארה שמתגלה במדרגת השמן.

אבל בעגל נעשה הפוך, כמו שכתוב "הרגו איש באחיו", דייקא חזר ונתגלה הקלקול של השפיכות דמים, אילו אהרן היה מתקן את הדבר כראוי, א"כ, הפגם של הנחור, נ'חור היה מתגלה בו שהוא היה נתקן בחזרה בשלימותו, ולא היה המציאות של "העגל הזה" ועי"כ, לא היה את הפגם של היוונים של 'כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק דאלקי ישראל'.

שורש יניקת חכמת יון מה'רחבה מני ים' של תושבנ"פ.

ולהבין עמוק, חכמת יונית מאיפה השורש של חכמת יונית? יש את האור של התורה הקדושה, ואור התורה, יש לה מציאות של רוחב, 'רחובות הנהר', ומכח ההרחבה, יש שורש של היניקה של 'חכמה תתאה' שהיא חכמת יון, מקום ההרחבה, שהוא מקום ה'פתח', הוא גופא יוצר את נקודת שורשה של חכמת יון.

יש תורה שבכתב, ויש תורה שבע"פ, מאיפה השורש של חכמת יון מצד שיש הרחבה בתורה שבעל פה, התורה מצד תורה שבכתב, 'זאת התורה לא תהא מוחלפת', 'ייתר אות אחת או חיסר אות אחת הס"ת פסול', אבל בתורה שבע"פ נאמר "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", 'ארוכה מארץ מידה' זה ה'אורך', 'ורחבה מני ים' אופן של 'רוחב', זה ים, גימטריא נ' כידוע.

יון, מאיפה שורש יניקתה בתורה, מאיפה יש שורש שהוא יכול לינוק ממנו היא יונקת ממקום ההרחבה של התורה, משם השורש של יניקת יון. אבל רצונה של יון, לא רק להישאר בתורה שבע"פ, אלא רצונה לינוק ג"כ מהתורה שבכתב, ולכן תלמי המלך ביקש שיתרגמו את התורה, ועי"כ חשך העולם ג' ימים, כמו שאומרת הגמ'.

לתרגם את התורה, כלומר, לא רק יניקה מהתורה שבע"פ, אלא ממציאיות של תורה שבכתב, אבל מאיפה מתחיל עיקר היניקה שלהם, זהו חכמת יון שמתגלה בה היניקה מהתורה שבע"פ.

טיפוח מציאות הגוף דיוון סתירה לקדושת הגוף.

ולפי"ז, בדיני קדושה, יש לנו שני סוגי קדושות, יש לנו קדושת הגוף, וקדושת דמים, הקרבנות הם קדושת גוף, ויש גם קדושת דמים, "באו פריצים וחיללוה", שהיוונים נכנ"סו למקדש, להיכל, 'באו פריצים וחיללוה', זה נאמר בכ-

אבל כשההארה הזו איננה בשלימות, אז המנורה היא לעצמה, והשולחן לעצמו, ואיפה הם מצטרפים רק בשעת הסכנה שהוא מניח את הנר חנוכה שהוא זכר למנורה, 'מניחו על שולחנו', ששם הם מצטרפים, מה שמצרף אותם זה רק שעת הסכנה בבחינת 'מסכנות', היפך מ'ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם', מתגלה צד השפלות של צירוף המנורה והשולחן, זה השורש של המנורה והשולחן, שהשולחן יש בו עדיין את ה'פירסה נידה' שמתגלה בעיסה, זה השורש של הדבר שאין את ההארה השלימה של מדרגת האורח' במדרגת השלחן*שלחנ', מהאורנ', שמתגלה במדרגת הארון, שמצרפת את הנ' שבמנורה עם הנ' שבארון, ועם הנ' שבשולחן, כשהם אינם מצטרפים גם יחד, א"כ, ה"בני בינה" לא מתגלים בשלימות, מתגלה ה'מ"ט פנים טהור', אבל מתגלה גם ה'מ"ט פנים טמא', משם נעשה 'פירסה נידה' של שורש הטומאה, אין את ההארה השלימה שמצרפם, מחברם ומקשרם גם יחד, כמו שהוזכר.

מהלך פגם דחמא העגל שורש פגם היוונים.

אבל יתר על כן, האור שמתגלה במדרגת האורח בנר חנוכה, במקום הפתח, שזה עיקר מדרגת האור, היוונים, כדב"ר חז"ל כידוע, אמרו, כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, לעורר את חטא העגל, אברהם הוא משורש של תרח, אבי אברהם ואבי נחור, וכמו שאומרים רבותינו כידוע, אברהם בא לתקן את הפגם של תרח שהיה עובד עבודה זרה, אבל החלק של נחור עדיין לא נתקן, נחור נ'חור, אומרים רבותינו, בחטא העגל הרי הם ביקשו לעשות להם אלהים אחרים, וחור מנע בעדם, מה עשו לו, קמו עליו להרגו, ומדוע אהרן עשה את העגל כי הוא ראה מה שעשו לנחור, ונתיירא על נפשו, ומכח כך "יצא העגל הזה", נחור נ'חור, כדברי רבותינו, כלומר, הכח של ההכנסת אורחים של אברהם היה כח של תיקון כמו שנתבאר, אלא שלא הושלם בשלימות במדרגת שרה פירסה נידה.

אבל מביתו של אברהם אבינו, 'תרח אבי אברהם ואבי נחור', שמשם השורש של נחור, השורש הנוסף של נחור, לא הושלם להם ההארה בשלימות, וחזר ונתגלה העגל מכח כך שהרגו לנחור, אילו היה מתגלה ההארה השלימה אהרן שהוא אותיות ארון, אור, נר, שמצטרפים גם יחד כדברי רבותינו, הוא היה מחבר את ההארה של האור והנר, את האור והנהורא והנר שמצטרפים גם יחד, הוא היה צריך לתקן את מדרגת הארת אברהם, בשרה שפירסה נידה, שלא יתגלה השפיכות דמים.

כמו שהוזכר לעיל אם בני ביתו מדליקים עליו, אז הוא יוצא בהדלקת ב"ב, ואם ב"ב לא מדליקים עליו, הוא צריך להשתתף עם בעה"ב בפרוטה, וביאור הדברים להמתבאר השתא אם בני ביתו מדליקים עליו, כלומר, שהוא שייך למדרגת הבית, אדם בביתו, הוא נקרא קבוע, זה מקום קביעותו. אבל אם בני ביתו לא מדליקים עליו, איך הוא יוצא במצוות נר חנוכה 'משתתף עם בעה"ב בפרוטה', מה ההבדל אם הוא בעל הבית שמדליק בביתו, או שהוא אורח שמשתתף בפרוטה? אם בעה"ב מדליק בביתו, ע"ז נאמר "הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם", אדם שהדליק נרות חנוכה, וכי הוא יכול לפדות אותם בדמים שיצאו לחולין?! -'קודש הם, ואין לנו רשות להשתמש בהם', זה מעין קדשי גוף של קדשי מזבח שגופם קדוש, מעין השמן של המנורה שהוא מתקדש, לא בשעה שקנו אותו, שאז הוא קדושת דמים, אלא בשעה שהדליקו בה, שהוא קדושת גוף.

אבל מי שאין לו בית, אורח שאין מדליקים עליו 'גו ביתאי', א"כ כל ההדלקה שלו הוא ע"י "משתתף עם בעה"ב בפרוטה", כלומר מדרגת ההדלקה שלו היא מדין דמים, הוא נותן דמים לבעה"ב.

בלשון אחרת, והיינו הך, קדושת גוף, זה קדושה אחת, וכמו מובן, יש את מה שהגמ' דנה במקדיש בהמה לאיבריה, מקדיש רגלה וכדו', אבל יסוד קדושה של גוף מתפשטת בכלה.

זה ההבדל העצמי בין קדושת גוף לקדושת דמים.

היוונים שבאו למקדש ונתצו את המזבח, הם הפכו א"כ, לחלקים, הם הפכו אותו ל'פרוטות', הם הפכו אותו לתפיסה של קדושת דמים, שכל היסוד של קדושת דמים הוא מציאות של פרוטות.

הארת נ"ח - קדושת גוף שמתפשטת לקדושת דמים.

אבל כשזה מתגלה מצד נקודת התיקון, כמו שהסברנו בהדלקה דאורח, אורח הוא לא מקרה פרטי בהדלקת נר חנוכה, אלא הוא נמצא בעצם התפיסה של נר חנוכה.

הפתח, הוא המקום שבו מתגלה 'עני המחזר על הפתחים', במדרגה של עני יש שני שלבים, 'עני המחזר על הפתחים', כשהוא עומד בפתח, הדרך לתת לו פרוטה, אבל אורח,

ללות, אבל על איזה מקום דייקא נאמר בו ש'באו פריצים וחיללוה', במקום בית המקדש, על מקום המזבח, 'אבני מזבח ששקצום יוונים', שע"ז הרי אומרת הגמ', שבשעה ששקצום יוונים, המזבח יצא מדין קודש, הוא יצא לחולין.

להבין עמוק, קדושת גוף, היא לא קדושה שיש לה המרה, היא קדושה לעולם, אא"כ 'נעשית מצוותה' והושלם הדבר, שאז פקע הקדושה, אבל אין לקדושה זו המרה.

אבל יש קדושה שיש לה מציאות של המרה שזהו קדושה שהיא קדושת דמים, שהיא בר - פדיון, ניתן לפדות אותה.

לפי"ז, להבין ברור מאד, אנחנו מדליקים מ"ד נרות בחנוכה, וכמו שהוזכר זה אותיות דם, דם בלשון תורה בכללות יש לו שתי משמעויות, או דם בבחינת דם שהוא משבעה משקין שהוזכרו, או דם מלשון 'דמים', קדושת 'דמים'.

יון, יסוד הדבר שלהם כידוע עד מאד, טיפוח מציאות הגוף, כלומר אין 'קדושת גוף', כל התפיסה של יון היא ההתפ"שטות שנעתק ממדרגת 'קדושת גוף', למדרגה של קדושת דמים, אין מציאות של 'גוף', מה הם עשו כאשר הם באים להיכל, הם מחללים את המזבח, 'אבני מזבח ששקצום יוונים', במזבח מקריבים קרבנות, שקרבנות זה קדושת הגוף, לא קדושת דמים, הם מנתצים את המזבח, ומפקי"עים אותו מקדושתו, 'מזבח ששקצום יוונים', שע"ז שואלת הגמ', הרי זה קדוש בקדושת הגוף, וא"כ, איך זה הופקע מן הקדושה, עונה הגמ' שמקרא ילפינו, 'באו פריצים וחיללוה', שזה יוצא לחולין.

מה החידוש שילפינו מאותו פסוק, הרי כפשוטו, כיוון שזה קדוש בקדושת גוף, לא שייך שזה יצא לחולין, 'באו פריצים וחיללוה', מחדש שדבר שיכול להיות שיש בו קדושת גוף, הוא הופך להיות עכשיו מציאות של קדושת דמים, בקדשי בדק הבית, שהם קדושת דמים, שייך שיהיה מציאות שה"דבר יצא לחוץ, לחולין, אבל בקדשי מזבח, והמזבח עצמו, שחל בו מציאות של קדושה בעצם, לא רק מדין ההק"דש של הממון שבו, אלא מדין קדושת מזבח עצמו, וא"כ לא היה צריך להיות מציאות שהוא יצא לחולין, ומכח מה הוא יוצא לחולין 'באו פריצים וחיללוה', שבאופן הזה אפשר לחלל גם את הקדושת גוף.

'משתתף בפרוטה' הדלקה מדין דמים.

ולפי"ז להבין נפלא מאד, הרי מקום ההדלקה של האורח,

בהארדת נ"ח - ה'ניידי' נהפך ל'קבוע'.

לפי"ז, להבין ברור, נכסי דלא ניידי, נכסי דניידי מצוות נר חנוכה שהיא 'נר איש וביתו', זה מדין ביתו [בלי להיכנס לסוד גיא, אבל זה תלוי בעומק ההגדרה בראשונים ובאחרונים מה ההגדרה של ביתו]. ואם כפשוטו, א"כ, ביתו, היינו שהמצווה נעשית ב'נכסי דלא ניידי', שזהו הקביעות של 'ביתו'.

לעומת כך, אורח שמשותף בפרוטה, פרוטה היא נכסי דניידי, שהרי כל מטלטלין, מחמת שאפשר לטלטל אותם, מחמת כך, גם שווה כסף הופך להיות כסף, זה גדר של 'דבר המטלטל'.

עומק ההארה שמתגלה בנר חנוכה, שמה שנראה מטל-טל, שזה פרוטה, שעל שם כך הם נקראים 'זוזי', שזים מיד ליד, כדברי רבותינו, מתגלה בהם האופן של קדושת גוף, שהוא דבר קבוע, כל נדה הרי, נקראת נדה כדברי חז"ל כי-דוע, מלשון שנדים ממנה, שפורשים ממנה, כמו שמבואר ברמב"ן ועוד, זה ה'אורח כנשים', מצד נקודת הקלקול, זה הדם של דמים, שנדים ממנו, פורשים ממנו, "נע ונד תהיה בארץ", הוא מתנדנד ממקום למקום, הוא נד ממקום למקום, שזה מקום של תנועה, זה נקרא 'קדושת דמים', זה פרוטה מהצד התחתון.

אבל כשמתגלה בנר חנוכה 'מצוות נר חנוכה נר איש וביתו', להבין ברור 'איש וביתו', כלומר, זה קבוע, בביתו של האדם יש לו דין שהוא קבוע שם.

ולכן כל המועדים בטלים חוץ מפורים וי"א אף חנוכה, כלומר, הוא קבוע לעתיד לבוא, כי מאיר בו שהוא לא בגדר 'מטלטלין', דבר המשתנה, נידה, נד, וממילא הוא דבר ההולך, אלא הוא דבר הקבוע.

זה עומק ההדלקה 'משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק', אז כפשוטו, 'תכלה רגל' היינו כשהם חזרו לביתם, שהם הפכו להיות מ'ניידי', והם חזרו להיות 'קבוע'. מה שמחזיר אותם לביתם בחנוכה, זה ה'נר חנוכה' עצמו, זה אור שמתפשט מהבית שמאיר את ההארה לעוברים ושבים שישבו לביתם, וא"כ הוא מחזיר אותם ממקום של 'ניידי' למקום שהם 'קבוע'. זה עומק המדרגה של נר חנוכה.

נר חנוכה מאיר שמה שנראה מציאות של עראי הופך להיות קבוע. זה המועד של חנוכה שמגיע אחרי המועד של סוד-כות, בסוכות, הסוכה היא 'צילא דמהימנותא', בבחינת אור

כבר מכניסים אותו לתוך הבית, 'סועד על השולחן', וא"כ, הוא לא מקבל עכשיו רק אופן של דמים, אלא הוא מקבל אוכל ממש, מעין קדשי בדק הבית וקדשי המזבח, שקדשי מזבח נקרא אכילת מזבח.

אורח, כאשר הוא נמצא במדרגה התחתונה שלו, שזה כמו שאומרים חז"ל לגבי היצר הרע, מתחילה נקרא הלך, לאחר מכן נקרא אורח, וא"כ, כשהאורח נמצא במדרגת ה'הלך', זה מדרגה של עני, זה מדרגה של פרוטות כשלעצמם, אבל לאחר מכן כשהוא עולה למדרגה של 'משתתף עם בעה"ב בפרוטה', הוא נכנס והופך להיות חלק מן הבית, כשהוא הופך להיות חלק מן הבית, א"כ הוא מעלה את מדרגת ה'פרוטה', את ה'קדושת דמים', הוא מעלה אותו למדרגה של 'גופו של בית', כאן מתגלה שלימות ההארה של נר חנוכה.

עיקר מקום ההדלקה הוא במקום הפתח, ועיקר מדרגת הפתח הוא מקום ההרחבה, כמו שנתבאר, אורח אורח, פתח פותיאח', אופן של ההרחבה. ומהו ההרחבה שמתגלה שמה שהיו ראוי להדליק ממנו יום אחד, דלק שמונה ימים, זה אורח', אז כפשוטו, מאחד נעשה התפרטות של שמונה נרות, "משתתף עם בעה"ב בפרוטה", נעשה התפרטות של נר של יום אחד, לשמונה ימים.

אבל מה העומק שמתגלה כל פעם שהדבר מתפרט, הוא הופך להיות מקדושת גוף, לקדושת דמים, לפרוטות, שהקדושה היא על הפרוטות, הדמים. אבל כאשר מתגלה בנר חנוכה שהוא הפך מיום אחד והוא דלק שמונה ימים, מתגלה שקדושת הגוף, היא מתפשטת מהיום אחד לשמונה ימים, זה עומק מדרגת ההרחבה שמתגלה בנר חנוכה.

בנר חנוכה מתגלה שמה שכפשוטו יש מדרגה שנקראת קדושת גוף, ויש מדרגה שנקראת קדושת דמים, בנר חנוכה מדרגת הגוף מתפשטת לקדושת הדמים, זוהי ההארה של נר חנוכה. וכמו שדורשת הרי, הגמ' בשבת כידוע, "אתו דרדקי לבי מדרשא" שדרשו את האותיות א' ב' ג' ד', 'גימ"ל דל"ת, גומל דלים, ולעניינא דידן, ג' - גוף, ד' - דמים, זה נקרא 'גומל דלים', ה'גומל' הוא במדרגת בעה"ב, הוא הנותן, הוא קבוע בביתו, הוא בבחינת קדושת גוף, ה'דל', ה'דמים', זה מקום של פרוטה, קדושת דמים.

ומכאן ה'גומל דלים', נעשה שקדושת ג' גוף, מתפשטת לד', לדמים נעשה שקדושת הג' מתפשטת לד', וא"כ הגוף מתפשט לדמים, זה עומק ההארה של נר חנוכה.

נר חנוכה ההרחבה שבבית השלישי שאי"ב חורבן.

מתגלה מכח מדרגת ההארה של האורח, שהוא נמצא במקום הפתח, במקום ההרחבה, מה שבבית ראשון ושני הר' ח' ב' של ההרחבה הפך להיות חרב, בבית שלישי מתגלה שהבית מתרחב לכל העולם כולו, זה עומק ההדלקה של מדרגת נר חנוכה.

הוא מאיר את האור לכל העולם כולו, שאור הבית קיים גם בזמן החורבן, ולכן כל שאר העבודות של בית המקדש זה רק כשהבית בבניינו, אבל כשהבית בחורבנו, אין עבודה, אבל נר חנוכה, כדברי הרמב"ן הידועים, הוא מעין ההדלקה של המנורה, אפילו כשהבית בחורבנו, בהכרח שמונח כאן העומק שנתבאר, שההארה של נר חנוכה הוא מאור של בית שאינו חרב, שזה הבית השלישי, זה 'מצוות נר חנוכה, נר איש וביתו', זה עומק המדרגה.

השתא, מדרגת האורח הוא אכילה ולינה, 'כאורח נוטה ללון' כלי הפסוק, ובית המקדש נקרא השתא 'חדר המי-טות', 'וישכב וילן במקום ההוא כי בא השמש', תפיסה של שינה, אבל האור של בית המקדש דלעת"ל, הוא לא במדרגה של שינה, אלא הוא במדרגה של "כאור יזרח בוקר", שכך מתגלה ההארה.

השתא, המדרגה היא כפשוטו, שלילה הוא חושך זמן של שינה, "לא איברי לילה אלא לשינתא", וא"כ, מדרגת בית המקדש, הוא מדין 'באיתכסיא' של מציאות האור, אבל כשיתגלה שלימות ההארה, מכח מדרגת הארת נר חנוכה, מאיר שלימות ההארה של בית המקדש שהוא "אורו של עולם", לא 'עינו של עולם' שהעין יש בה מדרגה של "המפיל חבלי שינה על עיני", אלא מתגלה עינו של 'עין ה' אל יראיו', 'הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל', זה מה שמדליקים נר חנוכה בלילה, לא במדרגה של 'לא איברי לילה אלא לשינתא', אלא ב'הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל', זה עולה ממדרגת ה'עינו של עולם' למדרגת 'אורו של עולם', אז מאיר האור של בית המקדש השלישי, והוא מתרחב היפך החורבן לכל העולם כולו, זה מקום ההדלקה שמדליקים נר חנוכה בכל בית ובית.

ובהרחבה הזו מתגלה שאפשר להרחיב אותה בקומת הנפש, ומצד כך, מה שיש עבודה בבית המקדש בכהן, בנר חנוכה זה עבודה שמתפשטת לכל ישראל, זה ההארה

וצל, מי שיושב בצל, הוא יושב במדרגת דירת עראי, אבל נר חנוכה ש'מצוות נר חנוכה מצוות נר איש וביתו', הוא מגלה את השורש שמה שבסוכות הוא 'עראי', הוא הופך להיות מציאות של קבוע, מה שבסוכות זה היה צל 'צילא דמהימנותא', בנר חנוכה זה לא הצל, זה האור עצמו, זה הכח של הדבר שמתגלה.

נר חנוכה אור הבית השלישי.

מאיר האור הפנימי של 'אור חדש על ציור תאיר', בית ראשון חרב, בית שני חרב, ובבית שני לפני שהוא חרב, הייתה גלות גם בפני הבית, מלכות יון, זה השורש למציאות החורבן, שע"י יון מתגלה שבית המקדש היה הופך להיות עראי, הקדושה איננה קבועה, 'באו פריצים וחיללוה'.

אבל מכח הארת אור הנרות של חנוכה, מאיר האור דלעת"ל, כדברי רבותינו כידוע מאד, מאיר האור של הבית השלישי, זה נקרא 'מצוות נר חנוכה נר איש וביתו', איזה 'ביתו'? זו מדרגת האור של הבית השלישי שעתיד לירד.

בית ראשון ובית שני, יש בהם צד של עראי, אבל הבית השלישי בבחינת הבאר השלישי, שהוא 'רחובות', "כי עתה הרחיב ה' לנו", וכדברי חז"ל כידוע שהבארות עשק, שטנה ורחובות הם כנגד בית ראשון בית שני ובית שלישי, בבית ראשון ושני שכנגד עשק ושטנה, היה להם התנגדות, היה להם מציאות של חורבן, אבל בבית שלישי הוא בבחינת 'רחובות', 'הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ'.

'הרחיב ה' לנו' זהו חנוכה, 'ופרינו הארץ' - פורים, מתגלה שלימות ההארה שההרחבה של נר חנוכה הוא האור של 'נר איש וביתו', שזה הבית דלעת"ל.

"עתידי ארץ ישראל שתתפשט לכל הארצות כולם", "עתידי דה ירושלים שתתפשט עד דמשק" כמו שאומרים חז"ל, "ביקש הקב"ה ליתן בה מידה ושיעור", כמו שאומרת הגמ' בהמוכר את הספינה, עד שכביכול, הקב"ה שמע מאלו שטענו הפוך.

ומצד כך, כמו שארץ ישראל מתפשטת, וירושלים מתפשטת, גם בית המקדש מתפשט לעת"ל, ואיפה זה מתפשט בבחינת 'הראני דוגמתו בעולם הזה'? זהו מצוות איש ובי-תו בנר חנוכה, הוא מגלה איך כל בית הופך להיות מעין מציאות של בית מקדש, כאן מונח עומק ההארה של מדרגת נר חנוכה.

מעץ החיים וחי לעולם, וא"כ, אין את מציאות הגוף שנופל לקדושת דמים, בבחינת 'היא שפכה דמו של עולם' שבנפיה לה, אלא מתגלה שקדושת הגוף עומדת בתוקפה, זה שלימות ההארה של מדרגת הארת נר חנוכה.

התיקון השלם של קליפת יון שנעשה תרבות של ייפוי הגוף, היא לגלות **קדושת הגוף** של מדרגת מזבח.

זה האופן של שלושה מלאכים שבאו אצל אברהם אבינו, והם האוכלים, וא"כ, מדרגת האוכל שהוא נתן להם הוא בגדר 'אכילת מזבח', כמו שהמזבח אכילתו היא אכילה של אש, כמו כן המלאכים "משרתיו אש לוהט", אז מה שאכלו המלאכים שהיו "נראים כאוכלים" כדברי חז"ל, כלומר, זה היה מעין אכילת מזבח שהיא אכילה של אש.

ובמדרגה הזו 'מיכאל השר הגדול מקריב נשמותיהן של יש-ראל במזבח של מעלה', זה מדרגה של נר חנוכה, 'נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן', 'בהעלותך את הנרות', הנר, הנשמה, נשמת האדם שעולה מעלה, זה מכח מיכאל השר הגדול, שמקריב נשמותיהן של ישראל.

גילוי קדושת ה'כלי' הבית קיבול.

כשמתגלה ההארה הזו, א"כ, שלימות ההארה היא מדרגה שהכל הופך להיות 'קדושת גוף', מה שהשתא הגוף, הוא הופך להיות 'עפר אתה ואל עפר תשוב', שהוא הופך להיות 'דמים', 'שפיכות דמים', ודמים, שזה הממון שיורשים כמו שנתבאר, ב'מיכאל השר הגדול שמקריב נשמותיהן של ישראל', ובעומק זה מתפשט מהנשמה לקדושת הגוף כמו שנתבאר, אז מתגלה שכל אדם ואדם, 'נפש כי תקריב', את עצמו הוא מקריב, כל אדם הופך להיות מציאות של קרבן שקדוש בקדושת הגוף, זה גדר מציאות הדבר של מצוות הדלקת הנר של נר חנוכה.

נר חנוכה יש את האור שהוא הנשמה, ויש את הכלי שנקרא נר, שזה הבית - קיבול שהוא בבחינה של גוף, כמו שאומרים רבותינו, וכשמדליקים נר חנוכה שאז הוא "הוקצה למצוותו", ההארה בעומק, היא לא רק על האור שנמצא בנר, אלא העומק של ההארה היא על המקום של ה'בית-קיבול' שהוא הכלי שמקבל את הדבר, ומכח כך מאירים שהכלי הופך להיות לא מציאות של עראי, אלא הוא הפך להיות מציאות של 'קדושת הגוף', הוא קדוש בקדושת הגוף, זו שלימות תוקף ההארה של מדרגת נר חנוכה.

שמתפשטת מהבעה"ב לאורח, נעשה ההארה השלימה של הארת נר חנוכה.

זה האורח, האורח' שנמצא בהרחבה, רוחב רובח', ריבוי של מציאות של ח'.

יעקב אבינו אמר 'יש לי כל', עשיו אמר 'יש לי רב', כידוע, יש ח' מלכי אדום, והמלך השמיני הוא הדר, מצוות מזוזה היא 'חובת הדר', ומצוות נר חנוכה, נר איש וביתו. מצוות מזוזה זה מדרגה של 'חובת הדר' ביחס למה שהשבע הקודמים של 'מלך הדר' מתו, זה הזמנות שמתגלה בשמיני שהוא מלך הדר, שזמנות של השבע שקדמו לו. זה מדרגת המזוזה.

אבל מדרגת נר חנוכה שהיא השמיני מצד עצמו, היא ה'אור חדש על ציון תאיר', מדרגת היצחק שהוזכר לעיל, אבל לא מכח 'פירסה נדה', אלא 'גר זאב עם כבש' וגו', שלא יהיה מציאות של שפיכות דמים, לא יהיה גילוי של השמש התחתון שהופך את חוה להיות - 'היא שפכה דמו של עולם', מ"ד נרות מהצד התחתון של השפיכות דמים.

אלא יתגלה השלימות של ההארה שהדם הופך להיות דמים של ממון, ובדמים של ממון, מאיר בהם האור של 'קדושת הגוף', שכל קדושת דמים, נהפך להיות מציאות של קדושת הגוף.

מה שהשתא יש קדושת דמים שזה 'דבר המיטלטל', שהקדושה היא קדושה לשעה, והיא פוקעת, אבל כשיאיר בשלימות הארת קדושת הגוף, כילוי פסולת ה'גוף' של תפיסת יון, וגילוי ה'גוף' דתיקון, יתגלה שכל העולם כולו הוא קדוש בקדושת הגוף, זה אור של תחיית המתים.

השתא, האדם מת, ומה קורה עם גופו, הגוף מת, ואת ממון, זרעו יורש אותו אחריו, "יכין רשע וילבש צדיק", יורש אותו זרעו אחריו, כלומר, הגוף בטל, והופך להיות דמים, זה השורש של המיתה שהפך כל קדושת גוף לקדושת דמים.

אבל לעתיד לבוא יהיה "לקח מעץ חיים וחי לעולם", יתוקן שני הכרובים כמו שנתבאר, מזוזה ונר חנוכה שהם כנגד שני הכרובים.

יתוקן 'להט החרב המתהפכת', לא יהיה את הקלקול של להט החרב המתהפכת של 'חרב', אלא זה יהפוך להיות מציאות של הרחבה, מקום ה'פתיא', מקום ההרחבה שהוא הפתח.

אז יתגלה, לא 'פן לקח מעץ חיים וחי לעולם', אלא 'לקח

פך השמן שטמון בקרקע תיקון הקלקול דמקום הצפר.

כשהאור הזה מאיר בשלימות הוא מסלק את כל כח הטור-מאה שנמצא בעולם, ולהבין ברור, מה שתמיד מצד הק-לקול זה "עפר אתה ואל עפר תשוב", שהעפר הופך להיות מקום דקלקול, הרי איפה נעשה השורש של כל הנס של נר חנוכה - "טמאו כל השמנים", "לא מצאו אלא פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", ואיפה הם מצאו את אותו פך שמן שהיה חתום חותמו של כהן גדול, הוא היה טמון בקרקע.

מה שמתגלה תמיד שה'טמון בקרקע' הוא אופן של מיתה, שקוברים את האדם, והוא נעשה טמון בקרקע, בנר חנוכה התגלה שמה שטמון בקרקע, זה היה שורש של כל ההארה, ומאיזה דין "יקיצו וירננו שוכני עפר", מתגלה הכח של השמן שהוא דבר שנמשך ואין לו נפסק, אבל לא רק מדרגה של 'ירום פכי', אלא "ירום קרני", היפך 'כתבו לכם על קרן השור', דבר הנמשך בפך יש לו הפסק, נמשך בקרן אין לו הפסק, כמו שאומרת הגמ', מכח ההארה של נר חנוכה מתגלה ההארה שהדבר, הוא ממשיך, ה'טמון בקרקע' נתקן, לא מדרגה של גוף שחוזר להיות שפל ונפול

אלא 'קדושת הגוף', כאן נעשה עומק נקודת הצירוף של נקודת הדבר כמו שנתבאר.

מה שהשתא גוף זה גימטריא של פ"ט שזה ההבחנה של 'פרוטה', שאותיות טף בקרבו ריבוי, טף, שהדבר מתפרט לפרוטות, שזה אותיות הקטנות, שזה השתא המדרגה של גוף.

כאשר מתגלה 'קדושת הגוף', הם חוזרים ומצטרפים גם יחד, קדושת גוף וקדושת דמים, הגמול דלים' כמו שהוזכר, זו שלימות ההארה של תוקף הנס של 'קביעא וקיימא', 'קבוע' בית המקדש השלישי מתפשט לכל העולם כולו, וכל אחד ואחד, הבית שלו, הוא מעין האור של בית המקדש השלישי, זה שלימות ההארה של תיקון דאחרית הימים, "אור חדש על ציון תאיר".

[שרן] "אך לאלקים דמי נפשי כי ממנו תקוותי אך הוא צורי וישועתי משגבי לא אמוט".

הקדוש ברוך הוא יזכה, שנזכה להפוך את המ"ד נרות הללו ל"אך לאלקים דמי נפשי".

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | 8 < 13 < 30 < 7

"אך לאלקים דמי נפשי כי ממנו תקוותי אך הוא צורי וישועתי משגבי לא אמוט."

ניגון בלבד ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | 5 < 8 < 30

השיעור בלבד ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | 8 < 13 < 30 < 7

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 035480529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציין את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התאהקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אך | אור וכלי

אור - התפשטות, כלי - הגבלה

אך "כל אכין שבתורה מיעוטין הן", כמו שמבו' בשי"ס, וגדר הדברים, אך ראשי תיבות אור כלי, מצד מציאות האור הוא כולו התפשטות, והדוגמא השורשית והבהירה לכך זהו לשון חז"ל בגמ' הידועה בחגיגה, לגבי האור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, - הגמ' אומרת שהאור הזה היה הולך ומתפשט עד שגער ואמר לעולמו די, - הגמ' אומרת את זה על העולם אבל זה נעשה מכח האור שמתפשט, ואז גער בעולמו ואמר לעולמו די.

ד' מדרגות הכלים

וא"כ טבע האור ביסודו ובמהותו הוא מציאות של התפשטות, זהו אור, ומה מצמצם את האור ומגביל אותו - זהו הכח הנקרא כלי.

ובדקות, יש כמה וכמה סוגי כלים.

א. כלי תחתון הוא כלי שהוא בית קיבול, הוא מקבל אל תוכו את השפע, הוא מקבל אל תוכו את המים, ובשורש יותר הוא מקבל אל תוכו את מציאות האור, זה המציאות של כלי תחתון.

ב. למעלה מכך כמו שהוזכר, מציאות הכלי היא מגבילה ומצמצמת את מציאות האור, ועל ידי כן נעשה חסרון כביכול בהתפשטות של האור, ובדרך רמז, אור - כלי עם הכולל בגימטריא חסר, כלומר שהוא מחסר את הדבר, זהו כלי שהוא בבחינת 'אכין מיעוטין הן', הוא ממעט ומחסר את מציאות האור, הוא מחסר את התפשטותו.

ג. יתר על כן מדרגת כלי נקראת כלי מלשון כלות הנפש לאלקים, שמשמעותו שהיא חוזרת לשורשה, - במהלך השני זה גם נקרא כלי מלשון כלות אבל משמעותו היא שעד כאן הוא מתפשט ומכאן ואילך נפסק התפשטותו,

אבל במהלך השלישי מציאות של כלי הוא מלשון כלות כלומר שחוזר הדבר בחזרה לשורשו.

ד. למעלה מכך מדרגת הכלי היא בבחינת כלי שלמעלה מהאור, בבחינת 'כופה עליו את הכלי', הוא כלי מלשון של כללות כי הוא כללות הדבר למעלה משורש מציאות האור.

זה בקצרה ממש ארבעה המדרגות של הכלים.

כח ההמשכה מה'אך שמח' דחג הסוכות

ובערכין לעניינם של הימים האלה ימי חודש כסליו, - האור מתפשט והכלי מגביל אותו ומצמצם אותו ומעלה אותו בחזרה לשורשו, שורש האור שמתגלה בחודש כסליו זה הדלקת הנר, "נר מצוה ותורה אור", ופשוט וברור הדבר, נאמר לשון של אך ביחס לחג הסוכות "והיית אך שמח" ועיקר השמחה שמתגלה בחג הסוכות היא בשמחת בית השואבה כמו שאומרת המשנה "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו", יש מדרגה של "שמחו צדיקים בה'", "ושמחתם לפני ה'" שמחה במקום בית המקדש עצמו, ויש את ההתפשטות של השמחה שהיא מתפשטת ממקום ביהמ"ק, וההדלקה של תוך המקדש בבחינת מנורה מתפשטת לירושלים כמו שאומרים חז"ל שאשה היתה בוררת חיטים לאור הנר של בית השואבה, ויתר על כן האור מתפשט אף מחוץ לירושלים.

זה שורש ההארה של "והיית אך שמח", - זה ה'שמחה יתירה' שהיתה בשמחת בית השואבה, זה מדרגת ה'אך', אור - כלי שמתפשט ויוצא לחוץ, והאופן של השמחה היתה ע"י שהיו זורקים אבוקות כמו שאומרת הגמ' בפרק החליל בסוכה, כלומר שהשמחה היתה באורות ובכלים שמתגלים יחד אהדדי, זוהי מציאות השמחה שמתגלה בחג הסוכות בשמחת בית השואבה.

לוק יום אחד והוא דלק שמונה ימים, בערכין שנאמר השתא גדר הנס הוא כך, - שכח ה'כלות' שחוזר בחזרה לשורשו נתגלה, זה גופא העומק של כח הנס, הנס הוא שכח ה'כלות' בחזרה לשורש הולך ומתגלה ביתר תוקף וביתר עוז, הוא היה צריך להיפסק ממילא כי כבר אין יותר מציאות של המשכה מתתא לעילא, שיהא חזרת הדבר לשורשו, אבל כאשר נעשה המציאות שבמקום לדלוק יום אחד הוא דלק שמונה ימים הרי שהרחבה נעשית בתנועת האש מתתא לעילא בכלות לשורשו, שם נעשה המציאות של ההרחבה כמו שהוזכר.

שורש הארת פורים שמכח המדרגה הרביעית שבכלי

יתר על כן זה מה שמתגלה במדרגת חג הפורים, ה'נהפוך הוא' שבחג הפורים כמו שהוזכר הרבה, שורש המי-לה הפך היא פ' וכ' בבחינת כף, שכף היא מציאות של כלי, שזה צורת הכלי שמתגלה באדם במציאות כף ידו של האדם ששם הוא מקום הבית קיבול - כלי שמתג-לה באדם, וכאשר נאמר 'ונהפוך הוא' כלומר שנתהפך מציאות הכלי שבמקום שהכלי יהיה כלי לתתא הוא הופך להיות כלי לעילא.

והרי כל ימי הפורים באו על כך שבמתן תורה הקב"ה כפה עליהם הר כגיגית שמצד כך יש 'מודעא רבה לאורייתא', וכאשר נעשה כח הנס בחג הפורים, ה'כפה עליהם' חוזר ומתגלה מכח ה'ונהפוך הוא' דפורים אלא שהוא באופן של 'מאהבת הנס' שזה גורם את הקבלה מרצון, אבל אותו מהלך של 'כפה עליהם' מתגלה במציאות ימי הפו-רים, וע"י כן מתגלה שתוקף כח הכלי הוא נמצא למעלה ממציאותו של האור, זה כח הכללות שמתגלה בימי הפו-רים באופן של "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לא-ביונים" ועומק הכללות הזו היא מצד בחינת הכלי מלשון כללות שהוא למעלה ממציאות האור, זה שורש ההארה של ימי הפורים במדרגה הרביעית של מדרגת הכלי כמו שחודד.

עד כאן א"כ סידרנו בקצרה ממש את ארבעת מדרגות הכלים, את ג' המדרגות המתגלים בימי החנוכה ואת המדרגה הרביעית שמתגלה בימי הפורים וכמו שהוזכר ששורש ההארה הזו היא בחג הסוכות שנאמר בו "והיית אך שמח" שיסודו בשמחת בית השואבה, שם שורש

והאור של מציאות ה'אך' הזה ממשיך לכל ימות החורף, הוא ממשיך לחנוכה והוא ממשיך לפורים, שהם המועדים דרבנן שנמשכים מ"והיית אך שמח", מהאור - כלי זה נמשך לחנוכה ולפורים.

ג' גדרי נס דחנוכה בהקבלה לג' מדרגות הכלים

וראשית בלשון קצרה, כפשוטו 'נר מצוה' היינו שמתגלה מציאות של אור וכלי, שנמצא לו לאור בית קיבול שהוא יכול לחול בתוכה - וזה עומק הנס ששמן שהיה ראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים, כלומר שנעשה גילוי של תכונת האור בכלי, שהרי שהוזכר מציאות טבע האור שהוא מתפשט, ומציאות טבע הכלי שהוא כלי קיבול - גבול, וכאשר נעשה נס שנר שהיה ראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים, - ובדקות זה לפי המהלך שנתרבה השמן עצמו - כלומר שנעשה בו בחינה של שמנוניות שעניינה התרחבות וזה גדר נס פך השמן, ההרחבה של השמנוניות שזה הרחבה של בחינת הכלי עצמו.

זהו גופא עומק כח החידוש שמתגלה בנס של חנוכה שנ-עשה גילוי האור במציאות הכלי, שגילוי טבע האור המ-תפשט חל בשמן עצמו שנעשה בו מציאות של הרחבה כמו שהוזכר.

אבל יתר על כן כמו שהוזכר בדקות, המדרגה השניה של מציאות הכלי הוא מלשון של 'כלות' מצד כך שהדבר מסתיים, - כמו שחודד השתא, נתחדש כלי חדש ונת-חדש שה'כלות' של הכלי איננו מגביל את מציאות האור אלא דייקא האור שולט על מציאות הכלי ונעשה הרחבה של מציאות הכלי.

ובהבחנה השלישית שהוזכר שכלי נקרא כלי מלשון 'כלות הנפש לאלקים' שהוא עולה בחזרה לשורשו, - זה עומק הנס שנעשה בפך השמן, שהרי הוא היה ראוי לד-לוק יום אחד ודלק שמונה ימים, ובמהלך הזה הנס הוא לא בעצם הריבוי של השמן אלא בזה שהוא דולק שמונה ימים, - וזה הנקודה הבהירה של דליקתו שהרי כל אש עולה מתתא לעילא, וכאשר היא עולה מתתא לעילא היא מכלה את הדבר שממנו היא דולקת, זהו גידרו וטבעו של אש.

ונמצא שכאשר נעשה הנס של פך השמן שהיה ראוי לד-

אלא גדר ההדלקה עניינו להמשיך את הארת היום בלילה זהו הגדר של מצות נר חנוכה.

במנורה שבבית המקדש מצות הדלקתה היתה מערב עד ערב, כלומר היא מתחילה בערב והיא מסתיימת במצות הערב, זה מהלך אחד של הדלקה שהיה בבית המקדש שמתגלה במנורה, אבל האור שמתגלה בימי החנוכה שמדליקים משתשקע החמה זה לא מקובל לגמרי למדרגת המנורה אלא יש בו גם בחינה הפוכה, ממשיכים את מציאות הארת היום גם לאחר הזמן ששוקעת החמה ומסתלקת ההארה של היום, שכאשר מדליקים את אותו אור ממשיכים את אותו אור שהיה ביום לתוך מציאות הלילה, זה גדר מצות נר חנוכה. ההארה של נר חנוכה היא אותו הארה של האור שקיים, ועכשיו מתגלה שהמציאות של הכלי נזדכך, נעשה בכלי מציאות של זיכוך ועל ידי כן הכלי עצמו הופך להיות מציאות של אור.

זהו הגדר במה שההדלקה היא באופן של "שמן זית זך כתית למאור" כמו שנאמר במנורה, אז בוודאי - ככל שהוא זך יותר הוא מאיר יותר, אבל בעומק בערכין שהוזכר השתא ההגדרה היא שכאשר הוא זך יותר א"כ גדר מציאות האור מתפשט במציאות הכלים ועל ידי כן מה שמאיר כאן עכשיו הוא שהכלי עצמו הופך להיות מציאות של אור, ועל מנת כן לוקחים את הכלי הזך ביותר שישנו שזהו ה'שמן זית זך', שהשמן זית זך הוא בעצם ההכפלה של מציאות האור, ב' פעמים אור עם שתי התיבות ועם הכולל עולה זית, כלומר שזה השמן זית זך להאיר את מציאות האור שיאיר בתוך מציאות הכלי, שימשיך את מציאות האור למציאות הכלים, זהו הדבר שבו נעשה שורש ההארה.

עומק החידוש שבהפסקת האור לאחר ח' ימים

ולפי"ז להבין ביתר עומק, כאשר מציאות האור מתפשטות במציאות הכלים היא מגלה בעומק שהאור והכלי הוא מציאות אחת, - ולפי"ז יש כאן עומק עצום, כפשוטו הנס שנעשה בנס פך השמן שבמקום לדלוק יום אחד הוא דלק שמונה ימים, זה גדר הנס, אבל בעומק יותר שורש הנס כמו שנתבאר שהאור והכלי נתגלו כעצם אחד מאיר ולכן היה את אותו מציאות של הארה, וא"כ

מציאות השמחה של האורות והכלים כמו שנתחדד.

אבל יתר על כן - נפתח בסיעד"ש יותר את הדברים, - מציאות האור ומציאות הכלי זהו הגדר של האך כפי שהוזכר, האור מאיר, והכלי מצד טבע עצמו נעשה בו החשכה שהיפך האור יש בו מציאות של חושך.

מצד סדר הדברים הפשוט של אור וכלי, האור הוא אור והכלי הוא מציאות חשוכה, - הוא כח החושך שנמצא במציאותו של אור.

גילוי שבנס שתכונת האור חל במציאות החושך

כאשר נעשה הנס בפך השמן כמו שהוזכר שזה בבחינת אך - אור וכלי, ותכונת האור היא זו שהתגלתה בכלי, - בערכין של מה שנאמר השתא, כיון שנתבאר שתכונת הכלי היא מציאות של חושך, הרי שכאשר האור שולט על הכלי, מלבד כך שהוא מרחיב את גבולות הכלי - שזה הנס שהוא דלק שמונה ימים, מתגלה שתכונת האור חלה בכלי ומה שהכלי מצד עצמו הוא כלי חושך הופך עכשיו להיות במציאות הכלי גילוי של תפיסת ריבוי של מציאות האור שמתגלה גם במציאותו של כלי, זהו גדר שורש הנס, כלומר שמה שיש מציאות של חושך בכלי מכח הנס מתגלה בו מציאות של אור, ומה שיש חושך במציאות הזמן שזהו הזמן של שקיעת החמה שבערכין של זמן זהו הזמן שמתגלה בו מציאות של חושך, - ומצות נר חנוכה היא להדליק אותו "משתשקע החמה", מה שבמדרגת הכלי, הוא עצמו חושך ומאיר בו האור, בהקבלה לכך זה מתגלה במדרגת הזמן של 'משתשקע החמה', שכאשר מאירים את האור בבחינת "נר מצוה" להדליק את האור משתשקע החמה, כלומר שמגלים את תכונת מציאות האור שחל גם במציאות החושך.

גדר ההדלקה - המשכת הארת היום

ובהגדרה מדוקדקת יותר, יש מציאות של אור היום ויש את הזמן של 'תשקע החמה', כאשר החמה שוקעת היא מגבילה ומצמצמת את מציאות האור, ולפי"ז כאשר נאמר במצות נר חנוכה להדליק נר חנוכה משתשקע החמה, - ברור לכל בר דעת שאין כוונת הדבר שמדליקים אור חדש משתשקע החמה, לא זה גדר ההדלקה,

האור הגנוז לעתיד לבוא, ולכא' מה שייך שיאיר בו האור הגנוז דלעתיד לבוא, הרי מה שהאיר כאן שנעשה הנס שבמקום לדלוק יום אחד זה דלק שמונה ימים, - הרי יש עוד הרבה ניסים שנעשו בסדר ימות עולם, מה שנאמר בפסוקים ובדברי חז"ל ועוד.

אבל לפי המתבאר, אם גדר הנס שנעשה הוא שבמקום להאיר יום אחד זה האיר שמונה ימים, א"כ זה עוד נס מכלל מהלכי הניסים שקיימים, זה לא שייך לאור הגנוז, אבל אם הנס שנעשה הוא האור שמאיר בלי גבול וממילא הוא היה צריך להאיר כך לעולם אלא שאחרי שמונה ימים נעשה הפסקה לדבר.

זה השורש של אור הגנוז, "אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו", כל-מר שאין לו מציאות של גבול, הכלי נכלל במציאותו של האור ואינו מגביל את מציאותו של האור ועל ידי כן אין גבול למציאות האור, מכאן נעשה שורש הדבר שמאיר אור הגנוז כי זה מהותו, זה גידרו, אלא שאחרי שמונה ימים נעשה חידוש שההארה הזו נסתלקה, - כמו שמעי-קרא כשהקדוש ברוך הוא ברא את האור הראשון, הוא עמד וגנוז לצדיקים לעתיד לבוא, כמו כן גם כאן בנס פך השמן, אחרי שמונה ימים מתגלה אותו מהלך של 'עמד וגנוז', זה גופא עומק נקודת הדבר.

וכמובן כאן שמעיקרא מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול שהוא גופא היה גנוז, - מכח כך האיר בו האור הגנוז, ומכח כך באותו תפיסה הוא נגנוז אחרי שמונה ימים, שנגנוז אותו תפיסה והאור חזר להאיר כגדרו וסדרו שנצרך שמן לכל יום ויום כמו סדרם של דברים, - זה עומק נקודת האור שמתגלה בנס דחנוכה.

כל זה במהלך שהוזכר שמציאות האור הוא במדרגה של אור וכלי והכלי הוא ה'כלות' של האור, כאן נעשה הנס שבמקום שיהיה 'כלות' של האור נעשה שיהא תפיסת האור בכלי שהכלי מאיר, כפי שחודד.

כח ההעלאה שמתגלה בנס

המדרגה השלישית שחודדה במדרגת ההארה של חנוכה, שלא רק שאין גבול למציאות האור אלא נעשה 'כלות' של האור שמתתא לעילא חוזר ומאיר מציאות של כלי שמ-

מהו עיקר מהלך הדברים - שאחרי שמונה ימים פסק מלהאיר אותו אור, זה החידוש שמתגלה בחנוכה.

כלומר יש את החידוש הראשון שהאור והכלי מש-תוים יחד אהדדי, אבל החידוש הנוסף שמתגלה אחרי ההארה של האך המתפשטת, - סדר הדברים היה צריך להיות כמו בדוגמא הבהירה שהיה בסנה, "הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל", שאין לו מציאות שהוא מתכ-לה, - שזהו "איננו אוכל" אוכל מלשון אוכל ומלשון כלי, שטבע הכלי - הדבר הבווער - להתכלות בשעה שמאיר בו מציאות האור, ואם מעין אותו הארה מאירה בנס של פך השמן, א"כ היה צריך להיות שהאור ידלק לעולם כי הכלי לעולם נכלל במציאות האור וא"כ אין לו מציאות של כילוי, אבל כאן מתגלה נקודת החידוש שבדבר שא-חרי שמונה ימים כבר ההארה הזו פוסקת ועל ידי כן חוזר הדבר לסדרו של עולם, לטבעו של עולם ומכח כך פוסק ההארה של פך שמן להאיר.

נמצא שעומק נקודת החידוש הוא לא רק מציאות הדבר שתחילתו האיר והנס נעשה שההארה המשיכה לשמונה ימים, אלא החידוש הוא בעצם שהאור נפסק אחרי שמונה ימים זה גופא נקודת החידוש, שמצד מדרגת הדבר כפי שהוא היה צריך להיות שההמשך שלו יהיה מציאות של הארה שאין בה הפסק עולמית.

שורש האור הגנוז שבנס

וההגדרה העמוקה - יש כאן בעומק שתי תפיסות, בה-גדרה החיצונית אופן הנס שנעשה שכל יום מחדש היה עוד נס ועוד נס וכך זה דלק שמונה ימים, [- בלי להיכנס כרגע לכל השיטות איך היה צורת הנס למעשה], וא"כ גדר הדבר שהיה כאן עוד יום נס ועוד יום נס, וביום שכבר אין נס, כבר אין הנס קיים, אבל בעומק יותר כפי שח-דד הנס נעשה בזה שהאור והכלי נתחברו יחד אהדדי, שהשמן והאור נעשה בהם מציאות של צירוף אחד שלם שמאיר בו עומק נקודת השלימות שבדבר שהם מאוחדים יחד אהדדי, ועל ידי כן זה מה שגורם שההארה הזו הולכת וממשיכה.

ולכן בשורש של הדבר מתגלה האור שאין לו הספק, - זה העומק הידוע בדברי רבותינו שבנס פך השמן מתגלה

חזיר את האור בחזרה לשורשו, - שזה טבע האש שהיא עולה מתתא לעילא כלשון הפסוק "להעלות נר תמיד".

וביתר חידוד, הרי מה שמצאו פך שמן אחד חתום בחוֹתמו של כה"ג בקרקע כמו שמבואר שם בסוגיא וב־תוס' שם, - בדרך כלל הגדרת כל שמן היא - שלוקחים אותו מהזית שגדל מן הקרקע, אבל כאן יתר על כן, השמן עצמו היה טמון בקרקע, וא"כ תחילת ההעלאה שלו שהיתה מתתא היא ממה שהוא ספון וטמון בקרקע ומוצאים אותו, ומעלים אותו לנר תמיד, זה עומק של נקודת העליה שהוא עולה מהמקום השפל ביותר שהוא מקום הקרקע ומשם מקום עלייתו שהוא עולה לעילא כמו שהוזכר.

מדרגת הדלקה ד'פתח ביתו מבחוץ' ודר בעלייה'

אבל יתר על כן, הרי הגמ' אומרת, נר חנוכה מצוה לה־ניחו על פתח ביתו מבחוץ, ואם היה דר בעליה מניחו בחלון, - מה עומק הדבר שאם הוא דר בעליה הוא מניחו בחלון, אז כפשוטו כיון שאין לו את הפתח הפתוח לרה"ר לכן סגי בהדלקה במקום החלון, אבל להמתבאר השתא מה שנאמר כאן שבהיה דר בעליה הוא יכול לה־דליק את זה בעליה, זה מעומק ההגדרה של עצם הד־לקת הנר, שהרי כמו שהוזכר נאמר לגבי נר הלשון של 'להעלות נר תמיד', ומצד כך מי שהיה דר בעליה - אין כוונת הדבר שמי שדר בקרקע מדליק בקרקע ומי שדר בעליה מדליק בעליה, אלא 'דר בעליה' כלומר שהוא מדליק את הנר במדרגה של 'להעלות', במדרגה של נר שמהותו הוא שהוא עולה מתתא לעילא, - זה מה שמ־דליק מי שנמצא בעליה, - זה עומק נקודת הדלקתו, מי שנמצא בקרקע א"כ מקום ההדלקה שלו הוא על פתח ביתו מבחוץ, שגדר 'פתח הבית' הוא מקום ה'כלות' של הבית, שם נקודת ההארה שהוא מאיר בהדלקתו, שהאור שנמצא בתוך הבית מתפשט לחוץ אל פתח ביתו מבחוץ וא"כ הוא מאיר שהיכן שנראה שיש גבול, היכן שנראה שיש מציאות של 'כלות' חוזר האור וגובר על הכלי ומתפשט לחוץ, - זה 'מניחו על פתח ביתו מבחוץ'.

אבל "היה דר בעליה מניחו בחלון" הגדרת הדבר הוא שהאור שמתגלה שם הוא מאיר במדרגה עליונה יותר שבמדרגת ההארה שבכלי, - מי שדר בעליה מדרגת

ההדלקה של הנר חנוכה שלו הוא במדר־גת כלי בבחינת 'כלות הנפש לאלקים', כלי שעולה מתתא לעילא, וברור הדבר - מה שהוא נקרא "דר בעליה" זה לא רק היכ"ת כפשוטו שב־מציאות הוא דר בעליה אלא על משקל הלשון של הגמ' הידועה בסוכה בדברי רבי שמעון בן יוחאי "ראיתי בני עליה ומועטין הן אם אלף וכו' ואם שנים הם אני ובני הם", - כלומר ש'היה דר בעליה' זה מדרגת בן עליה שהוא נמצא בעליה בעצם ואצלו האור הוא במדרגת 'להעלות נר תמיד', זוהי מדרגת ההדלקה שמתגלה הן בפתח ביתו מבחוץ ויתר על כן במדרגת 'היה דר בעליה' שמדליקו בחלון.

תפיסת מים דנחל ותפיסת אש דחלון

אבל יתר על כן להבין עמוק, - כידוע "להדליק נר חנו־כה" ר"ת נחל [אף שהמטבע הוא "של חנוכה" מ"מ להדליק נר חנוכה הוא ר"ת נחל], שזה בחינת חלון כמו שאומרים רבותינו [- אותם אותיות].

כפשוטו הנחל שייך ליסוד המים, שכשיש נחל שנובע ממקור המעין נעשה מציאות של המשכת המים שמ־תגלה בנחל, וא"כ כפשוטו הוא מציאות של מים, אבל במדרגת חלון כשנאמר 'היה דר בעליה מדליקו בח־לון' שזה נאמר דייקא על בני עליה כמו שחודד שהוא עולה מתתא לעילא, כלומר שזה מדרגה של הדלקת הנר במדרגה של כלות הדבר בחזרה לשורשו למעלה, - לפי"ז החלון הוא היפך ממציאות הנחל שהדלקתו במ־קום החלון הוא בתפיסה של אש שעולה מתתא לעילא היפך מציאות המים שיורדים מלעילא לתתא.

ולהבין עמוק יותר, - הרי הדין הוא במצות נר חנו־כה שנהר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמבוי, - מאיפה השורש שמתגלה בסדר הדבר שמניחים נר חנוכה במקום של גובה שבזה נאמר של־מטה מעשרים כשר ולמעלה מעשרים פסול, - מאיפה השייכות לכך שמניחים נר חנוכה במקום של גובה - הרי מי שגר בבית שיש בו פתח לרשות הרבים, א"כ מקום ההדלקה הוא "על פתח ביתו מבחוץ" אבל צריך להדליק אותו באופן שמזוזה מימין ונר חנוכה משמאל בכדי שיהא מוקף במצוות, וסדר הדבר כמו שאומרים

וא"כ מה שמתגלה תמיד במדרגת המים האופן של ה'מעין', בנר חנוכה כאשר הוא מדליק אותו ההדלקה היא באופן של ה'לראותם', באופן של ה'עין רואה' ולא באופן של ה'מעין', - ה'עין רואה' רואה את הדבר כשל-עצמו, זוהי מדרגת ההדלקה של נר חנוכה.

מדרגת חלון - 'בעין', ולמעלה מכ' 'מעין'

ועל המדרגה הזו נאמר בעיקר שצריך להאיר את אותו אור בבחינת א' וכ' אור וכלי כמו שנתבאר, ומציאות הכלי הוא כלות האור לשורשו, - לכן יש דין של דר בעליה מניחו בחלון שבעליה שכמו שהזכר זה מדין כלות האור בחזרה לשורשו, כשהוא מניח את הנר בעליה א"כ מאיר בו תפיסת הכ' - כ"ף שזהו תפיסת הכלי - כלות הדבר בחזרה לשורשו, שם בדקדוק נאמר יסוד הדין שנר חנוכה שהניחו למעלה מעשרים פסול, - מדוע הניחו למעלה מעשרים פסול? - כי כל היסוד שהוא עולה לעשרים זה מדין הכ"ף, מדין ה'כלות' של הכלי שחוזר בחזרה לשור-שו, זה מקום ההדלקה שנאמר במדרגה של עשרים.

ובמקום ההדלקה הזה, זהו היפך של הנחל נובע' שהוא בבחינת מעין, אלא כאן הוא מדליקו על חלון ביתו, - מהי הגדרת חלון דייקא, הרי אם המצוה היתה רק להדליק א"כ סגי במה שמניח על שולחנו ודיו, - כיון שהמצוה היא לצורך הראיה של בני רשות הרבים לכן יש דין של מניחה בחלון, - הדין 'מניחה בחלון' הוא לא מדין ההדלקה כש-לעצמו אלא מדין ה'לראותם' בכדי שאחרים יראו.

אבל מ"מ ברור הדבר, כל ההדלקה בחלון מדליקים שם בשביל שיהיה גילוי של 'עין רואה', - ולהבין בעומק, הרי "מבשרי אחזה" שאדם יכול לראות גם למעלה מעש-רים אמה, וא"כ מהו הדין לא להדליק למעלה מעשרים אמה משום שלא שלטא ביה עינא? - כי הוא רואה את ה'מעין' והוא לא רואה את הדבר 'בעין', זהו הגדר בלמ-עלה מעשרים אמה, זהו שיעור הדבר שנאמר בנר חנוכה שכשהוא מניחו בחלון זהו רק עד עשרים אמה, מחמת שצריך שיהא 'עין רואה' לראות את עצם הדבר עצמו.

מדרגת ראיית נר שנפתח ומדרגת ראיית נר שנחלון

ומה ה'עין רואה'? - הרי כאשר האדם רואה דבר שנמצא בתוך העשרים אמה, הרי הדבר לא נמצא על פתח הבית

רבותינו שבתוך עשרה טפחים זה עיקר מדרגת ההדלקה, נמצא שאין סיבה שהאדם ידליק במקום של גובה שמצד כך יהיה סוגיא של הדלקה למעלה מעשרים אמה, וא"כ מאיפה השורש להדלקה בעשרים אמה שעל זה נאמר הדין שעד עשרים אמה שלטא ביה עינא, למעלה מעש-רים אמה לא שלטא ביה עינא.

פשוט וברור שזה נאמר למי שהיה דר בעליה, כלומר שמדרגת העליה היא זו שמחדדת את נקודת הדבר שה'שלטא ביה עינא' זה עד עשרים אמה ולמעלה מעש-רים אמה לא שלטא ביה עינא.

וברור ופשוט - עשרים זהו האות כ' שמניינה עשרים, זה הסוגיא שהזכר, ומכח כך מתגלה הסוגיא של עשרים אמה בנר חנוכה, [- האות כ"ף והיפוכה פך שמן דחנו-כה].

מדרגת 'מעין' ומדרגת 'בעין'

ובעומק יותר כמו שהזכר הנחל שנובע הוא נובע מן המ-עין, וכל מעין שנקרא מעין - הגדרה בהירה - הוא מל-שון מעין, זה לא עצם הדבר עצמו אלא מתגלה ה'מעין' של הדבר, בשורש זהו "והחכמה מאין תמצא ואיה מקום בינה", וכאשר הדבר מתגלה לתתא מתגלים מים שנוב-עים ממקור המעין, כלומר שהוא מעין מה שנמצא בפנים, זהו מעין, כמו הלשון "מעין עולם הבא יום שבת מנוחה" וכן ע"ז הדרך, כל מעין זה ה'מעין' של מה שנמצא בנקו-דת הפנים של שורש מציאות המים, זה נקרא מעין.

אבל יתר על כן, כאשר רוצים להגדיר את הדבר שהוא לא בגדר 'מעין' אז מגדירים אותו 'בעין', שהוא נמצא בעין בעצם, זהו מדרגת נר חנוכה שנאמר בו שמצוה לראותו, יש את מצות ההדלקה, ובאופן שאינו מדליק יש את מצות הראיה שע"ז תיקנו שעל הראיה לבד הוא מברך, כלומר שיש מצוה בעצם מציאות הראיה עצמה, בבחינת "לראותם בלבד", עצם הראיה של הדבר.

כלומר שבנר חנוכה מתגלה מדרגת כח הראיה, ה'עין רואה' זה עיקר גדר פנימיות מציאות המצוה, - 'לראותם' -, וגם בהדלקה החיוב הוא להדליק ע"מ שיהיה מי שי-ראה, אבל גדר המצוה, תכליתה מהותה והווייתה, היא גדר של ראייה.

והרוצה להעשיר יצפין ששולחן בצפון",
- מי שרוצה לחברם, כמו שידוע מהמגיד
ממעזריטש, שישים עצמו כאין - זה מה שמתג-
לה בשורש של מציאות ההדלקה של שעת הסכנה,
ששעת הסכנה מאירה את האור העליון שמחבר את
מציאות אור הכלים, הוא מחבר את המנורה עם השו-
לחן יחד אהדדי, וזהו "מניחו על שולחנו ודיו", שנעשה
מציאות הדבר שמאיר שורש נקודת חיבור הכלים.

למעלה מכל זה כמובן יש את הסוגיא של פורים שזה לא
עיקר סוגייתנו השתא באופן של 'כופה עליו את הכלי'.

ג' הארות שבג' אופני ההדלקה

אבל בהבנה בהירה א"כ, כשמתגלה מציאות האך
מציאות האורות והכלים בכלל. ומתפשט בימי החנו-
כה, יש כאן ג' מדרגות של הארה, כפשוטו מדליקים
נר שהוא כלי אבל למעלה מכך יש את ג' המדרגות
שנתבאר.

ההארה שמעלה את ה'כלות' מצד כך שהדבר מסתיים
והוא מתפשט כאשר הוא מניחו על פתח ביתו.

ההארה שמעלה את הדבר שזה כלות בחזרה לשורשו
ב'היה דר בעליה'.

וההארה שמאירה את הכלי שלמעלה מן האורות כלומר
כח כללות הכלים שמחברם יחד אהדדי והופכם לאחד,
שזהו 'מניחו על שולחנו ודיו', צירוף של מדרגת המנורה
יחד עם מדרגת השולחן.

מה שנראה כפשוטו 'שעת הסכנה' שזה עומק של נקודת
הנפילה, אבל ברור הדבר ששעת הסכנה היא מגלה את
המעמקים הנעלמים של מציאות הפנימיות, ששם שורש
מציאות הכלים מתאחדים, המנורה והשולחן מתאחדים
יחד אהדדי וע"י כן בוקע האור של הארון שהוא שורש
מציאות ההארה, זה שלימות של מדרגת ה'אך', מ'והיית
אך שמח', ששמחת ימי הסוכות מתפשט לכל חודשי
החורף בכלל ולחנוכה ופורים בפרט.

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

וא"כ הוא צריך להסתכל למעלה, - זוהי דרגת הראיה
של מי שרואה את הנר חנוכה הזה שמונח בחלון מכח
'היה דר בעליה מדליקה בחלון', - הוא רואה את הת-
נועה של ההארה הנמצא מתתא לעילא של ה'כלות' של
מציאות הכלים, הוא רואה את אותה הארה שמאירה
מתתא לעילא וחוזרת בחזרה לשורשה, - זה מה שהוא
רואה בחלון.

כשהראיה שרואים היא ראיית הנר חנוכה שמניחו על
פתח ביתו מבחוץ, - הוא רואה איך האור מתפשט לחוץ.

וכשהראיה שרואים היא ראיית נר שמניחה בחלון, הוא
רואה איך האור עולה מתתא לעילא, זה מהות ההארה
שמתגלה שם ותנועת ההארה המתגלה זהו ה'עשרים
אמה' שנתבאר, ומצד כך הראיה היא באופן שהדבר
הוא כפי שהוא נמצא בתנועתו מתתא לעילא, - לא
באופן של 'מעין' אלא באופן של 'עין רואה', זה עומק
נקודת הראיה שנאמר במדליקו בחלון כמו שנתבאר.

האור העליון שמאיר בשעת הסכנה

וכמובן יש את האופן שבשעת הסכנה מניחו על שולחנו
ודיו שזה עוד מערכת לעצמה בגדרי מציאות הכלים,
ובלשון תמציתית וקצרה ממש, יש את הכלי שמתגלה
מצד שורש ההדלקה של נר חנוכה שהוא מכח ההארה
של מנורה, - והרי בכלים שהיו בבית המקדש - 'מנורה
בדרום שולחן בצפון'.

כאשר מתגלה המציאות של שעת הסכנה שמניחה על
שולחנו ודיו, שעת הסכנה הוא האופן של ה'כופה עליו
את הכלי' בדקות שמתגלה בימי החנוכה, ומצד כך
מתחבר ההארה של המנורה והשולחן שהם מתחברים
יחד אהדדי.

זה סוד מדרגתו של משה רבינו שעליו נאמר "מן המים
משיתיהו" ועיקר השורש שבתיתבת משה זה הש' והמ'
ראשי תיבות שולחן ומנורה, שהמנורה והשולחן מתחב-
רים יחד אהדדי.

ובשעת הסכנה מתגלה השורש של הכלים, ומצד שורש
הכלים זה לא "הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 03-548-0529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציון את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התא-הקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אכזר אך-זר

מהות הזר שבאכזר

אכזר אך-זר, לשון של זרות, כל זה נקרא זר מלשון של "זורה לרוח", כלומר דבר המתפזר, החלקים אינם מצור-פים זה עם זה אלא כל חלק פונה להיכן שהוא פונה וא"כ הוא זר לחלק האחר, על שם כן הוא נקרא זר, זהו זורה לרוח שחלקי הדבר מתפזרים.

היחס הנוסף של זרות זהו ביחס שהוזכר בפעם הקודמת שאך הוא ר"ת אור-כלי, ומצד כך, יש את הזרות בעצם האור עצמו שחלקי האור מתפזרים כמו שהוזכר קודם, ויש את היחס של זרות שהאור והכלי נעשים זרים זה לזה שאינם מחוברים זה עם זה.

ובעומק כאשר יש כלי - כל חלקי האור מתקבצים לתוך הכלי וע"ש כן הכלי נקרא כלי מלשון כללות כי הוא כולל לתוכו את כל חלקי האור וע"י כן הוא מצרפם ומחברם, - היפך מציאות הזרות נעשה בהם מציאות של צירוף.

אבל כאשר יש זרות בין האור והכלי, הזרות הזו גורמת לכך שהכלי אינו מצרף את חלקי האור, וכשהוא לא מצרף את חלקי האור א"כ כל חלק מחלקי האור עומד כמציאות לעצמו שיש זרות בין החלקים עצמם, זה עומק מציאות כח הכלי שבכחו לצרף את הכל, וכאשר הוא אינו מצרף זה גורם שחלקי האור עומדים כמציאות נבדלת זה מזה.

תיקון האכזר בנס חנוכה

ולפי"ז בהבנה בהירה, כאשר התגלה מציאות הנס בימי החנוכה שמצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול שהיה ראוי לדלוק יום אחד והוא דלק שמונה ימים, - יש כמה וכמה פנים במציאות הנס, אבל פנים נוספות השתא במציאות הנס, - אותו שיעור שמן של יום אחד, אם הוא דולק יום אחד בפועל א"כ כל יום ויום צריך לתת עוד שמן, - כלומר יש אור ויש כלי והשמן הוא הכלי למציאות האור,

ומצד הסדר של הדבר כל יום ויום נצרך שיהא שמן חדש עבור אור פרטי לאותו יום, אבל כאשר מתגלה הנס והשמן הראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים, כלומר שאותו שמן מחבר שמונה הארות, זה עומק הצירוף שמונח בדבר, והיינו שמציאות הכלי שבשמן מצרפת אל תוכה, חובקת אל תוכה את כל חלקי האור, זה ההיפך ממציאות האכזר אך אור כלי זר שנהפך לאך רז, כלומר - הם מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול שהפך היה נעלם ונסתר בבחינת רז, וכידוע עד מאד מה שמבואר כבר בקדמונים שאור בגימטריא רז, בזה נעשה צירוף של האור והכלי, שזה הרי גדר האכזר, אור-כלי זר, שהאור זר למציאות הכלי, אבל כאשר הוא נתקן הרז הופך להיות אור ואזי האור והכלי מצורפים יחד אההדי.

וא"כ יש כאן פנים נוספות לעומק מציאות הנס שהיה בימי חנוכה שהשמן שהוא הכלי דולק בו שמונה הארות בשמור נת הימים וכולם מצורפים ע"י מציאות פנימיות כח השמן, נתהפך מציאות האכזריות לאך-רז שהוא מציאות של אור.

זה האור הגנוז שמאיר בימי חנוכה כידוע בבחינת רז שמ-שמעותו גנוז, נעלם, מכוסה, נסתר, והגילוי הוא שהחל-קים שבמציאות האור עצמו מתקבצים ע"י שמן אחד כמו שהוזכר.

כהונה זרות - דבר והיפוכו

אבל יתר על כן, בהגדרה הכוללת ממש הגדר של זרות הוא שבכל מדרגה ומדרגה מי שאינו שייך לאותה מדרגה הוא נקרא זר ביחס לאותה מדרגה, אבל בגדרי הדינים מה שמצינו כסדר בלשונות הפסוקים וכן הוא כסדר בש"ס ועוד, זה מה שנאמר "והזר הקרב יומת" "כל זר לא יאכל בו" וכן על זה הדרך, עיקר מציאות השם זרות נאמר בתור-רה כלפי מי שהוא היפך מציאות הכהן, ע"ז חל מציאות של זר, דבר והיפוכו, כהן והיפוכו הופך להיות זר, - וברור

הדבר כמו שהוזכר, כהגדרה כוללת בכל מדרגה מי שאינו שייך לאותה מדרגה הוא נקרא זר, וביחס למדרגת הכהונה מי שאינו שייך למדרגת שבט הכהונה הוא נקרא זר ביחס לכהונה.

אבל בפרטות, אם עיקר שם זרות נאמר ביחס לכהונה ברור הדבר שמציאות הזרות היא שייכת בעצם לענין הכהונה בבחינת דבר והיפוכו שהיא היפך ענין הכהונה, שם עיקר מציאות הזרות, והדוגמא הבהירה לכך - ולפי"ז גדרם של דברים - הרי מעיקרא בשורש הדבר העבר דה היתה בבכורות, ביעקב ועשיו, ואף קודם לכן כמו שאומרים חז"ל, ונשתנה סדר הדבר בהר סיני ע"י חטא העגל שנעתקה העבודה מהבכורות לכהנים, - ואזי נאמר שם "הרגו איש באחיו" שנעשה מציאות של פרוד, כמו שנאמר בפסוק "ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע" וגו', וכמו שמבואר בחטא העגל שלקחו את העגל כמו שמשה רבינו נצטווה מפי הקב"ה, - "ויקח את העגל וגו' ויטחן עד אשר דק ויזר על פני המים וישק את בני ישראל" (שמות ל"ב, כ'), שנעשה שם מציאות של פירור שהדבר נעשה מפורר.

זה בעומק ההגדרה שבכיוור נאמר תמיד "כיוור וכונו" בשונה משאר כלים שלא מתגלה בהם ענין של 'כונו', אבל גדר הדבר הוא - כל מציאות של כן הוא מלשון הכן, ובהקבלה לכך כהן בהיפוך אותיות הוא הכן, כלומר ענין של הכנה, - זה ההבחנה של מציאות הכהונה, - מה שבכיוור מתגלה 'כן' כיון שגם הכיוור עצמו כל כולו אינו אלא מציאות של הכנה להכין את הגברא, להכין את הכהן למציאות העבודה.

יסוד ההכנה - בכלים ולא באור

ובפנימיות, על אף שכפשוטו הכהונה היא לצורך עבודה, אבל בעומק לפי מה שנתבאר השתא מהו עומק הדבר שכהן הוא אותיות הכן? - כי עיקר החידוש שמתגלה בכהונה זה התפיסה של הכן, של ההכנה, של הכלי, כל עניינו הוא הכנת הכלי שיוכל להצטרף למציאות האור.

נחדד ונסביר, - כל הכנה יסודה היא לעולם הכנה מצד הכלים, אין הכנה באור אלא שכשיש הכנה בכלי האור שורה בתוך מציאות הכלי, כל סדר הדבר שההכנה נצרכת היא להכין כלי ראוי שיוכל לקבל את אותו שפע, ובלשון רבותינו כידוע מאד, מצד טבע האור עצמו הוא מתפשט - "היה האור מתפשט", ומה שמעכב הוא שכאשר אין מציאות של כלי הראוי לקבל את האור, זהו המעכב במציאות האור, אבל טבעו של האור מצד עצמו - שכולו עומד כמציאות של התפשטות.

ולפיכך על מנת לא לעכב את מציאות האור נצרך להכין את הכלי, ולכן לעולם גדר הכנה היא שייכת במהותה, בהוייתה, למציאות הכלים.

עומק ההכנה שבכהונה ובכיוור וכונו

והרי שהמציאות של כל העבודה של הכהונה בעומק היא ליצור מציאות של כלים שלא יהיה מעכב בכלי והשפע יוכל לבוא אל תוכו.

ולכן מה שכפשוטו מתגלה שהכיוור וכונו הוא רק הכנה לשאר העבודה הפנימית, אבל ברור הדבר בעומק, הרי

אבל בפרטות, אם עיקר שם זרות נאמר ביחס לכהונה ברור הדבר שמציאות הזרות היא שייכת בעצם לענין הכהונה בבחינת דבר והיפוכו שהיא היפך ענין הכהונה, שם עיקר מציאות הזרות, והדוגמא הבהירה לכך - ולפי"ז גדרם של דברים - הרי מעיקרא בשורש הדבר העבר דה היתה בבכורות, ביעקב ועשיו, ואף קודם לכן כמו שאומרים חז"ל, ונשתנה סדר הדבר בהר סיני ע"י חטא העגל שנעתקה העבודה מהבכורות לכהנים, - ואזי נאמר שם "הרגו איש באחיו" שנעשה מציאות של פרוד, כמו שנאמר בפסוק "ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע" וגו', וכמו שמבואר בחטא העגל שלקחו את העגל כמו שמשה רבינו נצטווה מפי הקב"ה, - "ויקח את העגל וגו' ויטחן עד אשר דק ויזר על פני המים וישק את בני ישראל" (שמות ל"ב, כ'), שנעשה שם מציאות של פירור שהדבר נעשה מפורר.

כלומר, הכהונה היא כח של חיבור, כח של צירוף, ומי שהיה זר היה בו את הבחינה של 'זורה לרוח', והוא ההיפך של מציאות הכהונה.

ובדרך רמז, כידוע כהן בגימטריא דע עם הכולל, כלומר מציאות של חיבור בבחינת "והאדם ידע", שהוא מצורף מקושר ומחובר, זה מה ששבט הכהונה נבחר "לקדשו לכהנו ליי", והפך כך מי שלא שייך בעם ישראל לשבט הכהונה עליו נאמר "ויזר על פני המים וישק את בני ישראל", התגלה בו מציאות של הפירור שבדבר, זה עומק הפיזור והפרור שהוא היפך מציאות הכהונה כמו שנתבאר.

מהות הכיוור וכונו בשונה משאר כלי המקדש

אבל ביתר עומק, הלשון של כהן שנאמר בו 'לכהנו ליי' זהו מלשון כן כמו שנאמר "ואת הכיוור ואת כונו", הכהן הוא הכן, הוא הכלי שבדבר.

ובדקות בהגדרה יותר מדוייקת, יש כלים בבית המקדש שהם שייכים בעצם לעבודה: המנורה עומדת להדלקה, שולחן ללחם הפנים, מזבח הפנימי להקטרה, מזבח החיצון להקרבה, וא"כ הם כלים שנעשה בהם עבודה, הקרבה, משא"כ בכיוור וכונו שהוא ג"כ מכלי המקדש, אבל כיוור

הכהונה היא הזרות, כהן זר הם דבר והיפוכו. אבל כאשר אנחנו מצרפים את הגימטריא של המילה כהן שהיא ע"ה עם המילה זר [=רז] שהיא 207 עולה בידינו רפ"ב - שזהו אפר עם הכולל, זהו האפר שמתגלה כאן שכאשר הוא מתגלה מהצד העליון שלו הרי שהוא מתהפך מאותיות אפר לאותיות פאר שזהו לשון הקרא "לתת לך פאר תחת אפר" כמו שדורש שים חז"ל שזה קאי על מקום של תפילין, וא"כ כאשר זה מתעלה למעלה הכהן והזר מצטרפים יחד אהדדי להיות פאר, וגדר הדבר לפי מה שנתבאר, לתתא יש מציאות של הכנה ויש מציאות של דבר שהוא בלתי מוכן, ומצד כך הכהן הוא הכן ובזר שהכלי אינו מוכן זה גורם שהאור מתפזר, - כשהכלי אינו מצטרף לאור והאור מתפזר זה ההבחנה הנקראת זר בבחינת זורה לרוח.

אבל כאשר נעשה פנימיות מציאות העבודה והדבר מתעלה ונקשר לשורשו, כאשר הוא נקשר לשורשו ההתעלות שלו היא באופן שהוא מצרף את הזר, את הארז, והוא הופך אותו מאך זר לארז, כלומר שהזר מצטרף ומתחבר גם יחד, זה עומק פנימיות הגילוי של כח הצירוף של הכהן והזר.

כאשר נעשה העבודה על ידי הכהן, - מצטרף הזר, מתהפך הזרות והופך למציאות של רז ועל ידי כן מתגלה האפר, זה הגילוי בכל קרבן שכשהוא הופך להיות מציאות של אפר אז נעשית מצותו, זה גדר הנעשית מצד תו' שמצינו בקרבן, שזה הדין שאיברים שנתעכלו נחשב שנעשית מצותן ויוצאים לחולין, כלומר מה שהוא יוצא לחולין היינו שהוא הופך להיות מקדשים למעין המדרגה של זר, וזה נהיה כאשר הוא נעשה אפר, כלומר שנתחבר בו מציאות הכהן עם מציאות הזר, אז כפשוטו שנעשית מצותו מה שנעתק ממנו הקדושה כי פרח לה קדושתו, ובלשון עמוקה כיון שכל קדושתו היא לתכליתו, ממילא כנעשית התכלית - זה גופא קדושתו.

אבל מ"מ ההגדרה היותר כללית, מציאות הדבר שכאשר נתחבר האור - הכהן והזר גם יחד זהו הגימטריא של האפר, הכהן והזר [רז] מתחברים יחד אהדדי וזהו שלימות מציאות אותה הארה של מדרגת הכהונה שהיא מצרפת את מדרגת הזר למדרגת הכהן שיצטרפו יחד כמו שנתחדד.

הכלי החיצון ביותר שיש הוא הכיור וכנו, - סדר הדבר הוא מזבח החיצון, מזבח הפנימי, מנורה ושולחן, והארון שנמצא בפנים, אבל הדבר שנפגשים בו בהתחלה בכניסה לבית המקדש הוא הכיור וכנו, - וזה פשוט שכיון שזה ההכנה לכל סדר העבודה לכן הוא הכלי הראשון, - מן החיצוניות לפנימיות הוא הכלי הראשון, וההבנה הפשוטה שהוא ראשון רק מצד הסדר מחיצוניות לפנימיות, אבל בעומק ברור שמונח כאן שיסוד הדברים הוא שהכיור וכנו מה שהם נמצאים בראשית היינו מחמת שכל הפנימיות שבאה אחרי הכיור היא בתפיסה של כיור וכנו, בכדי שיהיה מציאות של כלי לצורך השפע הראוי להיכנס לתוכו, ולכן הכיור וכנו הוא בתחילת בית המקדש, - כפשוטו כיון שקליפה קודמת לפרי לכן הכיור וכנו נמצאים שם בכדי לסלק את הטומאה בבחינת 'טהרתו וקדשתו', אבל בעומק יותר כפי מה שנתחדד, מציאות הכיור וכנו שנמצאים בראשית הכניסה לבית המקדש, בראשית הכניסה לעבודה בפועל, זהו מחמת שבכיור וכנו מונח עומק התפיסה של כל סדר העבודה של הכהונה, ועל שם כן הכהן נקרא כהן כמו שהוזכר שזה אותיות הכן - הכנה בבחינת כנו, להכין את הדבר.

זה עומק כל מציאות העבודה להכין את הכלים שיהיו ראויים לקבל אל תוכן את מציאות השפע, ובוזה ההגדרה א"כ של אכזר, אור - וכלי, שמתהפך הדבר שהכלי אינו זר אלא מתגלה שבו נכנס האור - רז, האור נכנס אל מציאות הכלי, - זוהי עבודת הכהונה, הכהונה ביסודה ובמהותה היא לגלות את מציאות האור שהאור והכלי יוכלו להצטרף יחד אהדדי.

ולפי"ז מה שהזרות היא ההיפוך מציאות הכהונה כמו שחודד, גדר מציאות הזרות הוא שהדבר אינו יכול להצטרף.

צירוף הכהן והזר במדרגת פאר - אפר

ולפי"ז להבין בעומק יותר, - יש את ההבדל מצד העובד עצמו שיש כהן ויש זר, אבל יש את ההבדל מצד מה שעובדים, אם מקריבים קרבן שהוא קדשים או שמקריבים את הקרבן באופן שהוא חולין, אבל יתר על כן ההקרה היותר פנימית היא קטורת שמקטירים במזבח הפנימי, וכנגד כך מה שנאמר לגבי נדב ואביהו במטבע לשון הפסוק "בהקריבם אש זרה".

ולהבין עמוק - כמו שהוזכר הדבר והיפוכו של מציאות

מדרגת כלי דמנורה ומדרגת 'מקום ארון אינו מן המדה'

אבל ביתר עומק, הסברנו שכל מהות העבודה בבית המ־קדש יסודה היא מדין כיוור וכנו שמונח בהם הדין של ההכנה בבחינת הכנת הכלים בכדי שהאור יוכל לשרות בתוך הכלי שאז האור לא יתפזר לצדדים.

אבל למעלה מכך, זה המדרגה הנקראת ארון, וכמו שהוזכר פעמים הרבה ארון זה האורני ששם שלימות מציאות ההארה, מה ההבדל העצמי בין האור של הארון לאור של המנורה, - כמובן שיש כמה וכמה הבדלים אבל ההבדל העצמי היסודי בין האור של המנורה לאור של הארון הוא, - מנורה נקראת מנורה כמו שהוזכר מלשון מה-נר, "נר ה' נשמת אדם" שאדם בגימטריא מ"ה, וא"כ אדם-נר זה הגימטריא של מנורה [-ללא הו'], כלומר מצד המנורה יש מציאות של אור ויש מציאות של כלי, אבל במדרגה של ארון מתגלה למעלה מכך, וכמו שאומרת הגמ' בבבא בתרא ועוד "מקום ארון אינו מן המדה", מה עומק הדבר לערכין דידן השתא שמקום ארון אינו מן המדה? - כלומר כל מקום של כל דבר הוא הבית קיבול הוא הכלי לאותו דבר, יש את הכלי עצמו לאור, ויש את המקום של הבית קיבול שזה המקום שהכלי נמצא בתוכו שהוא הכלי שחור־פף ומצרף את האור ואת הכלי גם יחד, עיקר שורש הכלי הוא המקום שהוא הכלי שמקבל אל תוכו את הכל.

כאשר נאמר יסוד הדבר ש"מקום ארון אינו מן המדה" כלומר, מתגלה כאן תפיסה שאין כאן מציאות של כלי, מציאות הכלי איננה מתגלה בו שהיא מציאות הארון כפ־שוטו.

משה ובצלאל - השגה מצד האור ומצד הכלי

הרי ידוע עד מאד מה שאומרים חז"ל ביחס למשה ובצלאל, שמשם נצטוו לעשות ארון שנאמר "ועשו ארון עצי שיטים" וגו', ובפועל עושה אותו בצלאל, ומשה רבינו סבר לעשות קודם את מה שנמצא בתוך המשכן ולאחר מכן את אוהל מועד, ואמר לו בצלאל אם קודם נקדים את מה שנמצא בתוכו, להיכן נכניסם, - צריך שסדר הדבר יהיה שקודם כל בונים את הכלים [- את אוהל מועד], ולאחר מכן את מה שרוצים להכניס אל תוך אוהל מועד, וע"ז אמר לו משה רבינו "בצל אל היית" שזהו השם בצלאל,

מהו 'בצל אל היית'? - כמו שהוזכר, משה רבינו השיג את הדבר מכח מדרגת האור, אבל בצלאל השיג את הדבר מכח מדרגת הכלי שזה מדרגת הצל, שכאשר האור מס־תלק יש את הצל.

מצד סדר הדבר מכח תפיסת בצלאל שהוא 'בצל אל', קודם צריכים לבנות כלים [- אוהל מועד] ולאחר מכן לבנות את מה שרוצים להכניס אל תוכו, - לוחות העדות.

אבל מצד מדרגת האור, הכלי בטל לאור וא"כ אין צורך קודם לעשות את הכלי על מנת שיהיה מקום להכניס אל תוכו את מה שרוצים להכניס. - זה עומק המדרגה של הארון, בצלאל עשה את הארון ובתפיסתו הארון הוא כמו המנורה שקודם צריך שיהא מציאות של כלים ולאחר מכן יש את מה שמכניסים אל תוך מציאות הכלי, אבל מכח מדרגתו של משה רבינו מתגלה תפיסת האור שלמעלה ממציאות הכלי, - הכלי הוא מלשון 'כלות' שנכלל בחזרה בשורשו כמו שהוזכר, ועל ידי כן מתגלה פנימיות תפיסת הארון שזהו ה"מקום ארון אינו מן המדה".

ההקבלה בין מדרגת מקום הארון למקום דק־בורת משה

וברור הדבר מה שנאמר בגמ' בסוטה בענין קבורתו של משה רבינו "ולא ידע איש את קבורתו" שכשהיו עומדים בהר נבו למעלה נראה להם קברו למטה, וכשהיו עומדים דים למטה נראה להם למעלה, ומה שנאמר לענין הארון שמקום הארון אינו מן המידה זה לא שני דברים נבדלים מהדדי, זה היינו הך, - על משה רבינו נאמר "שני לו־חות אבנים הוריד בידו" שאלו הם הלוחות והשברי לוחות שמונחים בארון, וא"כ הארון אינו תופס מקום מחמת מה שנמצא בתוכו שזה מתגלה מכח ה"הורידה משה לארץ", ומצד כך כמו שמקום ארון אינו מן המדה שאין מקום שתופס את הדבר כך גם במדרגת קבורתו של משה נאמר "ולא ידע איש את קבורתו" מצד מדרגת המקום, - והרי לפי חלק מדברי רבותינו, אז זכה משה רבינו להשגת שער הנ' בבחינת "במיתתן רואים", - בחיים של משה רבינו הוא זכה רק למ"ט שערי קדושה, מ"ט שערי בינה, שע"ז נאמר "בחייהם אינם רואים", אבל במיתתו הוא זכה לשער הנ', - זה האור - נ' שבארון שמכח כך "מקום ארון אינו מן המדה", שזה מחמת שהוא לא אור של מ"ט בבחינת "מ"ט פנים טמא מ"ט פנים טהור" אלא הוא אור של מדרגת

משה- מדרגת הארון, אהרן הכהן- מדרגת מנורה

ובהקבלה עיקר העבודה של הכהן כמו שכתוב בקרא "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" שזה נאמר באהרן הכהן וכמו שאומרים חז"ל 'שלך גדול משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות', מהו 'מדליק ומטיב את הנרות' - כל ההגדרה של דין הטבת הנרות היא להכין את הנרות, יש את ההדלקה שזה עצם העלאת הנרות - "להעלות נר תמיד" ויש את ה'מטיב את הנרות', שכל הטבה היינו שמכינים את הנר להדלקה, ואהרן הכהן מכח מציאות ה'כהן' שבו - כהן גדול - הוא מכין את הנרות, - זה מדרגתו של אהרן הכהן.

אבל מדרגתו של משה רבינו היא מדרגת התורה, - הוא לא במדרגה של מנורה אלא הוא במדרגה של ארון, זו מדרגתו של משה רבינו, מצד מדרגתו של אהרן הכהן הוא נכנס פעם בשנה אל מקום הארון - "בזאת יבוא אהרן אל הקדש בפר בן בקר" שזה ביום הכפורים יום שניתנו בו לוחות שניות, ומצד כך הוא נכנס גם לפני ולפני נים, - ואז הוא צריך הכנה דרבה - "שבעת ימים קודם יום הכפורים מפרישים כהן גדול מביתו" שההכנה שעושים לו היא לא רק הכנה של שלושה ימים כמו במתן תורה אלא הכנה של שבעה ימים.

אבל מצד מדרגתו של משה רבינו ששכינה מדברת עמו בכל שעה, ומאיפה היה הדיבור - "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים" שהדיבור היה ממקום ארון, משם היה מקור הדיבור אל משה רבינו שהוא זוכה לנבואה, כלומר שמדרגת נבואתו היה מ'מקום ארון אינו מן המדה' מאותו תפיסה שהכלי עומד מוכן כסדר לדבר, זה עומק כח מדרגתו של משה רבינו שזהו גדר שיעור הדבר שחל בו - שורש פנימיות ההארה שהכלי והאור מצורפים יחד אהדדי ואין בו מציאות של חסרון אלא כולו עומד כמציאות של שלימות.

ובדרך רמז - אור - כלי עם הכולל בגימטריא רפ"ח שזה אותיות של חסר, - מצד התפיסה התחתונה הכלי מצמץ צם את האור, מחסיר את האור, מגביל את מציאות האור כמו שהוזכר בהרחבה לעיל, אבל מהצד העליון זה מתהפך לאותיות סרח בבחינת "סרח העודף", כאשר האור גובר על מציאות הכלי הרי זה בבחינת 'כלי מלא מח' זיק' כדברי הגמ' בברכות - "לא כמידת בשר ודם מידת

שער הנ', ולזה זכה משה במיתתו ולכן נאמר בו "ולא ידע איש את קבורתו".

מהו בעומק "ולא ידע"? - כמו שהוזכר, כהן הוא בגימטריא דע [- עם הכולל] כלומר הדע זהו מציאות ההכנה שנצרך להכין את מציאות הכלי. אבל אצל משה רבינו שהוא למעלה מאותה מדרגה, עליו נאמר "ולא ידע".

משה למעלה ממדרגת כהונה - הכנה

ובעומק בהקבלה הזאת, כמו שאומרת הגמ' שלושה דברים עשה משה מדעתו והסכימה דעתו לדעת השכינה, ואחד מהם הוא שפירש מן האשה, שנשא משה ק"ו בעצמו, ומה כנסת ישראל שלא דיברה עמהם שכינה אלא במתן תורה נאמר בהם "היו נכונים ליום השלישי" - ושם נאמר "והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה' פן יפרץ בם", כלומר, "היו נכונים" מאותו בחינה של 'כהנים' מלשון הכן, שהיה צריך שם למדרגת מתן תורה הכנה של שלושה ימים להכנת מציאות הכלי, וכידוע כלי הוא ר"ת כהן לוי ישראל שהם ג' המדרגות, זהו ה"היו נכונים לשלושת ימים", הכנה של ג' המדרגות.

אבל משה רבינו שנשא ק"ו בעצמו שצריך לפרוש מן האשה משום ששכינה שורה בו בכל שעה, מה עומק הדבר ששכינה שורה בו כל שעה - וכמובן בפשטות הוא לא צריך הכנה כי הוא למעלה מהמדרגה של הכנה אלא הוא שייך כבר לעצם הדבר.

אבל בדקות יותר למה שנתבאר השתא, - אין לו את מציאות הכנת הכלי, כולו הוא "כי קרן עור פני משה", כלומר שהוא נמצא באותה מדרגה שאין צורך של הכנה אלא מציאותו הוא שהוא מוכן לדבר.

זה העומק הפנימי שמשה רבינו הוא איננו כהן, כפשוטו כמובן כמו שאומרים חז"ל שמכח שהוא אמר "שלח נא ביד תשלח" לכן נעתק הכהונה ממשה שהוא נשאר להיות רק בשבט לוי והכהונה נעתקה למדרגתו של אהרן, אבל בעומק יותר הגדרת הדבר הוא שמשה רבינו בפנימיות הדבר - הוא למעלה ממציאות הכהונה, למעלה ממציאות ה'הכן' כי הוא עומד מוכן מצד עצמו בכל עת ובכל שעה, - שהרי בזה שונה נבואת משה מנבואת שאר כל הנביאים כולם שבכל שעה הוא מוכן לנבואה, ולכן הוא למעלה ממדרגת הכהונה.

הארת מדרגת מקום דארוני במקום ההדלקה

ומאיפה השורש הפנימי - עד כמה שיש גדר של מנורה שהיא בבחינת כלי שיש אור ויש כלי, א"כ יש לה גדר של מקום, - 'מנורה בדרום' זהו מקומה בבית המקדש, אבל עד כמה שמתגלה שורש ההארה מדין הארון 'מקום ארון אינה מן המדה', א"כ כמו שאפשר להדליק בפנים אפשר להדליק בחוץ, - אם אפשר להדליק רק בפנים א"כ זה אור וכלי כפשוטו, אבל אם מאיר התפיסה של הארון שמקום ארון אינו מן המדה, א"כ אין מקום לדבר ולכן שייך גם "הדליקו נרות בחצרות קדשך", ומצד כך שייך גם שכל כנסת ישראל ידליקו שכל אחד "מדליקו על פתח ביתו מבחוץ", "מדליקו בחלון", "מדליקו על שולחנו ודיו", כל אלה הם המקומות של ההדלקה, שהמציאות היא שההדלקה יכולה להיות בכמה וכמה מקומות, פתח ביתו, עליה, שולחנו, - עד שמפני החשש הוא מדליק בשתי מקומות, כלומר שאין גדר של מציאות מקום כפשוטו שאותו מקום שייך דייקא להדלקה, - וודאי זה מתלבש למעשה לדיני מקום, אבל השורש של הדבר מתגלה שזה יכול להעתיק ממקום למקום, זה עומק נקודת ההדלקה.

וזה עומק הדבר שההדלקה כשרה בזר, - ובחנוכה לא רק שהיא כשרה בזר אלא כל מצות נר חנוכה היא 'נר איש ביתו', כלומר שזר לכתחילה מצווה להדליק נר בחנוכה זכר למנורה שנמצאת במקדש בפנים שהדלקתה ע"י כהן, כי בחנוכה מתגלה התיקון שהזר מתהפך מזר לזר, - זה פנימיות מציאות ההארה.

מדרגת ההכרח שבהארת חנוכה

בלשון עמוקה, אכזר בגימטריא רכ"ח שמתהפך למילה פרח שהיא השורש של המילה הכרח, וכידוע עד מאד יש את כח הבחירה ויש את הידיעה שלמעלה מן הבחירה שהיא כח ההכרח שהאדם מוכרח לדבר.

ומהי פנימיות ההארה שמתגלה לפי"ז בנר חנוכה? - מצד החלק החיצוני היה את המתיוונים שזה שורש מציאות החטא ושורש הגזירה שגזרו יון "להשכיחם תורתך ולהע" בירם מחוקי רצונך", אבל כשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, זה לא רק כפשוטו שהיה מלחמה והם נצחום, שהרי ברור הדבר - הם מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול שלא נגע בו זר וטמא אותו ומשם היה שורש נקודת ההצלה, - וזה לא במקרה שהיה את הפך שמן אחד

הקב"ה, מדת בשר ודם כלי ריקם מחזיק כלי מלא אינו מחזיק, אבל מידת הקב"ה כלי מלא מחזיק כלי ריקם אינו מחזיק שנאמר יהיב חכמה לחכימין", - כשמתקיים 'יהיב חכמה לחכימין' אזי כמשל הידוע של המגיד מדובנא שה' כלי מלא השפע נשפך סביבות הכלי, - זהו 'סרח העודף' וזוהי המדרגה של אור וכלי מהצד העליון שבו, לא שהכלי מחסר ומצמצם את מציאות האור אלא האור נמשך ונשפע בריבוי של שפע אור, זהו המדרגה של סרח העודף כאשר האור והכלי מצורפים יחד אהדדי כמו שנתבאר.

מדרגת נר חנוכה - צירוף האור והכלי

אבל מ"מ מצד כך להבין עמוק - מטבע הלשון שתיקנו לומר בעל הניסים 'והדליקו נרות בחצרות קדשך' והשא' לה הידועה עד מאד וכבר דנו בכך הפוסקים, מהו 'והדלי' קו נרות בחצרות קדשך' הרי מקום ההדלקה צריך להיות בפנים, וגדר הדברים בקצרה ממש, כידוע עצם ההדלקה עצמה אינה פסולה בזר, הקושי הוא להיכנס לפנים, זה נקודת האיסור, ומצד כך עומק הכח ש'הדליקו נרות בחצרות קדשך' זהו מהשורש של ההארה שהכהונה והזרות יכולים להצטרף יחד אהדדי.

וזה העומק הנורא של נר חנוכה, שהרי הדלקת נר חנוכה היא זכר למה שהדליקו במקדש, והרי במקדש מי שיוכל להדליק בפועל בפנים הוא רק כהן שזה עבודתו - עד כהן גדול כמו שנמר לאהרן "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות".

אבל בחנוכה כל ישראל מדליקים נר זכר להדלקה שכהן עושה במקדש, והדבר הוא פלא כמובן, הרי המעשה הזה הוא מעשה ששייך רק לכהונה ומה שייך לעשות זכר שכל ישראל יעשו מעשה שביסודו הוא הדלקה בפנים ע"י כהן, - וכמובן השורש כבר מונח בעצם ההגדרה של 'והדליקו נרות בחצרות קדשך' שההדלקה לא היתה בפנים וממילא יש להדלקה הזו שורש של הדלקה ע"י זר, - כאן מונח עומק התשובה.

אבל להתבאר בכל מהלך פני הדברים, זה העומק של נר חנוכה, בחנוכה מתגלה האךזר האור - כלי זר, שההדלקה נעשית ע"י מדרגת אכזר, זה מדרגת נר חנוכה, - במדרגה הזו של נר חנוכה מתגלה האור וכלי שמי שמצרפם הוא הזר, הישראל שנמצא בחוץ הוא זה שמצרף אותם.

תוקף החיבור שהוא למעלה מנקודת הבחירה, ממקום ההכרח כמו שהוזכר שאכזר בגימטריא כרח שהוא מכריח את הדבר.

זה פנימיות ההארה של צירוף האור והכלי, ומצד כך מתגלה הפנימיות של הארת נר חנוכה שהחיבור של כנסת ישראל והקדוש ברוך הוא הוא גדר של אונס, "לא יוכל לשלחה כל ימיו".

שאלה: מה שהרב אמר ביחס למשה ובצלאל שזה נאמר גם על הארון ומה שבתוכו שזה לוחות העדות, לכאורה לא מצינו את זה רק לגבי המשכן והכלים.

תשובה: כן. - לא הזכרנו את המילה ארון ומה שבתוכו, רק שהסברנו לאחר מכן שמקום ארון הוא ביחס למציאות של איפה שהארון נמצא, - הזכרנו הרי שני שלבים, אם שמתם לב שדקדקנו וכשהזכרנו את הארון ואמרנו ביחס של מה שנמצא בתוכו לא הגדרנו שזה הלוחות, והגדרת הדבר - דובר שיש הבחנה של כלי כמו נר ומנורה שיש את האור ואת הנר שהוא הכלי, ויש את ההבחנה של המקום שהוא עוד הבחנה של כלי של הדבר, ובעומק - אם אנחנו לוקחים את הדוגמא הבהירה כאשר משה רבינו הוריד את הלוחות - "שני לוחות אבנים הוריד בידו" האם כבר נבנה הארון או לא נבנה הארון? - והיינו שמשה רבינו הוריד את האור שעתיד להיות אחר כך בתוך הכלי בדיוק מאותו נקודה של שורש, ורק שהסברנו שהשורש של הדבר נמצא בהגדרה של הנידון מה לעשות קודם, האם מה שנמצא בתוך הארון או הארון עצמו, וזה גופא היה גם שם, שהרי הארון נבנה אחרי שהיה את מציאות הלוחות שירדו, אבל השורש הוא האם דנים לפני כן על האור או שדנים לפני כן על הכלי, וביחס של הארון אם מקום ארון אינו מן המדה א"כ זה גורם שגם הארון ביחס ללוחות הלוחות צריכים לקדום למציאות הארון, - כשדקדקנו בלשונו לא אמרנו את הלשון שהנידון של בצלאל ומשה היה ביחס ללוחות, רק אמרנו ביחס למה שנמצא בתוכו, ובעומק זה היחס של מציאות המקום, - יש לנו מקום שזה הכח הכולל ויש לנו את הכלי עצמו ויש לנו את מה שנמצא בתוכו.

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

שלא נגע בו זר, אלא מה התפיסה שמתגלה שם, - מצב הבחירה של היוונים הם היו בוחרים לטמא כל שמן, וא"כ מה שגרם שאת אותו שמן הם לא מטמאים זהו האור שלמעלה מהבחירה, הוא המקום שגרם שנשאר פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול שאין בו מגע יד אדם כמו שאומרים רבותינו, כי הוא למעלה מהמקום של מגע יד אדם, הוא למעלה ממציאות הבחירה.

זה עומק מציאות הכח שמתגלה במדרגת האכזר שהוא בגימטריא פרח, כח ההכרח שבהארה של נר חנוכה.

פנימיות ההארה של נר חנוכה שהוא צירוף של האור והכלי הוא מכח כך שנעשה החיבור בעל כרחו, והדוגמא הבהירה לכך מה שנאמר בפרשת אונס "ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו", והיינו שיש כאן צירוף של אור וכלי - זכר ונקיבה יחד בדבר שהוא הכרח, כלומר הוא עשה מעשה של אונס שהוא מעשה של הכרח, ולכן הוקדע בע ההכרח בדין ש"לא יוכל לשלחה כל ימיו".

פנימיות הארת חנוכה - חיבור בגדר אונס

זה העומק שמתגלה בכנסת ישראל במדרגת חנוכה, - מצד הקלקול הגזירה של יון היתה שבתולה הנישאת תיבעל להגמון תחילה, אבל מצד נקודת התיקון מתגלה האור של ה"לו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו", מכאן מתגלה עומק ההארה של נר חנוכה שעל אף שח"ו היה מציאות של מתיוונים אבל מתגלה שהחיבור של כנסת ישראל עם הקב"ה הוא במדרגה של הכרח.

כאשר הקדוש ברוך הוא כפה עליהם הר כגיגית במדרגת מתן תורה, זה היה בגדר של אונס והאונס גורם את ה"לא יוכל לשלחה", - יש אופן דתיקון שזה מתגלה בפורים "הדר קבלוה בימי אחשוורוש" מאהבת הנס, וא"כ עוד פעם חוזר הבחירה מכח אהבת הנס, זה התיקון של פורים.

אבל התיקון של חנוכה זה הגילוי של לא יוכל לשלחה כל ימיו, מציאות של הכרח, זה פנימיות ההארה שמתגלה בחנוכה.

שהרי זהו מציאות של אונס, - הרי אין לך זר יותר גדול מאונס שהאור והכלי מצטרפים באופן של זרות.

זה עומק פנימיות ההארה של נר חנוכה של תיקון האכזר,

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 03-548-0529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציון את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התא-הקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אכל אוכל אכילה

אכל אוכל אכילה

אבל הכלי בבית המקדש שהם נגעו בכלי עצמו זה היה הכלי של מזבח, "מזבח ששקצום יוונים".

כלומר היה כח של התנגדות למדרגת האור שמתגלה במנורה, שהמנורה היא עדיין במהלך של כלי אבל מתגלה במנורה הצירוף של האור והכלי שזהו אותיות מנר שבמנורה, התנגדות שמצד הכלים אבל לכלים שהאור מצטרף אליהם, שלא יאיר בהם, והיה התנגדות בעצם הכלי עצמו שהוא בכלי של מזבח, במזבח ששקצום יוונים ההתנגדות היא לא-כילת המזבח, ההתנגדות היתה למזבח בפועל אבל ביסודה לפעולת המזבח שזהו אכילתו של מזבח.

זהו האוכל האור כלי זה עומק מדרגת המזבח שהתנגדו לו היוונים וההתנגדות היא מצד מהלכי הכלים.

שלושת סוגי האכילה שבקרבות

ובפרטות יותר, במציאות המזבח יש לנו בכללות ממש ג' סוגים של קרבות, בהגדרה הכוללת יש ב' סוגים קדשי קדשים וקדשים קלים, אבל בהגדרה מפורטת יותר [וכמובן היא מתפרטת עוד יותר] יש לנו את מדרגת קרבן עולה שהוא עולה כליל מלבד העור, יש לנו מדרגה של קדשי קדשים שמלבד אכילת מזבח גם הכהנים אוכלים, ויש לנו את הקדשים קלים והדוגמא הבהירה לכך היא שלמים שהם עושים שלום חלק מזבח, חלק כהנים וחלק ישראל.

אלו הם שלושה סוגי אכילות שיש בבית המקדש ובמזבח בפרט שהוא עיקר מקום האכילה, אכילת גבוה, והיינו שמכח מציאות המזבח ישנה את החלוקה לשלושה סוגי האכילות, המזבח מברר את חלק האכילה של גבוה, את חלק האכילה של הכהנים, ואת חלק האכילה של ישראל.

הכלאים דמאכלות אסורות והכלאים שבדבר היתר

ועומק הדברים, המילה אכל עצמה בהיפוך סדר האותיות יוצא 'כלא' מלשון 'אדוני משה כלאם', כלומר כל מציאות

יש אכילת הדיוט ויש אכילת גבוה, וכמובן אכילת הדיוט הוא הענף ואכילת גבוה הוא השורש, ועיקר האכילת גבוה מתגלה במזבח.

בגלות יון, היוונים התנגדו לכנסת ישראל בכלל לבחינת לי ראש שבישראל, כלומר למדרגת תורה שנמצאת אצל ישראל, ובפרטות יותר במדרגת מקום הם התנגדו למדרגת בית המקדש שעליו נאמר "מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים", ובפרטות הם התנגדו לכלים של בית המקדש, הם לא חרבו את הבית, יש את ה"ג פרצות שפרצו בהיכל אבל לא היה על ידם מציאות של חורבן גמור רק 'פירצה'. ועיקר ההתנגדות שלהם היתה למדרגת הכלים, בית המקדש נקרא 'אורו של עולם' כמו שאומרת הגמ' בבבא בתרא דף ד' במעשה של הורדוס, ומצד כך לא היה אם כן התנגדות מצד האור עצמו התנגדות לבית המקדש עצמו שהוא אורו של עולם רק מדרגה של פירצה במה שהם פרצו י"ג פרצות, כלומר שהם התנגדו לאחד שבגימטריא י"ג כידוע, לכח האחדות.

אבל עיקר ההתנגדות שלהם היתה למדרגת כלים אך ר"ת אור כלי כמו שנתבאר, ולאיזה כלים היה ההתנגדות בפועל ממש ההתנגדות היתה למנורה וההתנגדות היתה למזבח, והשורש הוא כמובן בארון שהוא שורש האור, אבל בפועל ההתנגדות היתה למנורה ולמזבח.

התנגדות היונים למנורה והתנגדותם למזבח

וההתנגדות למנורה ברור ופשוט כשנכנסו יוונים להיכל הם טמאו כל השמנים על מנת שלא יהא אפשרות להדליק את המנורה, ומצד כך א"כ בעומק הם לא טמאו את עצם המנורה עצמה, אלא את השמן שהוא בבחינת הנר שעל ידו מאיר הדבר בו היה עיקר נקודת הטומאה.

אבל יש בירור יותר גבוה שזהו הבירור ששייך למדרגת אכילת מזבח, בכללות ממש כמו שהוזכר אכילת מזבח נחלק לשלושה אופנים של צורת אכילה, כלומר, אכילת גבוה ממש, אכילת כהנים שזה הממוצע, ואכילה של יש-ראל, אבל ג"כ, זה לא אכילת הדיוט כפשוטו אלא אכילת מצוה אכילת קדשים.

וגדר הדבר, הבירור שנעשה במאכל הוא בתוך חלקי הטוב שבו שנעשה הבירור של חלק גבוה אכילת מזבח, חלק לכהנים וחלק לישראל, זה הבירור בין טוב לטוב שנמצא בתוך המאכל עצמו, זה מה שמתגלה באכילתו של מזבח. והכהנים וכן הישראל כאשר הם אוכלים את האכילה שהגי-עה להם מן הקדשים, אז חוזר להיות באכילתם בירור שחל-קי הרע נבררים, שהרי אכילת קדשים היא לא במדרגת המן שהוא לחם שנבלע באיברים ומעין כך בעץ החיים שאם אכל האדם מעץ החיים וחי לעולם הכל היה נבלע באברים, אלא יש באכילה הזו מציאות של פסולת, אבל זה מצד אכילת ההדיוט, אכילת הכהנים ואכילת הזר, אבל מצד שורש עצם האכילה של המזבח הוא יוצר בירור של טוב וטוב, החלק השייך לגבוה, החלק השייך לכהונה והחלק השייך לישראל, אלו הם שלושת החלקים המתבררים באכילתו של גבוה.

ולפי"ז בהבנה בהירה, מה שמתגלה אצל היוונים "מזבח ששקצום יוונים", עומק ההתנגדות של היוונים שהם מתנגדים למציאותו של מזבח היינו שהם מתנגדים לבירור של חלקי הטוב שמבוררים זה מזה ונעשה את כל שלושת החלקים המבוררים שהוזכרו, לדבר הזה גופא חלה ההתנגדות של יון, מציאות ההתנגדות של יון היא שהם כולאים את הדברים זה עם זה, כלומר מחברים אותם יחד מצרפים אותם גם יחד באופן שלא ניתן בהם עומק נקודת הבירור.

ב' הכוחות שבפה דיבור ואכילה

ובחדות יותר, כידוע עד מאד יש באדם ד' מערכות בגלגולת שבו, עינים ואזנים חוטם ופה, אלא הם הנקבים שנמצאים בגלגולת שבאדם, ובכל אחד מהם יש מציאות של חוש, העין לראות, האוזן לשמוע והחוטם להריח.

אבל בפה יש בו שני דברים ביחד, מצד אחד יש בפה את מציאות הדבר היוצא מבפנים לחוץ שזה השמעת קול האדם, קול, דיבור אבל מאידך יש במציאות הפה תכונה נוספת ובעומק תכונה הפוכה, מבחוץ פנימה שזה המאכל שנכנס לתוך גופו של האדם, ובזה שונה הפה משאר הנקבים שנמ-

האכילה כידוע עד מאד באוכל מעורב מציאות של טוב ורע, הטוב ורע מעורבים בו ולכן כל פעם שהאדם אוכל נעשה בירור מאכילתו, חלקו נבלע באיברים ובדם שהוא הופך להיות חלק מקומת גופו של האדם, וחלקו הופך למציאות של פסולת, ולכן בעומק כל אכילה היא מלשון כלא, ל' כלא זהו הלשון כלאים בגדרי איסורי תורה, שכלאים זה צירוף של שני דברים שמעורבים זה בזה באופן שאיננו מתוקן, לא תערובות דתיקון בבחינת 'והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו', אלא תערובת דקלקול מהותה היא כלאים, זהו הגדר של כלאים, אלא שכלאים הם שייכים לחלק מאיסורי התורה, והיינו כמו שאומרים רבותינו שהגדר של איסורי התורה כלומר שאין לנו כח לברר את התערובת שבדבר את הכלאים שכלואים זה בזה ולהפריד כל אחד ואחד לעצמו, בתחילה קודם שנעשה הכלאים אז כמובן שאפשר להפריד את הגפן מן החטה, אבל לאחר שנתערב הדבר והם גדלים, הם נעשים כלואים ביחד זה עם זה וע"י כן אין מציאות של בירור, זהו האיסור הנאה שיש באיסור כלאים, לא רק איסור אכילה אלא גם איסור הנאה.

אבל יתר על כן, כאשר מתגלה בכל מאכל האכילה שאוכלים אותו, אין כוונת הדבר שיש כלאים רק באיסור הנקרא כלאים ושאר דברים הם אינם כלאים, בדברים המותרים כמובן אלא גדר הדבר הוא שכל חפץ וחפץ הראוי לאכילה הוא בעצם כלאים אלא שיש כלאים שאפשר לברר את הכלאים שבהם ואלו הם הדברים המותרים לאכילה, ויש כלאים שאי אפשר לברר אותם שאלו הם כלאים שא-סרה תורה.

הבירור שבאכילת הדיוט ושבאכילת גבוה

ובדקות יותר, כאשר מבררים כל מאכל, הבירור הוא בטוב ורע המעורבים זה בזה, זה בירור חלקי הטוב שבמאכל שני-בלע באדם, וחלק הרע זה חלק הפסולת, שעל שם כן מקום שהפסולת יוצא נקרא 'בית הרעי' כלומר, כי משם יוצא חלק הרע שבאכילה, משעה שאדם הראשון אכל מעץ הדעת טוב ורע שמעורבים זה בזה, הטוב נבלע באדם והרע יוצא מבית הרעי, זה שורש כל האכילות כולם שמצד הקלקול ששורשם באכילת עץ הדעת.

זה הבירור התחתון שמתגלה בכל מציאות של אכילה, הטוב והרע כלואים זה בזה, ונעשה בירור של טוב לעומת מציאות של רע.

צאים באדם עינים אזנים וחוטם.

ולפי"ז בהבנה הבהירה, ידועים עד מאד דבר רבותינו לגבי מה שנאמר בקרא "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", כלומר שכאשר הנפש ניזון מהחטים, אבל כמו שאומרים רבותינו לא מהחיטים הוא ניזון זהו הגוף שהניזון מן החטים אבל עיקר מאכלו בבחינת "צדיק אוכל לשובע נפשו" נפשו' דייקא, האכילה שלו היא במדרגת "מוצא פי ה'" דבר ה' הנמצא במאכל שהוא המקיים את המאכל כמו שהאריך הבעל שם ועוד, מכח כך הנפש ניזונית כאשר היא אוכלת את המאכל.

ההבדלה שבין הקנה לושט שבאכילה ושורש צי-רופם

וגדר הדבר שהרי כמו שהוזכר בפה יש שני חלקים יש את מציאות האכילה ויש את מציאות הדיבור, אז כפשוטו יש כאן 'פלגינן', שתי דברים נפרדים זה מזה, ויתר על כן שהרי לדינא זה 'פלגינן', שהרי 'אין מסיחין בשעת הסעודה', כלומר שבשעה שהאדם אוכל נצרך שלא יהא דיבור, ואם הוא מדבר איננו יכול לאכול, "שמא יקדים קנה לושט", כלומר שהדיבור הוא החלק השייך לקנה והושט הוא החלק השייך למציאות האכילה והם נבדלים זה מזה.

אבל בעומק, זה שהם נבדלים זה מזה זהו משורש הושט שהוא מלשון שטות שהש'ט' שבושט זה שורש המילה שטות, "אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות". וא"כ כאשר מתגלה המציאות של האכילה רק מצד מציאות הושט כשלעצמה, הושט לעצמה היא שורש מציאות הק' לקול שבאכילה, [ובדקות זה סעודת ושתי שהוא מאותו לשון, שם כמובן זה בת' אבל השורש הוא אחד מצד אותיות הלשון דטלנ"ת], אבל מכל מקום כאשר האכילה חלה מכח שלושט כשלעצמו, אכילה שלושט לעצמו היא אכילה דקלקול, היא אכילה במערכת של שטות, "אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות", וזה מה שנאמר במן (במדבר י"א, ח') "שטו העם ולקטו וטחנו" וגו' מצד המ' קלקלים שבמן, שהאכילה אצלם לא היה באופן של לחם הנבלע באיברים מצד עצם מדרגתו של המן אלא מצד אכילה של שטות, זה ל' 'שטו' וכמו הלשון שנאמר בשטן "משוט בארץ באתי" וכן ע"ז הדרך.

אבל כאשר האכילה היא אכילה נכונה, אכילה מתוקנת

בבחינת "לא הלחם לבדו יחיה האדם" אכילה שלושט, אלא "על פי מוצא ה' יחיה האדם" כלומר שמה שהוא אוכל, הוא אוכל את דבר ה' שבתוך אותו מאכל, וכשהוא אוכל את דבר ה' שמונח בדבר נמצא שהוא מעורר כאן את הקנה, הוא מעורר כאן את כח הקול, והרי שבעומק בכל אכילה יש גם את כח הדיבור בהבלעה.

עומק הגילוי של "שמא יקדים קנה לושט"

ובדקות זה העומק של "אין מסיחין בשעת הסעודה שמא יקדים קנה לושט", אז כפשוטו וודאי זה סכנה, אבל בעומק יותר ה"שמא יקדים קנה לושט" הוא מכח כך שאם הוא ידבר בשעת אכילה א"כ הוא מסתיר את הקול הפנימי, וכדוגמא מה שהגמ' אומרת שלא נשמע קול גלגל חמה מפני קול המונה של רומי, כלומר קול חיצוני מעלים את הקול הפנימי, ומעין כך כאשר האדם ידבר בשעת הסעודה הרי שהוא מסתיר את הדבר ה' שנמצא בתוך המאכל, זה עומק מה שמתגלה ב"שמא יקדים קנה לושט".

נחמד ונאמר, מצד התפיסה החיצונית של "שמא יקדים קנה לושט", הרי כמו שנאמר בדין הסיבה שהוא צריך להסב בצד שמאל ואינו מסב בצד ימין כי בצד ימין יש את הקנה והוא ינטה למקום הקנה, וכמו שכבר דנו הפוסקים מה קורה יעשה מי שהוא אטר לאיזה צד הוא יסב אבל מ"מ ההגדרה השורשית א"כ, שהאדם כאשר הוא אוכל באופן של בן חורין הוא מסב לצד שמאל, נמצא שזה אכילה מצד שמאל, והדוגמא הבהירה לכך שהרי שורש האכילה שבמדרגת אכילה נאמר בפסח ששם תיקון הפה פהסח, אבל התיקון של הפה איננו שלם שם, אוכלים פסח מצה ומרור, אין אכילה שלימה ולכן ההסבה היא הסבה בצד שמאל.

אבל כאשר מתגלה המדרגה של מתן תורה לא מדרגת ליל פסח אלא מדרגה של מתן תורה, מתגלה ה'אנכי ה' אל-קיי', מתגלים עשרת הדברות, מתגלה ה"בדבר ה' שמים נעשו", אז מתגלה "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה'", משא"כ בפסח שעדיין לא היה גילוי של מן, וק"ו שלא היה גילוי של מתן תורה, אבל אחרי מדרגת ליל הסדר מתגלה המדרגה העליונה יותר של אכילת המן, לחם הנבלע באיברים, [אמנם הם טעמו טעם מן בלחם שהוציאו ממצרים, אבל הוא לא היה במדרגת מן] וא"כ

אכל אונל אנילה

כפשוטו, אלא נחקק ומתגלה הדברי תורה בשעת עשיית האוכל, האכילה שנעשית בתיקון היא שבשעת האכילה הוא מדבר דברי תורה על השולחן, אבל השורש של אותו מציאות של הדבר שהוא אוכל, הוא גופא נעשה מכח 'טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון', זה עומק הדברי תורה שמתגלה בשעת עשיית המאכל.

מה שנאמר בגמ' בברכות "אפשר אדם חורש בשעת חרי" שה זורע בשעת זריעה וכו' תורה מה תהא עליה", בעומק הרי אלו הם דברי רבי שמעון בר יוחאי שזהו שיטתו, אבל לשיטת רבי ישמעאל שיש זמן זריעה וזמן חרישה, אבל גם בזמן זריעה ובזמן חרישה טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון", היא משכחת את הושט שיש בו צד של שטות כמו שנתבאר, והוא מצרף לו את מדרגת הקנה ועל ידי כן האוכל שהוא אוכל יש לו את מהלכי התיקון כמו שנתבאר.

מדרגת ברכת המזון

ובדקות ברור הדבר על זה נאמר "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך", שזה המצות עשה דאורייתא שכאשר האדם אוכל בשיעור אכילה דאורייתא, הוא מתחייב בברכת המזון, וכוונת הדבר לפי ההגדרה שנתבארה השתא, עד כמה שהוא אוכל מאכל כשעלצמו, א"כ זה שייך לכח האכילה שבפה, אבל מכח כך שיש ברכה לאחריתא דאורייתא הוא מעלה את כל מה שהוא אכל למדרגת הדיבור, זה עומק המצוה דאורייתא של 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך' כי בארץ ישראל 'אורא דארץ ישראל מחכים' וא"כ, מתגלה הדבר שכל הפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל זה מחמת שאור החכמה ואור התורה "אורייתא מחכמה נפקת" מאיר בתוך הפירות עצמם, וזהו שבחה של ארץ ישראל שמוציאה את הפירות הללו שנשתבחה בהם ארץ ישראל ודייקא ישראל 'לי ראש' שזה מדרגת המוחין, זה עומק ה'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך'.

ומצד כך, אם אנחנו מציירים את הדבר בצורה בהירה:

- בשעה שעושים את אותו מאכל שזה ה'חורש בשעת חרי" שה זורע בשעת זריעה' יש את ה'טוב תורה עם דרך ארץ' שיש תורה בתוך העשייה.

- בשעת האכילה עצמה שעל השולחן הזה הוא עוסק בתורה.

האכילה הזו היא עדיין בגדר הסיבה, שמסיבין לצד שמאל והאכילה היא אכילה של ושוט, אלא שזה גופא התיקון בליל פסח מינייה וביה, תיקון של הושט ע"י אכילה דתיקון.

אבל מצד המהלך העליון יותר, האכילה שייכת למדרגת אכילת הימין, היא שייכת למדרגת האכילה מצד הקנה היא אכילה ששייכת למדרגה שהדבור וכח האכילה מצטרפים יחד אהדדי, אבל עוד פעם כמו שחודד, לא מצד כח הדיבור של הגברא, שעל כח הדיבור שבאדם נאמר 'אין משיחין בשעת הסעודה' אלא דייקא כח הדיבור שמתגלה באכילה הוא העומק של ה"דבר ה'".

עומק הדברי תורה שנאמרים על השולחן

והרי זה מה שנאמר לדינא שבכל סעודה צריך שיהא בה דברי תורה כי אם לא כן, הרי זה זבחי מתים, כמו שאומרים חז"ל על שולחן שלא נאמרו עליו דברי תורה שהוא זבחי מתים, ובעומק הדברי תורה שנאמרים זה פשוט וברור לכל ברדעת כפשוטו, הוא יכול לעסוק בהלכות הסעודה או בד"ת הכלליים שהוא עוסק בהם, אבל בעומק, באיזה ד"ת הוא עוסק? אם הוא זך ונקי מכוונים אותו, או שהוא מכוון מצד עצמו במדרגתו שהוא עוסק בדברי תורה ששייכים למאכל עצמו שהוא אוכל, זה גופא הדברי תורה שבהם הוא עוסק, ומצד כך הוא מקשר את המאכל למדרגת הדיבור של הדברי תורה שאליהם אותו מאכל נקשר, לא רק לכללות מציאות הדיבור אלא הוא נקשר בפרטות באכילה שהוא אוכל, לדברי תורה ששייכים לאותו חלק של האכילה הזו, זה גופא עומק הד"ת שנאמרים.

'טוב תורה עם דרך ארץ' התורה שבעשיית האוכל

ובדקות, הרי 'טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון', וכידוע מאד מה שאומר ר' חיים וואלוז'ינר שאין כוונת הדבר רק שהוא קובע עתים לתורה שעל זה נאמר טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון, אלא כוונת הדבר שבשעת הדרך ארץ עצמו הוא עוסק בדברי תורה, כלומר, שלפי"ז כפשוטו ממש "טוב תורה עם דרך ארץ" שבשעת הדרך ארץ עצמו יש תורה, אבל מה העומק שמונח בדברים? הרי מהיכן האדם אוכל, מכח "בבוקר זרע את זרעך" ולאחר מכן הוא קוצר את מה שהוא קוצר, ואוכל, "ואכלת ושבעת וברכת", אבל כאשר הוא עוסק בדברי תורה בשעת הדרך ארץ, א"כ אין כאן רק מציאות של אוכל

- ולאחריה, "וברכת את ה' אלקיך".

והרי שהדבר עטוף ראשיתו אמצעיתו ואחריתו שהאכילה עטופה במדרגת הדיבור, זו מדרגה של אכילה דתיקון בכל שלביה, זהו מדרגת אכילתן של תלמידי חכם, שהרי עם הארץ אסור לו לאכול בשר כדברי הגמ' הידועים בפס' חים בדף מ"ט, אבל תלמיד חכם כאשר הוא אוכל בשר, היינו שהוא אוכל את האכילה באופן שכולו דברי תורה, זה ההגדרה הכוללת שנקראת אכילתו של תלמיד חכם, וכע"ז נאמר 'הרוצה לנסך יין ע"ג המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין' וכן ע"ז הדרך.

התנגדות יין למזבח לאור המולבש בכלי

אבל לפי"ז לעינינו דידן השתא להבין את מהלכי ההתנגדות של יין, הרי יין התנגדו לכח ההארה של התורה, יין רצו 'להעבירם מחוקי רצונך' ו'להשכיחם תורתך', הם באים להשכיח את מציאות התורה, אז כפשוטו וודאי, מה שהם משכיחים את התורה זה ההתנגדות למנורה 'טמאו כל השמנים'.

אבל בעומק יותר, הם לא משכיחים רק את התורה כפשוטו שזה שייך למדרגת המנורה, אלא הם משכיחים את ה'טוב תורה עם דרך ארץ שגייעת שניהם משכחת עון', את האור המתגלה במזבח שהוא מקום של אכילתו של גבוה, שם יש השכחה מצד מציאותם של יין, זה ההתנגדות של יין באור והכלי של האכילה שמתגלה במזבח ששקצום יוניים, המזבח ששקצום יוניים זהו ה'חכמה תתאה', ה'חכמה עי' לאה' זהו חכמה מופשטת, חכמה כשלעצמ שזהו ה'תורה קדמה לעולם' זהו ה'חכמה עילאה' בהגדרה הכוללת, אבל 'חכמה תתאה' הגדרתה החכמה המתלבשת במציאות החומר שיורדת למציאות עשיית החומר.

בהגדרה הכוללת כידוע עד מאד, חכמה של יין זה חכמת הגוף אבל בהגדרה היותר מדוקדקת בערכין של מה שהוזכר השתא המקביל אליה בחכמה של תורה הקדושה זוהי הבחינה של 'טוב תורה עם דרך ארץ שגייעת שניהם משכחת עון', שזה עומק הדברי תורה המתגלים במציאות החומר, והכח הזה מתגלה במדרגה של מזבח ששם נעשה האכילה שבו מכח מדרגה של תורה.

ובעומק, יש במזבח את מדרגת התורה של 'טוב תורה עם דרך ארץ', ויש שמה את מדרגת התפילה כעין מדרגת

הברכה של ברכהמ"ז שזה היה שירת הלויים שהיו מנגנים על הקרבנות כאשר היו מקריבים קרבנות, 'וישראל במעמדם' שזהו תפילתם כמו שמרחיב הגר"א, והרי שבכל קרבן וקרבן היה גם את כח התפילה השירה שמתגלה מכח לויים ומכח ישראל, זה העומק העבודה שמתגלה במציאות של מזבח ולזה נתגדו בעומק, היוונים.

וא"כ כשהוזכר מדרגת האוכל שהוא מדרגה של אור וכלי, זה האור שמולבש בכלי שרואים כלי ולא רואים אור.

קומת ההתנגדות דיון בג' מדרגות הכלים

ונחدد את ההגדרה הזו יש מהלכי אור כפשוטו שזה מדרגת ארון ושמה הכלי הוא בטל, 'מקום ארון אינו מן המדה' וכמו שהורחב לעיל שהכלי שם בטל, המקום בטל והארון עצמו בטל, 'מקום כפורת אינו מן המדה', כלומר, הכל נמצא שם במהלכי ביטול של כלים הן המקום עצמו והן הארון עצמו בעומק, הוא במהלכי ביטול כפי שחודד לעיל.

יש מקום שנגלה אור וכלי שזהו מה שמתגלה במקום המנורה, במנורה יש את המנורה עצמה שהיא כלי שהאור הרי לא דולק שם כסדר וא"כ ברור שאין גילוי רק של אור אלא יש גם גילוי של כלי, שמצות המנורה היא להדליק אותה בערב, זה מציאות הגילוי שמתגלה במדרגת המנורה אור וכלי.

המהלך התחתון הוא האור המולבש בכלי ונעלם בכלי כדוגמת נשמה הנמצאת בגוף והנשמה נסתרת ונעלמת בתוך פנימיות הגוף, ולעין הרואה מה שרואה העין הגשמית כשהיא רואה בהמה, וכשהיא רואה גוי, נראה לה תנוע' תם זהה או קרוב לזהה כי לא ניכר פנימיות הדבר במקור חיותו, ה'נפש חיה' דבהמה, הנפש דעכו"ם או החלק אלוק ממעל שנמצא בישראל לא נראים בחיצוניות, ובחיצוניות נראית רק מציאות הגוף, זה נקרא מדרגת מזבח.

וזה הרי אומרת הגמ' שאלמלי ידעו אומות העולם מה שמ' זבח עושה וודאי שהם לא היו מחריבים אותו ויתר על כן היו שומרים עליו וכו', כלומר שעיקר מדרגתם של אומות העולם היא מדרגת מזבח כי אין אצלם גילוי של אור וכלי, אלא כל הגילוי אצלם הוא שהאור מתלבש במציאות הכלי, נעלם בתוך מציאות הכלי ומכוסה בתוכו, זוהי מדרגת המזבח.

היונים היה שבתולה הנישאת תבעל להגמון תחילה, יש את עצם הדבר ב'תבעל להגמון תחילה' אבל מוכח כאן בנקודת הדבר שלעולם בעלה אינו מוצא אותה סתומה אלא הוא מוצא אותה במציאות של פתוחה שזה הרי הסוגיא בתחילת כתובות של 'פתח פתוח מצאתי', זה עומק הגזירה שהכל יהיה במציאות של פתוח, אבל לא מצד התיקון בבחינת 'ושאינו יודע לשאול את פתח לו' שזהו הפתח של מציאות החכמה אלא פתח דקלקול.

אבל כאשר נעשה מציאות הנס ומצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כה"ג, חתום סתום, כלומר שנתגלה השורש של מציאות הדבר.

מדרגת 'שתים זו דיברתי' של האדם לעומת האחת דיבר אלקים

ולהבין עמוק מאוד במדרגת מתן תורה נאמר 'אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום', 'אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי', מה העומק של 'שתים זו שמעתי' כשהאדם מדבר א"כ הוא מדבר מאותו פה שיש בו גם את מציאות האכילה וגם את מציאות הדיבור, אלא שבפועל בשעה שהוא אוכל הוא לא מדבר ובשעה שהוא מדבר הוא לא אוכל, אבל הכח של הפה שממנו יוצא הדיבור הוא פה שיש בו שני כוחות גם כח של אכילה וגם כח של דיבור, ולכן הדיבור שלו הוא במדרגת 'שתים זו דיברתי' ולכן גם שמיעת האוזן שלו היא 'שתים זו שמעתי'.

אבל במדרגת דיבורו של מקום כביכול, כשהקדוש ברוך הוא מדבר את עשרת הדיברות, הוא המדבר בה"א הידיעה, בדיבור העליון אין שם את חלוקת הדבר שיש אופן של אכילה לעצמו ויש אופן של דיבור, והרי זה מדרגת לעתיד לבוא שלא נתאוו החכמים לעתיד לבוא שיהיו אוכלים ושותים אלא דייקא בחינת האכילה דלעתיד לבוא היא 'לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי', כלומר שהאכילה היא אכילתה של תורה.

עומק הדבר שכח האכילה מתגלה באכילתה של תורה זה לא רק שאין חומריות שוודאי שזה כך אלא עומק האכילה שהיא אכילה של תורה שמצד כך הכח של הדיבור והכח של האכילה הוא היינו הך, הוא אותו דבר גופא.

וא"כ קומת ההתנגדות של היוונים, הם התנגדו מהשורש של הארון, אבל בבית שני כבר לא היו יכולים להתנגד לארון לגמרי כיון שהיוונים היו בבית שני, והרי לא היה כבר הארון, וכמו שאומרת הגמ' ביומא בדף נ"ד שלחד מ"ד נגזו הארון במקומו ולחד מ"ד גלה לרומי [שורש יון], אבל מציאות הדבר שאין ארון ולכן לא נתגלה ההתנגדות של יון בעיקר כלפי הארון עצמו אבל ברור שבשורש זה מקום ההתנגדות.

ובעומק, מה שבבית שני אין מציאות של ארון זה מחמת שהבית עתיד להיות נשלט ק"פ שנה ע"י היוונים, ובמעמקים, לכן נעלם מציאות הארון.

ולכן עיקר ההתנגדות בפועל התגלה במנורה 'טמאו כל הש-מנים', וההתפשטות של ההתנגדות מתגלה במדרגת המזבח ששם זה הלבשה של האור בפועל במציאות הכלי.

אלו הם ג' המדרגות שהוזכרו:

א. אור מופשט, ארון אור נ'.

ב. מנורה בבחינת אור ונר שמחוברים יחד אהדדי האור והכלי.

ג. מדרגת מזבח שמציאות האור נעלמת בתוך מציאות הכלי.

זה סדר ההתנגדות שבקומתם של יוונים כמו שנתבאר.

ולפי"ז בהבנה בהירה כאשר נעשה הנס ובמקום יום אחד זה דלק שמונה ימים, הנס נעשה במנורה, אבל כיון שנתבאר ששורש ההתנגדות בפועל אף שהיא מתחילה במנורה אבל היא מתפשטת למקום של מזבח, וזה הרי הסדר כמובן, שהטיפה ראשונה שבשמן היא שייכת למנורה ומטיפה שניה ואילך זה שייך כבר למנחות, שזה גם כן בגדרי אכילה דא-כילת גבוה.

'חתום בחותמו של כה"ג היפך פתח דקלקול

אבל ביתר חידוד, מה שנעשה כח הנס שמצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר שהיפך מציאות מקום הפתח מצאו את הפך שהיה סתום 'חתום בחותמו של כהן גדול', דבר פתוח הוא היפך המציאות של דבר החתום, וזהו הלשון פתח פתח מדרגת הפה וא"כ כאשר מצאו שמן שח-תום בחותמו של כהן גדול כלומר שהתגלה שהמציאות היא לא בבחינת 'פתח פתוח מצאתי' אלא 'פתח סתום מצאתי', דבר נעלם ונסתר, וכמובן מצד הקלקול אחד מהגזירות של

תפשט ממנה למנחות שהוא אכילת מזבח, זה לא מדין טיפה שניה כפשוטו אלא זה שניה במדרגה שהיא מצטרפת ל'אחד' שהאכילה והדיבור נמצאים שניהם באותו מדרגה באותו שורש של כח עליון, זה עומק נקודת אחדותם שמתגלה מכח 'הנרות הללו'.

עומק השימוש בשמן להדלקה ולאכילה

הרי כמו שמבואר בפוסקים יש מנהג ישראל שנהגו לאכול בחנוכה מאכלים טבולים בשמן, וודאי נאמרו בזה טעמים, אבל הטעם להמתבאר, הוא ברור מאד, השמן שמצאו הוא שמן ששייך כפשוטו לחלק של ההדלקה של המנורה בבחינת "פתח פיך ויאירו דבריך", שזה מדרגת המנורה.

אבל כאשר זה מתברר שעומק הנס נעשה גם ביחס למזבח כלומר שהכח השני של השמן שהולך למנחות הוא מצורף למדרגת ה'אחד', זה העומק שמשתמשים בשמן גם להדלקה וגם לאכילה, גם ל'פתח פיך ויאירו דבריך' בבחינת חכמה שפותחת, שזהו ה'ראשית חכמה' מקום הפתיחה, אבל היא מצטרפת למדרגת האכילה שיצטרפו גם יחד, מאותו מקום שמאירים את הדברים שבדיבור, מאותו מקום מאירים את מציאות האכילה, זה עומק נקודת ההצלה שהתגלה במעמקי הגאולה מקומתם של יון, מגזירת יון.

כשהאור הזה מאיר והוא מאיר בשלימות זה נקרא 'אור הגנוז', כלומר מה שאור שאינו גנוז הוא מתפצל כדוגמת חמה זורחת שההארה שלה מתפצלת, אבל ההגדרה של אור הגנוז היינו שאין לו התפצלות, הוא רק 'אחד', ו'אחד' הרי נעלם בעלמא דידן, זה נקרא שהוא אור הגנוז.

אבל כשמאיר בחנוכה אור הגנוז כלומר, מאיר האור של ה'אחד', מאיר האור של הדיבור והאכילה שמצטרפים גם יחד אהדדי.

זה נקרא משיח, משיח הוא מלשון 'משיח לפי תומו' ומלשון 'בשמן משחתיו', כלומר זה השמן שמצטרף את מדרגת הדיבור ואת מדרגת האכילה שמתגלה בחנוכה.

זה עומק של ההארה בבחינת כח ה'אחד', 'מצאו פך שמן אחד' 'טיפה ראשונה', האכילה והדיבור שווים יחד אהדדי זהו שלימות האור דגילוי דלעתיד לבוא, אור הגנוז.

אכילת המן שורש צירוף הדיבור והאכילה

זה נקרא 'לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן', כלומר המן שמגיע מזיו ההארה של התורה האכילה היא ממקום של גבוה ולכן הוא נבלע באיברים, הוא לא כלאים, הוא לא תערובת, אין לו מציאות של בורר שנצרך לברר בו כמו שהוזכר לגבי כל אכילה בראשית הדברים.

זהו כח מדרגת מתן תורה של 'אחת דבר אלקים', מכח ה'אחת דבר אלקים' מהמקום הזה תורה ניתנה לאוכלי המן כלומר שמקור האכילה ומקום הדיבור מושרשים באותו מקום והם הופכים להיות שורש אחד.

ובעומק זהו שורש יצירת האדם שנאמר בו "ואד יעלה מן הארץ" לצורת יצירת האדם, אד ראשי תיבות אכילה דיבור, שמתגלה בשורש יצירת האדם הצירוף של שניהם גם יחד, זה שורש האכילה שנקראת אכילה של גבוה.

מדרגת אכילה דמנורה שמתפשט לאכילת מזבח

ולפיכך כאשר מתגלה שורש הדבר שמוצאים פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול ונעשה הנס והוא דלק שמונה ימים, כלומר שמאיר התפיסה שהכל חוזר לאחד והוא לא נפרד.

זה נקרא אכל דתיקון שהוא אותיות כל א' א' כל, כלומר ששורש ההיפרדות של כל דבר זה מכח שהוא מציאות של שנים אבל כשמתגלה האכילה דתיקון שהיא השורש של האכילה העליונה, לא רק אכילה במדרגת מזבח ששם יש את ג' חלקי האכילות שנתבארו ולמטה מכך האכילה של ברור טוב ורע באכילת כהנים ובאכילת הבעלים של הקרבן.

אלא מתגלה השורש של אכילת המזבח מכח מדרגת אכילת המנורה ששם האכילה היא בבחינת "אש אוכלה אש" אכילה עליונה, שם במדרגה העליונה של האכילה להבין עמוק כאשר יש שמן זית זך היינו שאין לו את העכירות של העביות, כלומר שאין לו את הפסולת, זהו הדין 'טיפה ראשונה למנורה', בטיפה ראשונה מתגלה בה ה'אחת', ומתגלה בו מציאות ה'אחת' שהאכילה והדיבור הוא מאותה מדרגה גופא, זה עומק נקודת החיבור שמתגלה מכח הארתה של מדרגת התורה, היפך המציאות של יון כמו שנתבאר כח התנגדותם.

כשההארה הזו מאירה לאחר מכן גם הטיפה שניה שמ-

■ מתוך סדרת בלביפדיה עבודת ה'.

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים – שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר – היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה – הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו – על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 035480529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציין את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התאהקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

אכף כפיה, כיפוף

אכף כפיה, כיפוף

לעומת כך מדין הכלי שזה חלקי הנפש הנשמה המולב- שים בכלי בגוף, נמצא אצל האדם מציאות הבחירה. ולפי"ז מהו הגדר של אכף האור כופה את הכלי, כלומר הידיעה כופה את הבחירה.

אכף "אכף עליו פיהו" וכן ע"ז הדרך, זהו מלשון של כפיה, והגדר של כפיה הוא שכאשר כופים על דבר מכופפים את קומתו ע"ש כן כפיה נקראת כפיה הוא כופה את הדבר בעל כרחו וע"י כן הוא מכופף את קומתו.

נס להתנוסס' דחנוכה שמשורש השמן

וברור לכל בר דעת שזה גדר ההדלקה של נר חנוכה, שהרי בנר חנוכה הנס שנעשה הוא שבמקום לדלוק יום אחד הוא דלק שמונה ימים, ובפנים עמוקות להגדרת הנס, נס נקרא נס מלשון 'נס להתנוסס', הוא מתרומם ועולה, יש הנהגה תחתונה ויש הנהגה עליונה, בהנהגה התחתונה האש דולקת ומכלה מהשמן, אבל בהנהגה העליונה שהיא 'נס להתנוסס' אין מציאות של כילוי, ולפי"ז גדר מציאות הנס שהרי טבע השמן שהוא צף ועולה למעלה, זה שורש מציאות הנס, והרי כבר נתבאר הרבה מיסוד דברי רבו- תינו שהנס שנעשה שמה שהיה ראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים והיינו שמתגלה השמן שמונה, שהשמן זה השורש של מה שזה דלק שמונה ימים, ובדקות לעניינא דידן כאן השתא כלומר שהשמן צף ועלה למעלה 'נס להתנוסס', זה גופא אופן העלייה שהוא נתרומם ועלה וע"י כן במקום לדלוק יום אחד הוא דלק שמונה ימים, היפך תפיסת ההדלקה של טבע הדלקה של שפילות, למטה, הוא דולק מהתפיסה העליונה של תפיסת נס, זה בחינת שמן.

כפי שהוזכר שורש הא-כ הוא ראשי תיבות אור-כלי, ולפי"ז אכף הוא ר"ת אור כלי פה שזה ה'אכף עליו פיהו', יסודות ידועים מבואר בלשון הפסוק 'הלכוף כאגמון ראשו' זה הגילוי שהתגלה בגזירות היונים שאחת מהגזי- רות שהם גזרו זה מה שמבואר הרי בסוגיא בריש כתובות ש"בתולה הנישאת תבעל להגמון תחילה" 'להגמון' דייקא שזהו גדר הגזירה 'לכוף כאגמון', ששורש מציאות ה'לכוף כאגמון' זהו ב'תיבעל להגמון תחילה', והגמ' שם אומרת ע"ז "ולידרוש להו דאונס שרי" והיינו שמבואר בגמ' שזה גדר של אונס וא"כ 'לכוף כאגמון' הוא אונס.

כפיית הידיעה את הבחירה

כידוע יש את החלק שבאדם מצד נשמתו של האדם ויש את החלק שמצד גופו, בהגדרות כלליות מאד מצד נש- מתו של האדם בשורש נשמתו שזה החלקים העליונים של הנשמה, מצד כך האדם משועבד לידיעתו יתברך שמו, כלשון המשנה באבות 'הכל צפוי'.

אבל מצד הגוף כלומר, מצד חלקי הנשמה המולבשים בגוף המוסתרים בתוך הגוף שהם קונים במידת מה את תפיסת הלבשת הגוף, יש לאדם מציאות של בחירה.

העלייה שבנר חנוכה למדרגת הידיעה כפיה דקדושה

ובהקבלה למה שהוזכר, האופן של ה'צופה הייתי' שמתג- לה כאשר האור דולק, זהו ראייה שצופים ממקום המצפה שהוא מקום גבוה, שכאשר אדם רוצה לצפות הוא עומד על מקום המצפה ומשם הוא צופה ורואה, ומצד כך נר

ובלשון אחרת בהקבלה למה שהוזכר, זהו הגדר של אור וכלי, מצד האור זהו ה"הכל צפוי", כלומר היכן הכל צפוי? באור צופים ורואים כמו הלשון 'צופה הייתי' וכן ע"ז הדרך, וא"כ ה'הכל צפוי' זהו מדין האור.

'להעלות נר תמיד', זה מקום העלייה של הכפיה שעולים למקום העליון שמכח הכפיה עולים ללמעלה.

מהות חנוכה ששייכת ללעת"ל מכח ה'הכל צפוי'

ומ"מ א"כ, מהו מציאות פנימיות ההארה שמתגלה בימי החנוכה הרי כידוע עד מאד דברי רבותינו 'כל המועדים בטלים חוץ מפורים וי"א אף חנוכה', שחנוכה אינו בטל, מה העומק של הדבר שחנוכה אינו בטל לפי מה שנתחדד השתא הרי כמו שדורשת הגמ' על ימות משיח 'באו ימים שאין לי בהם חפץ', בעלמא דידן אנחנו נמצאים בעולם של בחירה, אבל כאשר תהיה הגאולה יובאו ימות משיח זהו 'ימים שאין לי בהם חפץ', זה מה שיתגלה לעתיד לבוא.

חנוכה מצד הפנימיות של ההארה שנתחדד השתא שמאיר בו האור של האונס דקדושה, הכפיה של הקדושה, זה עומק ההגדרה בהקבלה הברורה שיש אומרים שאף חנוכה לא בטל לעתיד לבוא, לא נאמר כאן גדר חיזוני שהדבר אינו בטל ברור ופשוט אלא נאמר כאן שהמהות של חנוכה שייכת ללעתיד לבוא, זה עומק נקודת הדבר.

וגדר הדבר שחנוכה שייך ללעתיד לבוא, בפרטות למה שהוזכר השתא הוא שייך לאותו מקום של האור שעליו נאמר 'הכל צפוי'.

זה יסוד דברי רבותינו שנה חנוכה מאיר בו אור הגנוז שעליו נאמר 'אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו', וברור הדבר שאם אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו בבחינת 'צופה עד סוף הדורות', זה מאותו אור שהקדוש ברוך הוא צופה את כל מעשיהם של נבראים, שזה משתלשל גם לנברא עצמו לאדם הראשון שצופה באותו אור מסוף העולם ועד סופו, האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו אבל זה לא מתחיל שאדם צופה בו, אלא זה השתלשלות של אותו אור שעליו נאמר 'הכל צפוי', ה'הכל צפוי' הוא גופא גורם לידי כך שמתגלה מציאות הכפיה שנתבאר.

זה העומק שנאמר בנר חנוכה שמותר להניחו עד עשרים אמה, וכידוע זה בחינת הכף, עשרים-כ"ף, כלומר שמה שהנחה של נר חנוכה הוא בתוך עשרים היינו שמניחים אותו בתוך הכף בתוך ההארה של הכפיה, זה שיעור מקום קביעות ההדלקה של הכ' אמה שמניחים אותו מחמת שזה מקומו, זה גדרו, זה היותו של אותו מציאות של אור

חנוכה שנאמר בו 'אסור להשתמש לאורה', אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד', כל הגדרתו הוא ראייה של 'צופה הייתי', זה עומק ההארה של נר חנוכה.

ולפי"ז מה שמתגלה בנר חנוכה בעומק, שמה שהיה בגדר זירה מצד אונס דקלקול שבתולה הנישאת תיבעל להגמון תחילה שזה כפיה דקלקול, כאשר מתגלה הנס ונעשית ההפקעה מהיונים וגילוי קומתם של ישראל, פנים אחד לגילוי הוא ה'זה לעומת זה' שמתגלה לעומת כך כח הכפיה של הקדושה, זהו 'פך שמן אחד', שבהיפוך אותו הוא כף מלשון כפיה, מתגלה כח הכפיה שבקדושה בבחינת 'כפה עליהם הר כגיגית' שהיה במתן תורה, מתגלה אותו דבר בימי החנוכה שחוזר ומאיר אור התורה, וא"כ מאיר אותה הארה של 'כפה עליהם הר כגיגית'.

זהו עומק ההארה של השמן הצף [- ומלשון צופה] ועולה למעלה שמאיר בחנוכה, שזה מה שהקב"ה עשה ליש"ר ראל במתן תורה כל' הפסוק "כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים", כלומר נס להתנוסס, לרוממם ולהעלותם למעלה, וזהו גדר מציאות הנס שהתגלה מדרגת ישראל שעולים למעלה וע"י כן הם חיים במדרגת הידיעה שהיא למעלה מן הבחירה, זהו הכפיה אונס דקדושה.

זה ברור לכל בר דעת, מה שמדליקים בשמן שהוא דבר שטבעו שהוא צף ועולה למעלה, הדלקת נר בעצם מקביל לה לינר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן', היא מקבילה בעצם לקומת נפשו של האדם 'נר ה' נשמת אדם', בשעה שדולק השמן ועולה גם נפש האדם עולה לעילא, יש מה שמקום ההדלקה שהוא הבית עולה ע"י ההדלקה ויש מה שהנפש עולה, כאשר האדם מדליק את הנר א"כ מתגלה השמן שצף שבאדם הוא בבחינת 'צופה הייתי', זהו כח המדרגה שמתגלה מעומק כח ההדלקה בנר חנוכה.

ועומק העלייה שעולים כפי שמתחדד היינו שעולים למדרגה של כח הכפיה דקדושה, זהו עומק מדרגת ההארה של נר חנוכה.

כאשר מתגלה הגזירה שזהו ה'להשכיחם תורתך ולהעיר בירם מחוקי רצונך', ה'חוקי רצונך' זה מקום החקיקה כך עלה ברצונו יתברך שמו, חקיקת הרצון נקראת תמיד בלשון רבותינו "שתוק, כך עלה במחשבה", זה מקום של חקיקת הרצון.

ה'כך עלה במחשבה', זה מקום ההדלקה כלשון הפסוק

של עולם, כלומר שזה הפנימיות של מקום ההודאה.

כח ההתחייבות שבהודאת בעל דין

יש הרי את ההגדרה היסודית כידוע בדין של הודאה של המהר"י בן לב מה שמובא ב'קצות' לענין קנין אודי-תא, שקנין אודיתא יכול לחייב אדם על דבר שאינו חייב, כפשוטו 'הודאת בעל דין' היינו שהוא מודה שהוא חייב, שזהו הדין של 'הודאת בע"ד כמאה עדים דמי' שהוא נאמן שכבר קדם להודאתו מציאות של חיוב, זו ההגדרה הפשוטה, אבל ההגדרה המחודשת שנמצאת במהר"י בן לב, שכח ההודאה עצמו יכול ליצור מציאות של התחייבות על אף שברור ופשוט הדבר שעד עכשיו אין לו חיוב, אין הגדר שאנחנו מאמינים לו על החיוב שהיה קודם לכן שמכאן ואילך הוא נאמן על זה, אלא שזה גופא יוצר מציאות של התחייבות ע"י דיבורו דהשתא.

זהו ה'אכף' עליו פיהו' כלומר שהפה עצמו מחייב אותו, הוא כופה את עצמו בחיוב מכח מציאות הפה, שהפה עצמו הוא כח המחייב שיוצר את החיוב.

פנימיות ההודאה ל'הכל צפוי'

ובפנימיות של הדברים מציאות ההודאה שמתגלה מכח יהודה שהוא אומר צדקה ממני 'ממני יצאו כבושים', מונח כאן הגדרה יותר עמוקה כפשוטו זה מתפרש שעד כשיו הוא יצר מציאות של חיוב חדש במה שהוא הודה, אבל בעומק מצד ה'הכל צפוי' א"כ ההודאה שהוא מודה בקנין אודיתא זה מצד ה'הכל צפוי' שהוא צריך להיות חיוב, זה לא כפשוטו התחייבות חדשה, אין הכי נמי שמצד סדר גדרי הדין, עד עכשיו הוא לא היה חייב ומכח ההודאה מתחדש לו מציאות של ההתחייבות.

אבל מצד ה'הכל צפוי' נמצא שלעולם לא שייך שיהיה התחייבות חדשה כי לעולם הכל היה כלול ב'הכל צפוי', ונמצא שההודאה שהוא מודה על דבר שהוא חדש, בשורש שלו הוא כבר מונח ב'הכל צפוי'.

וברור הדבר שזה מה שנאמר בעומק בקנין אודיתא, שהרי בבחירתו כביכול, הוא בחר להתחייב, אם הוא מודה על מה שכבר קדם קודם לכן, א"כ הכח כאן הוא לא בחירה של התחייבות אלא רק הודאה על מה שהיה, אבל אם אודיתא הוא קנין של התחייבות, א"כ עכשיו

שהוא שייך ללעתיד לבוא, הוא שייך למציאות הכפייה. ולפי"ז להבין ביתר עומק, מציאות ההארה של נר חנוכה שמאיר בו הכפיה, היפך הגזירה של בתולה הנישאת תבעל להגמון תחילה, בדקות, כאשר היא נבעלת להגמון תחילה, כל בעל נקרא בעל מלשון בא-על, הוא נמצא על הדבר, והדבר השני נמצא תחתיו, שפל אליו, ולפי"ז גדר הגזירה של 'תבעל להגמון תחילה' א"כ שהוא מכופף את הדבר, הוא משפיל אותו והוא מעמיד אותו לתתא.

הכפיה דקדושה שבהודאה דחנוכה שכנגד הכפיה דקלקול

וכאשר נעשה ההיפוך של הדבר ונעשה ההצלה לכנסת ישראל, "קבעום בהלל והודאה", יש כח של שפלות דקלקול לתתא, ש'תבעל תחילה' ע"י ההגמון, שזהו כפיפת הדבר שהוא נתכופף ונמצא למטה, וכנגד כך עומד מציאות ההודאה דקדושה 'להודות ולהלל', 'קב-עום בהלל והודאה'.

כאשר האדם מודה זוהי ההבחנה שהוא מכופף את עצמו, והדוגמא הבהירה והשורשית לכך זהו ברכת מו"דים שאנחנו מברכים ב"ח ברכות שבתפילה, ובשלוש ראשונות ושלוש אחרונות יש לנו דיני כריעה, כריעה באבות וכריעה במודים בפתיחה ובחתימה, והפתיחה של ברכת מודים היא 'מודים אנחנו לך' ואז יש כריעה, ובהטוב שמך ולך נאה להודות' עוד פעם כורעים, והרי שכל הודאה מונח בה אופן של 'הלכוף כאגמון כראשו', זה הגדר לדינא של ברכת ההודאה.

וא"כ, כנגד המציאות של 'תבעל להגמון תחילה' שמונח בה השפלות, הכפיפה של הדבר מצד הקלקול, מכנגדו מונח כפיה דתיקון, ביטול דתיקון, שזוהי ההבחנה שנ"קראת הודאה, 'מודים אנחנו לך', 'ברוך א-ל ההודאות'.

ובעומק מה שהאדם מודה הגדרה עמוקה הוא מודה ל'הכל צפוי' שבדבר זה הכח שמתגלה בהודאה. והרי יהודה נקרא יהודה כמו שנאמר מתחילה שלא אמרה 'הפעם אודה את ה', אבל לאחר מכן חל בו בהשתלשלות מציאות של הודאה אצל יהודה עצמו במעשה דיהודה ותמר, שיהודה אמר 'צדקה ממני', שבזה הוא הודה על הדברים, וע"ז הרי אומרים חז"ל לגבי כל המעשה דיהודה ותמר 'ממני יצאו כבושים', מכבשונו

הוא מתחייב מחדש.

והודאה' בתפיסת פנימיות מציאות ההודאה.

וזה הרי יסוד דברי רבותינו שדנו מה נשתנה ההודאה שיש בחנוכה משאר ההודאות שיש בכל השנה כולה, מוסיף פים באמת 'על הניסים' אבל המקום שתיקנו להוסיף את זה, זה בברכת ההודאה, וא"כ מה היחודיות של ההודאה שמתגלה בחנוכה, ונאמרו כמה ביאורים בדבר, אבל ביאור אחד להתבאר השתא עולה ממילא ההודאה של כל השנה כולה היינו שהוא מודה על מה שהוא נתחייב קודם לכן, שזה בבחינת 'מודה על האמת', הוא מודה על מה שהוא קיבל, אבל ההודאה של חנוכה היא מגלה שהוא מודה על הכל ש'הכל צפוי'.

ונמצא ברור, שמונח כאן בעומק שיש כאן שורש עמוק, שורש נעלם, זהו ה'פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול', זה לא רק שהפך נעלם ולאחר מכן מצאו אותו, אלא מצאו את עצם הנעלמות, את הנעלמות שנמצאת בכל דבר שזהו ה'נעלם' של הידיעה ה'ממנו יצאו כבוד שים', זה מה שמתגלה ב'פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול' שיש כאן את מקום החתימה של ה'נעלם', של הידיעה הנעלמת, וע"ז נאמר 'קבעום בהלל והודאה' שזה כל מציאות הימים האלה בכלל, ובפרט מהות ההדלקה היא גופא ה'קבעום בהלל והודאה' כמו שנתבאר.

החינוך שבחנוכה שמכח אור הידיעה

וא"כ, פנימיות ההארה של נר חנוכה זהו החנוכה דלעתיד לבוא, וכמו שידוע בדברי רבותינו שחנוכה זה מלשון ח'נוך, והוא חינוך לימות משיח.

'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו', אז כפ' שוטו למה 'כי יזקין לא יסור ממנו' כיון שהרגל נעשה טבע ועי"כ 'כי יזקין לא יסור ממנו' מאותו דרך שהוא התרגל בה, ועל אף שבוודאי נשאר לו מציאות של בחירה אבל נעשה בו טבע שני, זהו כפשוטו 'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו'.

אבל בעומק יותר לפי מה שהתחדד השתא שחנוכה הוא בבחינת חינוך דלעתיד לבוא כדברי רבותינו בחנוכה מתגלה שמה שמחנכים את האדם ש'גם כי יזקין לא יסור' זהו מחמת שזה אור הידיעה שהוא מוכרח לדבר, זה נקרא לחנך אותו מכח הארת נר חנוכה, זה לחנך אותו שהוא יחא מוכרח לדבר, וממילא 'גם כי יזקין לא יסור ממנו',

אבל עד כמה שהוא מודה מכח ה'הכל צפוי' מונח כאן ההגדרה שהוא לא מתחייב מחדש אלא הוא רק מודה ל'הכל צפוי'.

זהו פנימיות ההארה של "קבעום בהלל והודאה", וודאי שכפשוטו 'לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה (שבת כ"א ע"ב) היינו על הנס שהיה, וודאי שזה גם מתגלה בדבר, אבל מהו השורש הנעלם? ה'ממנו יצאו כבושים' שבהודאה של יהודה "צדקה ממני", מה שמתגלה ה'צדקה ממני' בדבר הוא מכח כך שהם מוֹדים על הדבר שלעולם הדבר לא התחיל אצלי אלא היה לו שורש נעלם ב'הכל צפוי', וא"כ, מצד כך, זה הודאה דווקא מכח ההארה של "מצאו פך שמן אחד" וכו' שדלק שמונה ימים, ונעשה ה'נס להתנוסס' כמו שהוזכר שזה מאיר את האור של הידיעה שלמעלה מהבחירה, ולכן כשקבעום בהלל והודאה, קבעו הודאה שמודים ל'הכל צפוי', זה פנימיות ההארה שבהארת נר חנוכה וכלל ימי חנוכה שהם ימי הלל והודאה.

ולפיכך מציאות ההודאה היא איננה הודאה פרטית על הנס הזה אלא זה הודאה על כל מציאות קומת הבריאה, ולפי"ז ברור הדבר שזה מביא לידי מציאות של אור של משיח, זה לא פרט שמאיר בו ניצוץ, אלא ש'לא ללמד על עצמו בלבד יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא', אלא בעומק זה גופא ההודאה, זה הודאה שהכל נמצא ב'הכל צפוי'.

עומק ההודאה שבהדלקה עצמה

וא"כ, בפשטות קיום הדין של 'קבעום בהלל והודאה' זהו כאשר האדם מודה בפה שזה כפשוטו ע"י המטבע שתיקנו, אמירת הלל והזכרת 'על הנסים' שזה הפשטות של קבעום בהלל והודאה, ובהרחבה יותר זהו השירות ותשבחות, אדם עושה סעודה וכדברי המהרש"ל הידועים שזה סעודת מצוה באופן שיש בסעודה שירות ותשבחות, אבל בעומק יותר מהו ה'קבעום בהלל והודאה' ההדלקה עצמה היא ה'הלל והודאה', כי בהדלקה עצמה מתגלה ה'צופה הייתי', שזהו ה'צופה הייתי' שמאיר מכח מה שהוא מודה על ה'הכל צפוי', על מה שהכל כבר מוֹשרש בידיעה הראשונה שקדמה לו, זהו ה'קבעום בהלל

יסור ממנו', 'יזקין' זה מדרגה של 'זקן ויושב בישיבה', היפך הנער שהולך ממקום למקום. הזקן הוא 'יושב בישיבה' שזהו מקום קביעותו. זהו עומק ההארה שמתגלה ב'תכלה רגל מן השוק'.

פנימיות הנס שהיה צריך לדלוק לעולם

מכל מקום ההארה שמתגלה בנר חנוכה שכפי שחודד מאיר בה מציאות פנימיות שורש ההארה, זה העומק שמה שהיה ראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים, 'היה ראוי לדלוק יום אחד' כלומר שיש כאן מציאות של הארה פרטית, זה מאיר את הדבר בפרטותו ליום אחד, אבל כאשר הוא מאיר שמונה ימים זהו הבחינה של 'צופה בו מסוף העולם ועוד סופו', כלומר שזה לא אור שנמצא בנקודה של פרט אלא זה אור שמתפשט.

והרי גם בעולם עצמו נאמר בגמ' שמתחילה היה העור לם מתפשט עד שגער בעולמו ואמר לעולמו די, ולהבין לפי"ז עמוק מה שאחרי שמונה ימים זה הפסיק לדלוק זה הרבותא, הנס לא נעשה שזה דלק שמונה ימים, מצד הטבע של הנס זה היה צריך לדלוק לעולם, אלא שכמו שגער בעולמו ואמר לעולמו די, מעין כך היה באותו נס של פך השמן שנעשה בו מעין אותו 'גער' והוא דלק רק שמונה ימים.

יש הבנה כפשוטו שבכל יום ויום נעשה נס חדש.

יש הבנה שהנה נעשה שהוא ידלוק שמונה ימים.

ויש את ההבנה הפנימית שהנס נעשה שהוא ידלוק לעור לם, אלא שלאחר שמונה ימים נעשה חידוש שגער ואמר לו די ונעשה מציאות של הגבלה לנס.

זה מבט הפוך בדיוק מהתפיסה הפשוטה של תפיסת הנר.

הגדרנו את שלושת התפיסות מהו גדר מדרגת הנס, וא"כ בפנימיות מציאות הארת הנס נעשה ההארה שהי דבר מאיר לעולם, והוא מאיר לעולם מכח אותו תפיסה של 'הכל צפוי', 'הכל' דייקא, זה כולל את הכל ואין לו מציאות של הגבלה לדבר, זה פנימיות ההארה שמאיר בהארת נר חנוכה שבעצם מצד היותו הוא היה צריך שמציאותו תהיה שהוא ידלק לעולם, זה מהות פנימיות ההארה כפי שחודד.

מיניה וביה הוא לא יכול לסור מהדבר, כי כיון שהוא מוכרח לדבר והוא כפוי לדבר מכח כך אין לו מציאות שהוא יכול לסור מהדבר, זהו חנוכה מלשון חינוך, 'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו'.

תנועת הרגל שמתכלה בהדלקה

ולפי"ז בעומק, הרי זמן ההדלקה הוא משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק, מהו 'תכלה רגל מן השוק', רגל כידוע נקרא רגל מלשון של הרגל. 'הרגל דבר' 'שת-רגילנו בתורתך', ולפי"ז 'תכלה רגל מן השוק' כלומר שתתכלה תפיסת הרגל כפשוטו לתתא, ויתגלה פנימיות מציאות הרגל, זהו 'התכלה רגל מן השוק', הרגל החיצו-ניות שנראית היא רגל של שוק, זה רגל של יוצא ונכנס, זוהי מציאות הרגליים כפשוטו, אבל הרגל הפנימית שמ-תגלה שזה נקרא 'תכלה רגל מן השוק' כלומר 'התכלה' זהו מלשון 'כלות' שזהו אחד מהמשמעויות של לשון כלי, זה ה'תכלה רגל מן השוק' שהכלי מתכלה ונכלל באור, זה הרגל שמתכלה מן השוק של ה'יוצא ונכנס', ואז מת-גלה אותו מציאות של רגל ששייכת ל'תרגילנו בתורתך' שהוא קבוע בדבר.

זה ההבדל בין רגליים חיצוניות לרגליים פנימיות, הרגליים החיצוניות זהו בחינת נכנס ויוצא, אבל בזמן של ההדל-קה שנאמר בו 'עד שתכלה רגל מן השוק' כלומר שהוא מדליק את הנר חנוכה עד שהוא מגיע לאותו מקום ששם אין את התנועה של הרגליים, שזה הכליון הרגל מן השוק, והוא מגיע למקום של ההרגל שבדבר, כלומר שהוא רגיל וקבוע בדבר, הוא עומד קבוע באותו דבר.

כמו שבדיני רוב יש 'קבוע' ויש 'כל דפריש מרובא פריש', ש'פריש' זהו דבר שמתנועע ממקומו וה'קבוע' הוא במ-קומו, ומצד כך, הרגל החיצונית זה רגל של יוצא ונכנס זה בגדר 'פריש' כי הוא מתנועע יוצא ונכנס, אבל הרגל הפנימית של 'תרגילנו בתורתך' זהו ה'קבעת עתים לתו-רה' שפנימיות ה'קביעות עתים לתורה' היא ה'תרגילנו בתורתך' שזה הבקשה של מטבע הברכה שבברכות השחר, שהוא יהיה קבוע בדבר שיתקיים בה ה'קבעת', וזהו הלשון 'יעקב איש תם יושב אהלים' שיעקב זהו לשון של קביעות כי הוא קבוע בדבר, מה שהוא קבוע בדבר כלומר שמתגלה אצלו ההרגל.

זה מה שנאמר 'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא

פעמים' הא' הנוסף זה עולה לקי"א שזה האל"ף במילוי, נעשה שורש ההארה של המ' וס' שזה הא' של האחד שנוסף על המ' וס' מאה ואחד שנעשה בו מציאות של נס, מכח כך 'בנס היו עומדים', והשמן שצף ועולה למעלה והפתילה שדולקת מכח השמן הוא בבחינת 'בנס היו עומדים', כלומר הוא עולה למעלה מכח מדרגת הנס.

עליה מכח כילוי לעומת 'עולה מאליה'

תמיד מה שהוא עולה למעלה האופן של הדבר הוא מכח מה שהוא צף, ויש מה שהפתילה שואבת את השמן וע"י כן הוא עולה למעלה ונהיה ה'שלהבת עולה מאליה', אבל זה נעשה ע"י שמתכלה השמן.

אבל בהארט נר חנוכה מתגלה הנס של 'צף' בבחינת 'היה צופה בו', עולה למעלה שזה הנצח עולה למעלה, ומצד ההבחנה שהוא עולה למעלה מתגלה בו מציאות פנימיות הדבר שמה שעכשיו השלהבת עולה היא עולה מאליה, היא לא עולה מכח כילוי מציאות השמן, אלא יש בו את המציאות של 'צופה הייתי' שהוא עולה למעלה, זה עומק המציאות שמתגלה מכח שורש תפיסת מהות ההארה, ומדגישים מהות ההארה היא מכח כך שמה שהוא עולה למעלה הוא צף, אבל הוא לא צריך להגיע גם למה שה' שמן נשאב לפתילה וע"י כן הפתילה עולה, אלא זה עולה מאליו, זה ה'מאה ואחד פעמים' שמתגלה בהדלקה של נר חנוכה כמו שהוזכר, אכף מקום הכפיה.

והרי, שפנימיות מציאות ההארה שמתגלה בנר חנוכה זה העומק שהשמן איננו מתכלה ולכן הוא באמת דולק לעו-לם, והחידוש הוא שלאחר שמונה ימים, שכיון שכבר יכלו לחזור להנהגת הטבע כיון שכבר יכלו לכתוש את הזיתים, שלכן חזרה הנהגת הטבע, בבחינת 'אמר לעולמי די' כמו שנתבאר, אבל השורש של פנימיות ההארה היא שמה שזה עולה מאליו זה מדין 'צף', אבל זה לא מדין התכ-לות השמן, לא מכח ההתכלות השמן עולה ונשאב ועולה למעלה.

עומק גילוי ה'בנס היו עומדים' בחנוכה

זה הפנימיות של מציאות ההארה שבנר חנוכה שמהותו,

וא"כ ההארה שמתגלה בנר חנוכה בבחינת הכף שהוא מכופף את הדבר, זה הארה שנמצאת לעולם.

גילוי מדרגת 'שונה פרקו מאה ואחד פעמים' שבחנוכה

ידועים דברי חז"ל מה שנאמר 'אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד פעמים'. 'שונה פרקו מאה פעמים' ק' פעמים זה בגימטריא סם בבחינת סם המות, ובבחינת הס"מ מלאך רע דקלקול, וזהו מלשון 'סמי מכאן' בארמית, להסיר מכאן, זה הק' פעמים שיש בו עדיין מציאות של שכחה.

אבל 'שונה פרקו מאה ואחד פעמים' זה סגולה לזכירה כידוע שמאה ואחד ק"א זהו בגימטריא מיכאל ועוד כי-דוע בדברי רבותינו, וזהו בגימטריא אכף והיינו שאכף זהו בבחינת 'שונה פרקו מאה ואחד פעמים'.

כנגד מה שהיה גזירה של 'להשכיחם תורתך', ה'להשכיחם תורתך' זה במדרגת מאה פעמים, 'מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדים' כדברי חז"ל, שזה קאי על לוחות ראשונות ועל אותן נס חל מציאות דקלקול של השכחה זהו גדר ה'להשכיחם תורתך' שכיון שהוא היה קיים בנס והם הת-נגדו לדבר שכידוע זהו כח הטבע של היונים הם התנגדו למ' וס' שבלוחות וזהו ה'להשכיחם תורתך' ששורש הש-כחה היא על המ' וס' שבלוחות.

אבל הרי כאשר נעשה במתן תורה 'כפה עליהם הר כגיגית' שנעשה המציאות של הכפיה, ומהאור הזה של הכפיה כפי שחודד עד השתא בסיעתא דשמיא, מתגלה פנימיות ההארה של מדרגת נר חנוכה, מדרגת ההארה של ההודאה שמתגלה בימי חנוכה, מתגלה ה'שונה פרקו מאה ואחד פעמים'.

ועי"כ מה שנעשה בנס חנוכה שהשמן יכול לדלוק יש כאן עומק עצום תמיד השמן דולק ע"י הפתילה שעומדת על גביו היא צפה על גבי השמן ומכח כך היא עולה מאליה, אבל כאשר מאיר בנר חנוכה הפנימיות של 'מ' וס' שב-לוחות בנס היו עומדים", אבל זה לא מ' וס' שעולה מאה ק' אלא זה אחד יותר מאה ואחד פעמים, ומצד ה'בנס היו עומדים' נס הוא בגימטריא ק"י ומצד ה'מאה ואחד

אנך כפיה, כיפוף

עולם' ועליך יזרח ה" יחזור ויאיר בשלימות נקודת הארתו.

זהו ההבחנה שלעתיד לבוא ההדלקה לא תהיה באופן שיתכלה השמן, מה שנעשה הנס בנר חנוכה שלא התכלה השמן זה בבחינת 'הראני דוגמתו בעור' לם הזה', ובעולם הבא הדבר עומד מאליו ודולק ואין מציאות של התכלות הדבר.

זה אור דלעתיד לבוא שלעולם איננו בנוי על מהלכי כילוי אלא הכל צף ועולה מאליו, זה מדרגת עולם הבא, בעולם הבא כל הזמן "ילכו מחיל אל חיל", עולים ועולים ועולים ועולים, זה מדרגת ההארה של נר חנוכה לא מכח נקודת ההתכלות.

מה שיך שכר לעתיד לבוא לנצח נצחים [- נצח דייקא], הרי לכא' אם הוא קיבל את שכרו א"כ פירות מעשיו מתכלים? אבל העומק שבדבר זה הכח דלעתיד לבוא שהקרן קיימת לעולם הבא.

זה התיקון של 'כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל', קרן דייקא, היוונים רצו לכלות את הקרן שיהיה בבחינת 'מכליא קרנא' שיש בדבר מציאות של כילוי, אבל מצד פנימיות הארתו הוא צף ועולה והוא איננו מתכלה, זהו הגדר של האור שמתגלה באור חנוכה, לנצח נצחים הדבר איננו בר כילוי, מחובר ל'היתי צופה' 'אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו'.

תגובה לשאלה: כל דבר שצף שהוא לעולם עולה מתתא לעילא זה בבחינת 'עתיק' שזה ה'אור חוזר' של ה'אור ישר', מים זה בסוד 'אור מים רקיע' אור ישר, שאור ישר שמתגשם הוא הפך להיות מים, ואש שעולה מתתא לעילא זה אור חוזר, ובתוך מהלך העליה מתתא לעילא התבארו שני המהלכים, יש מהלך שהוא עולה מעצמו מתתא לעילא, ויש מה שאחרי כן השמן נשאב להדלקה והוא מתכלה שזה עוד אופן נוסף של עליה, אלא שזה עליה מדין כילוי שזה עוד דקות נוספת בהגדרת הדבר.

■ מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

גדרו וטבעו שהוא עולה מאליו, הוא עומד מאליו בבחינת מ' וס' שבלוחות, כל דבר בכדי שהוא יהיה למעלה צריך שיהיה לו על מה שהוא יסמך, אחרת הוא נופל לתתא, אבל השמן שצף מאליו היינו שיש בו את התנועה של ה'צופה', עכשיו גם כשהוא צף מאליו צריך עדיין שיהיה דבר מסויים תחתיו, אבל בעומק של ה'צף מאליו' מכח השורש של ה"מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדים", מת-גלה בו השורש הנעלם שהוא עומד מאליו למעלה, זה עומק פנימיות מציאות ההארה של תפיסת ההדלקה של נר חנוכה.

זה בעצם שורש ההארה דלעתיד לבוא, שמתגלה ה"עולה מאליה", ולהבין עמוק סדר הדבר כמו שהוזכר, יש את האופן שהוא נמצא למטה שזה הגזירה של 'תיבעל להג' מון תחילה' שהוא נמצא למטה, וכנגד זה יש את ההודאה שמי שמודה הוא נמצא למטה.

אבל בנר חנוכה מתגלה שגם מה שנמצא למטה הוא צף ועולה למעלה מאליו, ולכן מצד אחד ההגדרה של חנוכה כידוע זה ג"כ שמניחה סמוך לקרקע עד ג' טפחים, אבל מצד שני ההנחה היא עד מקום גבוה של עשרים אמה, כי הוא מאיר גם את ההודאה למטה וגם את הנצחון למעלה, זה עומק ההגדרה של פנימיות ההארה של נר חנוכה, הוא מאיר את אותו הארה שמה שיורד למטה מכח הודאה, אבל הוא כל הזמן צף ועולה לעילא מכח עצמו הוא עומד ועולה כסדר, וגם ההדלקה אינה נצרכת עוד כח של שאיבת השמן אלא הוא נשאב ועולה למעלה מכח תנועת ה'בנס היו עומדים' כמו שנתבאר, 'שונה פרקו מאה ואחד פעמים', וע"י כן נעשה עומק תפיסת ההארה של ה'תהא עולה מאליה', שמתגלה בהארת ההדלקה של נר חנוכה.

מדריגת אור דעולם הבא

כשהאור הזה מאיר בשלימות השתא הוא הוגבל למד-רגת שמונה ימים כמו שהוזכר אבל לעתיד לבוא תוסר אותה הגבלה שחלה אחרי המציאות של שמונה ימים ואז יחזור השמן השמונה בהגדרה המהותית שלה, בלי נקודת ההפסקה והרי שהאור הזה 'והיה ה' לך לאור

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים – שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר – היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה – הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו – על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 03-548-0529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציון את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התא-הקולי של הפקס

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

ויהי אור | אור חנוכה

בלשון אחרת והיינו הך, כידוע עד מאד, כמו שמאריך הדעת תבונות יש שתי הנהגות בעולם הנהגת היחוד, והנהגה של "להטיב לבריותיו", ההנהגה התחתונה שהיא "להטיב לבריותיו", היא מכח "חוק הטוב להטיב", כלומר, הוא ברא את הבריאה למען זולתו.

והנהגה העליונה יותר של הבריאה היא גילוי יחודו יתברך שמו שאין כח שליט בעולם אלא הוא יתברך, ובלשון הנביא: "למעני למעני אעשה".

זה ההגדרה של "שמש" שמדליקים, וזה ההגדרה של עצם נרות חנוכה. ה"שמש" הוא בא לשמש לאחרים, זהו ההגדרה של "כי אמרתי עולם חסד יבנה", "להטיב לבריותיו", שכל תכלית הבריאה היא לזולתו, להטיב, וכמו שאומרת הגמ' בקידושין "משה עומד על גביהם בסעודה ומשמשם", מעין הבורא יתברך שמו שמשמש את כל העולם כולו, זה התפיסה שהבריאה נבראה לזולתו, "להטיב לבריותיו".

אבל בפנים העמוקות יותר של הבריאה, שזה האור העיקרי של אור ימי החנוכה, גילוי יחודו יתברך שמו, אין כח שליט אלא הוא, "למעני למעני אעשה", שכאשר מתראה אורו יתברך שמו, זה לא להאיר לזולתו, שיראו את זולתו, אלא להאיר, שיראו את עצם האור, "זה ה' קיינו לו ווישיענו", אור לעצם ההארה עצמה, להכיר את עצם האור, זה גילוי יחודו יתברך שמו.

התפשטות נח הראיה בצורת אדם

כשמציירים את זה בצורת אדם [במדרגת נפש] מקום הראיה הוא בעינים. "עינים לראות".

ובהתפשטות זה יורד לתתא, זה יורד למקום הלב, שמה

אור לצורך האור עצמו ואור לצורך זולתו

אור "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור", כדוגמא בעלמא, כאשר יש חושך, אי אפשר לראות כלל, כאשר יש אור, נר, חמה וכדומה, הרי, שמכח הנר, מכח החמה, רואים את הנר עצמו, רואים את החמה עצמה, ומכח כך, אפשר גם לראות דברים אחרים, וזה בבחינת "נר לאחד - נר למאה", "נר לאחד" כלומר, זה אור לעצם הנר עצמו, שזה ה"אחד", שלולי שהיה את ההארה של הנר, לא היו רואים את הנר עצמו, וכאשר יש את הארת נר, רואים את הנר עצמו, ורואים גם את שאר הדברים הנמצאים סביבותיו.

זה עומק ההגדרה שנאמר בנר חנוכה [שהגמ' דנה אם מותר להשתמש לאורה או אסור להשתמש לאורה] "הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם", וצריך להדליק נר אחד ע"מ להשתמש, עומק הגדרת הדבר הוא שהאור של הנר חנוכה, הוא מאיר על מנת שיראו את עצם האור עצמו, שיראו את הנר עצמו, "אסור להשתמש לאורה" כלומר, שעצם ההארה של מדרגת הנר היא לא הארה שפונה להאיר את זולתו, אלא היא הארה שפונה להאיר את הפנים, את ההווה העצמית של מציאות מקור האור. זה הגדרה של ה"לראותם בלבד", ולכן "אסור להשתמש לאורה".

כאשר הוא רוצה להשתמש הוא צריך להוסיף נר אחד, ע"מ להשתמש, ובמקום שיש אבוקה, כמו שאומרת הגמ', הוא משתמש לאורה של האבוקה, ותלמיד חכם שאין דרכו להשתמש באבוקה צריך שיוסיף נר בכדי שיהיה היכרא, גדר הנר הנוסף שמוסיפים, כלומר, שיש כאן סוג נוסף של הארה, שהמהות שלה היא לא להאיר לצורך עצמה אלא להאיר לצורך זולתה.

זהו "עד שתכלה רגל מן השוק", ואז ההארה המתגלה היא לא בבחינת רגלים, אלא מתגלה במדרגת "גופא", כההארה שהיא "לגופו" לעצמו שמאיר לעצמו כמות שהוא. זהו ההארה המתגלה בנר חנוכה, שמתגלה אור שמאיר לעצמו במדרגה של זמן.

אור דיום ראשון - לעצם האור. הארה ביום רביעי - לזולתו

ובשורש האור דמעשה בראשית, ביום ראשון דמעשה בראשית נאמר "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור", כמו שהוזכר, היה אור אחד, וביום רביעי דמעשה בראשית יש את תליית המאורות, "יהי מארת ברקיע השמים", ההבדל העצמי בין האור של יום ראשון לאור של יום רביעי למהלך שנתבאר הוא כך: ההארה של יום ראשון זה ההארה שמאירה לצורך לראות את העצם של ההארה עצמה, וזהו מה שנאמר על האור של יום ראשון שאדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו", לא שהוא רואה מסוף העולם ועד סופו, עוד פרטים ועוד פרטים, אלא הוא רואה מסוף העולם ועד סופו, שכל מה שיש כאן זה רק ההארה, וא"כ התכלית היא עצם ההארה, ההארה מגלה את עצמה מיניה וביה, זהו ה"צופה בו מסוף העולם ועד סופו".

אבל ההארה שמתגלה ביום רביעי דמעשה בראשית "יהי מאורות ברקיע השמים", שנעשה התפשטות של הארה, ההארה הזו שמאירה ביום רביעי זוהי הארה שמאירה לזולתו, שורש כל ההארה היא החמה, היא נקראת חמה, והיא נקראת שמש, שלשון שמש היא מכח שהיא משמשת לזולתה. זהו ה"צריך נר אחר" על מנת להשתמש, הנר אחר שבא על מנת שיוכלו להשתמש בו, זה ההארה של יום רביעי שההארות לצורך זולתם, חמה, לבנה וכוכבים ששורשם חמה שנקראת שמש שמשמשת את זולתה.

אבל לעומת כך, האור של יום ראשון, הוא אור שמאיר בעצם, לעצם ההארה עצמה, להכיר את ההארה, זהו מה שנאמר בנס חנוכה "ולא מצאו אלא פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול שלא היה ראוי לדלוק אלא

נמצא מקום החזה, וכמו שאומרים חז"ל כידוע, שחזה נקרא חזה מלשון "ואתה תחזה", "תא חזי" מלשון ראייה, על זה אמר "ליבי ראה", הלב מצד שהוא נמצא במקום החזה הוא במדרגה של "ליבי ראה".

וכשזה משתלשל יותר למטה זה מגיע עד מקום טבורו של האדם, וכמו שדורשת הגמ' בריש מגילה על טבריה שהיא טבור הארץ - "שטובה ראייתה", מלשון ראייה. וא"כ, הראיה המשתלשלת עד מקום הטבור, כלומר, כח הראיה של האדם במקום גופו של האדם זה ראייה לעצמו.

מטבורו ולמטה, ששם מתחיל מקום רגלי האדם, שמה הראיה היא לראות את זולתו, ובעומק, על זה נאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", אחרי מקום הראיה של מקום גופו של אדם, וכן במה שנאמר בעשרה קדושות של רבי שלא נסתכל חוץ מד' אמותיו, כלומר ההגדרה של הראיה שמתגלה, שהוא רואה רק את ד' אמות שלו, את ה"ד' אמות של אדם שקונות לו", הוא רואה רק את חלקו שלו, כלומר, הראיה התפשטה עד מקום הטבור, עד מקום גופו.

אבל ממקום הטבור, כמו שאומרים חז"ל כידוע, מתחיל מקום רגליו של האדם, כל רגלים הם במה שהאדם הולך לזולתו למקום אחר.

אלו הם שתי המדרגות שהוזכרו לעיל כפי שהם מתראים בצורת אדם, הראיה שמתגלה מהעיניים, מתפשטת למקום החזה, ומגיעה עד מקום טבורו של האדם, זה ראייה לצורך מה שרואים את עצם מקור ההארה עצמו, והראיה שמתגלה מהטבור ולמטה, ממקום הרגלים ולמטה, היא ראייה לצורך זולתו.

והארת נר חנוכה כמו שהוזכר, ש"אסור להשתמש לאורה", "לראותם בלבד", זה הארה שבאה לצורך ראיית ההארה עצמה, ולכן זמן ההדלקה הוא "משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק", "עד שתכלה רגל מן השוק" כלומר, שהראיה לא משתלשלת למקום הרגלים, ל"מטבורו ולמטה" של האדם, אלא הוא נשאר "מטבורו ולמעלה" של האדם, לא במקום הרגלים,

היא הארה מצד מדרגה שמציאותה היא פנים.

מדרגת שמש דהשתא ומדרגת חמה דלעת"ל

זוהי ההבדל בין מדרגת השמש השתא למדרגת השמש דלעתיד לבוא, מדרגת השמש השתא "הנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחיים ל"י שמש מלשון משמש, "דמות שמי" כלשון הגמ', על שם שהמאורות משמשים אחרים, זה גופא ההגדרה במה שיש לשמש נרתיק. אבל לעתיד לבוא ש"עתידי הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה", יתגלה שההארה של השמש היא לא נקראת שמש אלא היא נקראת רק חמה, כלומר, העומק של מציאות הארתה, היינו שהיא מאירה לגלות את עצם המאור עצמו, לא שמש לשמש את זולתו. מה שהשמש הופכת להיות שמש כי יש נרתיק של האור, שהוא מסתיר את עצמות האור, ולא מתגלה אלא חיצוניות האור, שהוא משמש את זולתו, ולכן צריך לצמצם את ההארה לפי שיעור המקבלים. אבל לעתיד לבוא, "עתידי הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה", הרי אי אפשר לראות את האור כאשר השמש יוצאת מנרתיקה ולהשתמש בו, מכח ריבוי האור שיש בה, כשיש ריבוי של אור מתגלה עצם האור כתכלית לעצמו, ולא לצורך מציאות של זולתו, זהו אור החמה דלעתיד לבוא.

זהו האור של נר חנוכה שמאיר בו האור של לעתיד לבוא, מאיר בו האור שעצם ההארה היא איננה לזולתו. אלא כל מציאותו היא כמציאות לעצמו.

נח ה'לראותם בלבד' - בבחינת עיני השנל

בלשון אחרת והיינו הך, יש באדם את כח המחשבה המוחין, ההשכלה, שנמצא בראש, ויש את התפשטות חושי המחשבה כמו שמבארים הראשונים ועוד. מכח המחשבה יוצא באדם החושים של ראייה, שמיעה, ריח, טעם ומישוש. המחשבה היא נעלמת, "אין אדם יודע מה שבלב חברו", כמו שאומרת הגמ'. וא"כ, המחשבה היא אור שמאיר לאדם בתוך עצמו,

יום אחד" כמו שהוזכר, שזה היום ראשון דמעשה בראשית, זה ה"יום אחד" שהוא היה ראוי לדלוק, וההארה שהוא ראוי לדלוק בה, הוא ראוי לדלוק לצורך מציאות שהוא יאיר את הדבר כמות שהוא ולא לצורך מציאות של זולתו.

כשזה מתראה במדרגה של מקום, כפי שכבר הוזכר לעיל, שורש ההארה מתגלה בארון, הארון נקרא ארון, כמו שאומרים חז"ל להדיא מלשון של אור, [שיש בו את האותיות הללו] שממנו יוצא האורה לעולם, מהארון מתפשט האור למדרגת המנורה "יאירו שבעת הנרות" וכמו שאומרת הגמ' בשבת "וכי לאורה הוא צריך אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל", אבל יתר על כן, בנס דחנוכה מתגלה "והדליקו נרות בחצרות קדשך", וכמו ששואלים המפרשים, שמקום ההדלקה הוא לא "בחצרות". וכמו"כ בעיקר ההדלקה ידן דנר חנוכה "מדליקו על פתח ביתו מבחוץ".

על דרך כלל הסיבה שהאדם מדליק נר בחוץ היינו מכח מבואות האפלים שיש צורך להדליק שמה ע"מ שההולכים במבואות האפלים לא יכשלו, וא"כ כל נר שמדליקים אותו בחוץ, מדליקים אותו לצורך מי שנמצא בחוץ. אבל העומק של ההדלקה של נר חנוכה ש"מדליקו על פתח ביתו מבחוץ", -ושם, כל מה שיש באותה הארה היינו שיראו את עצם האור עצמו, ולא שישמשו באור, זה עומק המדרגה של מה שהנר חנוכה נמצא בחוץ, שאז הוא מגלה שהמציאות של הדבר הוא לצורך הפנים, לצורך המציאות של מי שנמצא "בתוך" ולא לצורך מי שנמצא בחוץ.

וכמוכן, כמו שאומרת הגמ' מזוהה מימין ונר חנוכה משמאל, שהטעם הוא כדי שיהיה מוקף במצוות, מוגדר כאן ההגדרה שהנר חנוכה הוא לא למי שנמצא בחוץ אלא הנר חנוכה הוא למי שדר בפנים, שמי שנמצא בתוך הבית יהיה מסובב במצוות, ובדקות ההגדרה היא שמי שנכנס לבית יהיה מסובב במצוות, לכאול.

אבל בעומק, הרי זהו "נר איש וביתו", הנר שייך למדרגת הבית כמו שכבר הוזכר בהרחבה לעיל, ומ"מ א"כ, מקום ההדלקה הוא באופן שהנר חנוכה לא מאיר למי שנמצא בחוץ, אלא הוא יוצא לחוץ לגלות שכל ההארה

עצם ההארה עצמה במדרגת החכמה הסתומה, מדרגה של מוחין פנימיים, ולא כיציאה לחוץ של מדרגת חמשת החושים.

ומצד כך, כאשר מתגלה הראיה בחוץ, זה לא חלק מהמערכת של חמשת החושים, אלא הראיה הזאת נקראת עין מלשון עיון, במדרגת "עיני השכל", זה הראיה שמכחה רואים את מדרגת נר חנוכה.

השורש במשה של הכניסה לא"י במדרגת ראייה

ומהו השורש של ההארה שהרי כמו שהוזכר יש מדרגה של יציאת הדבר לחוץ, ראייה, שמיעה, ריח טעם, מישוש, וא"כ איפה השורש של ראייה שהיא בלי שייכות לחמשת החושים, בלי למשש את הדבר?

ברור הדבר, הרי גלות יון ונס של חנוכה, בשונה משאר הניסים של המועדים היה בארץ ישראל, הגלות היתה בארץ ישראל, ולפי"ז גם הגאולה היא בתוך ארץ ישראל, ושורש הדבר הוא אצל משה רבינו שהתפלל להיכנס לארץ ישראל, "ואתחנן אל ה'" ולבסוף אומר לו הקב"ה "בעיניך תראה ושמה לא תבוא", הוא רק רואה את ארץ ישראל, אבל הוא לא נכנס לארץ ישראל. משה רבינו לא נכנס לארץ ישראל, וא"כ הוא לא ממשש את ארץ ישראל בפועל, אלא הוא רק רואה את ארץ ישראל.

זה שורש ההארה של נר חנוכה. "שמונה פסוקים אחרונים שבתורה משה כותב בדמע", בשמונה פסוקים הללו של "וימת משה" וכו' נעצר הדבר, והוא לא זוכה להיכנס לארץ ישראל, וכמו שכבר הוזכר, זה השורש לשמונה ימים של חנוכה. בשמונה פסוקים האלו מתגלה אי כניסה לארץ ישראל בפועל, בחוש המישוש, וכניסה לארץ ישראל במדרגה של ראייה. זה ה"לראותם בלבד" שמתגלה במדרגת הנר חנוכה.

מדרגת משה - כח המישוש בשמים

בלשון אחרת והיינו הך, בראיה, האדם רואה למרחוק, ובגובה מקום השיעור ששולט עינו הוא עד עשרים אמה,

כשה"חובת הלבבות" מצייר בלשון בהירה מהו כח המחשבה שבאדם, הוא מגדיר אותו כנר פנימי בתוך האדם שמאיר לו. זה מדרגת המחשבה, וכשהחושים יוצאים לחוץ ומתפשטים לראיה שמיעה ריח טעם ומישוש, הוא רואה את מה שנמצא בחוץ, שומע את מה שנמצא בחוץ, וכך הוא מריח טעם וממשש.

העומק של ההארה שמתגלה בנר חנוכה שיש דין של "לראותם", עומק ההגדרה במה ש"מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול" ומכחו הדליקו, לענינא דידן הוא - האופן שבו הם מצאו את השמן שעתידי להאיר, לא ע"י מדרגה של ראייה, - ולכן הוא היה חתום - אלא במדרגה של מחשבה, מחשבה סתומה שאיננה ניגלית לאחרים. זה עומק ההגדרה של "פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", זה שורש ההארה שנמצאת במדרגת המחשבה שאיננה גלויה לזולתו, ולא במדרגת הראיה שיוצאת במציאות לחוץ, אלא בעצמות מדרגת המחשבה כמו שנתבאר.

ומצד כך, הראיה שמתגלה ב"לראותם בלבד", היא מתגלה כראיה פנימית, בבחינת "עיני השכל", זה העינים שדרכם צריך לראות את האור של נר חנוכה.

"הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום" ולכן כאשר מדליקים נר חנוכה, עיקר הראיה היא לא בעינים, אלא עיקר הראיה היא במדרגת המחשבה, עיני השכל הפנימי, זה עיקר מדרגת ההארה של נר חנוכה. הארה שיוצאת לחוץ ורואים אותה בעין כפשוטו, היא שייכות לכח ההתפשטות שבחושים, ששורש ההתפשטות מתחיל מראיה, כסדר, שמיעה, ריח, טעם עד המישוש שמישוש הוא מלשון להשתמש בדבר.

וא"כ במה שנאמר כאן בעומק ש"אסור להשתמש לאורה", לא נאמר כאן רק ביחס לחוש האחרון של המישוש, שהוא לא יהא קיים, אלא נאמר כאן שכל מהלך חמשת החושים של ראייה שמיעה ריח טעם מישוש, שהוא במדרגת ההתפשטות מכח המחשבה, כאן לא מתחיל המהלך של חיצוניות חמשת החושים, אלא מתגלה המדרגה של הכח האחד הפנימי שהוא כח המחשבה, זהו "פך אחד חתום בחותמו של כהן גדול",

מדרגת "בעיניך תראה ושמה לא תבוא".

עומק התפיסה שנו חנוכה לא ניתן למוש

זוהי מדרגת נר חנוכה, ולפיכך עומק הגילוי של נר חנוכה הוא גילוי של מה שנמצא שם, שיש אליו חיבור מכח מדרגת הראיה. וזהו מה שהנס נעשה בשמן, כל שמן הוא אותיות שם - נ', "לראותם בלבד" שמתגלה בהארה של נר חנוכה, היינו שאי אפשר למשש את אותו מציאות של אור, מה שאפשר להשיג מאותו מציאות של אור זה להתייחס אליו במדרגה שהוא שם, "ולראותם בלבד".

ובעומק, מהצד התחתון זה נתפס שזה רחוק מאיתנו ואינו ניתן למוש אלא זה רק "לראותם בלבד" בבחינת "מרחוק הוי"ה נראה לי".

אבל בעומק, זה בדיוק להיפך - עומק התפיסה של הדבר כמו שנתבאר לעיל, שמה שאפשר רק "לראותם בלבד" ואין לו מציאות של מושש זה מחמת שהוא לא משתלשל למדרגת החמשת חושים, אלא זה נשאר בעין שקשורה במדרגת המוחין, במדרגת המחשבה, "עיני השכל" מתגלים בעינים כפשוטו, זה עומק ההארה של נר חנוכה, שרואים את האור העליון, ועל ידי כן מצטרפים למדרגת "הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום", זה שלימות ההארה שמתגלה בנר חנוכה, ולכן אין בו מציאות של מושש, כי אין בו את ההשתלשלות לתתא להוריד את אותו אור למדרגה התחתונה, זה העומק של ה"לראותם בלבד".

הארת נר חנוכה שסביב לאדם והארת נ"ח שהאדם נכלל בה

בלשון אחרת והיינו הך, נר חנוכה, כפי שחודד, הוא לא אור פנימי, הוא אור שנמצא סביב לאדם, זהו הגדרת "נר איש וביתו", מה שנמצא סביבותיו של האדם בבחינת דירין בביתו זה המדרגה של ההארה, מה שנמצא תוך האדם, זה נקרא חוש המישוש, הוא ממשש אותו, מה שנמצא סביבותיו, הוא דבר שמקיף אותו ואינו נכנס

שלא נר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה לא יצא כסוכה וכמבוי, למעלה מעשרים אמה הוא יכול לראות בעיני השכל, עד עשרים אמה הוא יכול לראות בעינים כפשוטו, אבל גם בפחות מעשרים אמה, הוא רואה, אבל הוא לא יכול למשש את דבר עד עשרים אמה.

זהו מדרגתו של משה רבינו, אצל כל אדם מה שנמצא רחוק הוא נקרא שם מכח שהוא היפך המש - ממוש "וימש חושך" שניתן למשש אותו, ודבר שלא ניתן למשש אותו רק הוא מושג כרחוק, הוא נקרא שם, זהו מדרגת שם שהיא היפך מש, ממוש, בראיה הוא יכול לראות גם שם, למרחוק, אבל במישוש, הוא ממשש את הדבר שנמצא קרוב אליו.

אבל משה רבינו. מה שנמצא רחוק, אצלו הוא קרוב, "איש האלקים" שעולה לשמים, היינו, שמה שנמצא שם שזהו לשון שמים, אצלו זה מש, זהו משה, מלשון מישוש על שם שהשם, אצלו הוא במדרגת מישוש.

מעיקרא כשהניחו אותו בתיבה, כל הצלתו נעשתה ע"י "ותתצב אחותו למרחוק לדעה מה יעשה לו", ובתיה בת פרעה מרחוק, שולחת את ידה, שהיא משתרבת אמות הרבה, כלומר, שמה שהיה רחוק הופך להיות במדרגת מישוש, אפשר למשש אותו, זה שורש הצלתו של משה, וזהו שורש מדרגתו של מה רבינו בעצם, זוהי מדרגתו של משה רבינו "מחציו ולמעלה אלקים", מה שאצל כל בני אדם זה שם, אצל משה רבינו זה הופך להיות מציאות של מישוש.

ומה שאצל משה רבינו אי אפשר למשש, זהו את החלק התחתון, "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" כדברי חז"ל שפותח ב"האזינו השמים" משום שהוא יותר קרוב לשמים מאשר לארץ, אצלו כלפי הארץ יש חסרון של חוש המישוש.

זה העומק במה שמשש רבנו לא נכנס לארץ ישראל אלא הוא רק רואה את ארץ ישראל. כמו אדם העומד על הארץ וממשש את הארץ והוא רואה מרחוק את השמים, אצל משה רבינו זה להיפך, הוא עומד בשמים, ממשש את השם, ואת הארץ הוא רואה מרחוק. זהו

וזה העומק של הדבר שנעשה נס שהשמן לא כלה, ברור ופשוט הדבר בכל נר שמאיר, על דרך כלל, יש את הבית קיבול – הכלי, שהוא הנקרא נר, יש את השמן, יש את הפתילה, ויש את האור. האור הרי, לא דולק מעצמו, הוא דולק מכח מה שהוא שואב מהשמן, שעל ידי כן הוא מכלה את השמן, וכשהשמן מתכלה, הנר כבר באמת כבה, – ובעומק, הנר כל הזמן נמצא בתפיסת כילוי,

אבל יתר על כן, הוא לא מאיר אור עצמי, הוא מאיר על גבי כך שהוא שואב את השמן. – בימי חג הסוכות נאמר "ושאבתם מים בששון", ובמדרגת נר חנוכה הנר שואב שמן ומכחו הוא מאיר. זה תפיסה שהוא מאיר מדבר שחוצה לו, התפיסה הזו הגדרת ההארה שבה היא הארה שמאירה מדבר אחר, ולכן היא גם מאירה לדבר אחר, לצורך השתמשות של דבר, אם כל ההארה היא ע"י שהיא משתמשת בזולתו, שהוא מאיר ע"י שמן, שהוא דבר חיצוני לאור עצמו, – ההארה הזו בהכרח שמהותה היא לזולתו – זה מדרגת השמש – זה מדרגת ההארה של יום רביעי.

אבל כשנעשה נס של פך השמן שמה שראוי לדלוק יום אחד דלק שמונה ימים, וכמו שהביא הב"י ומובא בראשונים, לפי חלק מהשיטות הנס היה שעד היום השמיני לא כלה שום שמן, הגדרת הדבר היא שהאור לא האיר מכח משהו אחר, אלא זה אור שהאיר במדרגה של נס, ולכן השמן לא התכלה, כלומר, הוא אור בעצם, ולכן הוא לא מאיר מזולתו, והוא לא בא להאיר את זולתו, אלא הוא מאיר להאיר את עצם המציאות שלו עצמו. זה המדרגה השלימה שמתגלה במדרגת נר חנוכה.

שורש הנס - מדרגת נר מערבי שבמנורה

זה הנס של "פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול שהיה ראוי לדלוק יום אחד ודלק שמונה ימים", עומק הדבר הוא – במדרגת המנורה נאמר "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", ועומק ההגדרה היא שכולם מאירים ופונים למשהו אחר, זהו ה"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", אבל בנס חנוכה שנעשה

אל תוכו, זו המדרגה של ההארה שנאמר בה "לראותם בלבד".

"עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים" וכולהו מחוי באמצע, ואמרי "זה ה' קיוינו לו", מה שמראים באצבע היינו שהם נמצאים סביבות הדבר, הם לא משיגים את הדבר מפנימיותו אלא נמצאים סביבותיו, זה ההארה שמתגלה במדרגה של ה"לראותם בלבד".

ולפי"ז, ראשית הדברים שנתבאר, העומק של ההארה של נר חנוכה הוא לא מאיר לזולתו, הוא מאיר לעצמו, וא"כ, מי שנמצא חוצה לו הוא מתייחס לאור שהוא נמצא סביבותיו, הוא לא חלק מאותו אור, אבל מי שנכלל בהארה של נר חנוכה, הוא הופך להיות עצם מאיר בעצמו, זה עומק המדרגה של ההארה של נר חנוכה.

כפי שחודד בראשית הדברים, ההארה של נר חנוכה היא "מטבורו ולמעלה" של האדם, במדרגת עינים, חזה, "תא חזי" טבור. "טובה ראייתה", היא לא הארה שמאירה למישהו אחר אלא היא מאירה למציאות עצמו, מי שנמצא למטה, שהוא נמצא במקום הרגלים, ההארה הזו נמצאת מעליו, היא איננה מצורפת אליו, זהו גדר "נר איש וביתו", היא נמצאת במה שנמצא סביבותיו.

אבל כשנכללים בעומק של ההארה של נר חנוכה, כשנכללים בהארה הכלולה באותו אור, נכללים באור שלא מאיר לזולתו אלא הוא מאיר כמציאות לעצמו, זה עומק המדרגה של ההארה של נר חנוכה, בנר חנוכה מתחברים לאור שהוא לא מאיר למשהו אחר, הוא מאיר לעצמו, למציאות עצמו, ההארה הזו של "מאיר לעצמו" זהו "נהורא עמיה שריא", האור כביכול נמצא עמו, אצלו, זה עומק המדרגה, מדרגת נר חנוכה.

אור מדרגת הנס - מאיר מעצמו, לעצמו,

מה שבכל נר, על מנת שיאיר לו הנר הוא צריך ללכת עם הנר, ההארה של חנוכה כשהיא מאירה, היא מאירה מעצם העצמיות הפנימית, משמה מתגלה המציאות של הנר.

ששמן שראוי לדלוק יום אחד, דלק שמונה ימים, מתגלה כמו שהוזכר, שהוא דולק בעצם, והוא לא פונה לזולתו, - מה שהוא לא פונה לזולתו, זה נקרא שהשמן היה במדרגת "נר מערבי".

הרי השורש של כל הנס של ה"היה ראוי לדלוק יום אחד ודלק שמונה ימים" הוא מכח נר מערבי שנאמר בו "תן לה כמידתה" כשאר הנרות, ואפילו הכי הוא דולק יותר מכל שאר הנרות, הוא השורש במנורה גופא, לכלל הנס של פך השמן, וא"כ כשמתגלה בנס דנר חנוכה שדלק שמונה ימים היינו שכל הנרות הופכים להיות במדרגת "נר מערבי", - תמיד כולם פונים ל"מערבי", וה"נר מערבי" עצמו, הוא לעצמו, אבל בנס חנוכה מתגלה בכל הנרות שיש בהם הארה לעצמו, זה עומק המדרגה שהשורש של כל הנס נעשה מכח "נר מערבי".

גילוי "למעני למעני אעשה" שבחנוכה

שלמות ההארה הזו היא עומק הגילוי, כמו שאומרים חז"ל "אנכי" - "מי שאנכי", "אנכי ה' אלקיך", - מתגלה ה"אנכי" כביכול, הוא לעצמו. התפיסה התחתונה היא הבחינה של אורו יתברך שמו - "להטיב לבריותיו", אבל התפיסה העליונה של ההארה שמתגלה בנר חנוכה כפי שחודד, היא הארה שמאירה כהארה של מציאות לעצמו.

נס חנוכה מאיר את האור שכל הבריאה כולה היא גילוי יחודו יתברך שמו, שכל הבריאה כולה היא "למעני למעני אעשה" - למען עצמו כביכול, זה תכלית מציאות הבריאה, היא מאירה את עומק ההארה שלא משתמשים בדבר אחד למציאות של זולתו, אלא בכל אחד מתגלה ה"אמיתת המצאו" כביכול הפנימית הנעלמת, הוא יתברך שמו, ומכח כך כל דבר עומד כהויה, כמציאות לעצמו, ולא עומד כמציאות של זולתו.

'חכמה תתאה' לעומת 'חכמה מילאה' - חכמה לעצמה

זה העומק שהיוונים לא מצאו את אותו שמן, היוונים

כל עניינם כלשון רבותינו, יש להם "חכמה תתאה", - מה ההגדרה של "חכמה תתאה" לעומת "חכמה עילאה"? - "חכמה תתאה" היא נקראת "חכמת המעשה", זה חכמה לצורך לעשות, "חכמה עילאה" היא חכמה למען חכמה. זה נקרא "תורת שעשועים", החכמה המעשית היא לצורך לעשות, החכמה העיונית - היא נקראת "שעשועים", היא חכמה לצורך חכמה.

היוונים טמאו את כל השמנים, כלומר, כל שמן שנועד להדליק בו לצורך זולתו, אותו הם מצליחים לטמאות, כי זה מהות הטומאה, דבר שפונה לאחר, הוא מאיר מכח אחר, ובזה יש להם יד ושם, שזה הגדרת חכמתם, החכמה המעשית שפונה לזולתו.

אבל החכמה העיונית שפונה לעצמה, זה ה"שעשועים" מיניה וביה, שאין בה תכלית לזולתו - בה אף אחד לא יכול לגעת בה בעצם, כי היא לא פונה לאחר, ולכן יד זר לא יכול לגעת בה, היא פונה רק לעצמה, זה "חתום בחותמו של כהן גדול", היא עומדת כמציאות לעצמו.

כשהארה הזו מאירה, זוהי ההשגה השלימה במדרגת התורה, השתא התפיסה שלנו בתורה היא "איסתכל באורייתא וברא עלמא" - זה תורה לצורך משהו אחר - "איסתכל באורייתא וברא עלמא", אבל ההארה השלמה שמאיר בנר חנוכה, מאיר ה"איסתכל באורייתא" לצורך ה"אורייתא" עצמה, "לראותם בלבד", לא "איסתכל" - "וברא", אלא "איסתכל" בעצם, "לראותם בלבד".

זה המדרגה של "עין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון", זוהי שלמות ההארה, כאשר מסתכלים ב"אורייתא" לצורך ה"אורייתא", וכביכול "עין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון", אז מבקשים את התורה בעצם, ואת מציאות הבורא יתברך שמו בעצם, "למעני למעני אעשה", - "אנכי ה' אלקיך", - "נהורא עימיה שריא", "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור", אור שגנוז לצדיקים לעתיד לבוא.

■ מתוך סדרת בלביפדיה עבודת ה'.

בחניות הספרים נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

נפש האדם עשויה רבדים רבדים - שכבות שכבות, והכניסה לרובדי הנפש על ידי מהלך של הכרה עצמית והעצמת הנפש היא המפתח לחיים הטובים, ובמילים חדות יותר - היא המפתח לעצם החיים.

בכדי לחיות, עלינו לעבוד את הבורא יתברך ולקיים את מצוותיו, לבנות לעצמנו צורת חיים נכונה, מתוקנת ומלאת חיות ושמחה, להוציא את כוחותינו מהכח לפועל ולפתור את בעיותינו. כמו כן, עלינו להביט אל פנימיותנו, ולהיות באחדות - עם עצמנו, עם זולתנו, ועם בוראנו.

והדרך לכך הינה; הכרה עצמית ועבודה מעשית של העצמת הנפש בצורה מובנית, יסודית, היקפית ועקבית.

וזה עיקר מגמתו של ספר זה - הדרכה מעשית להכרה עצמית והעצמת הנפש. כשמו - כן הוא.

בנוסף, ספר זה הינו הפתח הראשי למערכת שלמה של דרך "ארבעת היסודות", הכוללת מספר חלקים, שתכליתה לאפשר לאדם להתחבר לעצמו במקום בו הוא נמצא, ומשם להתקדם הלאה בבניית צורת החיים הנכונה לו - על כל המשתמע.

סדרת הספרים 'ארבעת היסודות', אשר ספר זה הינו הראשון והבסיסי שלה, מהווה תמצית מעשית של משנת החיים המתבארת בספריו ושיעוריו של מחבר סדרת הספרים 'בלבבי משכן אבנה'.

עיצוב גרפי: omerk

נא לשמור על קדושת הגליון

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה **בכתובת** rav@bilvavi.net או **בפקס: 03-548-0529** [תנאים לשליחת השאלות בפקס:

א. לציון את מספר הפקס שאליו תשלח התשובה. ב. לכתוב מספר פקס שזמין תמיד / או מספר התא-הקולי של הפקס